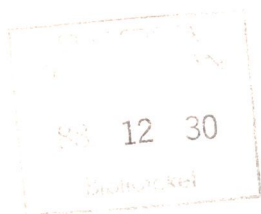

Ref
01-C

EJ HEMLÅN

Rätts- statistisk årsbok 1988

Sveriges officiella statistik

SCB

Statistiska centralbyrån

INLEDNING

TILL

Rättsstatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1975-1993. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1974-1992.

1975-1980 med engelsk parallelltitel: Yearbook of Legal Statistics.

1975-1980 med separat publicerad Appendix.

Föregångare:

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1919-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Domstolarna / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1968-1975. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 1, Polisstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1968-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 2, Domstols och åklagarstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1969-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Brott som kommit till polisens kännedom / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1952-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Efterföljare:

Domstolsstatistik / BRÅ – Brottsförebyggande rådet. – Stockholm : BRÅ, 1996-2002.

Rättsstatistik framställs av flera myndigheter och tillhandahålls på deras webbplatser: Sveriges domstolar, www.domstol.se; Kriminalvården, www.kvv.se; Åklagarmyndigheten, www.aklagare.se; Polisen, www.polisen.se; Brottsförebyggande rådet, www.bra.se.

Översiktspublikationer:

Brott och straff i Sverige : historisk kriminalstatistik 1750-2010 / Hanns von Hofer. – Stockholm: Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2011.

Rättsstatistisk årsbok 1988. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2013.

Rättsstatistisk årsbok 1988

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån
Stockholm 1988

Yearbook of Judicial Statistics 1988

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
Stockholm 1988

Tidigare publicering

Publikationen Rättsstatistisk årsbok utges för fjortonde gången i serien Sveriges officiella statistik (SOS). I årsboken ingår redovisningen som tidigare publicerats i Kriminalstatistik del 1 och del 2 samt i Domstolarna.

Previous publication

The annual report Yearbook of Judicial Statistics is published for the fourteenth time within the series Official Statistics of Sweden (SOS). The Yearbook gives data which earlier were included in the publications Criminal Statistics Part 1 and Part 2 and Courts.

© 1988, Statistiska centralbyrån
Published by
Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm

ISBN 91-618-0248-4
ISSN 0347-7541

Sättning: SCB, S/UTD
Printed in Sweden

Bratts Tryckeri, Jönköping
ALLF 410 8 098

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed fjortonde årgången av Rättsstatistisk årsbok. Innehållet utgörs av uppgifter för år 1987 och tidigare.

Årsbokens syfte är att ge en samlad redovisning av rättsstatistiken. Utöver redovisningen i denna bok publiceras preliminär statistik, korttidsstatistik, regionala uppgifter samt mera detaljerade siffersammanställningar i Statistiska meddelanden. Vidare publiceras rättsstatistik i Statistisk årsbok samt i Allmän månadsstatistik. Dessutom finns opublicerat rättsstatistiskt material tillgängligt i olika former hos SCB.

I årsboken redovisas förutom den av SCB framställda rättsstatistiken även statistisk information avseende rättsväsendet som producerats av andra myndigheter. SCB vill härmed rikta ett varmt tack till samtliga myndigheter som bidragit med uppgifter till boken.

Rättsstatistisk årsbok har utarbetats inom SCBs enhet för rätts- och socialstatistik. I årsbokens redaktion har ingått Anna-Britt Eriksson, Inger Gullers, Hanns von Hofer, Torbjörn Israelsson och Jens Sande.

Stockholm i september 1988

STEN JOHANSSON

Nils Elmhammer

Översikt

Overview

5	1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1 CONTENTS
11	2 INTRODUKTION TILL RÄTTSTATISTIKEN	2 INTRODUCTION TO JUDICIAL STATISTICS
11	2.1 Allmänt	2.1 General
11	2.2 Rättsstatistikens delområden	2.2 The types of Judicial Statistics
14	2.3 Insamlingen till statistiken	2.3 Collection of statistics
14	2.4 Publiceringssystemet	2.4 Publication
16	3 KRIMINALSTATISTIK	3 CRIMINAL STATISTICS
16	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler	3.1 Criminal statistics over three centuries
24	3.2 Brott m m	3.2 Offences
64	3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden	3.3 Arrest, detention and temporary custody
70	3.4 För brott lagförda personer	3.4 Persons found guilty of criminal offences
103	3.5 Kriminalvård	3.5 The Correctional System
120	3.6 Kohortstatistik	3.6 Recidivism
122	3.7 För narkotikabrott lagförda personer	3.7 Persons found guilty of drug offences
136	3.8 Nordisk kriminalstatistik	3.8 Nordic Criminal Statistics
147	3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1984–1985	3.9 Victims of violence and property crimes 1984–1985
152	4 STATISTIK ÖVER DOMSTOLARNAS M FL VERKSAMHET	4 COURT STATISTICS
152	4.1 Domstolarnas verksamhet	4.1 Court statistics, overview
157	4.2 Allmänna domstolar	4.2 Ordinary courts
201	4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar	4.3 Administrative courts
209	4.4 Hyres- och arrendenämnder, bostadsdomstolen	4.4 Rent Tribunals, Financy Tribunals, the Housing Court of Appeal
213	4.5 Rättshjälp	4.5 Public legal services
216	4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet	4.6 Various agencies with judicial functions
218	5 BILAGA	5 APPENDIX
219	6 SAKREGISTER	6 INDEX

1 Innehållsförteckning

Contents

5	1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING
11	2 INTRODUKTION TILL RÄTTSSTATISTIKEN
11	2.1 Allmänt
11	2.2 Rättsstatistikens delområden
14	2.3 Insamlingen till statistiken
14	2.4 Publiceringssystemet
16	3 KRIMINALSTATISTIK
16	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler
16	3.1.1 Mord och dråp
17	3.1.2 Misshandel
18	3.1.3 Våldtäkt
18	3.1.4 Stöld m m
20	3.1.5 Upprepad stöld och rån
21	3.1.6 Samtliga lagföringar för brott
24	3.2 Brott m m
24	3.2.1 Några resultat
27	3.2.2 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning
28	3.2.3 Kvalitet och jämförbarhet
30	3.2.4 Definitioner och begrepp
31	3.2.5 Ny princip för åldersredovisning
31	3.2.6 Redovisningsenheter i statistiken
31	3.2.7 Tidigare publicering
32	3.2.8 Ytterligare statistik inom området
	<i>Diagram</i>
33	3.2.1–3.2.3 Anmällda brott i hela riket, 1950–1987
35	3.2.4 Anmällda brott i länen, 1987
36	3.2.5 Antal brottsdeltaganden efter ålder, 1987
37	3.2.6 Antal misstänkta personer i länen, 1987
	<i>Tabeller</i>
39	3.2.1–3.2.3 Anmällda brott i hela riket, 1950–1987
47	3.2.4 Anmällda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket, 1987
49	3.2.5 Anmällda brott i vissa regioner, 1987

50	3.2.6	Brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter beslutets innebörd, 1987
51	3.2.7	Antal brottsdeltaganden samt beslut i åtalsfrågan, 1987
52	3.2.8	Utländska medborgare som misstänkts för olika brott, 1987
53	3.2.9	Utländska medborgare som misstänkts för brott efter medborgarskap samt ålder, 1987
54	3.2.10	Personer misstänkta för brott efter ålder, kön och antal brott under året, 1987
56	3.2.11 a	Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder, 1987
60	3.2.11 b	Antalet brottsdeltaganden för personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid brottet, 1987

64 3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden

64	3.3.1	Anhållande och häktning
66	3.3.2	Tillfälliga omhändertaganden
67	3.3.3	Hittillsvarande uppgiftsinsamling och publicering

Tabeller

65	3.3.1	Anhållna och häktningsframställningar, 1965–1987
68	3.3.2	Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1987

70 3.4 För brott lagförda personer

70	3.4.1	Några resultat
72	3.4.2	Statistikens syfte och omfattning
73	3.4.3	Insamling och bearbetning
73	3.4.4	Kvalitet och jämförbarhet
74	3.4.5	Definitioner och begrepp
77	3.4.6	Tidigare publicering
77	3.4.7	Förändringar i tabellredovisningen
77	3.4.8	Ytterligare statistik inom området

Diagram

79	3.4.1	Dömda till kriminalregisterpåföljd per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1950–1987
79	3.4.2	Dömda till kriminalregisterpåföljd, 1965–1987
80	3.4.3	Personer som lagförts efter huvudpåföljd, kön, ålder och medborgarskap, 1987
81	3.4.4	Personer som lagförts efter huvudbrott, kön, ålder och medborgarskap, 1987
82	3.4.5	Lagförda efter ålder och kön per medelfolkmängd, 1987
83	3.4.6	Lagförda efter huvudpåföljd i olika brottsgrupper, 1987

Tabeller

84	3.4.1	Lagförda 1831–1987
85	3.4.2	Lagförda för grovre brott, 1857–1987
86	3.4.3	Lagförda, utom åtalsunderlåtelser, efter huvudbrott 1950–1987
87	3.4.4	Lagförda efter huvudpåföljd resp lagrum 1950–1987

88	3.4.5	Lagförda efter kön och huvudbrott, 1987
89	3.4.6	Översiktstabell, 1987
90	3.4.7 a	Lagförda efter huvudbrott och ålder, 1987
91	3.4.7 b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och ålder, 1987
92	3.4.8 a	Lagförda efter huvudpåföljd och ålder, 1987
93	3.4.8 b	Lagförda kvinnor efter huvudpåföljd och ålder, 1987
94	3.4.9 a	Lagförda efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1987
96	3.4.9 b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1987
98	3.4.10 a	Dömda till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1987
99	3.4.10 b	Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1987
100	3.4.11	Lagförda utländska medborgare efter huvudbrott och ålder, 1987
101	3.4.12	Lagförda personer efter huvudbrott, ålder och län, 1987
102	3.4.13	Dömda efter påföljd, 1987

103 **3.5 Kriminalvård**

103	3.5.1	Några resultat
106	3.5.2	Statistikens omfattning, insamling och bearbetning
107	3.5.3	Kvalitet och jämförbarhet
107	3.5.4	Definitioner och begrepp
108	3.5.5	Tidigare publicering

Diagram

109	3.5.1	Intagna och kvarvarande i anstalt, 1835–1987
-----	-------	--

Tabeller

110	3.5.1	Genomsnittligt antal personer i anstalts- och frivård, 1965–1987
111	3.5.2–3.5.5	Intagning i anstalt, 1965–1987
115	3.5.6	Avgång från anstalt, 1965–1987
116	3.5.7	Kvarvarande i anstalt, 1965–1987
116	3.5.8	Rymningar, 1965–1987
117	3.5.9	Permissioner, 1965–1987
117	3.5.10	Avtjänad tid i anstalt, 1965–1987
118	3.5.11	Dygnskostnad, 1966/67–1986/87
118	3.5.12	Personer under övervakning, 1965–1988
119	3.5.13	Påbörjad övervakning, 1965–1987

120 **3.6 Kohortstatistik**

120	3.6.1	Statistikens förutsättningar
120	3.6.2	Resultat

Tabeller

120	3.6.1	Personer födda 1951–1966, lagförda innan 22 års ålder, efter ålder vid brottet
121	3.6.2	Personer födda 1951–1966, lagförda innan 22 års ålder, efter ålder vid lagföringen

122 **3.7 För narkotikabrott lagförda personer**

122	3.7.1	Några resultat
125	3.7.2	Statistikens syfte och omfattning

125	3.7.3	Insamling och bearbetning
126	3.7.4	Kvalitet och jämförbarhet
126	3.7.5	Definitioner och begrepp
127	3.7.6	Tidigare publicering
127	3.7.7	Ytterligare statistik inom området

Diagram

128	3.7.1	Översikt, samtliga narkotikabrott, 1969–1987
128	3.7.2	För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter brottsrubricering
129	3.7.3	För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter typ av medel
129	3.7.4	För narkotikabrott lagförda personer, 1975 och 1987, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden
130	3.7.5	Enbart narkotikastrafflagen efter typ av narkotika och huvud-påföljd, 1987

Tabeller

131	3.7.1–3.7.8	För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987
-----	-------------	---

136 **3.8 Nordisk kriminalstatistik**

136	3.8.1	Inledning
136	3.8.2	Definitioner och begrepp
136	3.8.3	Jämförbarhet i allmänhet
137	3.8.4	Jämförbarhet mellan de nordiska länderna
138	3.8.5	Statistik från Island
138	3.8.6	Diagrammen
138	3.8.7	Referenser och ytterligare statistik inom området

Diagram

140	3.8.1	Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut, 1950–1986
-----	-------	--

147 **3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1984–1985**

147	3.9.1	Bakgrund
148	3.9.2	Våld eller hot om våld 1984–1985
149	3.9.3	Offer för stöld och skadegörelse 1984–1985

152 **4 STATISTIK ÖVER DOMSTOLARNAS M FL VERKSAMHET**

152 **4.1 Domstolarnas verksamhet**

152	4.1.1	Allmänt
153	4.1.2	Statistikens syfte och omfattning
153	4.1.3	Insamling och bearbetning
155	4.1.4	Förändringar i jämförelse med föregående år
155	4.1.5	Definitioner och begrepp
156	4.1.6	Tidigare publicering
156	4.1.7	Ytterligare statistik inom området

157 **4.2 Allmänna domstolar**

157 4.2.1 Tingsrätter

Tabeller

- 160 4.2.1.1–4.2.1.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1975, 1980, 1982–1987
- 161 4.2.1.3–4.2.1.6 Tvistemål 1987
- 165 4.2.1.7–4.2.1.10 Brottmål 1987
- 167 4.2.1.11–4.2.1.12 Fastighetsdomstolar 1987
- 168 4.2.1.13 Allmänna domstolsärenden 1987
- 168 4.2.1.14 Statens va-nämnd 1979–1987
- 168 4.2.1.15 Vattendomstolar 1979–1987
- 169 4.2.1.16 Vattendomstolar 1987
- 170 4.2.1.17 Inskrivningsmyndigheternas ärenden, ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen m m 1987
- 170 4.2.1.18 Sjöfartsregistrets ärenden 1987
- 171 4.2.1.19 Lagfarter, inskrivning av tomträtt, länsvis 1987
- 171 4.2.1.20 Lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1987

172 4.2.2 Familjerätt

Tabeller

- 174 4.2.2.1 Äktenskapsskillnader 1960, 1965, 1970, 1972–1987
- 175 4.2.2.2–4.2.2.3 Äktenskapsskillnader 1987

176 4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi

Tabeller

- 178 4.2.3.1 Mål om lagsökning, betalningsföreläggande, konkurser m m 1987
- 179 4.2.3.2 Företagskonkurser 1987
- 180 4.2.3.3 Företagskonkurser 1983–1987
- 181 4.2.3.4 Förhandlingar om offentligt ackord 1987
- 182 4.2.3.5 Näringsförbud 1982–1987
- 183 4.2.3.6 Kronofogdemyndigheter 1986–1987

184 4.2.4 Hovrätter

Tabeller

- 185 4.2.4.1 Översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980, 1983–1987
- 185 4.2.4.2–4.2.4.7 Hovrätternas verksamhet 1987

191 4.2.5 Högsta domstolen (HD)

Tabeller

- 192 4.2.5.1–4.2.5.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1975, 1980–1987
- 194 4.2.5.3–4.2.5.6 Högsta Domstolens verksamhet 1987

197 4.2.6 Nåd

Tabeller

- 198 4.2.6.1 Översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980–1987
 198 4.2.6.2–4.2.6.4 Nådeansökningar 1987

201 **4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar**

Tabeller

- 203 4.3.1 Länsrätter: översiktstabell 1980, 1982–1987
 203 4.3.2–4.3.3 Länsrätternas verksamhet 1987
 204 4.3.4 Mellankommunala skatterättens verksamhet 1983–1987
 205 4.3.5 Kammarrätter: översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980, 1982–1987
 206 4.3.6 Kammarrätternas verksamhet 1987
 207 4.3.7 Regeringsrätten: översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980, 1982–1987
 208 4.3.8 Regeringsrättens verksamhet 1987

209 **4.4 Hyres- och arrendenämnder, bostadsdomstolen**

Tabeller

- 210 4.4.1 Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen: översiktstabell 1975–1987
 211 4.4.2–4.4.4 Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen 1987
 212 4.4.5 Bostadsdomstolen 1987

213 **4.5 Rättshjälp**

Tabeller

- 214 4.5.1–4.5.2 Rättshjälp 1987
 215 4.5.3 Rättshjälpsnämnderna: översiktstabell 1975, 1980, 1982–1987

216 **4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet**

Tabell

- 217 4.6.1 Översiktstabell 1970, 1975, 1980, 1982–1987

218 **5 BILAGA**

Medelfolkmängden år 1950–1987 i hela riket

219 **6 SAKREGISTER**

Teckenförklaring

Explanation of symbols

»	Uppprepning	Repetition
–	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Magnitude less than half of unit employed
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	Data not available or too uncertain to be stated
.	Uppgift kan ej förekomma	Category not applicable

2 Introduktion till rättsstatistiken

Introduction to Judicial Statistics

2.1 Allmänt

Den officiella *rättsstatistiken* som räknar sitt upphov från 1830 brukar traditionellt delas upp i *kriminalstatistik* och *statistik över domstolarnas m fl verksamhet*.

Syftet med *kriminalstatistiken* är att beskriva brottsligheten i landet och de åtgärder som vidtas mot denna. *Statistiken över domstolarnas verksamhet* har i första hand till syfte att belysa omfånget av verksamheten hos olika myndigheter inom rättsväsendet, dvs beskriva frekvensen av mål och ärenden m m.

En sammanfattande redogörelse för kriminalstatistikens successiva uppbyggnad från år 1830 fram till år 1954 ingår i en artikel om rättsstatistik publicerad i Statistisk tidskrift nr 10, 1954, sid 461 ff.

I början av 1960-talet beslutades att kriminalstatistiken skulle byggas ut och att detta skulle ske i två etapper. En redogörelse för utbyggnadsetapperna finns i Statistisk tidskrift 1965, sid 58 ff. Vidare finns i Statistisk tidskrift 1968:1, sid 60 ff en översikt över den svenska kriminalstatistiken i början av 1968.

I Statistisk tidskrift 1979:5 sid 361 ff finns en artikel som beskriver hur kriminalstatistiken utvecklats från slutet av 1960-talet och framgent. I redogörelsen behandlas statistikens anslutning till rättsväsendets informationssystem särskilt utförligt.

Huvudansvarig för rättsstatistiken är statistiska centralbyrån (SCB). Till övervägande del produceras även rättsstatistiken av SCB. Kriminalvårdsstatistiken utarbetas gemensamt av kriminalvårdsverket och SCB. Även på andra områden samverkar SCB med olika myndigheter inom rättsväsendets område. Dessa lämnar även underlag för statistik som publiceras av SCB.

Vid sidan av SCB sammanställs löpande rättsstatistik inom andra myndigheter, såsom domstolsverket (DV), kriminalvårdsverket (KVV) och rikspolisstyrelsen (RPS), riksåklagaren (RÅ) samt socialstyrelsen (SoS).

Dessutom förekommer framställning och analys av rättsstatistik i samband med utredningsarbete inom statliga kommittéer, brottsförebyggande rådet (BRÅ), KVV samt vissa universitetsinstitutioner.

2.2 Rättsstatistikens delområden

Kriminalstatistiken brukar indelas i

- brottsstatistik
- statistik över för brott lagförda personer
- kriminalvårdsstatistik
- statistik över återfall i brott

Brottsstatistiken innehåller uppgifter om brott som registrerats hos polisen, fördelade efter brottstyp och månad då de anmälts. Redovisning ges även av uppklarade brott fördelade efter uppklaringsgrund. Vidare redovisas antalet personer som misstänks för brott med fördelning efter bl a ålder, kön och nationalitet.

Statistiken över för brott lagförda personer innehåller uppgifter om personer som fällts till ansvar i brottmål i första instans vid allmän domstol eller som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande (förenklade bötesformer) samt personer som meddelats åtalsunderlåtelse. Personerna fördelas efter brott, påföljd, kön, ålder, nationalitet m m.

Kriminalvårdsstatistiken innehåller uppgifter om personer som dömts till påföljd som leder till kriminalvård. Av redovisningen framgår intagning och avgång från anstaltsvård respektive frivård, rymningar och permissioner. Personerna redovisas efter bl a kön, ålder, påföljd och brott.

Statistiken över återfall i brott beskriver personer som lagförts för brott med avseende på registrerade återfall. Personerna fördelas efter bl a kön, ålder, brott, tid till återfall och antal återfall.

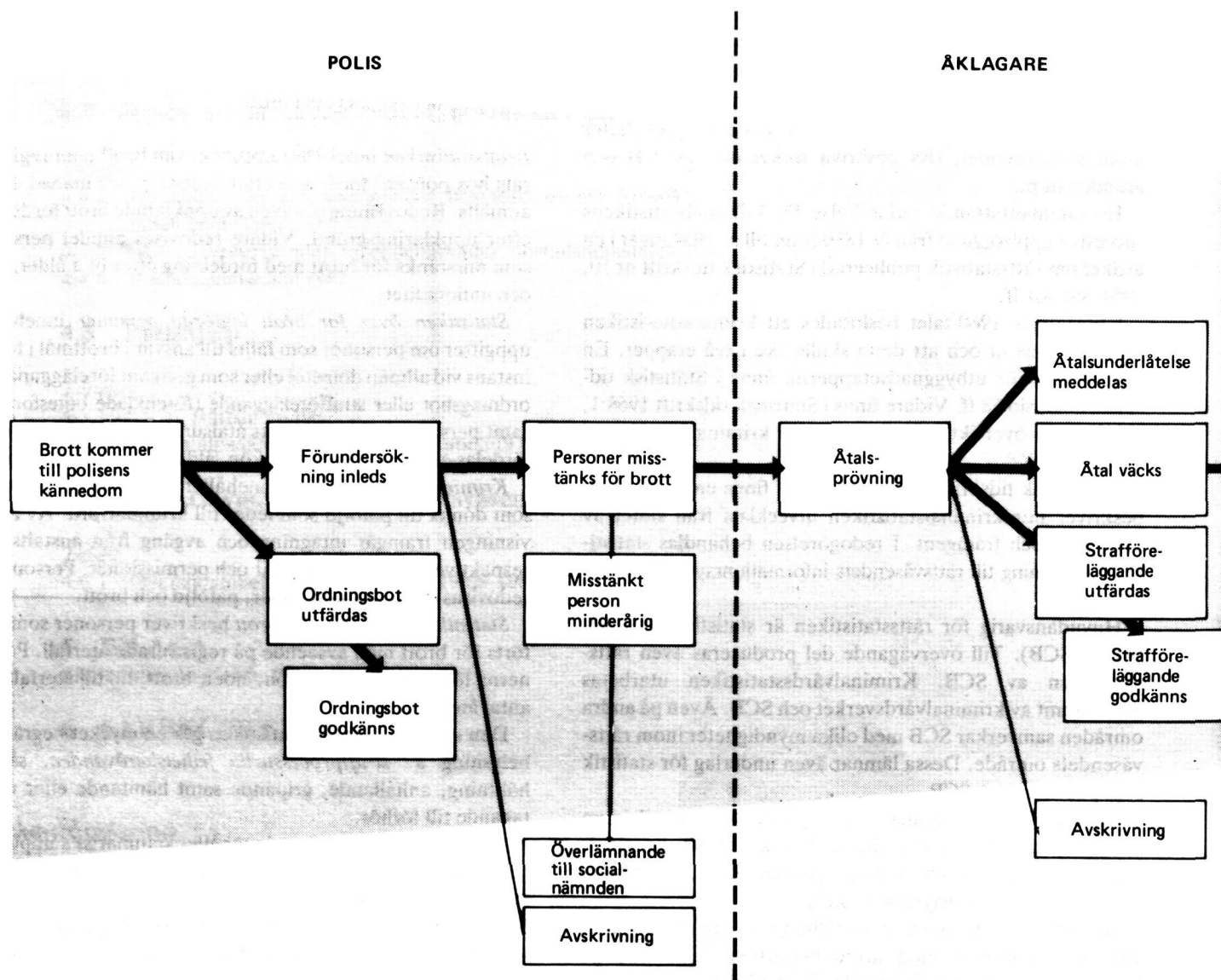
Den svenska kriminalstatistiken ger en mycket begränsad belysning av *straffprocessuella frihetsberövanden*, såsom häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

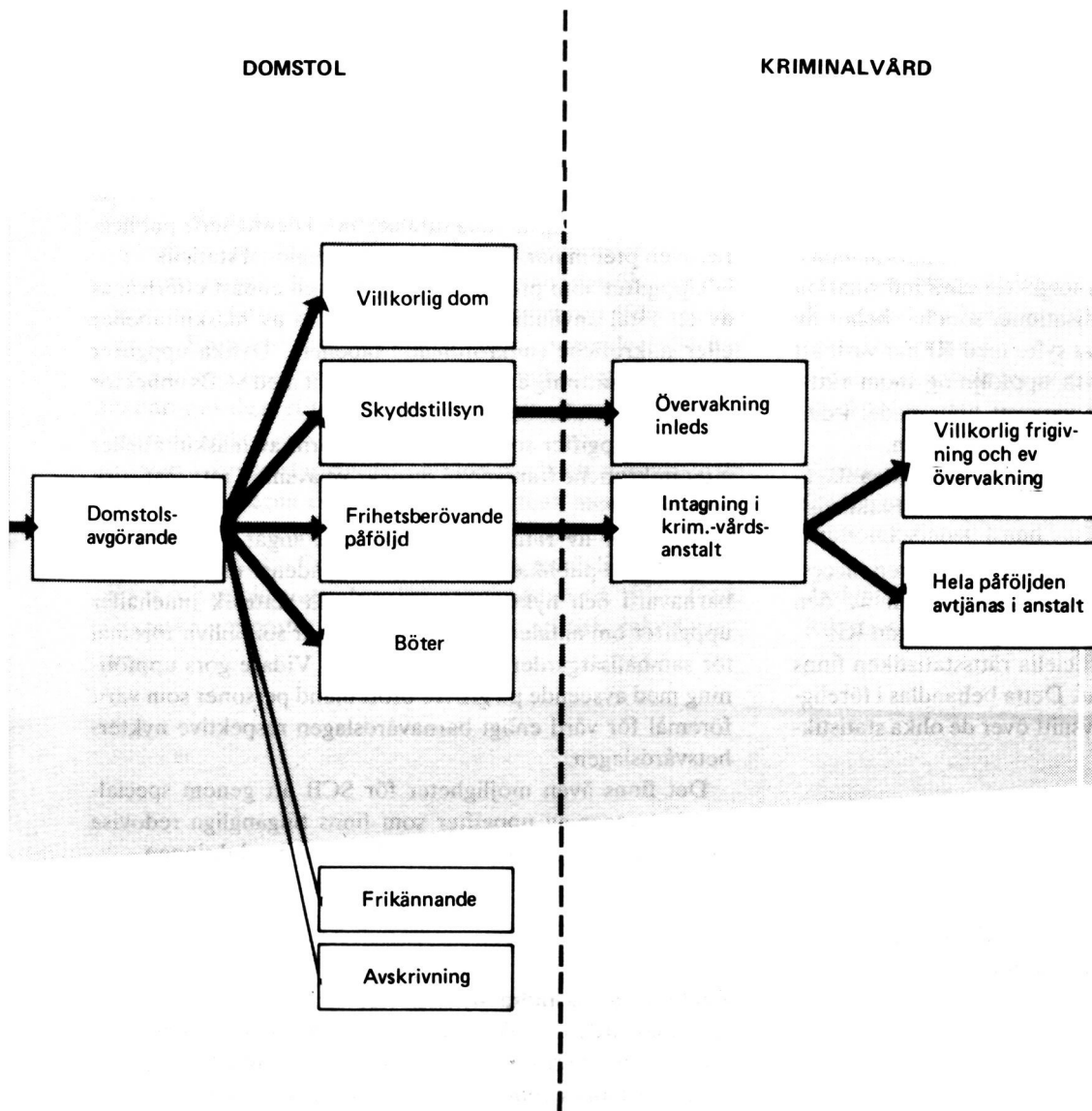
Kriminalvårdsstatistiken innehåller summariska uppgifter om antalet gripna, anhållna respektive häktade personer medan vissa uppgifter om anhållna personer och antalet häktningsframställningar framgår av Riksåklagarens arbetsstatistik. Från flera användare finns önskemål om att utvidga redovisningen avseende dessa förhållanden.

Utgångspunkt för kriminalstatistiken är den brottslighet som definieras genom överträdelser av vissa lagar. I den mån dessa kommer till polisens kännedom vidtas åtgärder vilka bl a berör polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Ett försök att åskådliggöra sambanden mellan olika led i denna process förs i nedanstående figur.

Figuren ger endast en mycket förenklad bild av skeendet. För en mera utförlig beskrivning av brottsligheten och de åtgärder som vidtas mot denna hänvisas till avsnitten 3.2–3.9.

Figur 2.1 Från brott till kriminalvård – en översikt
From offence to its correction – an overview

Statistiken över domstolarnas verksamhet omfattar verksamheten vid allmänna underrätter, hovrätter och Högsta Domstolen, förvaltningsdomstolar, hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen, kronofogdemyndigheten samt rättshjälpsnämnder. Vidare redovisas beslut i nådeärenden.

Statistiken belyser frekvensen av mål och ärenden vid domstolarna, med fördelning på typ av mål/ärende, handläggningstider, fullföljds-, ändringsfrekvens m m. Statistiken innehåller även uppgifter om in-teckningar samt omfattningen av allmän rättshjälp.

2.3 Insamlingen till statistiken

Rättsstatistiken var tidigare baserad på uppgifter som de olika myndigheterna inom rättsväsendet sände in till SCB. Övergången till ADB-teknik inom rättsväsendet har gjort det möjligt att samordna insamlingen av uppgifter till statistiken med insamlingen för administrativa ändamål.

Sedan slutet av 1960-talet pågår inom rättsväsendet uppbyggnaden av Rättsväsendets informationssystem (RI). Syftet med RI är främst att förenkla och förbättra informationsutbytet mellan rättsväsendets myndigheter samt information till andra myndigheter och organisationer som har behov av data från rättsväsendet. Ett annat syfte med RI har varit att skapa underlag för planering och uppföljning inom rättsväsendets myndigheter samt att vara ett hjälpmedel i den övergripande samhällsplaneringen och forskningen.

RI omfattar ett antal skilda delsystem på olika dataanläggningar. En närmare beskrivning av RI ges i Rättsstatistisk årsbok 1980 sid 31 ff.

I takt med uppbyggnaden av RI har rättsstatistiken successivt baserats på uppgifter från RI. Huvuddelen av den officiella rättsstatistiken baseras numera på data från RI.

Uppgiftslämnandet till den officiella rättsstatistiken finns reglerat av särskilda författningar. Detta behandlas i föreliggande publikation i respektive avsnitt över de olika statistikområdena.

2.4 Publiceringssystemet

Publicering hos SCB

Till övervägande del publiceras rättsstatistiken hos SCB. Följande former för publicering förekommer.

- Rättsstatistisk årsbok
- Statistiska Meddelanden (SM)
- Promemorior från RS
- Statistisk årsbok (SÅ)
- Allmän Månadsstatistik (AM)
- Pressmeddelanden

Sedan 1974 är publiceringen av rättsstatistiken samordnad genom att rättsstatistik av mera allmänt intresse ges ut samlat i rättsstatistisk årsbok. Uppläggningsen av innehållet i årsboken har fastställts efter samråd med huvudanvändare av rättsstatistiken. En del av dessa har även lämnat underlag till årsboken.

Redovisningen i rättsstatistisk årsbok kompletteras i sin tur med publicering i Statistiska meddelanden (SM). Avgörande för valet av publicering i rättsstatistisk årsbok eller i SM är bl a

- kravet på snabbhet i redovisningen
- redovisningens omfång och detaljeringsgrad
- redovisningens karaktär av preliminär resp definitiv statistik

Årsboken kan ej föreligga förrän ca ett år efter det år uppgifterna avser. Därför publiceras statistik där kravet på snabb redovisning är mera uttalat i SM. I denna serie publiceras även preliminär statistik samt viss regional statistik.

Uppgifter som produceras av SCB och endast efterfrågas av ett fåtal användare framställs i form av maskintabeller eller mikrofiche (mikrofilmade tabeller). Dylika uppgifter kan mot ersättning erhållas efter kontakt med SCBs enhet för rätts- och socialstatistik.

Vilka uppgifter som finns i SM, i form av maskintabeller eller mikrofiche framgår av respektive avsnitt i rättsstatistisk årsbok.

Uppgifter av rättsstatistisk karaktär ingår i socialvårdsstatistikens publikationer inom områdena ungdomsvård, barnavård och nykterhetsvård. Denna statistik innehåller uppgifter om antalet barn och ungdomar som blivit föremål för samhällsåtgärder pga kriminalitet. Vidare görs uppföljning med avseende på grövre brott bland personer som varit föremål för vård enligt barnavårdslagen respektive nykterhetsvårdslagen.

Det finns även möjligheter för SCB att genom specialbearbetningar av uppgifter som finns tillgängliga redovisa uppgifter som ej framställs i den löpande produktionen.

Publicering hos andra myndigheter

Kriminalvårdsstatistik publiceras löpande av *Kriminalvårdsverket* i deras verksamhetsberättelse *Kriminalvården*. Uppgifter om personer som omhändertagits med stöd av lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) publiceras i *Alkoholstatistik* av *Socialstyrelsen*.

Riksåklagaren sammanställer årligen en s k arbetsstatistik benämnd Statistik (aktuellt år). Utöver uppgifter om antalet mål och ärenden innehåller sammanställningen även uppgifter om antalet anhållna personer och antalet häktningsframställningar.

Domstolsverket gör årliga sammanställningar över antalet mål och ärenden.

Specialundersökningar m m

Utöver den löpande publiceringen av rättsstatistik finns ett antal specialundersökningar som innehåller rättsstatistik. Dessa har offentliggjorts i olika publikationsserier. Särskilt kan här nämnas den publicering som sker i BRÅs rapportserie resp promemorieserie åren 1974–83. Fr o m 1984 sker publiceringen i serierna BRÅ Forskning, BRÅ Utredning resp BRÅ Information. Vidare kan nämnas Kriminalvårdsstyrelsens rapportserier, tidigare gula serien respektive orange serien, fr o m 1982 rapportserien resp PSF-promemorieserien. Rättsstatistik samt vidarebearbetningar av denna ingår även i justitiedepartementets promemorieserie.

Inom ramen för SCBs levnadsnivåundersökning har rapporten »Offer för vålds- och egendomsbrott 1978« publicerats. En motsvarande undersökning avseende 1984 har genomförts. Resultaten har ännu inte publicerats. Ett sammandrag av de preliminära resultaten finns i avsnitt 3.9 i föreliggande årsbok.

Inom kriminalstatistikens område pågår ett samarbete de nordiska länderna emellan. Ett av syftena med detta samarbete är att försöka sammanställa jämförbar nordisk kriminalstatistik. En sammanställning av dylika data har gjorts och publicerats i *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*, Tekniska rapporter nr 30, Nordisk statistisk sekretariat.

Vissa resultat finns även publicerade i avsnitt 3.8 i denna publikation samt i *Yearbook of Nordic Statistics 1986*.

I publikationen *Årets tryck* redovisar SCB årligen en sammanställning över den statistik som centrala myndigheter framställer inom olika ämnesområden. I denna ges en översikt över hela publiceringen i *Sveriges officiella statistik (SOS)*.

Därutöver finns ett antal årliga bibliografier där man kan finna publikationer med anknytning till rättsstatistikens område. Som exempel på dylika bibliografier kan nämnas:

Nordisk kriminologi 1976/77. En bibliografi

Nordiska Samarbetsrådet för kriminologi 1978.

Rättsvetenskapliga undersökningar vid de juridiska fakulteterna.

Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, Stockholm.

Svensk bokförteckning

Redigerad av Bibliografiska Institutet vid Kungliga biblioteket i Stockholm.

Tidningsaktiebolaget svensk bokhandel, Norstedts tryckeri, Stockholm.

Svenska tidskriftsartiklar

Ett register över innehållet i cirka 400 tidskrifter.

Bibliotekstjänst, Lund.

Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer

Riksdagsbiblioteket.

3 Kriminalstatistik

Criminal Statistics

3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler

Criminal statistics over three centuries*

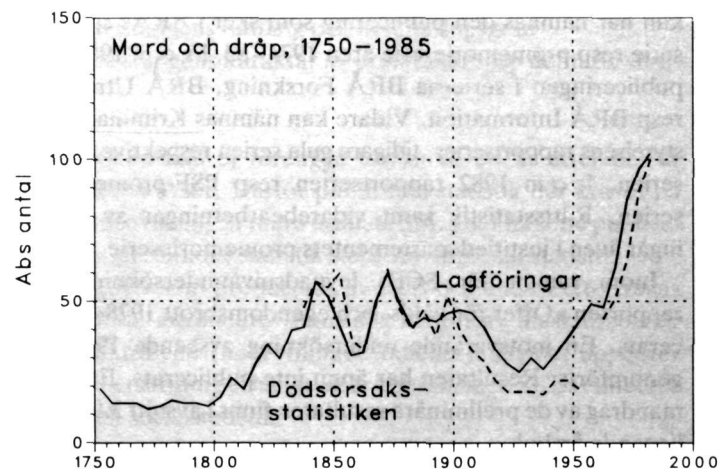
Nedan ges mycket kortfattat några utdrag från SCBs publikation »Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984«. Publikationen ger för första gången en samlad bild av svensk kriminalstatistik sedan dess tillkomst under 1700- och 1800-talen fram till våra dagar.

Publikationen tar huvudsakligen upp den *traditionella* kriminaliteten – dvs vålds- och stöldbrott – utifrån statistiken över domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse, s k lagföringsstatistik (jfr avsnitt 3.4). Mot bakgrund av en utförlig diskussion av kriminalstatistikens tillförlitlighet *beskrivs* utvecklingstendenserna i den lagförda brottsligheten; *diskuteras* olika samhälleliga förklaringar till utvecklingen; och *granskas* påföljdssystemets effekter. Publikationen är dels tänkt som en handbok för den som snabbt vill informera sig om grunddata för kriminalitetsutvecklingen i Sverige; dels har den en aktuell kriminalpolitisk inriktning.

Den som vill ha en fördjupning av resonemangen eller är intresserad av avsnitt som inte tas upp här, kan beställa publikationen. Begär *Urval nr 18* från *Distributionen*, Statistiska centralbyrån, 701 89 Örebro – tel 019/17 60 00.

3.1.1 Mord och dråp

Två historiska serier över mord och dråp finns tillgängliga. Uppgifter från befolkningsstatistiken resp dödsorsaksstatistiken (fr o m 1750) och uppgifter från lagföringsstatistiken (sedan 1830-talet). Trots att de två statistikserierna bygger på olika enheter (»mördare« och »mördade«), visar de en hög grad av överensstämmelse. Lagföringsstatistiken ang mord och dråp är ett av de få exempel, där denna typ av statistik är en bra indikator på den *faktiska* brottslighetens utveckling över tid.

Betraktar man hela den långa perioden från 1750 till våra dagar är det mest iögonfallande, att mord och dråp – relaterat till befolkningens mängd – knappast har ökat under de gångna 230 åren.

*) An English summary may be obtained from Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm, Sweden.

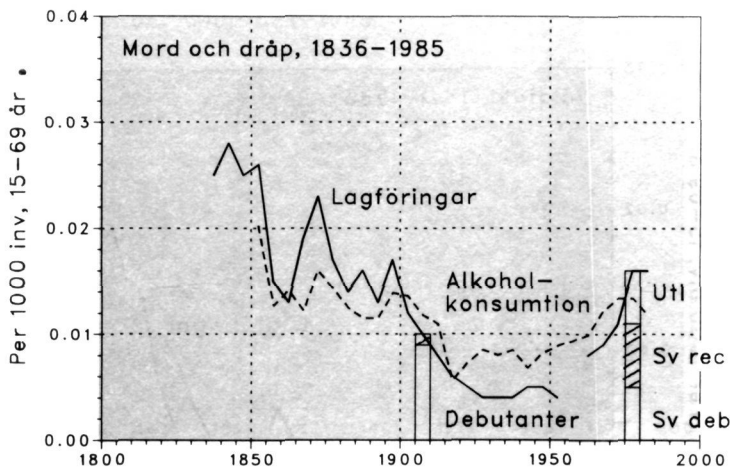
Däremot kännetecknas utvecklingen av avsevärda svängningar:

- en tydlig uppgång under första hälften av 1800-talet;
- en låg nivå under tiden mellan de båda världskrigen;
- en tydlig ökning efter andra världskriget.

Utvecklingen av alkoholkonsumtionen i samhället liknar mycket utvecklingen av dråp. Alkoholkonsumtionen är högst i mitten av 1800-talet, då också dråp uppnår kulmen. Båda serierna uppvisar den lägsta nivån under mellankrigstiden, då motboken höll alkoholkonsumtionen nere.

Uppgången av lagföringarna för mord och dråp efter andra världskriget kan knytas till tre sociala faktorer:

- en ökad alkoholkonsumtion och en ändrad konsumtionsfördelning;
- utvecklingen av en grupp kriminellt belastade medborgare (»recidivister«);
- det faktum att Sverige blivit ett invandringsland.

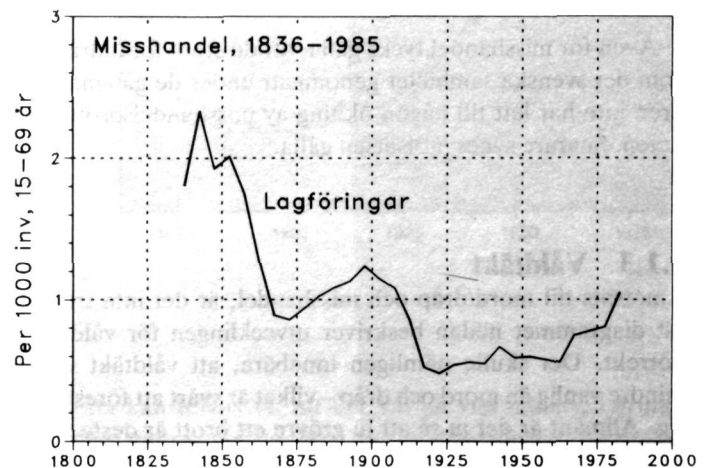

Trots att mord och dråp är extremt sällsynta händelser tycks det ändå finnas en samvariation med socialpolitiken i vid mening. Alkohol- och invandringspolitiken samt uppkomsten av en kriminellt belastad grupp medborgare har av allt att döma påverkat mord- och dråputvecklingen i Sverige under 1900-talet. Ingen av dessa tre faktorer har dock något egentligt förklaringsvärde för det enskilda brottet, eftersom alkoholpåverkan, kriminell belastning eller invandrarsstatus endast i undantagsfall mynnar ut i mord eller dråp.

Samtidigt tycks de stora samhälleliga förändringarna – dvs utvecklingen av det svenska samhället från bonde- till industrisamhället – inte ge utslag i mord- och dråputvecklingen. 1970 t ex registrerades lika många mord och dråp som 1750.

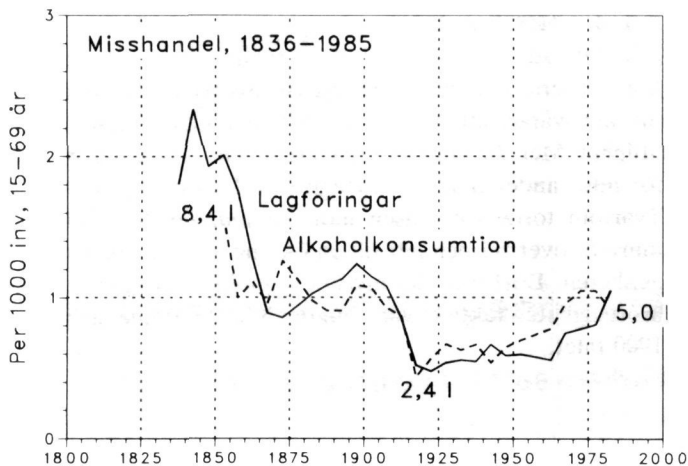
3.1.2 Misshandel

Till skillnad från mord och dråp saknas för misshandel en kontrollserie liknande dödsorsaksstatistiken. Det är därför mycket svårare att bestämma misshandelsstatistikens tillförlitlighet. Men det är inte troligt, att anmälningsbenägenheten för misshandel skulle ha avtagit i ett historiskt perspektiv. Tvärtom torde toleransen mot det *individuella* våldet ha minskat över tid och lett till en ökning av anmälningsbenägenheten. Därför är det mycket sannolikt, att misshandelsbrottsligheten faktiskt varit högre under 1800-talet än under 1900-talet.

Däremot har den *sociala* innebörden av misshandel som juridisk kategori gått igenom avsevärda förändringar mellan 1800-talet och idag. Den avdömda misshandeln avsåg under 1800-talet mycket sällan misshandel mot barn eller kvinnor. Enligt dåtidens värderingar betraktades detta inte som brott – annat än i mycket grova fall. Idag omfattar en inte obetydlig del av den lagförda misshandeln även kvinnomisshandel. Det finns alltså viktiga inbördes förskjutningar i misshandelsbrottsligheten, såsom den kommer till uttryck i lagföringsstatistiken. Misshandelsbrott mot män har avtagit enligt statistiken, medan misshandelsbrott mot kvinnor har tilltagit.

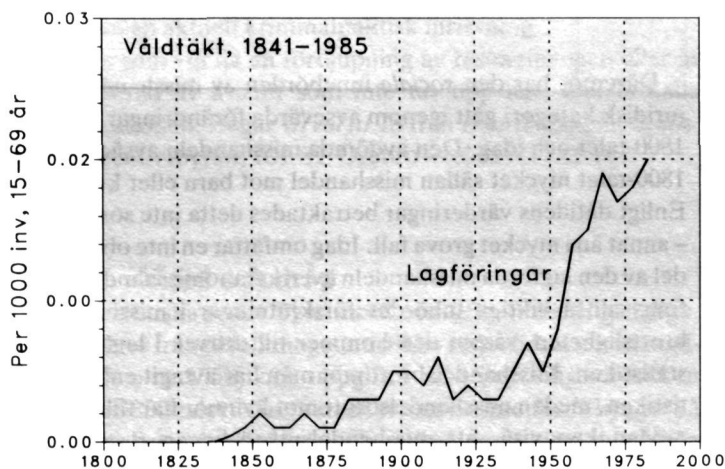
Man kan visa, att misshandelsutvecklingen i stort sett samvarierar med alkoholkonsumtionen i samhället. Detta innebär att mycket av variationen i misshandelsutvecklingen försvinner, när man tar hänsyn till alkoholkonsumtionens förändringar.

Även för misshandel tycks gälla, att de stora förändringar som det svenska samhället genomgått under de gångna 150 åren inte har lett till någon ökning av misshandelsbrottsligheten. Snarare synes motsatsen gälla.

3.1.3 Våldtäkt

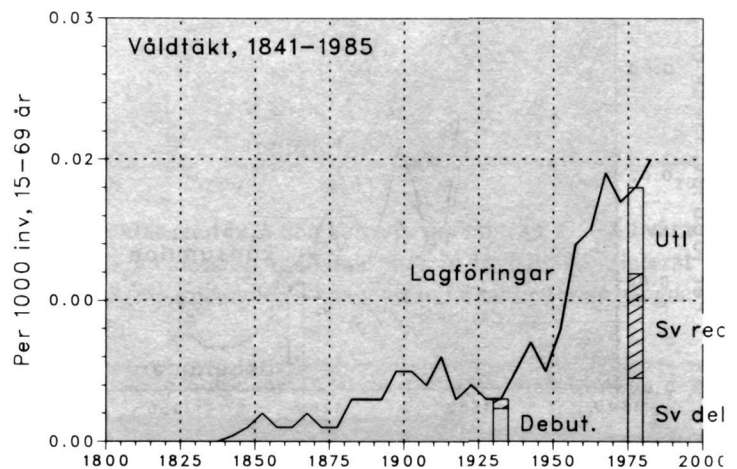
I motsats till mord/dråp och misshandel, är det inte troligt att diagrammet nedan beskriver utvecklingen för våldtäkt korrekt. Det skulle nämligen innebära, att våldtäkt varit mindre vanlig än mord och dråp – vilket är svårt att föreställa sig. Allmänt är det ju så att ju grövre ett brott är desto sällsyntare är det också.

En alternativ tolkning till utvecklingen skulle därför kunna vara, att den straffrättsliga kontrollen av våldtäkt under

1800-talet inte har något riktigt samband med den faktiska förekomsten av detta brott. I stället återspeglas kvinnornas svaga sociala ställning i samhället, som i de flesta våldtäktsfall *inte* medgav kvinnan möjligheten, att få våldtäktsmannen straffad. Lika litet som hon kunde värja sig mot vanlig misshandel med straffrättsliga medel.

Denna tolkning innebär dock inte, att man skulle kunna »bortförklara» ökningen efter andra världskriget med en förskjutning av mörktalet, dvs att lika många våldtäkter begås men att en större del blir känd och leder till lagföring. Våldtäktsutvecklingen efter andra världskriget liknar mycket den för mord och dråp: små ökningsbågar bland tidigare ostraffade personer, men stora förändringar bland redan tidigare straffade personer och utländska medborgare. Nästan hela ökningen faller på dessa två grupper. Men som det framhållits tidigare ger varken tidigare kriminell belastning eller medborgarskap några bra förklaringar av de enskilda fallen, eftersom de allra flesta straffade personer eller utländska medborgare självfallet *inte* lagförs för våldtäkt.

Uppgången efter andra världskriget kan inte heller förklaras med ändringar i påföljdsvalet för våldtäkt – förr som nu leder våldtäkt i de allra flesta fall till frihetsberövanden antingen på fängelse eller mentalsjukhus.

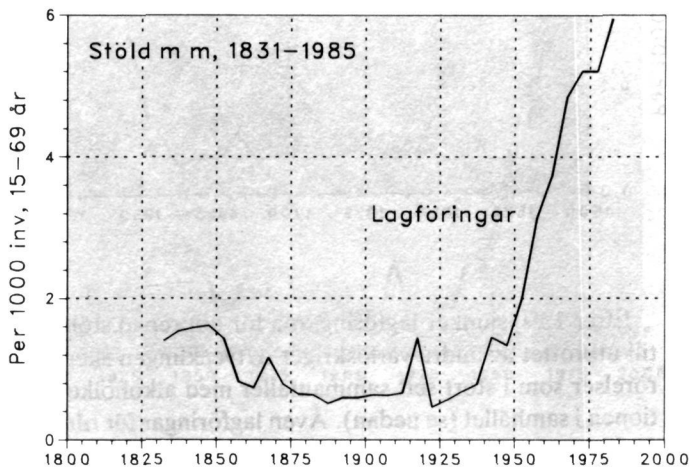
3.1.4 Stöld m m

Man kan utgå ifrån, att en mängd stöldbrott – framför allt av lindrigare slag – inte anmäls till polisen och att många anmälda stöldbrott inte leder till lagföring. Trots detta är det mycket troligt, att lagföringsstatistiken ger en ungefärlig beskrivning av stöldbrottslighetens *utveckling*. Detta styrks av

- att den historiska utvecklingen av den polisanmälda stöldbrottsligheten i Stockholm och Göteborg sedan mer än 100 år tillbaka uppvisar ett liknande mönster som lagföringsstatistiken för hela riket;
- att grövre stöldbrott (såsom inbrott och biltillgrepp) har en relativt hög anmälningsfrekvens, vilket kommer till uttryck i såväl offerundersökningar (se nedan avsnitt 3.9) som försäkringsstatistik; samt
- att lagföringsstatistikens utfall kan ges raka och okonstlade tolkningar.

Utvecklingen

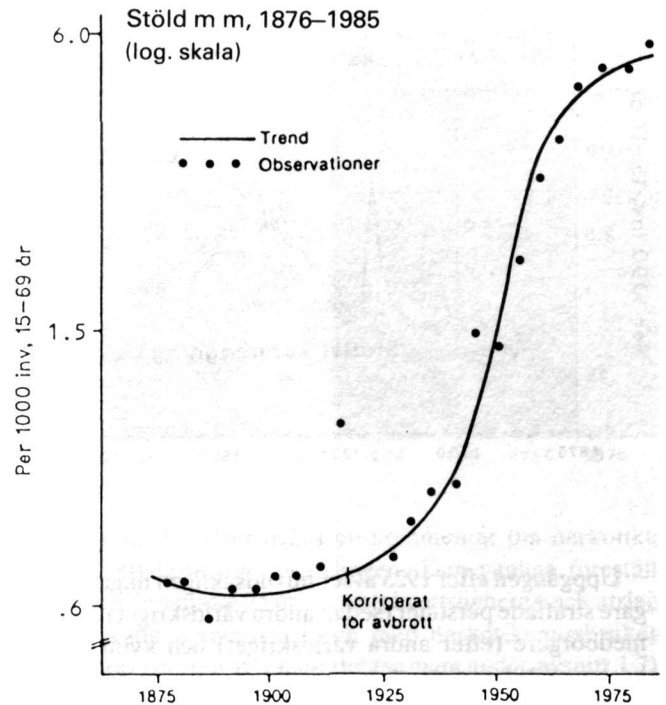
Efter att ha startat på en relativt hög nivå under första hälften av 1800-talet, sjunker lagföringarna för stöld under andra hälften av 1800-talet, når en låg nivå årtiondena kring sekelskiftet för att sedan öka kraftigt mellan 1925 och 1972.

I förhållande till huvudtrenden kan man också se ett antal väl markerade avvikelser. De har särskilda förklaringar av typ nödår (1867/68 och 1917/18), alkoholrestriktioner (den låga nivån efter motbokens introduktion under 1920-talet) och krig (1914-1918 och 1940-1945). Dessa plötsliga och i tid begränsade förändringar visar mycket tydligt, att antalet lagföringar för stöld påverkas av händelser i samhället – trots att varje enskilt brott är en mycket personlig och individuell handling.

Ökningen under 1980-talet avser uteslutande snatteri-brott. Lagföringar för övriga stöldbrott minskar.

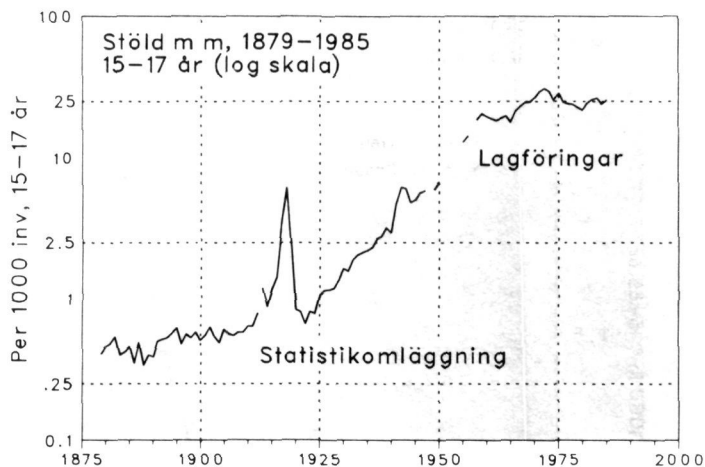
Vid närmare granskning kan ökningen under 1900-talet beskrivas som en S-kurva vars förlopp liknar produktionen av konsumtionsvaror i det svenska samhället.

Detta kan tolkas så, att när väl en viss materiell grundtrygghet garanteras (mycket av stöldbrottsligheten i mitten av 1800-talet har förklarats med den nöd som rådde i samhället), följer lagföringarna för stöldbrott tillgången på *konsumtionsvaror*. Med mer att konsumera följer också möjligheten att stjäla mer samtidigt som en riklig tillgång på varor minskar deras relativa värde och den fysiska såväl som den sociala kontrollen för att förhindra stöld avtar.

År 1985 registrerades exempelvis 619 000 tillgreppsbrott av polisen. Mer än hälften av dessa brott utgjordes av tillgrepp av och från motorfordon, av cyklar och av tillgrepp i butik eller varuhus. I början av seklet fanns varken bilar eller cyklar i någon större omfattning och inte heller någon försäljning efter självbetjäningsprincipen. Tillfällesstrukturen, dvs de fysiska möjligheterna till att begå stöld, har förändrats avsevärt sedan dess.

Nedgången mellan åren kring 1850 och 1925 – två extrempunkter i den historiska utvecklingen – faller i huvudsak på kvinnor, äldre män och redan tidigare straffade medborgare. Ungdomskriminaliteten (bland män) ökade redan under andra hälften av 1800-talet och ökningen var speciellt kraftig mellan 1925 och 1959.

Uppgången efter 1925 avser huvudsakligen unga män, tidigare straffade personer (sedan andra världskriget), utländska medborgare (efter andra världskriget) och kvinnor (sedan början av 1960-talet).

Avmattningen av ökningen under 1960-talet och stabiliseringen därefter gäller framför allt unga män, medan däremot lagföringarna bland kvinnor och tidigare straffade män fortfarande uppvisar ökningstendenser. Eftersom unga män svarar för en så stor del av lagföringarna för stöld, bestämmer de huvudkurvans utseende. Avmattningen är reell att döma av jämförelser med den polisrapporterade brottsligheten, försäkringsstatistiken och offerundersökningar: speciellt biltillgrepp och inbrottsstölder – brott som framför allt begås av unga män och som har ett förhållandevis litet mörktal – ligger på en mer eller mindre stabil nivå sedan 1970-talets början jämfört med de kraftiga ökningarna under tidigare decennier. Biltillgrepp och tillgrepp ur bil har dock ökat igen mycket plötsligt sedan 1984.

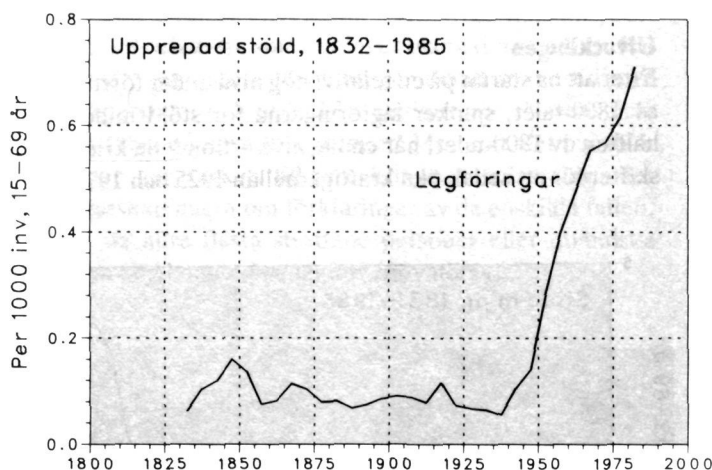
Påföljdsvalet för stöld har gått igenom dramatiska förändringar under 1900-talet: år 1905 var risken att dömas till fängelse för stöld 100 procent, medan den i dag har sjunkit till nära 0 procent, om man är tidigare ostraffad. Trots detta är det mycket svårt att uppbringa starka kriminalstatistiska belägg för, att förändringen av påföljdsvalet för stöld skulle i någon väsentlig grad ha bidragit till ökningen av stöldbrottsligheten under 1900-talet. Frågan är alltför komplicerad att gå in på här. Den intresserade hänvisas till kap 8 i huvudrapporten.

Inte heller bör man överskatta industrialiseringens och urbaniseringens betydelse som sådana. Antalet lagföringar för stöld var i början av 1950-talet lika stort som 100 år tidigare.

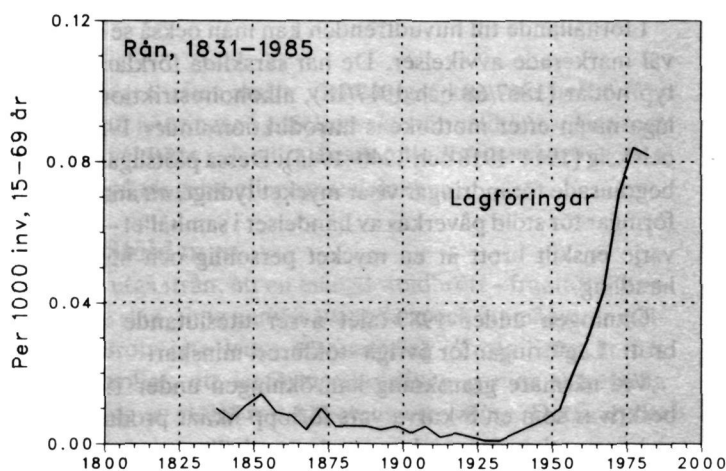
3.1.5 Upprepad stöld och rån

På grund av skiftande indelningar i den officiella statistiken har »upprepade stöld» här definierats som antalet personer som lagförts tre eller fler gånger för stöld (1832-1915) samt antalet personer som lagförts för stöld med tre eller fler tidigare domar för s k grövre brott (fr o m 1916).

Utvecklingen för upprepade stöld och rån kan beskrivas så här.

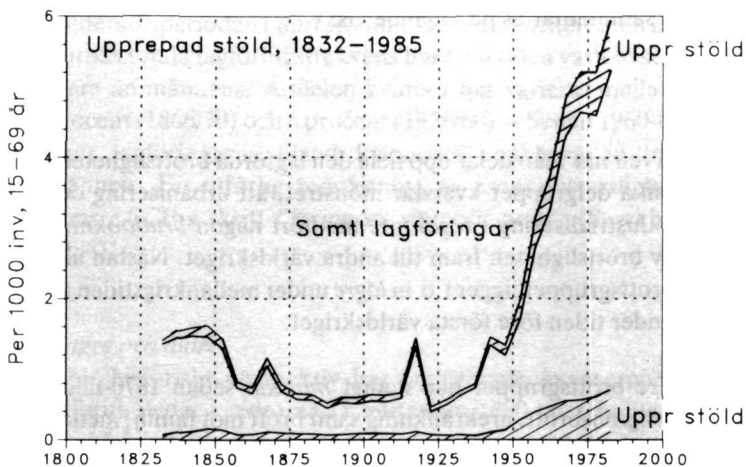

Efter 1850 sjunker lagföringarna för upprepade stöld fram till utbrottet av andra världskriget. Utvecklingen sker i vågrörelser som i stort sett sammanfaller med alkoholkonsumtionen i samhället (se nedan). Även lagföringar för rån följer ett liknande mönster.

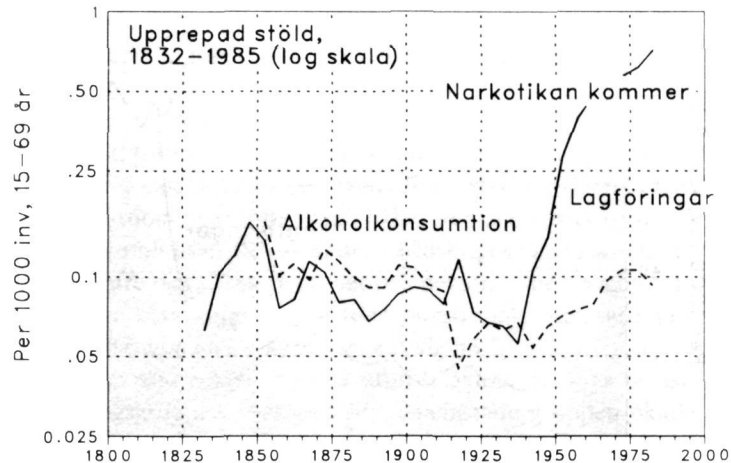

Från andra världskriget ökar antalet lagföringar för upprepad stöld och rån plötsligt mycket kraftigt och en viss avmattning tycks inträffa först under 1970-talet.

Utvecklingen för upprepad stöld skiljer sig på en avgörande punkt från utvecklingen av övriga stöldbrott: den kraftiga ökningen inträffar ca 20 år senare än för de övriga stölderna. Mycket talar för att denna utveckling beskrivs korrekt av statistiken – eftersom »brottslingsmörktalet» kan antas vara litet. Redan under 1800-talet liksom under första hälften av 1900-talet var återfallsfrekvenserna höga för personer som straffats fler gånger tidigare, även om själva antalet återfallsbrottslingar var litet.

Fram till andra världskriget tycks uppfattningen besannas att ökad välfärd för folkflertalet även minskar brottsligheten bland de fattigaste. Speciellt anmärkningsvärt är, att den ökning av lagföringar bland personer utan tidigare kriminell belastning (framför allt unga män, se ovan) som inträffade under tiden mellan de båda världskrigen, inte ledde till en ökning av personer med hög kriminell belastning. Alkoholkonsumtionen spelar en stor roll för utvecklingen; det kan dock knappast vara den enda förklaringen till den plötsliga förändringen som inträffade efter andra världskrigets utbrott. Det bör röra sig om händelser som mycket plötsligt förändrade livssituationen för denna grupp utsatta människor. De flesta förklaringar tycks här komma till korta. Vidare kan man avläsa ur diagrammet, att dagens situation med ett historiskt sett högt antal kriminellt aktiva medborgare, grundlades under 1940- och 1950-talen.

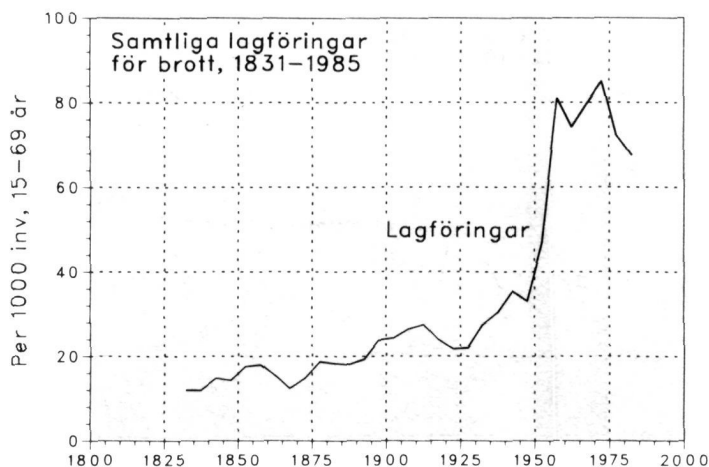

Diagrammet tillåter också en kommentar om narkotikabrukets betydelse för utvecklingen. Den vanliga föreställningen om de senaste 25 åren är att brottsligheten och utslagningen ökade dramatiskt i och med narkotikamissbrukets genombrott i mitten av 1960-talet (se även nedan avsnitt 3.7). Diagrammet visar emellertid att ökningstakten för upprepad stöld var större under 1950-talet än under 1960-talet och därefter. Utvecklingen borde inte ha sett ut så, om narkotikamissbruket drivit en stor grupp *nya* människor in på brottets bana, vilket ju ganska allmänt antas. Diagrammet antyder i stället, att dagens narkotikaproblem inte utgör något väsentligt *nytilskott*, utan en *pålagring* på ett redan existerande problem. Annan statistik visar också, att allvarigare narkotikamissbruk finns inom samma grupper som tidigare kännetecknats av ett kriminellt livsmönster och ett utbredd alkoholmissbruk. Vad som troligen har inträffat är, att socialt utsatta grupper gick över från att vara kriminella och alkoholmissbrukare till att vara alkohol- och narkotikamissbrukare samt ännu mer kriminellt aktiva.

3.1.6 Samtliga lagföringar för brott

Det mest iögonfallande är den kraftiga ökningen under 1950-talet, det lika plötsliga avbrottet omedelbart därefter samt minskningen sedan slutet av 1970-talet.

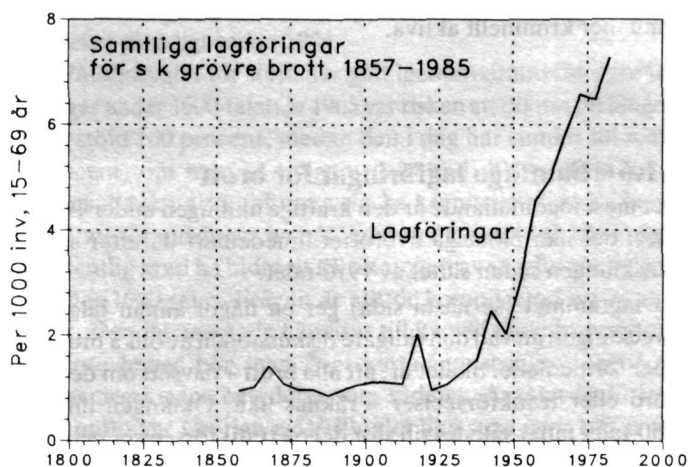
Diagrammet (se nästa sida) ger en något annan bild av utvecklingen än vad den tidigare diskussionen av olika brotts typer förmedlade. Skälet är, att alla brott – oavsett om de rör mord eller trafikförseelser – räknas lika. Ökningen under 1950-talet faller således till stor del på trafikförseelser och ett fördubblat antal fyllerier efter motbokens avskaffande 1955.

Nedgången under 1960- och senare 1970-talet förklaras därför huvudsakligen av att parkeringsbrotten och fylleriet avkriminaliserades. Under 1980-talet minskar trafikbrotten till följd av inskränkt trafikövervakning. Diagrammet är lärorikt genom att det åskådligt visar, att brottsligheten som sådan inte bara är något självklart givet, utan också är resultat av politiska beslut. Ett beslut i riksdagen kan plötsligt höja eller sänka brottsligheten i samhället. Även om traditionella värderingar kräver att vissa handlingar skall vara straffbelagda, finns det stort spelrum för vad som skall kontrolleras med straffrättsliga medel (straff och hot om straff) och/eller på annat sätt.

Lagföringar för grövre brott

När man studerar »brottsligheten» som en helhet, finns det alltid stor risk att analysen förvrängs av inflatorisk småbrotts-

lighet. När man därför söker efter en bättre beskrivning av »brottsutvecklingen» i Sverige kan man i stället välja antalet personer som lagförts för s k *grövre brott*, dvs brott som lett till strängare straff än böter.

Detta diagram sammanfattar i sin tur än en gång det som påpekats redan tidigare, att industrialisering och urbanisering *inte* kan ha påverkat brottsutvecklingen i Sverige nämnvärt *negativt* fram till andra världskriget. Samma bild framträder för övrigt när man studerar den lokala utvecklingen i Stockholm eller Göteborg med utgångspunkt från den registrerade brottsligheten eller utvecklingen i Danmark och Norge.

Eftersom det alltid är vanskligt, att analysera brottsligheten som en enda stor enhet, har ett 25-tal olika brottsgrupper och deras utveckling över tid studerats. Resultatet kan sammanfattas på följande vis:

- Även när man delar upp hela den lagförda brottsligheten i olika delgrupper kvarstår mönstret, att urbanisering och industrialisering i regel inte medfört någon *bruttoökning* av brottsligheten fram till andra världskriget. Nästan alla brottsgrupper ligger t o m *lägre* under mellankrigstiden än under tiden före första världskriget.
 - Tre brottsgrupper har stadigt *minskat* sedan 1870-talet: religionsbrott, ärekränkning samt brott mot familj; medan fyra andra brottsgrupper har *ökat* stadigt: grövre sedlighetsbrott, bedrägeribrott, brott av krigsmän och brott mot specialstraffrätten.
 - Ökningen av brott mot *specialstraffrätten* återspeglar i första hand de ökande kriminaliseringstendenserna i det moderna svenska samhället. En genomgång av gällande strafflagar år 1980 visade exempelvis, att de allra flesta gällande författningar som stadgar något straffansvar trätt i kraft efter 1960.
- Värt att notera är också, att frihetsstraff inom specialstraffrätten var mycket sällsynta under 1800-talet: år 1885 redovisades exempelvis endast 13 fängelsedomar (dvs mindre än 1 procent av samtliga fängelsedomar), medan motsvarande antal år 1985 uppgick till ca 6 600 fängelsedomar (dvs 47 procent av samtliga fängelsedomar). Dessa fängelsedomar avser huvudsakligen drogrelaterade brott (rattfylleri, langning m m av alkohol och narkotikabrott), skattebrott samt utländska medborgare som vistas olovligt i Sverige.

- Efter andra världskriget ökar alla brottsgrupper med några få undantag. Andra världskriget och tiden därefter är vattendelaren för brottsutvecklingen i Sverige. På endast två decennier utvecklades Sverige från landet med den lägsta brottsligheten i Norden till det med den högsta (se även avsnitt 3.8).

De lagförda för grovare brott

Statistiken över *grova brott* ger också möjligheten att sammanfattande beskriva några centrala tendenser i den lagförda brottslighetens utveckling med avseende på vissa persongrupper.

Män och kvinnor

Lagföringarna avseende män och kvinnor har under den studerade perioden *i stort sett* följt samma mönster, men kvinnornas totala lagföringsfrekvens har hela tiden varit avsevärt lägre än männens. Andelen kvinnor har varierat mellan 18 procent (1866/70) och 6 procent (1956/60). – Sedan 1960-talet ökar lagföringarna bland kvinnorna snabbare än bland männen. En utförlig redovisning av kvinnobrottsligheten finns i SCB:s skrift "Kvinnors rätt och orätt" (Stockholm 1986).

Yngre och äldre

I ett historiskt perspektiv har lagföringsfrekvenserna förskjutits nedåt i åldrarna. I mitten av 1800-talet uppvisade 15–17-åringarna den lägsta lagföringsfrekvensen, i början av 1980-talet den högsta. Denna rang tangerades dock redan i början av 1930-talet. Idag gäller att drygt 1 procent av 15–17-åringarna per år debuterar i något grovare brott och knappt hälften av dessa återfaller i minst ytterligare ett sådant brott inom en femårsperiod.

Svenska och utländska medborgare

Inslaget av utländska medborgare bland de för grovare brott lagförda personerna är i huvudsak ett efterkrigsfenomen. Före andra världskriget uppgick andelen utländska medborgare lagförda för s k straffregisterbrott till mindre än 2 pro-

cent, i dag ligger andelen vid omkring 14 procent, varav drygt 60 procent utgörs av nordbor.

Tidigare belastning

Bortsett från statistiken över personer som dömts upprepade gånger för stöldbrott (se ovan) finns statistik över belastningsfördelningar först sedan 1915. Denna statistik visar

att fram till utbrottet av andra världskriget ökade antalet tidigare ostraffade personer och personer med någon tidigare belastning, medan den högsta belastningsgruppen höll sig på en konstant mycket *låg* nivå;

att efter andra världskrigets utbrott ökade samtliga belastningsgrupper, men den högst belastade gruppen ökade mest av alla;

att en tydlig avmattning av ökningstakten har inträffat sedan 1960-talet bland de lägre belastade grupperna, medan *lagföringarna* i den högst belastade gruppen fortsätter att öka. Däremot har antalet högbelastade *personer* inte ökat lika mycket sedan slutet av 1960-talet. 1969 lagfördes ca 1 900 personer med exakt tre tidigare anteckningar i kriminalregistret. 1985 uppgick motsvarande antal till ca 2 400. Ökningen avser utländska medborgare och kvinnor.

Sammanfattning: dagens situation

Dagens situation kännetecknas av en historiskt sett hög, men inte längre ökande ungdomskriminalitet. Kvinnokriminalitet av mindre allvarligt slag ökar. Det finns ett påtagligt inslag av utländska medborgare bland dem som lagförs för allvarligare brott, och en grupp mycket belastade medborgare visar en hög grad av kriminell aktivitet.

I rapporten presenteras mycket statistik som tillåter tolkningen, att de traditionella kriminalpolitiska medlen – fängelsestraff och övervakning – *inte* har gett önskat resultat: varken har de förhindrat uppkomsten av en kriminellt mycket belastad grupp medborgare eller har de hjälpt dessa att hitta vägen tillbaka till ett normalare liv. En av de viktiga kriminalpolitiska uppgifterna idag är därför att hitta nya – icke-straffrättsliga – vägar för att minska brottsligheten bland denna mycket belastade grupp.

3.2 Brott m m

Offences

3.2.1 Några resultat¹

1 100 000 brott 1987

- Under 1987 blev nära 1 100 000 brott registrerade av polisen. En fjärdedel av dessa (260 000) blev även uppklarade under samma år. Polisen klarade upp ytterligare ca 115 000 brott, vilka anmälts innan 1987.
- I siffrorna ovan ingår ej de drygt 200 000 brott som polisen utfärdade böter direkt för, s k ordningsbot. Dessa omfattar främst vägtrafikförseelser och vissa varusmugglingsbrott.
- Antalet registrerade brott 1987 var oförändrat jämfört med året innan, men 9 procent fler än genomsnittet för de närmast föregående 5 åren.

Traditionella brott såsom misshandel, stöld mm ökar medan allt färre brott mot specialstraffrättsliga författningar blir registrerade

- Hittills under 1980-talet har brotten mot brottsbalken ökat från drygt 750 000 till 950 000. Särskilt kraftiga ökningar noteras för stöld av bilar respektive ur bilar.
- Under samma period har brotten mot övriga författningar minskat från 167 000 till 143 000. Brotten mot trafikbrottslagen har minskat från 72 000 till 68 000 medan brotten mot narkotikastrafflagen minskat från 59 000 till 42 000.
- Nivån beträffande våldsbrotten är 1987 nära 40 procent högre än 1980. Ökningen förklaras främst av att fler misshandelsbrott blir polisanmälda, 25 000 år 1980 jämfört med 35 000 år 1987. I särskilt hög grad gäller detta kvinno-misshandel, där ändrade åtalsregler år 1982 omedelbart ledde till en kraftig uppgång av antalet registrerade brott.

Utvecklingen hittills under 1980-talet för vissa brottstyper (avrundade uppgifter i 1 000-tal brott)

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Brottsbalken	761	806	799	846	894	960	950
- valdsbrott	29	33	34	36	37	38	40
- inbrottsstöld	136	138	139	142	145	152	142
- tillgrepp av fortskaffningsmedel	136	145	143	147	149	163	153
- övriga stölder	236	254	254	282	317	349	352
- bedrägeri m m	97	94	88	91	95	98	101
- skadegörelse	63	68	68	72	74	80	82
Övriga författningar	175	178	160	137	124	135	143
- trafikbr.lagen	72	71	70	67	61	67	68
- narkotikastr.lagen	68	69	48	38	36	38	42
Samtliga brott	936	984	959	983	1 018	1 095	1 093

	Anmällda brott 1987	Uppkl-procent	Andel i procent av samtliga misstänkta yngre än 21 år		
			kvinnor	utl. medborg.	
Mord, dråp, misshandel med dödlig utgång	530	64	6	13	30
- fullbordat mord, dråp	134	69	9	14	22
Misshandel, ej dödlig utgång	35 000	53	21	7	16
Väldtäkt	1 114	38	11	.	38
Rån	3 900	23	29	7	23

1) För att underlätta läsbarheten har siffrorna i tabläerna nedan avrundats.

- Mord och dråp inträffar oftare i storstadsområdena än i övriga delar av landet. Uppklaringsprocenten är hög. Gärningsmännen – oftast medelålders män – och offret är i de flesta fall bekanta med varandra och inte sällan alkohol-påverkade. Inslaget av tidigare straffade personer och utländska medborgare bland gärningsmännen är fram-trädande. Antalet fullbordade mord och dråp samt miss-handel med dödlig utgång har med smärre årliga varia-tioner varit stabilt under 1980-talet (i genomsnitt 131 per år). Antalet försök till mord och dråp har däremot ökat från 259 år 1980 till 396 år 1987.
- Även misshandel är vanligare i storstäderna än på lands-bygden. 60 procent av den registrerade misshandeln riktas mot män, knappt 40 procent mot kvinnor och cirka 5 pro-cent mot barn under 15 år. Andelen kvinnor bland de miss-tänkta är låg. En femtedel av dem som misstänkts för misshandel är i åldern 15–20 år.
- Nära hälften av de registrerade våldtäkterna inträffar i storstäderna. Andelen ungdomar bland gärningsmännen är låg medan andelen utländska medborgare är hög. 1 av 3 brott sker utomhus, 4 av 10 brott är försök till våldtäkt och 7 av 100 brott riktas mot kvinnor under 15 år. Sedan 1980 har antalet registrerade våldtäkter ökat med 26 procent.
- Rånbroten är koncentrerade till storstäderna. Rån är inget typiskt ungdomsbrott. Ändå utgör 15–20-åringarna nära en tredjedel av samtliga som misstänkts för rånbrott. Rån begås i stor utsträckning av personer med kriminell livs-föring, dvs de är tidigare straffade. En svag ökning av rån-broten kan noteras sedan 1980.

	An-mälda brott 1987	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvin- nor	utl. med- borg.
Fullbordade biltillgrepp	41 600	18	45	5	12
Inbrottsstöld	142 000	10	40	6	12
– i bostäder	20 400	10	19	8	12
Butikssnatteri	58 600	76	22	40	25

- Biltillgreppen är typiska ungdomsbrott. Hälften av dem som misstänkts är i åldern 15–20 år. Brotten är vanligast i storstadsområdena. Efter att ha legat på relativt stabil nivå i början av 1980-talet började biltillgreppen öka 1984.

Nivån beträffande fullbordade biltillgrepp är nu 75 procent högre än i början av 1980-talet. Knappt någon an-nan brottstyp uppvisar så stor ökning.

- Endast drygt var tionde inbrottsstöld blir uppklarad. Brotten är koncentrerade till tätorterna. Inbrott är ett typiskt ungdomsbrott. Nära hälften av dem som miss-tänkts är i åldern 15–20 år. Liksom bilstölderna har inbrot-ten efter efter en stabil nivå i början av 1980-talet ökat efter 1983. 1987 noteras en minskning i antalet inbrotts-stölder till samma nivå som i början av 1980-talet. Bostads-inbrotten fortsätter att minska.
- Butikssnatteri synes vara ett typiskt kvinnobrott. Likaså är utländska medborgare överrepresenterade bland de miss-tänkta. Antalet uppdagade butikssnatterier antas utgöra endast ett fåtal av samtliga sådana brott. Butikssnatterier-na som ökat stadigt under 1980-talet uppvisar 1987 en minskning.

	An-mälda brott 1987	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvin- nor	utl. med- borg.
Bedrägeri	89 000	73	16	23	16
– med kontokort	20 000	78	7	20	15
Skadegörelse	82 000	18	31	7	13

- Utvecklingen av nya betalningsmedel påverkar i hög grad utvecklingen av bedrägeribrotten. Vidare styrs antalet uppdagade brott av olika kontrollinsatser som görs från samhällets sida. Andelen kvinnor är hög bland de som misstänkts för bedrägeribrott – särskilt gäller detta be-drägerier med kontokort. Bedrägeribrotten är vanligare i storstäderna (p g a större anonymitet där). Antalet brott minskade successivt under 1980-talets första år. Denna ut-veckling bryts 1984. Därefter har dessa brott ökat och är nu åter på samma nivå som 1980.
- Skadegörelse anses vara ett typiskt ungdomsbrott – nära en tredjedel av de misstänkta är i åldern 15–20 år. Andelen kvinnor är låg. Sannolikt blir en betydande del av skade-görelsebroten som begås av unga aldrig polisanmäld. Främst beroende på att dessa brott ofta är av bagatellartad karaktär. Enligt statistiken är skadegörelse lika vanlig i

övriga delar av landet som i storstadsområdena. Endast 1/5 av brotten klaras upp. Skadegörelsebrotten har under 1980-talet fortsatt att öka stadigt.

	An- mällda brott 1987	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvin- nor	utl. med- borg.
Rattfylleri/ rattonykterhet	22 900	81	13	7	14
Brott mot narkotika- strafflagen	42 000	90	9	14	14

- Antalet rattfylleri/rattonykterhetsbrott har uppvisat en påfallande stabil nivå under 1980-talet. Efter en tillfällig nedgång 1985 – en följd av att polisen genomförde färre kontroller – uppgick antalet brott därefter till den tidigare nivån. Brotten upptäcks främst i samband med trafikolyckor eller genom polisens trafikkontroller. Risken för upptäckt bör i hög grad anses som slumpmässig. Såväl kvinnor som mycket unga är underrepresenterade bland dem som blir misstänkta för rattonykterhetsbrott.

- Utvecklingen av narkotikabrotten enligt statistiken speglar väl myndigheternas insatser. Ny åtalspraxis beträffande innehav av små mängder narkotika samt ökade satsningar mot den s k gatumarknaden ledde till en kraftig uppgång av antalet registrerade brott fr o m 1980. Åren 1983–1985 minskade antalet brott, utan att den förda narkotikapolitiken förändrats – bl a ökar antalet poliser som är sysselsatta med narkotikautredningar för varje år. För de två senaste åren noteras emellertid en ökning av antalet brott. Andelen mycket unga resp utländska medborgare är lägre bland dem som misstänks för narkotikabrott jämfört med de flesta andra brottstyper.

	An- mällda brott 1987	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvin- nor	utl. med- borg.
Brott mot skattebrottslagen	6 200	79	0	8	7
uppbördslagen	8 100	81	0	10	4
förskringring	3 680	70	9	28	11
borgenärer m m	2 400	76	0	9	6

- Utvecklingen och omfattningen av den ekonomiska brottsligheten är särskilt svår att beskriva statistiskt, bl a beroende på att det inte föreligger någon gemensam, allmänt accepterad definition av begreppet ekonomisk brottslighet. Brotsstatistiken innehåller uppgifter om vissa brott som torde falla in under begreppet ekonomisk brottslighet. Mörkertalet anses vara stort då det gäller denna typ av brott. Statistiken visar att antalet registrerade brott har ökat under 1980-talet. Åren 1984 och 1985 noteras en nedgång i antalet skattebrott och uppbördsbrott. En förklaring till minskningen är att kontrollinsatserna koncentrerats till större utredningar, vilka kräver stora resurser, vilket i sin tur leder till att *antalet* upptäckta brott blir färre. År 1986 ökade emellertid såväl antalet skatte- som uppbördsbrott. Denna ökning fortsatte 1987 då det gäller uppbördsbrotten.

Andelen brott som begås av kvinnor ökar

År	Antal brottsdel- taganden	Procent av brotten som begåtts av				
		Kvin- nor	Utl. medb.	Personer i åldern		
				15–20 år	21–39 år	40– år
1980	336 000	10	15	35	52	13
1987	346 000	15	16	25	57	18

- Några mönster framträder. Andelen brott begångna av ungdomar (15–20 år) har minskat något medan andelen brott begångna av vuxna uppvisar en ökning. Andelen brott begångna av utländska medborgare har varit konstant medan andelen brott begångna av kvinnor successivt ökat.

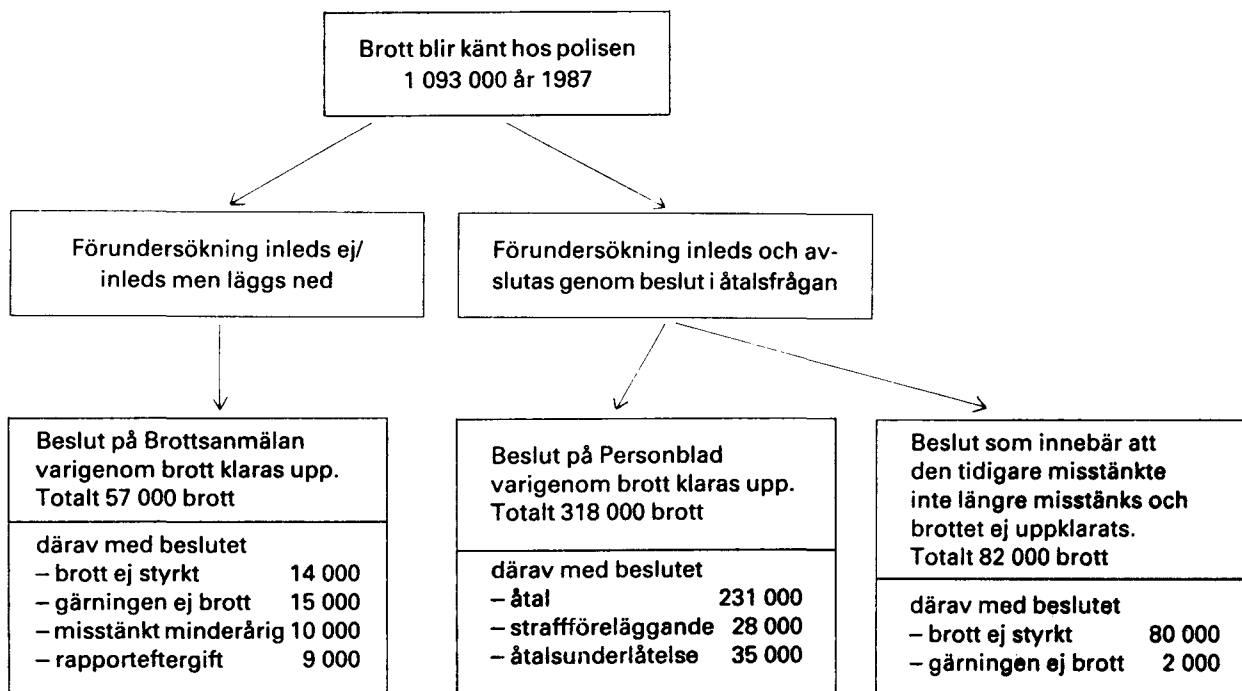
Brottsuppleringen

- I och med att ett brott kommer till polisens kännedom inleds förundersökning. Syftet med förundersökningen är att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet och om tillräckliga skäl för åtal föreligger.

I vissa fall inleds ej någon förundersökning. Det kan mycket snart visa sig att det som anmälts som brott inte var något brott, vilket leder till att ärendet avskrivs.

Förundersökningen kan leda till att en eller flera personer misstänks för brottet. Åklagaren prövar om åtal skall väckas och redovisar sitt beslut i åtalsfrågan. Åtalsprövningen kan leda till att åtal väcks, att strafföreläggande utfärdas, att åtalsunderlåtelse meddelas eller att förundersökningen av olika skäl läggs ned. Sådana skäl kan t ex vara konstaterandet att det inte var något brott eller att åtal ej anses vara påkallat ur allmän synpunkt.

Brottsflödet

Det kan även visa sig att den misstänkte inte är straffmyndig varvid ärendet överlämnas till socialnämnden för vidare åtgärder.

Ett brott anses vara uppkänt i och med att polis (och i vissa fall åklagare) avslutat sin utredning av brottet. Brott som leder till domstolsprövning blir självfallet inte slutgiltigt uppkänt förän domstolsavgörandet fallit.

- Under 1987 blev drygt 375 000 brott uppkänt. Detta skedde vanligtvis genom att en person blev knuten till brottet som skäligen misstänkt. För 3/4 av de uppkänta brotten hade uppkäntingen skett inom 6 månader efter det att de blivit känta av polisen.
- Den s k uppkäntingsprocenten varierar kraftigt mellan olika brottstyper. För spanings- eller ingripandebrott (trafikbrott, narkotikabrott m fl brottstyper) är uppkäntingsandelen hög (ca 90 %). Detta förklaras av att dessa brott blir registrerade av polisen i och med att det finns en misstänkt gärningsman. Vid s k offerbrott (misshandel, stöld m m) är sannolikheten för att brottet skall bli uppkänt

klarat i hög grad beroende på om information om gärningsmannen finns vid anmälningsstillfället eller ej. För tillgreppsbrotten t ex är uppkäntingsprocenten endast ca 15 procent. För stulna cyklar endast 3 procent.

- De allra flesta av de uppkänta brotten (ca 90 procent) hade begåtts av *en* gärningsman. För tillgreppsbrotten är det emellertid relativt vanligt att flera personer tillsammans begår brott. Vid nära hälften av de uppkänta inbrottsstölderna hade flera gärningsmän medverkat vid ett och samma brott.

3.2.2 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning

Syftet med statistiken över brott m m är att ge en allmän beskrivning av brottsligheten i landet. Statistiken redovisar brottsligheten såsom den registrerats hos polisen, dvs som anmälda brott, uppkänta brott och vissa uppgifter om personer som misstänks för brott och belyser med dessa

uppgifter brottslighetens omfattning, sammansättning och variationer i tid och rum.

Brottslighet kommer till polisens kännedom genom anmälningar från allmänheten, genom polisens spaningsarbete eller på annat sätt.

Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI). Statistiken redovisar uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för brott.

Statistiken omfattar följande brott:

- a) brott enligt brottsbalken (BrB) utom vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (BrB 3 kap 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (BrB 8 kap 8 §) och förgelseväckande beteende (BrB 16 kap 16 § samt 21 kap 16 §).
- b) brott enligt lag om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen, TBL) utom 1 § 1 st (vårdslöshet i trafik) och 2 § (hindrande eller störande av trafik i väsentlig mån). Sålunda ingår grov vårdslöshet i trafik, olovlig körning, rattfylleri, rattonykterhet och smitning. För trafikbrotten gäller att det skall finnas för brottet misstänkt person för att redovisning skall ske till statistiken. Brott mot annan trafiklagstiftning än TBL ingår ej i statistiken.
- c) brott enligt narkotikastrafflagen, lagen om tillverkning av drycker m m, valutaförordningen och datalagen.
- d) brott enligt andra specialstraffrättsliga lagar och författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan.

Brott enligt specialstraffrättsliga lagar och förordningar för vilka endast stadgas böter eller disciplinstraff ingår således i allmänhet inte i redovisningen.

Försök eller förberedelse till brott redovisas på samma sätt som fullbordat brott, såvida inte annat angivits i tabellerna.

I de fall straffansvar föreligger för stämpling till brott resp medverkan till brott används samma brottskoder som vid fullbordat brott.

Statistiken innefattar även en del gärningar som under polis- och åklagarutredningen visar sig inte kunna betraktas som brott. Andelen dylika gärningar är erfarenhetsmässigt ca 5 procent av samtliga uppklarade brott.

Uppgifterna i statistiken är avgränsade i tiden enligt följande:

- a) *anmälda brott*: brott som kommit till polisens kännedom och där registrerats ett visst kalenderår.
- b) *uppklarade brott*: brott som klarats upp ett visst kalenderår oberoende av när de anmälts.
- c) *skäligen misstänkt person*: straffmyndiga personer (15 år eller äldre) för vilka polisen eller åklagaren under ett visst kalenderår redovisat beslut på personblad.

Till grund för statistiken ligger uppgifter från blanketterna Brottsanmälan och Personblad. Dessa upprättas av polisen i samband med att brott kommer till polisens kännedom resp då en person blir skäligen misstänkt för brott. Blanketterna sänds av den lokala polisen till rikspolisstyrelsen (RPS). Hos RPS granskas de inkomna uppgifterna och registreras maskinellt.

I de fall en person blivit skäligen misstänkt för brottet redovisas så småningom åklagarens beslut i åtalsfrågan; varigenom brottet anses uppklat. Ett brott kan även klaras upp utan misstänkt person, t ex genom konstaterandet att gärningen ej är brott, brottet är preskriberat.

Uppgifterna om uppklaring redovisas till RPS där de kopplas ihop med uppgifterna om anmälda brott. RPS framställer därefter för SCBs räkning magnetband med uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för de uppklarade brotten.

Hos SCB bearbetas uppgifterna varvid tabeller framställs.

3.2.3 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Kvaliten i de uppgifter som utgör underlag för brottsstatistiken och statistikens jämförbarhet med andra tidsperioder påverkas av olika förhållanden. Beträffande kvaliteten i de redovisade uppgifterna sammanhänger denna med relationen mellan den av polisen kända och registrerade brottsligheten och den verkliga brottsligheten. Vidare sammanhänger kvaliteten med svårigheterna att räkna och klassificera brott. Statistikens jämförbarhet med tidigare perioder påverkas bl a av omläggningar av statistikrutinerna, förändringar i lagstiftningen, fördelningen av polisens resursinsatser samt ändrade försäkringsbestämmelser.

Den dolda brottsligheten

Brottsstatistiken redovisar den av polisen kända och registrerade, dvs den synliga brottsligheten. Relationen mellan den synliga och den verkliga brottsligheten kan förete variationer dels i tid och rum och dels olika brottsgrupper emellan, bl a till följd av förändringar i allmänhetens anmälningsbenägenhet från en tid till en annan, mellan olika orter samt mellan olika slag av brott. Vidare kan förändringar i bl a den polis-ära verksamhetens omfattning eller inriktning påverka statistiken.

Storleken av den verkliga brottsligheten kan endast uppskattas genom särskilda undersökningar. Inom ramen för SCBs levnadsnivåundersökningar genomförs vart sjätte år en undersökning av allmänhetens upplevelse av trygghet och säkerhet. Undersökningarna innehåller ny information om vålds- och tillgreppsbrottsligheten och utgör en väsentlig komplettering till den traditionella brottsstatistiken. Se vidare avsnitt 3.9 sid 147.

Klassificering av brott

Klassificeringen av brotten görs av polis och åklagare med hjälp av regler som utfärdats av SCB i samråd med RPS och RÅ. Kodningen av brotten bygger på gällande lagstiftning. Till skillnad mot lagfördastatistiken som strikt klassificerar brotten utifrån lagtextens §-indelning används i brottsstatistiken en indelning av brotten som skiljer sig från en brottsart till en annan. Indelningsgrunderna kan vara uppgifter om offer, brottsplats, gärningsmannens tillvägagångssätt m m.

Vid rubriceringen av brott på brottsanmälan och personblad kan problem uppstå t ex på grund av att omständigheterna kring det anmälda brottet ej är tillräckligt kända. Vidare kan det vara svårt att i praktiken avgränsa olika brotstyper från varandra, t ex grov misshandel – misshandel annan än grov. Bedömningsprinciperna vid gränsdragningen mellan olika typer av brott kan variera under en tidsperiod och mellan olika polisdistrikt. Vid SCB har genomförts en undersökning med syfte att undersöka vilka fel som förekommer vid polisens kodning av brottsart och brottsantal. Av resultaten från undersökningen, som publicerats i promemorior från SCB 1978:1 framgår bl a hur andelen felkodade anmälningar varierar mellan olika brotstyper. En sammanfattning av resultaten har även redovisats i Rättsstatistisk årsbok 1979, sid 43 f f.

Brottsräkningen

På liknande sätt som vid brottsklassificeringen kan även beträffande räkningen av antalet brott förekomma skillnader mellan polisdistrikten. Speciella svårigheter har förelegat då

det gäller att skapa en enhetlig praxis vid antalsräkning av narkotikabrotten. För denna brottstyp bör uppgifterna i statistiken användas med viss försiktighet.

Beträffande principer för brottsräkningen, se avsnitt 3.2.4 nedan.

Förändringar i lagstiftningen

Jämförbarheten mellan uppgifter för olika år kan påverkas av förändringar i lagstiftningen. Vissa tabeller i föreliggande redovisning av anmälda brott belyser utvecklingen för perioden 1950–1987. Självfallet påverkas jämförbarheten mellan olika år under en 37-årsperiod av viktigare lagändringar. I viss omfattning har dessa angivits i tabellerna med hjälp av fotnoter. I föreliggande avsnitt ges dock ingen total översikt över dylika lagändringar. Den intresserade hänvisas till tidigare SOS-publikationer. (Se avsnitt 3.2.6).

Samband mellan polisens spaningsverksamhet och anmälda brott

För vissa brotstyper förekommer ett direkt samband mellan polisens resursinsatser och antalet anmälda brott. Detta gäller särskilt de brott som kommer till polisens kännedom genom bl a polisens brottsförebyggande verksamhet. Exempel på sådana brott är häleri, trafikbrott och narkotikabrott. För dessa brott är det därför särskilt svårt att utifrån statistikens uppgifter dra slutsatser om den faktiska brottsutvecklingen.

Omläggningar av statistiken

Brottsstatistiken har sedan sin tillkomst omlagts vid flera tillfällen. Vid olika tillfällen har gjorts smärre förändringar som gällt brottsredovisningens omfattning (den s k brottskatalogen). Denna typ av förändringar bör beaktas vid jämförelser mellan olika år men torde dock ej inverka på jämförbarheten i samma utsträckning som omläggningarna av statistikrutinerna år 1965 och 1968 samt införandet av brottsbalken år 1965. Beträffande förändringar före år 1965 hänvisas till följande publikationer:

1953: Statistisk Tidskrift 1955:1, s 24–25

1957: Statistisk Tidskrift 1959:3, s 18, 181

1959: Brott som kommit till polisens kännedom år 1959, s 1

1961: Brott som kommit till polisens kännedom år 1961, s 2

1964: Brott som kommit till polisens kännedom år 1964, s 20.

En mera betydande omläggning av brottsstatistiken genomfördes den 1 januari 1965 i samband med polisväsendets förstatligande. Samma år trädde också ny strafflagstiftning

(brottsbalken) i kraft. Detta har fått betydande konsekvenser, vilket bör observeras vid jämförelser med tidigare år. Omläggningen beskrivs utförligt i SOS, »Brott som kommit till polisens kännedom år 1965«.

Den 1 januari 1968 genomfördes en ny omläggning av brottsstatistiken i samband med införandet av ADB inom polisväsendets rapporteringssystem. Till följd av helt nya insamlings- och bearbetningsmetoder är statistiken fr o m 1968 ej helt jämförbar med tidigare år. Omläggningen beskrivs i »Kriminalstatistik 1968 och 1969, Del 1, Polisstatistik«.

Fr o m 1 januari 1975 började delvis nya rutiner för statistiken att tillämpas. Nya anvisningar för polis- och åklagardistriktens redovisning av brott till rikspolisstyrelsen infördes. Rikspolisstyrelsen genomförde en omläggning av systemet för statistiken. SCB genomförde samtidigt en omläggning av sitt system för statistiken varvid bl a infördes vissa ändringar i principerna för räkning av antalet uppklarade brott. De nya rutinerna har endast marginellt påverkat statistiken. En utförlig redovisning av statistikomläggningen 1975 finns i Rättsstatistisk årsbok 1976 sid 34 f f samt i Rättsstatistisk årsbok 1977 sid 48 f f.

Övriga faktorer som kan påverka jämförbarheten

Förutom av ändringar i lagstiftningen kan jämförbarheten påverkas av faktorer såsom ändrade försäkringsbestämmelser, ändrad praxis beträffande bankernas inlösningsgaranti för checker m m.

I den mån villkoren för stöldförsäkringar ändras kan de ha en inverkan på brottsligheten (t ex vid nya bestämmelser om stöldskydd) och allmänhetens benägenhet att polisanmäla brott (t ex vid ändring av bestämmelserna om självrisk). Under 1987 har dock inga större förändringar skett inom försäkringsområdet.

3.2.4 Definitioner och begrepp

Anmälda brott: Begreppet används som en sammanfattande beteckning på brott som kommit till polisens kännedom – oavsett om detta sker genom angivelse eller på annat sätt – och som registerats av polisen. I anmälda brott ingår även sådana fall som under utredningens gång av olika skäl inte visar sig vara brott eller lagstridig gärning som ej straffmyndig misstänkt ha begått.

Brottsdeltagande: Med brottsdeltagande avses en viss persons delaktighet i ett visst brott. Om en person ensam misstänks

för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänkts ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person.

Brottsräkningen: Huvudprincipen för brottsräkningen är att antalet brott av samma slag beräknas utifrån det antal tillfällen ett visst lagrum har överträtts. Ett brott är då vad som ryms under en enstaka tillämpning av ett lagrum. Vid bedömning av denna fråga tas hänsyn till hur det aktuella lagrummet är formulerat, hur brottet allmänt uppfattas och på vilket sätt det vanligen begås.

Hur brottsräkningen skall göras i de enskilda fallen framgår av SCBs anvisningar »Kodning av brott».

Ej brott: Med detta begrepp avses anmälda förmenta brottsfall vilka vid utredningen visats sig ej vara brott.

Ej brottsupplärande beslut: Åklagarbesluten »misstänkt oskyldig» samt »brott ej styrkt» som angivits på personblad anses såsom ej brottsupplärande.

Kyrkobokföring: För de personer som är skäligen misstänkta för brott redovisas uppgifter om kyrkobokföring i Sverige. Kyrkobokföringen regleras i folkbokföringsförordningen där det stadgas att man skall kyrkobokföras i den församling där man är bosatt. Uppgifterna om kyrkobokföring är sedan 1981 baserade på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB).

Medborgarskap: För utländska medborgare redovisas uppgift om medborgarskap genom angivande av statsnamn. Uppgifterna är sedan 1981 baserade på uppgifter från RTB.

Nettoredovisning: I tabellerna över för brott misstänkta personer ges en nettoredovisning av personerna. Detta innebär att en person endast redovisas en gång i tabell 3.2.10 eller högst en gång per rad i tabellerna 3.2.8 och 3.2.11 a oavsett om personen under året misstänkts för olika slag av brott resp flera brott av samma slag. I tabellerna 3.2.8 och 3.2.11 a redovisas personerna även netto på rader för kapitel, BrB o d. Eftersom en person kan vara redovisad på flera olika brottstyper (=rader) inom ett kapitel, kan det sammanlagda antalet personer på de olika brottstyperna överstiga vad som angivits som nettoantalet personer för hela kapitlet. Motsvarande gäller för redovisningen av brott mot person, förmögenhet etc.

Uppklarade brott: Begreppet omfattar brott för vilka någon person blivit *skäligen* misstänkt eller brott som polisen av

någon anledning kunnat avskriva. Som uppklarade brott räknas även gärningar som anmälts såsom brott men vilka vid utredningen visat sig ej vara brott.

Ålder: Åldersredovisningen i tabellerna för de personer som misstänkts för brott avser den ålder den misstänkte uppnår år 1987.

3.2.5 Ny princip för åldersredovisning

Fr o m 1987-års statistik tillämpas en ny princip för redovisningen av misstänkta personer efter ålder. I statistiken för tidigare år redovisades personerna dels efter *åldern vid det första brottet* dels efter *åldern vid brottet med lägsta brottskod* enligt den kodlista som används vid polisens/åklagarens registrering av brottet.

I föreliggande redovisning är personerna fördelade efter *den ålder de uppnår år 1987*. Effekten av den ändrade redovisningsprincipen är att färre personer blir redovisade i de lägsta åldersgrupperna. (Detta gäller framför allt 15-åringarna.)

Åldersvariabeln är komplicerad att hantera i den statistiska redovisningen. Åldern måste alltid hänföras till en viss tidpunkt eller period. Fördelningen kommer att påverkas av vilken princip man väljer. De personer som blir misstänkta ett visst år kan ha begått brotten de misstänks för under en längre tidsperiod. Väljer man att redovisa åldern vid det första brottet kan t ex en misstänkt 18-åring komma att redovisas som 15-åring etc. 15-åringar som misstänks för brott kan däremot endast bli redovisade som 15-åring eftersom endast brott som begåtts efter det att man uppnått straffmyndighetsåldern registreras.

Den nya redovisningen av misstänkta efter ålder (tabellerna 3.2.10 resp 3.2.11 A) visar personernas ålder det år (1987) de "åkt fast" för brott (dvs genom polis/åklagarbeslut på personblad anses skäligen misstänkt för brott). Om frågeställningen däremot gäller att beskriva åldern för dem som begår exempelvis bilstöld bör redovisningen i tabell 3.2.11 B användas. Denna redovisning omfattar samtliga brottsdeltaganden fördelade efter gärningsmannens ålder vid tidpunkten för brottet.

3.2.6 Redovisningsenheter i statistiken

För att kunna tolka uppgifterna i tabellerna och diagrammen på ett korrekt sätt är det nödvändigt att känna till vilka redovisningsenheter som förekommer och hur dessa hänger samman inbördes.

Redovisningsenheter

I redovisningen förekommer följande redovisningsenheter, vilka närmare definieras i avsnitt 3.2.4.

1. *Brott*, enligt reglerna för kodning och antalsräkning, med möjlighet till flera gärningsmän knutna till ett och samma brott.
2. *Brottsdeltagande*, som definierats som en viss individs delaktighet i ett visst brott. Genom att flera personer gemensamt kan begå ett och samma brott blir brottsdeltagandena fler än de uppklarade brotten.

Antalet brottsdeltaganden redovisas brutto, dvs samtliga brottsdeltaganden avseende en viss brottstyp som en person misstänkts för under året har räknats.

3. *Misstänkt person*, som i redovisningen förekommer som nettobegrepp. Detta innebär att en person redovisas antingen netto i tabell, dvs förekommer högst en gång i tabellen eller netto per rad, dvs förekommer högst en gång per rad.

3.2.7 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över brott som kommit till polisens kännedom påbörjades år 1950. För tidigare år finns sådan statistik endast för vissa städer, nämligen

Stockholm fr o m år 1866 (se Berättelse angående Stockholms kommunförvaltning år 1869 och följande (f f);

fr o m år 1904 Statistisk årsbok för Stockholms stad);

Göteborg fr o m år 1871 (se Statistisk årsbok för Göteborg 1900 f f);

Malmö fr o m år 1909 (se Malmö stads årsbok 1913 f f);

Norrköping fr o m år 1935 (se Statistisk årsbok för Norrköpings stad 1935 f f);

Helsingborg fr o m år 1933 (se Helsingborgs stads årsbok 1937 f f).

Den första officiella årsredogörelsen för landet i dess helhet, avseende år 1950, presenterades i en särskild publikation: *Brott som kommit till polisens kännedom år 1950* av Statistiska centralbyrån (Stockholm 1952). Rapporterna för åren 1951–1958 publicerades i följande nummer av Statistisk Tidskrift (ST):

1951:ST 1952:3	1955:ST 1957:1
1952:ST 1954:1	1956:ST 1958:4
1953:ST 1955:1	1957:ST 1959:3
1954:ST 1955:12	1958:ST 1959:10

Den årliga publiceringen i serien Sveriges Officiella Statistik (SOS) började år 1959 under titeln »Brott som kommit

till polisens kännedom». Under perioden 1967 t o m 1973 har titeln »Kriminalstatistik/aktuellt år Del 1, Polisstatistik» använts. Fr o m 1974 ges motsvarande redovisning dels i Rättsstatistisk årsbok dels i Statistiska meddelanden (SM).

Utöver den årsvisa publiceringen har även redovisats kvartalsvisa uppgifter. För tiden 1950 – t o m 4e kvartalet 1951 skedde detta i Sociala meddelanden, för tiden därefter och t o m 3e kvartalet 1962 i Statistisk tidskrift. Publiceringen i serien Statistiska meddelanden (SM) började fr o m 4e kvartalet 1962. Åren 1965–1983 skedde publiceringen i SM månadsvis. Fr o m 1983 sker publiceringen kvartalsvis.

3.2.8 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna som redovisas i föreliggande publikation finns ytterligare uppgifter om brott m m publicerade i Statistiska meddelanden (SM), eller i form av maskintabeller hos SCB. Av översikten som följer framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM)

Kriminalstatistik. Brott som kommit till polisens kännedom -- kvartalet, år --.

Innehåller uppgifter om antalet brott i hela riket samt i storstadsregionerna.

Kriminalstatistik, brott m m år --.

Anmälda brott, uppklarade brott och för brott misstänkta personer. Definitiva uppgifter.

B Publicering i serien RS - Promemoria

Brottsligheten i länen, åklagar- och polisdistrikten år --.

Innehåller regional redovisning av bl a antalet anmälda brott relaterad till medelfolkmängden, uppklarade brott, andel av brotten som begåtts av kvinnor, ungdomar, utländska medborgare.

C Opublicerat tabellmaterial

Ett flertal tabeller som framställs löpande publiceras ej men finns tillgängliga hos SCB.

Månadsvisa uppgifter

Anmälda brott efter brottsart, veckodag då brottet begåtts. För riket, län, polisdistrikt och storstadsregioner.

Årsvisa uppgifter

Anmälda brott efter brottsart, månad för anmälan.

Uppklarade brott, efter brottsart, uppklaringsprocent, beslut i åtalsfrågan, ändrad brottsrubricering i samband med uppklarung, s k gängbrottslighet mm.

Personer som misstänkts för brott efter brottsart, kön, medborgarskap, kyrkobokföring, brottsfrekvens m m.

Regionala indelningar: län, polisdistrikt, storstadsregioner. Vidare finns en översiktlig redovisning över brottsligheten i kommunerna.

Diagram 3.2.1 Anmällda brott mot brottsbalken i hela riket, 1950–1987
Reported offences against the Penal Code, 1950–1987

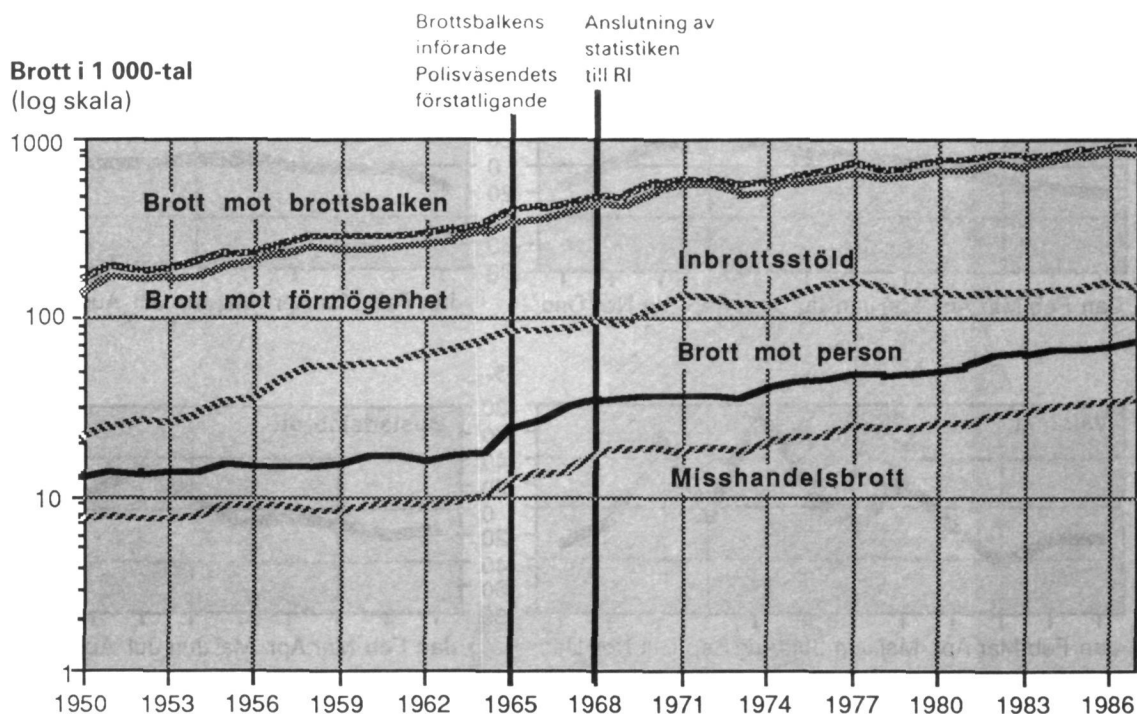

Diagram 3.2.2 Anmällda brott mot brottsbalken efter brottstyp, 1987
Reported offences against the Penal Code, by type of offence, 1987

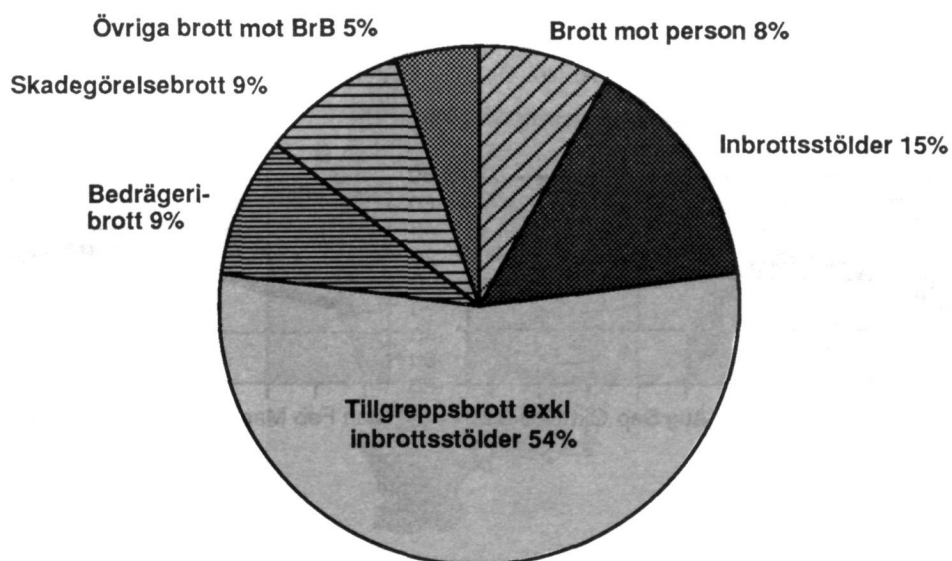

Diagram 3.2.3 Procentuella variationer i antalet anmälda brott för vissa brottstyper, 1987

Monthly variations (in percent) in number of reported offences, for selected types of offences, 1987

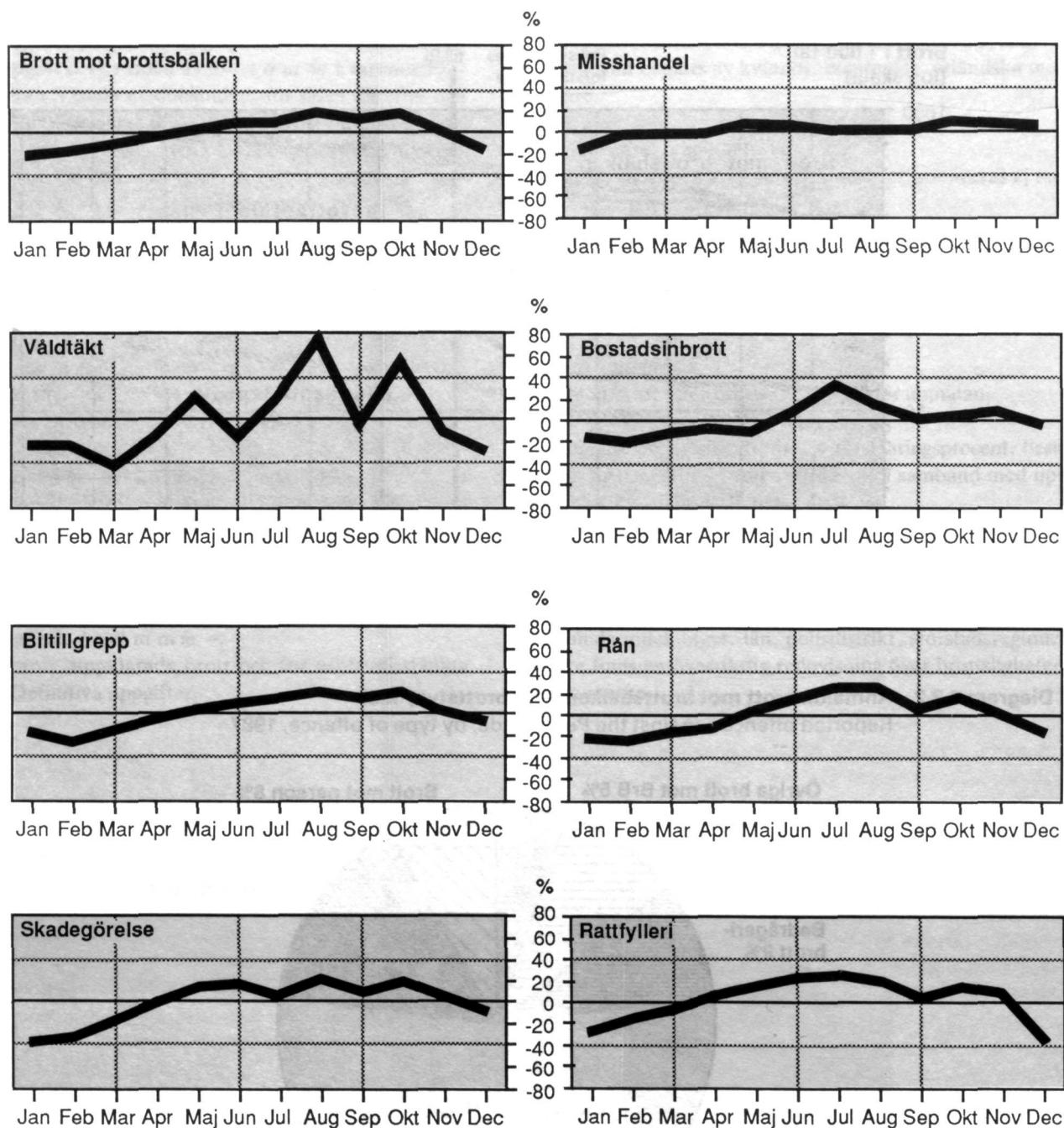

Diagram 3.2.4 Samtliga anmälda brott per 1 000 av medelfolkmängden i länen, 1987

Total reported offences per 1 000 of the mean population in each county, 1987

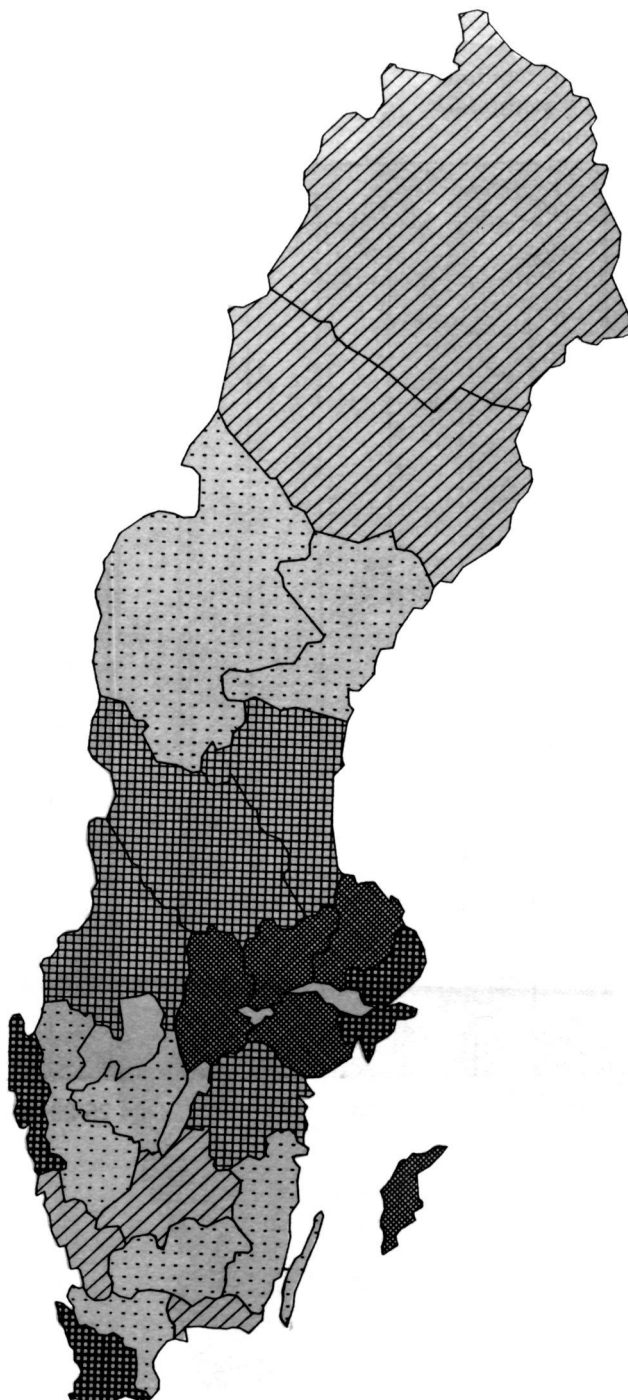
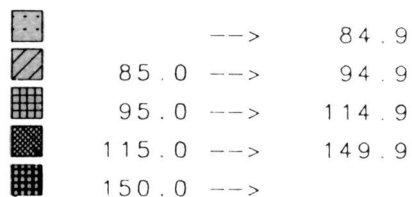
Antal brott per 1 000
av medelfolkmängden

Diagram 3.2.5 Antalet brottsdeltaganden per 1 000 av medelfolkmängden för personer i olika ålderskategorier, 1987

Number of crime participations per 1 000 of the mean population for persons in different age groups, 1987

**Brottsdeltaganden
per 1 000 av medel-
folkmängden**

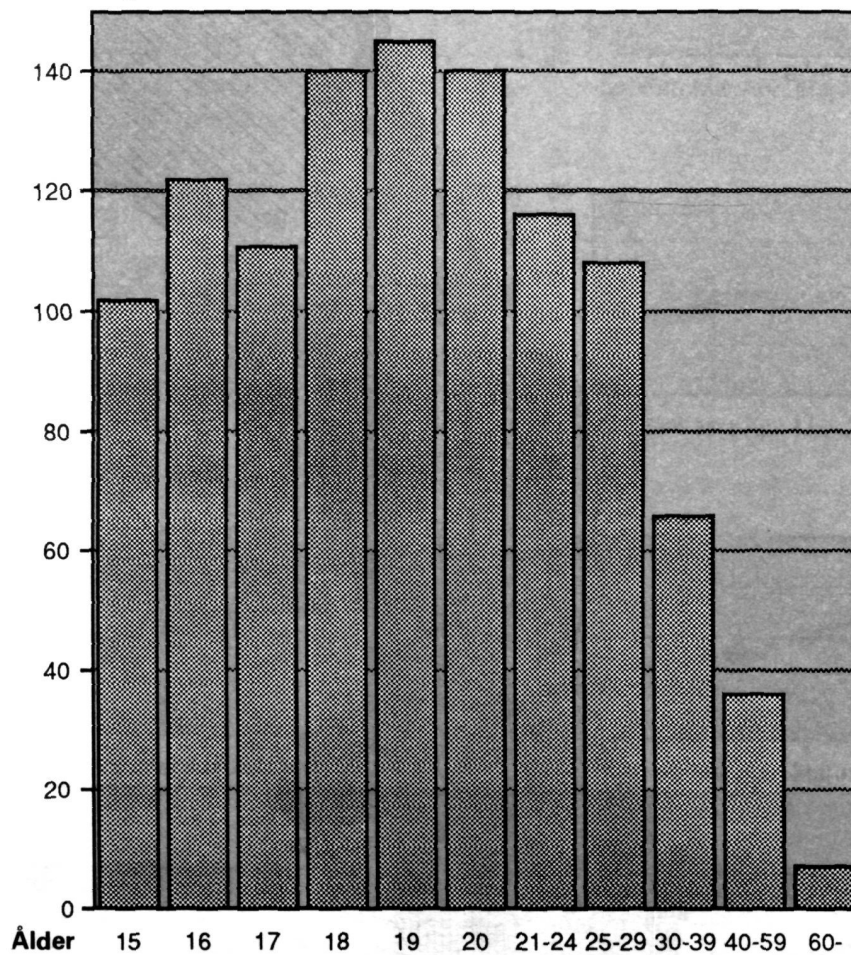
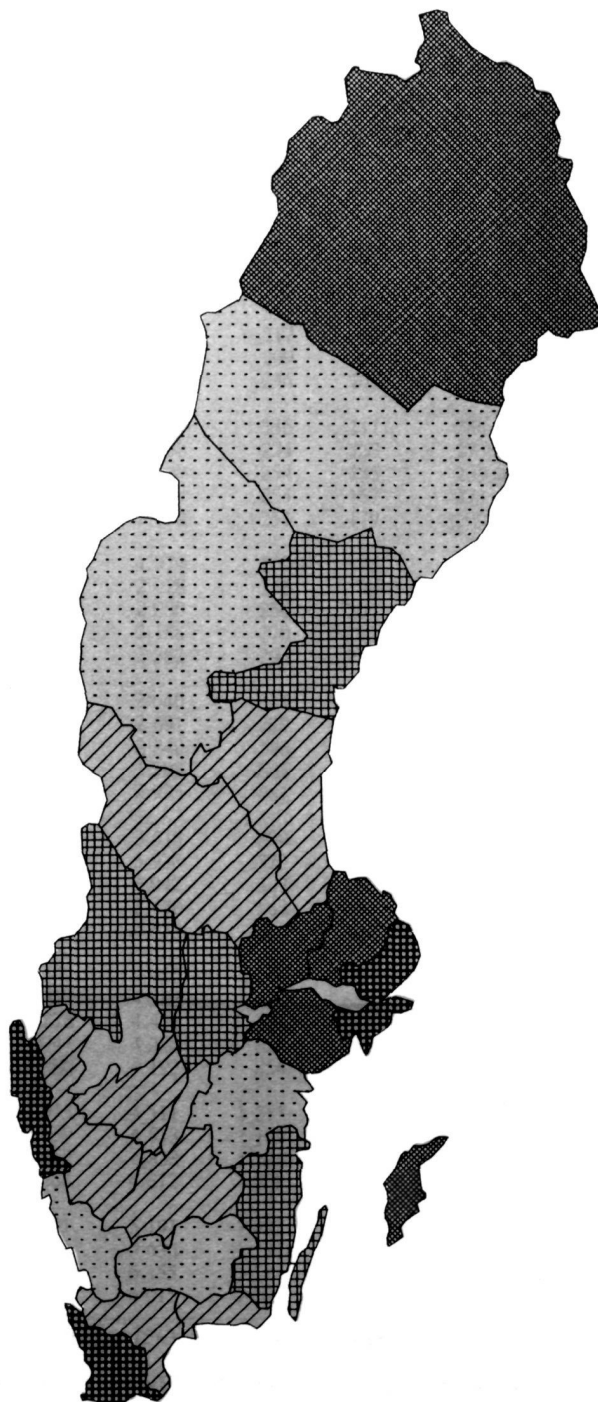
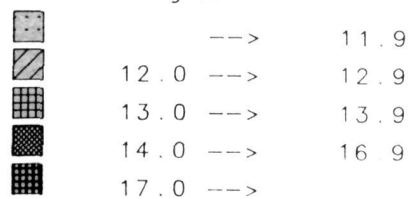

Diagram 3.2.6 Personer som misstänkts för brott per 1 000 av medelfolkmängden i länen, 1987
 Persons suspected of offences per 1 000 of the mean population in each county, 1987

Antal misstänkta
 per 1 000 av
 medelfolkmängden

Tabell 3.2.1 Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1987. Antal anmälda brott per 100 000 av medelfolk-mängden

Overview of national crime trends, 1950–1987. Number of reported offences per 100 000 of the mean population

År	Brott mot brottsbalken (strafflagen) ¹									Brott mot övriga författningar			Samtliga brott
	Totalt	därav	Full-bordade mord. Dråp. Missh. m dödlig utgång	Miss-handel (ej med dödlig utgång)	Våld-tåkt. Grov våld-tåkt	Rån	In-brotts-stöld	Övriga till-grepps-brott	Be-drägeri m m	Skade-görelse	Totalt	därav Narko-tika	Ratt-fylleri, ratt-onykter-het
1950	2 306	1	105	5	3	295	1 280	209	72	477	0	49	2 784
1951	2 755	1	109	6	3	342	1 555	310	73	530	0	66	3 285
1952	2 608	1	104	4	3	372	1 471	217	82	553	0	78	3 581
1953	2 689	1	105	5	4	361	1 565	209	88	220	0	91	2 909
1954	2 791	1	107	5	4	393	1 584	236	101	237	0	103	3 028
1955	3 101	1	118	5	4	459	1 791	236	111	255	0	125	3 357
1956	3 214	1	116	5	6	470	1 888	234	133	273	0	160	3 488
1957	3 518	1	116	5	6	580	2 049	254	155	255	0	163	3 774
1958	3 789	1	113	6	6	724	2 150	254	167	273	1	166	4 064
1959	3 730	1	110	6	6	714	2 072	251	179	299	1	181	4 033
1960	3 694	1	116	7	6	753	1 970	269	176	288	2	170	3 982
1961	3 747	1	116	7	7	751	2 028	256	198	362	..	177	4 108
1962	3 885	1	115	7	7	820	2 080	250	205	378	..	168	4 263
1963	4 062	1	118	7	8	870	2 188	270	203	392	..	166	4 453
1964	4 391	1	124	8	9	947	2 382	294	238	407	..	193	4 799
1965 ²	5 090	3	151	8	12	1 042	2 640	431	297	711	10	213	5 801
1966	5 263	3	166	8	14	1 031	2 691	529	287	800	13	218	6 063
1967	5 555	2	173	8	13	1 086	2 840	548	314	867	51	229	6 421
1968 ³	6 241	1	212	8	15	1 232	2 993	801	364	924	101	201	7 167
1969	6 035	1	223	8	16	1 131	2 995	681	376	1 635	552	231	7 671
1970	7 002	1	228	9	19	1 338	3 518	890	421	1 155	196	212	8 157
1971	7 584	1	218	8	21	1 656	3 938	725	458	1 231	223	231	8 814
1972	7 371	1	223	7	25	1 568	3 942	592	456	1 138	235	223	8 509
1973	6 729	1	215	7	26	1 413	3 438	563	483	1 325	258	242	8 055
1974	6 992	2	243	8	28	1 402	3 538	606	561	1 283	232	256	8 275
1975	7 854	1	263	9	29	1 631	4 050	615	668	1 367	258	265	9 221
1976	8 310	2	260	9	33	1 817	4 282	653	668	1 410	217	253	9 720
1977	8 682	2	286	10	41	1 878	4 431	695	755	1 551	252	269	10 233
1978	8 261	1	276	10	42	1 741	4 220	625	741	1 446	250	274	9 706
1979	8 418	2	279	11	37	1 680	4 192	854	734	1 422	273	262	9 840
1980	9 156	2	297	11	41	1 675	4 511	1 217	711	2 014	715	261	11 170
1981	9 141	2	292	10	39	1 639	4 513	1 169	756	2 106	812	253	11 247
1982	9 676	2	339	11	42	1 662	4 838	1 134	820	2 140	824	255	11 817
1983	9 598	1	351	11	42	1 668	4 812	1 059	816	1 917	577	270	11 515
1984	10 145	1	369	12	44	1 701	5 191	1 093	863	1 649	459	263	11 793
1985	10 710	2	383	12	46	1 731	5 636	1 134	886	1 484	431	237	12 195
1986	11 471	2	392	12	45	1 815	6 155	1 173	957	1 616	454	277	13 087
1987	11 317	2	414	13	47	1 695	6 015	1 203	978	1 703	499	273	13 020

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Fr o m 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

3) Anslutning av statistiken till rättsväsendets informationssystem (RI).

Tabell 3.2.2 Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1987

Reported offences, by type of offence, 1950–1987.

Anm. 5-årsmedeltal avseende åren 1950–1979

	1950–1954	1955–1959	1960–1964	1965–1969	1970–1974	1975–1979
Brott mot brottsbalken (SL)¹	187 297	255 696	299 423	443 302	578 824	684 974
3 kap Brott mot liv och hälsa	8 662	9 607	10 004	15 881	19 816	24 171
därav Fullbordade mord och dråp samt						
misshandel med dödlig utgång	73	77	77	154	112	135
Barnadrap	23	14	10	6	4	3
Fosterfördrivning	236	126	98	38	7	.
Misshandel (ej med dödlig utgång)	7 558	8 450	8 930	14 578	18 275	22 504
Vållande till annans död	332	352	331	610	616	565
4 kap Brott mot frihet och frid	1 661	2 137	2 354	10 302	13 556	17 357
6 kap Sexualbrott	2 995	3 021	3 865	3 713	3 007	2 704
därav Våldtäkt, grov våldtäkt	356	393	530	626	638	823
Sexuellt tvång, utnyttjande m m						
med barn under 15 år	898	1 002	1 374	749	525	264
Övriga fall	342	272	219	187	114	77
Exhibitionism	553	546	949	1 118	1 114	1 054
8 kap Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	131 558	190 403	224 436	310 572	419 724	496 558
därav Inbrottsstöld	25 124	43 454	62 683	86 844	119 687	144 283
Tillgrepp av bilar	..	..	22 994	30 026	33 023	39 589
Tillgrepp av motorcyklar ²	..	..	2 487	2 229	2 542	1 866
Tillgrepp av mopeder	..	..	11 028	16 041	18 453	14 921
Tillgrepp av cyklar	..	..	32 802	37 826	73 055	74 513
Rån	228	414	555	1 110	1 937	2 989
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	16 809	18 102	20 285	47 070	54 743	56 795
därav häleri	..	..	2 438	4 568	7 742	8 422
10 kap Förskingring och annan trolöshet	5 822	5 901	5 919	6 656	6 617	5 438
11 kap Brott mot borgenärer m m	355	489	411	423	532	476
12 kap Skadegörelsebrott	5 928	10 971	15 432	25 771	38 620	58 835
13 kap Allmänfarliga brott	2 530	3 833	4 680	5 360	5 179	6 474
därav Mordbrand	228	280	284	401	796	1 199
14 kap Förfalskningsbrott	1 380	1 596	1 688	3 249	2 232	1 858
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	758	1 029	1 552	1 752	1 728	1 276
16 kap Brott mot allmän ordning (utom fylleri och föargelseväckande beteende)	510	519	394	791	604	1 079
17 kap Brott mot allmän verksamhet	3 492	3 792	4 065	5 978	6 585	6 304
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	713	740	872	2 764	3 438	3 378
Väldsamt motstånd	1 764	1 927	1 981	2 481	2 289	1 860
20 kap Myndighetsmissbruk m m	944	1 069	1 108	853	902	327
Övriga BrB-brott	3 893	3 227	3 230	4 931	4 980	5 323
Övriga brott						
Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	5 520	11 713	13 225	17 178	18 885	21 802
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	..	..	..	22 141 ³	28 848	50 518
Brott mot checklagen	..	..	..	556	381	30
Brott mot valutaförordningen	..	..	..	..	90	292
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	2 910	3 628	4 868	6 758	5 762	3 462
Brott mot uppbördslagen	..	..	4 161 ⁴	6 292	11 726	7 535
Brott mot författningar ang tillverkning av resp handel med drycker	4 130	2 561	3 683	3 527	2 622	4 086
Brott mot narkotikastrafflagen/förordningen	..	..	..	11 547	18 571	20 602
Brott mot varusmugglingslagen	..	..	725	6 228	6 128	2 698
Brott mot vapenförordningen/-lagen	..	..	..	..	1 270	1 703
Brott mot jaktlagstiftningen	1 246	1 189	1 049	768	947	1 225
Brott mot fiskelagstiftningen	679	818	899	821	869	866
Brott mot brandlagen	..	..	..	..	489	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	..	..	..	2 825	3 185	3 882
Summa brott	215 941	275 653	327 083	521 116	678 330	803 675

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Åren 1950–1955 innefattar de redovisade uppgifterna endast bilar och motorcyklar. År 1956 innefattar de redovisade uppgifterna även mopeder. Uppgifter om stulna mopeder redovisades ej före 1956.

3) Endast smitning (5 §) ingår åren 1965–1967.

4) Medeltal för åren 1961–1964.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Brott mot brottsbalken	760 911	760 614	805 569	799 457	845 706	894 396	960 080	950 367
3 kap Brott mot liv och hälsa	26 563	26 233	30 256	31 478	33 045	34 304	34 981	37 029
därav Fullbordade mord och dråp samt								
misshandel med dödlig utgång	135	146	125	121	116	126	147	134
Barnadråp	—	4	1	4	—	1	—	4
Fosterfördrivning	.	.	.	.	.	.	.	.
Misshandel (ej med dödlig utgång)	24 668	24 314	28 200	29 220	30 785	31 996	32 805	34 757
Vållande till annans död	426	419	358	399	361	344	334	324
4 kap Brott mot frihet och frid	19 940	20 885	23 456	24 887	26 999	27 180	28 299	30 714
6 kap Sexualbrott	3 096	3 190	3 904	3 589	3 846	4 098	4 132	4 602
därav Våldtäkt, grov våldtäkt	885	865	941	923	995	1 035	1 046	1 114
Sexuellt tvång, utnyttjande m m								
med barn under 15 år	239	269	296	340	441	594	523	574
Övriga fall	94	87	163	133	170	340	274	305
Exhibitionism	1 313	1 358	1 815	1 517	1 450	1 287	1 499	1 553
8 kap Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	517 557	515 126	544 626	543 227	578 214	619 040	670 863	651 429
därav Inbrottsstöld	139 215	136 376	138 343	138 913	141 781	144 571	151 881	142 331
Tillgrepp av bilar	34 301	32 711	35 692	34 884	38 378	44 967	55 429	58 489
Tillgrepp av motorcyklar	1 803	1 981	2 447	2 683	1 755	2 829	3 286	3 024
Tillgrepp av mopeder	10 411	9 574	9 127	7 056	5 987	5 382	5 568	4 850
Tillgrepp av cyklar	83 314	85 963	92 049	92 404	94 072	89 886	91 856	80 264
Rån	3 427	3 228	3 530	3 473	3 681	3 851	3 806	3 939
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet ¹	101 122	97 272	94 408	88 220	91 080	94 738	98 142	101 005
därav Håleri	10 183	10 509	12 649	11 756	11 004	9 808	10 505	10 667
10 kap Förskingring och annan trolöshet	6 054	6 168	8 435	8 242	8 959	10 286	10 259	11 090
11 kap Brott mot borgenärer m m	1 413	1 879	2 162	2 439	2 566	2 490	2 804	2 422
12 kap Skadegörelsebrott	59 057	62 873	68 278	67 955	71 999	74 008	80 104	82 221
13 kap Allmänfarliga brott	6 534	6 632	7 256	6 949	7 698	6 860	7 178	7 114
därav Mordbrand	1 108	1 093	1 244	1 144	1 229	1 452	1 401	1 432
14 kap Förfalskningsbrott	3 697	2 862	3 887	4 080	3 261	3 445	3 809	4 373
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	1 675	2 301	2 327	2 323	2 726	2 180	2 714	2 721
16 kap Brott mot allmän ordning (utom fylleri och föargelseväckande beteende)	1 457	1 743	1 941	1 808	1 694	2 099	2 128	2 359
17 kap Brott mot allmän verksamhet	7 097	7 752	8 568	8 568	8 656	8 387	8 804	9 066
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	3 716	4 075	4 381	4 303	4 444	4 411	4 860	5 031
Våld samt motstånd	2 009	2 251	2 611	2 614	2 684	2 552	2 598	2 629
20 kap Myndighetsmissbruk m m	345	324	475	765	547	629	691	808
Övriga BrB-brott	5 304	5 374	5 590	4 927	4 416	4 652	5 172	3 414
Övriga brott								
Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	21 681	21 065	21 217	22 493	21 925	19 769	23 152	22 923
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	50 393	50 456	49 846	47 735	45 201	41 245	43 426	45 390
Brott mot checklagen	40	34	60	39	26	18	13	15
Brott mot valutaförordningen/-lagen ²	407	430	338	562	242	96	98	109
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	4 257	6 659	7 763	8 300	7 119	5 568	6 503	6 197
Brott mot uppbördslagen	4 012	4 439	5 847	6 048	5 467	4 557	7 068	8 122
Brott mot författningar ang tillverkning av resp handel med drycker	12 728	11 075	10 618	13 777	6 767	4 311	5 448	5 431
Brott mot narkotikastrafflagen/förordningen	59 447	67 587	68 566	48 019	38 238	35 971	38 028	41 869
Brott mot varusmuggningslagen	4 474	4 005	3 979	3 378	3 175	2 704	2 700	3 149
Brott mot vapenförordningen/-lagen	1 669	1 760	1 864	1 779	1 714	1 756	1 919	1 834
Brott mot jaktlagstiftningen	1 694	1 185	1 152	1 172	1 228	1 145	991	1 114
Brott mot fiskelagstiftningen	1 099	987	982	983	1 172	786	860	789
Brott mot brandlagen	..	..	..	..	..	..	..	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	5 465	5 529	5 957	5 384	5 195	6 027	5 071	6 108
Summa brott	928 277	935 825	983 758	959 127	983 175	1 018 349	1 095 357	1 093 417

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

2) T o m 1982 enbart valutaförordningen.

Tabell 3.2.3 Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1987 samt jämförelser med föregående år

Reported offences, by type of offence and month of report, 1987; comparisons (in percent) with previous years

Anm. De procentuella förändringarna har erhållits vid jämförelse med dels antalet brott 1987, dels medelvärdet av antalet brott 1985-1987. Jämförelse har endast gjorts i den mån redovisningen av brottsarter varit oförändrad de aktuella åren.

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC. FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED	
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAY	JUNI	JULI	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		1986	1984-1986
SUMMA BROTT A - D	76346	75608	83307	88770	94594	103717	97601	102332	99758	104059	91341	75984	1093417	-	6
A. BROTT MOT BROTTSBALKEN EJ 16 KAP 16 PAR O 21 KAP 16 PAR	64281	65614	71483	76386	81818	86961	86049	92418	88258	91886	79260	65953	950367	-1	6
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP.)	5086	5591	5959	5780	6384	6236	6060	6417	6588	7063	6795	6315	74274	7	10
3 KAP. BROTT MOT LIV OCH HÄLSA MORD ELLER DRÅP SAMT MISSHANDEL MED DÖDLIG UTGÅNG (1-3,5-6)	2551	2915	3005	2972	3236	3256	3012	3108	3099	3396	3253	3226	37029	6	9
	40	36	36	39	49	53	50	42	46	50	42	47	530	-1	1
FULLBORDAT MORD ELL. DRÅP SAMT MISSHANDEL MED DÖDLIG UTGÅNG	12	8	12	6	12	12	7	10	14	16	7	18	134	-9	3
MED ANVÄND. AV SKJUTVAPEN	3	1	2	1	2	1	2	1	1	1	-	2	17	-	-
I FÖRENING MED SJÄLMORD	1	-	2	1	-	1	1	-	-	-	-	1	7	-	-
EJ I FÖRENING M. SJÄLMORD	2	1	-	-	2	-	1	1	1	1	-	1	10	-	-
EJ M. ANVÄND. AV SKJUTVAPEN	9	7	10	5	10	11	5	9	13	15	7	16	117	-11	6
I FÖRENING MED SJÄLMORD	-	1	-	1	-	2	-	-	-	1	-	3	8	-	-
EJ I FÖRENING M. SJÄLMORD	9	6	10	4	10	9	5	9	13	14	7	13	109	-11	6
FÖRSÖK TILL MORD ELLER DRÅP MED ANVÄND. AV SKJUTVAPEN	28	28	24	33	37	41	43	32	32	34	35	29	396	2	-
I FÖRENING MED SJÄLMORD	12	4	5	3	4	6	12	13	3	5	6	7	79	11	-4
EJ I FÖRENING M. SJÄLMORD	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	5	-	-
EJ I FÖRENING M. SJÄLMORD	12	4	5	2	4	6	11	13	2	5	5	5	74	7	-4
EJ M. ANVÄND. AV SKJUTVAPEN	16	24	19	30	33	35	31	19	29	29	29	23	317	-	1
I FÖRENING MED SJÄLMORD	-	1	-	-	-	1	2	-	2	-	-	-	6	-	-
EJ I FÖRENING M. SJÄLMORD	16	23	19	30	33	34	29	19	27	29	29	23	311	1	2
BARNDRÅP (3)	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-
MISSHANDEL (5-6) (EJ MED DÖDLIG UTGÅNG)	2382	2742	2808	2769	3043	3061	2832	2908	2883	3174	3065	3070	34757	6	9
MISSH. MOT BARN 0-6 ÅR GROV MISSHANDEL (6)	21	22	18	19	28	29	21	10	20	30	30	16	264	25	18
ÖBEKANT MED OFFRET	3	1	2	1	1	6	4	-	-	1	7	5	31	-	-
UTOMHUS	1	1	-	-	-	3	3	-	-	1	1	1	11	-	-
INOMHUS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-
BEKANT MED OFFRET	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
UTOMHUS	2	-	2	1	1	3	1	-	-	-	6	4	20	-	-
INOMHUS	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	4	-	-
ANNAN MISSHANDEL (5)	18	21	16	18	27	23	17	10	20	29	23	11	233	23	16
ÖBEKANT MED OFFRET	4	6	2	3	8	7	6	5	8	9	4	3	65	-	18
UTOMHUS	3	1	1	7	4	5	4	8	7	4	3	51	-	-	-
INOMHUS	1	3	1	1	1	3	1	1	-	2	-	-	14	-	-
BEKANT MED OFFRET	14	15	14	15	19	16	11	5	12	20	19	8	168	17	15
UTOMHUS	-	3	1	4	4	3	3	2	6	1	3	1	31	-	-
INOMHUS	14	12	13	11	15	13	8	3	6	19	16	7	137	26	24
MISSH. MOT BARN 7-14 ÅR GROV MISSHANDEL (6)	72	455	148	119	98	74	62	96	170	128	123	78	1623	51	59
ÖBEKANT MED OFFRET	3	7	9	8	8	1	3	9	21	6	6	7	88	-	-
UTOMHUS	-	-	6	4	5	1	3	5	2	4	3	3	36	-	-
INOMHUS	-	-	5	3	4	1	1	5	2	3	1	3	28	-	-
BEKANT MED OFFRET	-	-	1	1	1	-	2	-	-	1	2	-	8	-	-
UTOMHUS	3	7	3	4	3	-	-	4	19	2	3	4	52	-	-
INOMHUS	3	3	1	3	1	-	-	3	9	1	2	2	25	-	-
ANNAN MISSHANDEL (5)	69	448	139	111	90	73	59	87	149	122	117	71	1535	49	57
ÖBEKANT MED OFFRET	22	11	39	46	39	34	28	50	88	44	42	28	471	5	13
UTOMHUS	17	7	28	40	31	31	23	43	78	36	35	25	394	9	14
INOMHUS	5	4	11	6	8	3	5	7	10	8	7	3	77	-10	6
BEKANT MED OFFRET	47	437	100	65	51	39	31	37	61	78	75	43	1064	82	91
UTOMHUS	15	20	25	29	32	18	18	19	40	32	28	16	292	15	20
INOMHUS	32	417	75	36	19	21	13	18	21	46	47	27	772	133	145
MISSH. MOT KVINNA GROV MISSHANDEL (6)	931	950	1062	1033	1056	1134	1053	1044	1097	1075	1139	1119	12693	7	9
ÖBEKANT MED OFFRET	55	70	99	60	88	102	77	71	72	65	49	46	874	46	42
UTOMHUS	8	12	14	9	28	16	13	10	6	13	8	150	46	47	-
INOMHUS	5	7	8	3	18	11	9	7	6	4	9	3	86	-	-
BEKANT MED OFFRET	5	7	6	6	10	5	4	6	4	2	4	5	64	16	17
UTOMHUS	47	58	85	51	60	86	64	58	62	59	56	38	724	47	41
INOMHUS	7	12	12	5	11	6	11	7	9	13	8	6	107	41	33
ANNAN MISSHANDEL (5)	40	46	73	46	49	80	53	51	53	46	48	32	617	48	43
ÖBEKANT MED OFFRET	874	880	963	973	968	1032	976	973	1025	1010	1070	1073	11819	5	7
UTOMHUS	153	159	205	185	219	209	214	228	207	229	229	195	2432	4	13
INOMHUS	66	71	79	94	128	118	131	140	128	131	141	100	1327	6	11
BEKANT MED OFFRET	87	88	126	91	71	79	83	98	79	88	88	95	1105	2	15
UTOMHUS	723	721	758	788	749	823	762	745	818	781	841	878	9387	5	6
INOMHUS	51	90	92	118	133	152	164	142	107	135	98	118	1400	-2	3
	672	631	666	670	616	671	598	603	711	646	743	760	7987	7	6
MISSH. MOT MAN GROV MISSHANDEL (6)	1358	1315	1580	1618	1861	1824	1696	1758	1596	1941	1773	1857	20177	3	6
ÖBEKANT MED OFFRET	125	103	125	138	164	181	141	169	170	149	120	130	1715	21	26
UTOMHUS	61	55	69	96	94	104	79	110	89	88	63	82	952	30	40
INOMHUS	36	24	24	50	71	74	63	85	66	64	50	55	662	43	47
	25	31	32	19	25	30	16	25	23	24	13	27	290	8	26

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1987 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (STIFFNOR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC FÖRÄNDRING JÄMFÖR MED	
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAY	JUNI	JULI	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		1986	1984-1986
BEKANT MED OFFRET	64	48	69	69	68	77	62	59	81	61	57	48	763	11	11
UTOMHUS	12	14	10	23	26	31	27	25	28	18	18	14	246	1	7
INOMHUS	52	34	59	46	42	46	35	34	53	43	39	34	517	16	13
ANNAN HISSHANDEL (5)	1233	1212	1455	1480	1697	1643	1555	1589	1426	1792	1653	1727	18462	1	5
OBEKANT MED OFFRET	735	740	937	915	1081	1079	1014	1052	938	1186	1071	1164	11912	2	7
UTOMHUS	378	407	520	585	776	830	753	774	600	786	674	680	7763	-1	3
INOMHUS	357	333	417	330	305	249	261	278	338	400	397	484	4149	7	15
BEKANT MED OFFRET	498	472	518	565	616	564	541	537	408	606	582	563	6550	-	2
UTOMHUS	129	150	166	230	302	288	247	252	189	271	230	194	2648	3	6
INOMHUS	369	322	352	335	314	276	294	285	299	335	352	369	3902	-2	-1
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD (7)	20	31	38	28	23	23	25	30	32	27	26	21	324	-3	-7
I SAMBAND MED TRAFIKOLYCKA	13	29	29	20	17	16	18	22	24	23	22	17	250	-10	-12
I SAMBAND MED ARBETSOLYCKA	-	-	4	-	-	5	1	1	4	3	1	-	20	-	-
ÖVRIGA FALL	7	2	5	7	6	2	6	7	4	1	3	4	54	-	-
VÄLL. T. KRÖPPSSKADA EL.SJUKDOM	76	58	73	63	68	68	43	49	69	77	64	52	760	10	10
I SAMBAND MED ARBETSOLYCKA	50	39	45	36	36	43	22	26	45	53	43	32	470	10	16
ÖVRIGA FALL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EJ I SAMB. M. TRAFIKOL.	26	19	28	27	32	25	21	23	24	24	21	20	290	9	2
FRÄMKALL. AV FARA FÖR ANNAN (9)	33	47	48	53	53	50	62	79	69	68	56	36	654	7	-5
FARA SOM FRÄMKALLATS FÖR AR-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BETSTAGARE	1	3	2	1	3	2	1	4	1	-	6	5	29	-	-
ÖVRIGA FALL	32	44	46	52	50	48	61	75	68	68	50	31	625	7	-6
4 KAP. BROTT MOT FRIHET OCH FRID	2160	2222	2459	2319	2605	2403	2504	2688	2711	2984	2934	2645	30714	9	12
HEMFRIÐSBROTT, OLAGA INTRÄNG (6)	299	346	314	372	387	327	416	377	300	550	520	277	4565	19	19
OLAGA HOT (5)	923	1060	1282	1096	1219	1265	1272	1193	1233	1337	1364	1288	14482	6	10
OFREDANDE (7)	796	741	778	775	914	807	754	1041	979	998	953	1061	10597	7	10
ÖVR. BROTT MOT 4 KAP(1-4,8-9,9A)	142	75	85	76	85	84	62	77	119	99	97	69	1070	27	18
5 KAP. ÅREKRÄNKINGSBROTT	93	120	123	127	117	141	128	125	157	141	169	134	1575	12	18
6 KAP. SEXUALBROTT	255	310	346	327	403	324	385	468	584	516	404	280	4602	11	14
VÄLDÄKT, GROV VÄLDÄKT (1)	70	70	52	78	111	77	112	163	89	140	84	68	1114	7	9
MOT PERSON UNDER 15 ÅR	-	6	2	3	13	2	11	13	11	8	3	83	83	-3	-8
FULLBORDAD VÄLDÄKT	-	2	-	2	9	-	7	8	7	5	1	46	46	-12	-18
UTOMHUS	-	1	-	-	4	-	1	2	1	3	-	13	13	-	-
INOMHUS	-	1	-	2	5	-	6	6	6	4	2	1	33	-	-
FÖRSÖK TILL VÄLDÄKT	-	4	2	1	4	2	4	3	6	6	3	2	37	-	-
UTOMHUS	-	1	-	-	1	2	3	2	3	2	1	2	19	-	-
INOMHUS	-	3	2	1	3	2	1	1	4	3	1	2	18	-	-
MOT PERSON 15 ÅR ELLER ÄLDRE	70	64	50	75	98	75	101	152	76	129	76	65	1051	7	10
FULLBORDAD VÄLDÄKT	56	47	43	47	57	40	66	120	52	99	45	42	714	15	18
UTOMHUS	4	4	6	12	6	7	13	17	19	35	11	4	138	5	2
INOMHUS	52	43	37	35	51	33	53	103	33	64	34	38	576	17	22
FÖRSÖK TILL VÄLDÄKT	14	17	7	28	41	35	35	32	24	30	31	23	317	-6	-4
UTOMHUS	5	7	4	18	25	14	17	17	11	17	15	10	160	-10	-
INOMHUS	9	10	3	10	16	21	18	15	13	13	16	13	157	-2	-8
SEXUELLT TVANG, UTHYTTJANDE M H	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MOT PERSON AV ANNAT KON	43	52	53	54	54	49	46	44	127	67	56	42	687	28	26
MED BARN UNDER 15 ÅR (3,5)	26	36	49	36	38	38	29	28	29	38	40	28	415	20	20
NÄRA RELATION TILL OFFRET	11	20	38	21	26	24	14	15	16	23	27	18	253	-	-
ÖVRIGA FALL	15	16	11	15	12	14	15	13	13	15	13	10	162	-	-
ÖVRIGA FALL (2,4,5)	17	16	4	18	16	11	17	16	98	29	16	14	272	43	37
SEXUELLT TVANG, UTHYTTJANDE M H	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MOT PERSON AV SAMMA KON	11	30	30	10	19	11	13	15	9	9	21	14	192	-27	-19
MED BARN UNDER 15 ÅR (3)	10	28	27	8	15	8	10	11	8	8	15	11	159	-11	-9
NÄRA RELATION TILL OFFRET	2	1	8	7	5	2	3	3	3	4	1	2	41	-	-
ÖVRIGA FALL	8	27	19	1	10	6	7	8	5	4	14	9	118	-	-
ÖVRIGA FALL (2,4)	1	2	3	2	4	3	3	4	1	1	6	3	33	-61	-48
SEXUELLT OFREDANDE (6)	125	154	202	183	218	181	213	246	358	295	242	153	2570	14	19
EXHIBITIONISM	83	87	130	124	139	122	122	158	176	188	140	84	1553	4	10
ANNAT SEXUELLT OFREDANDE	42	67	72	59	79	59	91	88	182	107	102	69	1017	35	36
MOT PERSON UNDER 15 ÅR	20	33	32	30	46	34	47	51	29	37	45	22	426	-	-
ÖVRIGA FALL	22	34	40	29	33	25	44	37	153	70	57	47	591	-	-
KOPPLERI, FRÄMJJANDE AV OTUKT (7)	2	1	2	1	-	5	1	-	1	2	-	2	17	-	-
FÖRFÖRELSE AV UNGDOM (8)	4	3	7	1	1	1	-	-	-	3	1	1	22	-	-
7 KAP. BROTT MOT FAMILJ	27	24	24	35	23	32	31	28	37	26	35	30	354	25	15
EGENHÄKTIGHET MED BARN (4)	27	23	24	35	23	32	31	28	35	26	34	30	348	25	15
ÖVRIGA BROTT MOT 7 KAP. (1,3)	-	1	2	-	-	-	-	-	2	-	1	-	6	-	-
BROTT MOT FORMÖGENHET (8-12 KAP.)	57160	57824	62854	67731	72850	78617	77931	83985	79558	82256	69927	57474	848167	-2	5
8 KAP. STÖLD, RÅN M H	39651	41152	47587	52427	57851	62766	62250	65645	62433	61718	53101	44848	651429	-2	6
TILLGREPP AV MOTORDRIVET FORT- SKÄFFNINGSMODEL (7,8)	4265	3903	4451	5226	6191	6743	6987	7330	6712	6833	5554	4935	69130	3	20
BIL	3940	3565	4030	4555	5109	5372	5451	5852	5457	5774	4890	4494	58489	6	26
FÖRSÖK TILL BILTILLGREPP	1241	1014	1145	1358	1445	1530	1507	1693	1534	1656	1454	1332	16909	6	26
FULLBORDAT BILTILLGREPP	2699	2551	2885	3197	3646	3842	3946	4159	3923	4118	3436	3162	41580	5	27
MOTORCYKEL	54	48	70	222	336	402	487	519	375	276	156	79	3024	-8	2
MOPED	189	195	252	348	474	520	502	584	600	564	374	248	4850	-13	-14
BÅT	24	20	17	52	213	387	481	319	238	166	84	44	2045	-1	6
ANNAT	58	75	82	49	59	62	66	56	42	53	50	70	722	4	21
TILLGREPP AV EJ MOTORDR. FORT- SKÄFFNINGSMODEL (1-4,8)	2286	2490	3332	6684	9462	10529	10515	10617	10019	8533	6013	3481	83961	-12	-12
CYKEL	2091	2351	3138	6466	9118	10052	9961	10221	9646	8218	5755	3265	80264	-13	-23
BÅT	18	14	38	84	188	291	356	219	181	144	27	47	1667	-11	-11
ANNAT	177	164	156	132	156	186	200	177	192	150	171	169	2030	8	23

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1987 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED	
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MJ	JUNI	JULI	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		1986	1984-1986
INBR.STOLD,EJ AV SKJUTVAPEN(1-4)	10613	10141	11058	11698	12393	13011	12476	13227	12307	12464	12129	10534	142331	-6	-3
I KASSASKÄP, KASSAVALV O D	117	126	116	164	143	150	159	189	191	163	132	118	1768	-14	-12
I SKOLA, BIBL., UNDERVISN.LOKAL	647	671	724	810	805	883	677	817	856	895	818	749	9352	-4	-4
I KYRKA,MUSEUM,HEMBYGDSGÅRD O D	37	48	44	49	48	74	90	95	83	59	63	35	725	-14	-8
I IDROTTS-, BAD-, SPORTANLÄGGN.	178	182	155	163	209	233	261	297	203	194	169	154	2398	-4	7
I LÄKAR-O. TÄNDL.PRAKTIK,SJUKH.	151	133	144	147	142	164	140	210	170	207	138	149	1895	-10	2
I BIOGRAF, TEATER, NOJES-, SAMLINGS-, O. UNGDOMSLOKAL	184	221	218	222	251	262	316	301	250	268	235	267	2995	-8	-4
I HOTELL, PENSIONAT O D	43	49	46	87	52	65	68	69	77	87	53	58	754	9	10
I RESTAURANG,KONDIKTORI,KAFE O D	218	245	271	279	326	396	388	373	263	307	260	223	3549	-6	-
I APOTEK O. LÄKEMEDELSFÖRRÄD	19	18	21	12	14	19	11	18	26	16	25	21	220	23	29
I BUTIK, VARUHUS O D	1224	1072	1158	1193	1216	1327	1271	1429	1287	1377	1250	1285	15089	-5	5
I KIOSK, AUTOMAT, SKYLTSKAP	444	451	395	448	1084	726	735	799	713	473	407	264	6939	-31	-26
I KONTOR	589	577	673	752	802	939	864	955	867	865	793	740	9416	1	10
I FABRIK, LAGER, VERKSTAD	451	459	489	606	639	693	725	799	673	636	555	489	7214	-3	3
I BOD, PÅ BYGGNADSPÅS O D	278	356	408	472	438	559	386	493	462	458	359	258	4927	-2	-2
I GARAGE,BENSINSTÄT.,BILVERKST	475	473	466	522	491	471	521	592	531	506	582	437	6067	-2	4
I BOSTAD (LÄGENHET, VILLA)	1437	1328	1541	1573	1542	1807	2232	1901	1726	1793	1854	1617	20351	-13	-15
I KÄLLARE, VIND	2924	2476	2699	2679	2183	2039	1853	2051	2120	2288	2791	2340	28443	3	5
I FRITIDSHUS (SOMMARSTUGA O D)	548	640	778	840	1044	962	646	752	879	950	789	626	9454	-7	-1
INOM MILITÄRFÖRLÄGGNING O D	29	37	69	70	86	115	102	80	83	68	61	31	831	-18	-12
INOM HAMNOMRÅDE	5	9	6	12	2	18	15	11	6	12	20	13	129	8	-8
ANNA INBROTTSSTÖLD	615	570	637	798	876	1109	1016	996	921	842	775	660	9815	-8	-2
STÖLD, ÄVEN INBR.STÖLD,AV SKJUT- VAPEN, AMMUN., SPRÄNGÄM.(1-4)	45	50	51	37	45	66	71	64	56	70	56	37	648	-5	-9
FRÅN MILITÄRT FÖRRÄD	2	6	3	4	9	13	12	15	7	8	8	8	95	-14	4
FRÅN MILITÄRFÖRLÄGGNING	6	5	6	3	3	3	5	3	5	9	2	5	55	-41	-29
FRÅN SKYTTEORGANISATION	2	-	1	2	3	-	2	5	3	2	3	1	24	-	-
FRÅN VAPENHANDLARE	3	1	1	-	3	5	1	-	1	-	-	1	16	-	-
FRÅN SPRÄNGÄMNEFÖRRÄD(EJ MIL.)	1	2	-	2	2	5	3	2	3	2	4	-	26	-	-
UR BOSTAD (LÄGENHET, VILLA)	10	17	20	13	9	21	32	21	18	21	26	15	223	12	-8
UR FRITIDSHUS	5	1	3	2	3	4	6	4	3	4	2	1	38	-	-
UR MOTORFORDON	7	3	4	2	3	8	5	6	9	16	2	2	67	22	-
ÖVRIG STÖLD AV SKJUTVAPEN O D	9	15	13	9	10	5	7	9	6	10	7	4	104	-2	-18
ÖVR.STÖLD, SNATTERI,BODRÄKT(1-4)	21943	24065	28122	27984	29099	31619	31446	33649	32570	33048	28516	25328	347389	1	12
FR. MOTORDRIV. FORTSKAFFN.MEDEL	9408	9370	10869	12853	13967	15246	15531	16725	15592	15020	11918	10473	156972	3	21
FR. CYKEL	18	22	35	67	104	105	103	108	102	69	57	22	812	-26	-27
FR. BÅT	55	74	102	242	409	815	844	580	445	313	174	93	4146	-12	-12
UNDER FLYGTRANSPORT	28	18	37	28	35	37	33	38	30	35	36	35	390	28	52
UNDER JÄRNVÄGSTRANSPORT	171	172	179	145	134	157	193	216	168	186	171	171	2063	-45	-34
UNDER SJÖTRANSPORT	53	49	57	79	49	64	50	60	46	56	57	50	670	6	9
UNDER POSTTRANSPORT	12	84	805	16	11	218	18	62	63	41	128	23	1481	217	116
UNDER ANNA YRKESMASSIG GODSTR.	425	611	741	468	498	475	424	484	608	652	688	488	6562	61	112
VÄSKRYCKNING (EJ RÅN)	74	96	90	105	109	106	118	129	110	135	98	98	1268	9	17
FICKSTÖLD	553	583	821	855	972	1070	1403	1321	1066	990	1004	1086	11724	17	31
I SKOLA, BIBL., UNDERVISN.LOKAL	798	880	1056	830	740	418	159	353	818	1027	1009	816	8904	-5	-3
I IDROTTS-, BAD-, SPORTANLÄGGN.	658	789	775	597	495	367	338	400	662	807	682	627	7197	7	18
I LÄKAR-O. TÄNDL.PRAKTIK,SJUKH.	406	367	521	322	368	373	334	386	456	403	408	366	4710	-	-1
I BIOGRAF, TEATER, NOJES-, SAMLINGS-, O. UNGDOMSLOKAL	383	359	484	312	314	225	152	258	342	394	524	479	4226	1	17
I KYRKA,MUSEUM,HEMBYGDSGÅRD O D	52	55	80	80	59	53	55	54	82	57	76	75	757	26	26
PÅ CAMPINGPLATS, FRILUFTSBAD	10	9	12	11	27	181	343	184	43	24	8	5	857	-34	-24
I HOTELL, PENSIONAT O D	254	230	346	277	300	291	322	348	252	305	294	267	3486	7	14
I BUTIK, VARUHUS O D	3639	5459	5708	5298	4440	4486	4124	5095	5388	5156	4967	4807	58567	-6	1
I KONTOR	457	504	487	448	422	476	454	468	525	506	518	486	5751	3	5
I FABRIK, LAGER, VERKSTAD	210	221	239	257	241	244	208	257	251	247	385	204	2964	2	-26
I BOSTAD (LÄGENHET, VILLA)	1017	948	1138	1012	1149	1430	1221	1124	1086	1068	1063	890	13146	4	4
HOS HANDIKAPPAD	124	157	189	137	179	272	138	153	142	139	127	99	1856	20	23
I HOS HANDIKAPPAD	893	791	949	875	970	1158	1083	971	944	929	936	791	11290	1	1
I BOD, PÅ BYGGNADSPÅS O D	125	150	148	161	168	204	97	248	240	249	224	149	2163	2	-5
I RESTAURANG,KONDIKTORI,KAFE O D	814	683	796	676	691	637	680	691	682	1927	922	933	10132	23	47
I KÄLLARE, PÅ VIND O D	170	141	171	186	152	164	142	170	165	180	179	164	1984	6	22
I MILITÄRFÖRLÄGGNING O D	37	74	92	44	33	30	21	32	49	50	24	42	528	-32	-28
INOM HAMNOMRÅDE	9	16	13	16	21	28	41	24	24	14	16	14	236	-4	-15
ÖVRIG STÖLD M H	2107	2101	2320	2599	3191	3719	4038	3834	3303	3112	2905	2464	35693	-5	2
RÅN, GROVT RÅN (5-6)	256	250	279	287	337	374	411	418	338	382	333	274	3939	3	4
BAHRÅN	6	3	7	4	6	7	11	7	8	10	10	6	85	1	-24
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	4	2	6	2	6	6	8	7	7	4	7	3	62	2	-16
EJ M ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	2	1	1	2	-	1	3	-	1	6	3	3	23	-	-
POSTRÅN	6	2	11	7	6	3	7	8	6	6	9	4	75	-15	-26
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	4	-	8	2	6	3	3	6	5	5	6	3	51	-	-16
EJ M ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	2	2	3	5	-	-	4	2	1	1	3	1	24	-	-
BUTIKSRÅN	32	26	28	26	35	36	27	37	33	39	35	24	378	7	4
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	4	9	10	7	12	9	8	7	12	7	15	11	111	50	31
EJ M ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	28	17	18	19	23	27	19	30	21	32	20	13	267	-4	-4
TAXIRÅN	5	2	4	1	1	4	1	2	2	4	2	3	33	-	-
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	2	1	2	1	1	-	-	1	1	1	-	-	9	-	-
EJ M ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	3	1	2	-	-	4	1	1	2	5	7	3	24	-	-
RÅN MOT HANDIKAPPAD	5	8	9	5	16	10	18	10	5	14	8	11	119	-8	-17
UTOHUS	1	6	5	2	6	5	10	6	4	7	6	5	63	-7	-10
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	1	-	1	-	-	-	1	1	1	1	1	1	8	-	-
EJ M ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	-	6	4	2	6	5	9	3	6	5	4	5	55	-7	-11
INOMHUS	4	2	4	3	10	5	8	4	1	7	2	6	56	-10	-24
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-
EJ M ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	4	2	4	3	9	4	8	4	-	7	1	6	52	-10	-23

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1987 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED	
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAJ	JUNI	JULI	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		1986	1984-1986
ANMÄLT RÄN	202	209	220	244	273	314	347	354	284	307	269	226	3249	4	7
UTOMHUS	140	152	153	190	217	245	270	299	236	253	208	176	2539	4	8
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	6	9	9	5	12	17	15	11	16	15	10	9	134	28	27
EJ H ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	134	143	144	185	205	228	255	288	220	238	198	167	2405	3	7
INOMHUS	62	57	67	54	56	69	77	55	48	54	61	50	710	3	3
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	3	5	6	6	8	11	18	8	7	10	2	4	68	44	37
EJ H ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	59	52	61	48	48	58	59	47	41	44	59	46	622	-1	-1
ÖVRIGA BROTT MOT 8 KAP. (8-10)	243	253	294	311	324	424	344	340	351	388	500	259	4031	6	8
9 KAP. BEDRÄGERI O.A. OREDLIGHET	10849	10847	8297	7209	6372	7027	7451	9199	8559	11236	8595	5364	101005	-3	-
BEDRÄGERI, GROVT BEDRÄGERI, BE- DRÄGLIGT BETEENDE (1-3)	9757	9951	7341	6334	5466	6103	6706	8177	7390	10232	7314	4644	89415	-3	-
MEDELST CHECK	1386	1872	1407	1502	889	1042	1086	1353	1442	1350	1163	1185	15757	4	14
ÖVERSKRIDET EGET CHECKKONTO	645	683	671	517	190	319	409	467	633	468	541	645	6188	-25	-19
ANMÄLT CHECKBEDRÄGERI	741	1189	816	985	699	723	677	886	809	882	622	540	9569	39	53
PÅ ANMÄLT SÄTT	8371	8079	5854	4832	4577	5061	5620	6824	5948	8882	6151	3459	73658	-5	-3
DATORBEDRÄGERI	4	1	5	2	2	6	4	6	1	1	1	1	20	-	-
AUTOMATMISSBRUK	577	253	316	253	156	140	225	713	183	343	237	132	3526	-48	-51
MED BETÄLKORT	2118	2263	1440	914	1309	1658	1140	1795	1651	2975	1737	681	19681	-11	1
ÖVERSKRIDET EGET PERSONKONTO	1163	1163	523	551	382	646	1236	1494	760	2122	775	532	11347	2	34
AN. BEOR M PERSONKONTOBLANKETT	140	165	115	158	130	138	243	173	144	318	178	81	1983	-1	19
MOT BANK I ÖVRIGEN PK-BANKEN	671	657	533	632	350	378	370	461	449	539	623	301	5964	-12	-
MOT POSTVERKET I ÖVRIGT	245	252	351	263	235	185	351	263	287	319	474	163	3388	22	40
MOT FÖRSÄKRINGSKASSA	234	137	270	89	106	124	206	179	106	171	193	86	1901	-13	-37
MOT FÖRSÄKRINGSBOLAG	44	52	67	55	51	43	29	51	47	61	57	66	623	13	-1
MOT HOTELL, RESTAURANG, TAXI, BUSS, TAG, SPÄRVAGN O D	636	867	594	742	579	574	648	530	602	528	611	365	7276	1	4
MOT HANDKÄPPAD	3	5	4	8	13	2	11	5	7	8	3	5	74	-50	-33
ÖVRIGT BEDRÄGERI	2536	2264	1636	1167	1266	1173	1155	1160	1712	1498	1262	1046	17875	12	-11
UTPRESSNING, OCKER (4-5)	19	49	25	19	10	23	17	21	22	68	27	19	319	22	19
HALERI, HALERIFÖRSEELSE (6-7)	1059	796	860	832	817	878	711	913	1053	872	1216	660	10667	2	2
TILLFÄLLIGT HALERI	970	767	807	734	730	731	688	821	941	818	873	571	9451	3	7
VÄNHALERI, H. AV STOR OMFATTN	89	29	53	98	87	147	23	92	112	56	34	69	1216	-9	-24
ÖVRIGA BROTT MOT 9 KAP. (8-10)	14	51	71	24	79	23	17	88	94	64	38	41	604	24	-11
10 KAP. FÖRSKINGR. O.A. TROLÖSHET	1968	826	962	800	675	730	824	806	878	942	904	773	11090	8	13
FÖRSKINGR.ÄV. GROV,UNDANDR.(1-3)	1221	314	263	207	168	162	185	202	237	288	243	190	3680	29	31
OLOVLIGT FÖRFOGANDE (4)	291	309	406	312	295	325	333	323	368	369	416	313	4060	-5	-5
MED AVBETALNINGSGOODS	36	30	58	44	24	27	31	35	30	25	34	38	614	-25	-30
MED ANMAN EGENDOM	255	279	348	268	269	298	302	208	338	344	382	275	3646	-2	-1
TROLÖSHET MOT HUVUDMAN	215	9	21	23	13	22	12	6	20	24	14	13	392	-	-
ANGÄENDE DATORTEKNIK	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	1	1	6	-	-
ÖVRIGA FALL	215	9	21	23	13	19	12	6	19	24	13	12	386	-	-
OLOVLIGT BRUKANDE	181	156	207	212	158	159	220	214	198	216	180	209	2310	-	-
DATORTIDSTOLD	-	1	1	-	2	2	1	-	-	-	1	-	8	-	-
ÖVRIGT OLOVLIGT BRUKANDE	181	155	206	212	156	159	218	213	198	216	179	209	2302	-	-
FYRFÖRSEELSE (8)	58	34	65	40	41	59	74	58	51	43	50	48	621	-5	32
BEHÖRIGHETMISSBRUK	2	4	-	6	-	3	2	3	4	2	-	-	26	-	-
11 KAP. BROTT MOT BORGENÄRER M H	207	208	219	209	200	173	180	131	283	245	187	180	2422	-14	-8
12 KAP. SKADEGÖRELSEBROTT	4485	4791	5789	7086	7752	7921	7224	8204	7405	8115	7140	6309	82221	3	9
SKADEG., ÄVEN GROV, ÄVERKAN(1-3)	4481	4788	5783	7081	7745	7911	7219	8198	7397	8111	7133	6305	82152	3	9
PÅ MOTORFORDON, EJ GENOM BRAND	1333	1502	1944	2423	2633	2613	2688	3018	2808	2909	2360	1949	28180	12	-2
GENOM BRAND	218	153	220	378	348	276	220	305	244	306	258	316	3262	18	26
DATASBOTAGE	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	5	-	-
MOT STAT, KOMMUN, LANDSTING	576	761	790	1067	1142	1253	954	1140	974	1155	1301	937	12050	-2	4
ANMAN SKADEGÖRELSE	2353	2372	2829	3212	3602	3769	3356	3735	3371	3740	3213	3103	38655	-3	-
TAGANDE AV OLOVLIG VÄG (4)	4	3	6	5	7	10	5	6	8	4	7	4	69	-17	-5
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	1048	1015	1345	1735	1411	1022	1029	1069	1058	1202	1170	1104	14208	4	7
13 KAP. ALLMÄNFÄRLIGA BROTT	514	416	542	1021	845	486	539	520	462	512	522	715	7114	-1	-2
MORDBRAND, ÄVEN GROV (1-2)	85	109	104	101	139	100	131	134	113	122	158	136	1432	2	5
ALLMÄNFÄRLIG VÄRDSLOSHET (6)	420	278	408	897	705	359	382	359	362	333	567	5379	5379	-2	-3
VÄLLANDE AV BRAND	387	237	348	846	645	307	326	279	259	316	290	515	4771	-2	-4
ANMAN ALLMÄNFÄRLIG VÄRDSLOSHET	33	41	40	53	60	52	58	80	50	46	43	52	608	3	3
ÖVR. BROTT MOT 13 KAP(3-5A,7-10)	9	29	30	23	21	27	26	27	40	28	31	12	303	1	-3
14 KAP. FÖRFÄLSKNINGSBROTT	337	374	433	457	306	368	322	286	416	460	385	221	4373	15	25
URKUNDSFÖRFÄLSKNING M H (1-4,9)	314	322	366	335	248	322	258	243	337	425	320	172	3662	13	24
CHECK	31	27	28	33	7	47	44	9	35	28	9	7	305	177	72
LEGITIMATIONSHANDLING	64	65	63	57	76	41	45	56	58	52	82	31	690	-22	12
SVENSKT KÖRKORT	10	6	10	13	11	9	6	17	6	8	12	3	111	66	86
SVENSKT PASS	7	5	11	7	6	10	7	5	6	7	16	10	97	7	8
TJÄNSTE- EL ID-KORT FR. AB ID- KORT O. AB ROLLFILMS PRID-KORT	27	23	20	22	24	8	13	18	22	16	6	3	202	-2	23
ANMAN LEGITIMATIONSHANDLING	20	31	22	15	35	14	19	16	24	21	48	15	280	-46	-8
ANMAN URKUNDSFÖRFÄLSKNING M H	219	230	275	245	165	234	169	178	244	345	229	134	2467	19	24
SIGNATURFÖRFÄLSKNING (5,9)	1	12	5	9	10	6	3	6	7	2	4	4	69	-18	6
PENNINGFÖRFÄLSKNING M.H.(6,9,10)	1	8	5	5	12	10	9	4	23	5	13	23	124	9	-13
ÖVRIGA BROTT MOT 14 KAP. (7-8)	15	32	57	108	36	30	52	33	49	36	48	22	518	37	47

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1987 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC. FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED	
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAY	JUNI	JULI	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		1986	1984-1986
15 KAP. MEHED, FALSKT ÅTAL M M	197	225	370	257	240	168	168	263	180	222	263	168	2721	-	7
MEHED, OSANN PARTISUTS. M M (1-3)	11	19	20	28	18	18	13	8	15	11	33	12	206	-22	-15
ÖVRIGA BROTT MOT 15 KAP. (15-13)	186	206	350	229	222	150	155	255	165	211	230	156	2515	3	9
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP.)	987	1184	1325	1140	1173	1086	1029	947	1054	1365	1368	1060	13718	-9	-4
16 KAP. BR. MOT ALLMÄN ORDN. (UTOM FÖRARGELSEVÄCKANDE BETEENDE)	142	122	168	143	184	177	179	135	165	389	423	132	2359	11	19
FALSKT LARM (15,1 ST)	80	62	99	93	98	84	71	67	89	133	137	69	1082	-12	-1
HISSBRUK AV LARMKÖROR (15,2 ST)	18	19	18	11	5	8	8	8	10	8	20	13	146	1	17
ÖVR. BROTT MOT 16 KAP. (1-5,8-14)	44	41	51	39	81	85	100	60	66	248	266	50	1131	49	49
17 KAP. BR. MOT ALLMÄN VERKSAMHET	612	804	828	729	788	761	756	720	697	771	778	822	9066	3	5
VALD MOT TJÄNSTEMÄN (1,5)	213	272	300	234	288	276	267	276	241	247	261	304	3179	-1	4
MOT POLISMÄN (1)	76	85	109	91	115	113	120	113	95	95	95	93	1200	-16	-13
RINGA BROTT	75	81	107	89	113	108	113	106	88	92	90	90	1152	-17	-14
EJ RINGA BROTT	1	4	2	2	2	5	7	7	7	3	5	3	48	-	-
MOT ORDNINGSVAKT (1)	99	150	144	101	136	118	99	116	102	109	128	163	1465	11	20
MOT ANMÄN PERSON (1,5)	38	37	47	42	37	45	48	47	44	43	38	48	514	8	13
MOT M M MOT TJÄNSTEMÄN (1-2,5)	116	185	162	160	159	167	165	127	129	168	153	161	1852	13	23
VALÖSAMHET MOTSTÄND (4)	171	217	238	216	235	209	237	216	205	219	221	245	2629	1	1
ÖVR. BROTT MOT 17 KAP. (7-13,15)	112	130	128	119	106	109	87	101	122	137	143	112	1406	4	-2
18 KAP. HÖGHÄLSBROTT	-	2	1	2	3	-	-	2	-	1	1	-	12	-	-
19 KAP. BROTT MOT RIKETS SÄKERHET	3	1	1	-	1	5	3	2	-	-	1	1	18	-	-
20 KAP. MYNDIGHETSHISSBRUK M M	44	63	79	93	70	74	46	52	71	83	75	58	808	17	30
21 KAP. BROTT AV KRIGSMÄN (UTOM FÖRARGELSEVÄCKANDE BETEENDE) ¹⁾	186	192	248	173	127	69	45	36	121	121	90	47	1455	-58	-53
UNDANHÄLLANDE, RYMNING (11,12)	136	152	182	108	102	53	31	20	76	93	76	40	1069	-54	-46
ÖVRIGA BROTT MOT 21 KAP. (1-10, 13-14,18)	50	40	66	65	25	16	14	16	45	28	14	7	386	-66	-65
B. TRAFIKBROTTLAGEN (UTOM 1 PAR. 1ST. O. 2 PAR.)	4875	5673	6373	6429	6222	6294	6331	5983	5934	5940	4912	3347	68313	3	5
GROV VÄRDSLOSH. I TRAFIK (1:2 ST)	53	50	62	61	84	86	67	73	69	80	44	32	761	16	26
OLÖVLIG KÖRNING AV GROV (3:1 ST)	2871	3390	3937	3775	3465	3371	3453	3112	3263	3067	2574	1656	37934	4	4
TRAFIKBROTTLAGEN 3:2 ST	20	19	23	17	13	23	20	12	20	29	14	12	222	-3	-10
TRAFIKBROTTLAGEN 3:3 ST	178	198	205	191	183	176	163	175	233	236	137	93	2168	7	-
RATTIFYLLERI, RATTÖNYKTERHET (4)	1370	1603	1713	2021	2143	2320	2347	2285	1969	2122	1762	1268	22923	-1	6
SHITNING (5)	383	413	433	364	334	318	281	326	380	406	381	286	4305	8	10
C. ÖVR. BROTT FÖR VILKA FÄNGELSE INGÅR I STRAFFSKALAN, UTOM BROTT ENL D. NEDAN	1958	2038	2804	2307	2297	2762	2251	2300	3245	3670	3127	2624	31383	5	9
CHECKLAGEN (1932:131;74 PAR)	2	2	3	1	-	-	-	1	1	2	2	1	15	-	-
VARUSMUGGL. LAG. (1960:418;1,3 PAR)	268	246	263	301	544	289	164	244	222	230	177	201	3149	17	10
NARKOTIKA (1,3)	171	111	122	168	437	150	68	99	105	154	112	159	1856	23	11
ANNAT (1,3,4,6)	97	135	141	133	107	139	96	145	117	76	65	42	1293	8	8
BROTT MOT LAGEN OM HANDEL MED DRUCKER (1977:293)	371	384	207	426	209	707	139	253	424	242	302	327	3991	-13	-13
SKATTEBROTTLAGEN (1971:69)	411	418	723	439	347	379	426	386	653	747	697	571	6197	-5	-3
UPPBORDSLAGEN (1953:272; 81 PAR)	347	385	973	490	496	551	586	508	969	1138	889	790	8122	15	43
VAPENLAGEN (1973:1176)	132	180	153	120	154	141	140	172	165	167	163	147	1834	-4	2
OLAGA INNEHAV AV PISTOL, KPIST	57	67	72	56	53	48	58	73	59	66	63	64	736	-7	-
OLAGA INNEHAV AV JAKTVAPEN	36	50	34	20	36	38	31	20	49	41	31	37	423	-6	-4
OLAGA INNEHAV AV ANNAT VAPEN	22	40	30	31	39	38	38	54	43	37	45	29	446	1	15
ANNAT BROTT MOT VAPENLAGEN	17	23	17	13	26	17	13	25	14	23	24	17	229	-3	-2
JAKTLAGST. (JAKTL. 1938:2174), JAKTST. (1938:279)	90	59	58	49	41	41	26	74	136	321	157	62	1114	12	-1
FISKELAGSTIFTNINGEN (1950:596)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FISKEKIST. (1954:607)	9	30	14	55	64	85	125	132	97	114	53	11	789	-8	-16
NATURVÄRDSLAGEN (1964:822)	26	17	26	69	89	114	97	61	68	73	37	33	710	14	15
MILJÖSKYDDSLAGEN (1969:387)	13	21	14	31	21	24	35	18	29	36	22	20	284	33	41
ARBETSMILJÖLAGEN (1977:1160)	72	86	70	73	61	90	68	89	94	111	119	80	1013	38	53
VALUTALAGEN (1939:350)	4	6	12	7	9	11	5	2	1	3	6	6	72	-	-18
UTLÄNNINGSLAGEN (1980:376)	30	25	32	26	31	17	20	34	29	41	36	59	380	22	27
ÖVRIGA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR UTOM NEDAN UNDER D. REDOVISADE	183	179	256	220	231	313	420	326	357	445	467	316	3713	17	7
D. BROTT MOT VISSA FÖRFATTNINGAR ÄVEN OM END BÖTER INGÅR I STR. SKALAN	5232	2283	2647	3648	4257	7700	2970	1631	2321	2563	4042	4060	43354	11	12
NARKOTIKASTRAFFLAGEN (1968:64)	5140	2165	2576	3578	4190	7647	2887	1565	2054	2489	3985	3593	41869	10	12
BROTT MOT REGLER ANG DEN LEG. NARKOTIKAHANTERINGEN	2	2	-	-	1	1	2	-	1	2	-	1	12	-	-
FRÅSTÄLLNING	4	3	3	2	7	6	12	14	11	7	2	-	71	-30	-55
ÖVERLÄTELSE M M	2777	1022	940	1982	2381	5832	1363	714	1014	1499	1702	21990	16	22	
INNEHAV	2357	1138	1633	1594	1801	1808	1510	837	1278	1466	2484	1890	19796	5	3
OLÖVLIG SPRITITILLV. (1977:292)	90	113	66	70	59	50	80	58	265	68	54	467 ²⁾	1440	69	60
VALUTAFÖRORDNINGEN (1959:264)	1	4	4	-	6	3	2	8	1	5	3	-	37	-	-89
DATALAGEN	1	1	1	-	2	-	1	-	1	1	-	-	8	-	-
INTEGRITETSSKYDDSBROTT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
DATATRÄNG	1	1	1	-	2	-	1	-	1	1	-	-	8	-	-

1) Genom lagändring 1 juni 1987 gäller straffbestämmelserna enligt 21 kap enbart under krig.

2) Därav en anmälan med 400 brott.

Tabell 3.2.4 Anmällda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1987 samt jämförelser med föregående år

Reported offences, cleared offences and percentage of reported offences that are cleared, by type of offence, 1987; comparison (in percent) with 1986

Anm. De procentuella förändringarna har erhållits vid jämförelse med dels antalet brott 1986, dels medelvärdet av antalet brott 1984–1986. Jämförelse har endast gjorts i den mån redovisningen av brottsarter varit oförändrade de aktuella åren.

Brottsart	Anmälda brott 1987	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1987			Antal brott uppklarade 1987 (anmälda 1987 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1987
		1986	1984–1986	Absoluta tal	Procent därav anmälda		
					1987	1986	Tidigare
Samtliga brott	1 093 417	–	6	375 130	70	27	3
Brott mot brottsbalken	950 367	–1	6	251 815	66	30	4
Brott mot person (3–7 kap)	74 274	7	10	37 328	66	31	3
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	37 029	6	9	19 727	62	35	3
Mord, dråp, barnadråp och misshandel med dödlig utgång	534	0	1	340	83	16	1
därav fullbordade brott	134	–9	3	92	85	14	1
Misshandel, även grov, ej med dödlig utgång	34 757	6	9	18 436	62	35	3
mot barn 0–6 år	264	25	18	111	76	21	3
mot barn 7–14 år	1 623	51	59	1 183	79	19	2
mot kvinna	12 693	7	9	7 260	67	31	2
mot man	20 177	3	6	9 879	55	41	4
Vållande till annans död	324	–3	–7	234	72	28	–
Övriga brott mot 3e kap	1 414	8	163	717	69	28	3
 Brott mot frihet och frid (4 kap)	30 714	9	12	14 420	69	29	2
Årekränkingsbrott (5 kap)	1 575	12	18	1 112	80	18	2
Sexualbrott (6 kap)	4 602	11	14	1 843	77	22	1
Våldtäkt, grov våldtäkt	1 114	7	9	423	86	13	1
Annat	3 488	13	16	1 420	74	25	1
 Brott mot familj (7 kap)	354	25	15	226	82	15	3
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	848 167	–2	5	196 798	66	29	5
Stöld, rån m m (8 kap)	651 429	–2	6	99 640	74	25	1
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	153 091	–6	0	13 349	69	29	2
därav bil, fullbordade brott	41 580	5	27	7 306	72	27	1
bil, försök	16 909	6	26	1 891	70	29	1
motorcykel	3 024	–8	2	513	63	35	2
moped	4 850	–13	–14	637	61	37	2
cykel	80 264	–13	–13	2 210	64	34	2
 Inbrottsstöld	142 331	–6	–3	14 625	70	28	2
i lägenhet eller villa	20 351	–13	–15	1 945	76	22	2
i källare och vind	28 443	3	5	1 517	76	23	1
i fritidshus	9 454	–7	–1	1 077	69	27	4
i butik, varuhus o d	15 089	–5	5	2 311	70	28	2
övriga inbrottsstölder	68 994	–8	–3	7 775	66	31	5
 Övrig stöld, snatteri el bodräkt	347 389	1	12	68 137	75	24	1
fickstöld	11 724	17	31	488	74	25	1
väskryckning	1 268	9	17	154	79	19	2
i butik, varuhus o d	58 567	–6	1	44 662	76	23	1
från motorfordon, cyklar	157 784	–3	–6	7 584	69	29	2
under yrkesmässig transport	11 166	21	44	1 411	88	10	2
annat	106 880	–5	–2	13 838	71	27	2

Tabell 3.2.4 (forts) Anmällda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1987 samt jämförelser med föregående år

Brottsart	Anmällda brott 1987	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1987			Antal brott uppklarade 1987 (anmällda 1987 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1987	
		1986	1984–1986	Absoluta tal	Procent därav anmällda			
					1987	1986	Tidigare	
Rån, grovt rån	3 939	3	4	913	79	19	2	23
bank- o postrån	160	-7	-25	91	69	24	6	57
butiksrån	378	7	4	166	85	14	1	44
taxirån	33	-	-	14	86	14	-	42
rån mot äldre, handikappade m fl	119	-8	-17	27	74	26	-	23
övriga rån	3 249	4	7	615	78	20	2	19
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap)	101 005	-3	-	73 725	59	34	7	73
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	89 415	-3	-	65 186	55	36	9	73
därav medelst check	15 757	4	14	11 369	54	40	6	72
med konto/kreditkort	19 681	-11	1	15 440	46	43	11	78
mot försäkringskassa	1 901	-13	-37	1 453	39	47	14	76
Häleri, häleriförseelse	10 667	2	2	8 270	76	22	2	78
Övriga brott mot 9e kap	923	23	-3	269	75	21	4	29
Förskingring m m (10 kap)	11 090	8	13	6 684	72	24	4	60
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	2 422	-14	-8	1 838	26	51	23	76
Skadegörelsebrott (12 kap)	82 221	3	9	14 911	64	33	3	18
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	14 208	4	7	7 733	69	29	2	54
Allmänfarliga brott (13 kap)	7 114	-1	-2	2 547	78	21	1	36
därav mordbrand	1 432	2	5	362	73	25	2	25
Förfalskningsbrott (14 kap)	4 373	15	25	3 176	67	31	2	73
Mened falskt åtal m m (15 kap)	2 721	-	7	2 010	59	37	4	74
Brott mot staten (16–21 kap)	13 718	-9	-4	9 956	60	38	2	73
Brott mot allmän ordning (16 kap)	2 359	11	19	564	64	33	3	24
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	9 066	3	5	6 854	62	35	3	76
därav våld m m mot tjänste- man (1,2,5 §§)	3 179	-1	4	2 421	59	38	3	76
Högmålsbrott (18 kap)	12	-	-	9	78	22	-	75
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	18	-	-	7	100	-	-	39
Myndighetsmissbruk (20 kap)	808	17	30	610	55	45	-	75
Brott av krigsmän, utom förargelse- väckande beteende (21 kap) ²	1 455	-58	-53	1 912	53	46	1	131
Trafikbrottslagen (TBL)	68 313	3	5	59 877	83	17	-	88
därav rattfylleri/rattonykterhet	22 923	-1	6	18 608	79	20	1	81
smitning	4 305	8	10	2 441	80	20	-	57
olovlig körning	37 934	4	4	36 735	84	16	-	97
Övriga lagar och författningar	74 737	9	11	63 438	72	23	5	85
Varusmuggningslagen	3 149	17	10	2 877	88	12	-	91
Narkotikastrafflagen	41 869	10	12	37 855	86	14	-	90
framställning	71	-30	-55	44	70	23	7	62
överlåtelse m m	21 990	16	22	20 448	90	10	-	93
innehav	19 796	5	3	17 356	81	18	1	88
Skattebrottslagen	6 197	-5	-3	4 902	30	50	20	79
Naturvårdslagen	710	14	15	369	66	32	2	52
Miljöskyddslagen	284	33	41	145	59	35	6	51
Övriga lagar	22 528	9	14	17 290	53	35	12	77

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

2) Genom lagändring 1 juni 1987 gäller straffbestämmelserna enligt 21 kap enbart under krig.

Tabell 3.2.5 Anmällda brott i vissa regioner 1987 fördelade per 100 000 av medelfolkmängden

Reported offences in certain regions by type of offence, 1987, per 100 000 by the mean population

Brottsart	Stor-Stockholm		Stor-Göteborg		Stor-Malmö		Övriga riket		Hela riket	
	Antal brott	% förändr. jämf. m 1986	Antal brott	% förändr. jämf. m 1986	Antal brott	% förändr. jämf. m 1986	Antal brott	% förändr. jämf. m 1986	Antal brott	% förändr. jämf. m 1986
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	2	0	2	0	2	0	1	4	2	-9
Misshandel (ej med dödlig utgång)	590	2	468	11	531	-2	353	8	414	6
Olaga hot	239	3	214	11	270	-7	143	8	172	6
Ofredande	178	4	124	12	157	-7	111	9	126	7
Våldtäkt, grov våldtäkt	21	-8	19	8	15	-36	11	25	13	7
Fullbordade biltillgrepp	1 133	5	928	-4	513	18	279	8	495	5
Inbrottsstöld	2 698	-5	2 336	-13	2 590	-4	1 291	-6	1 695	-6
därav i lägenhet och villa	434	-16	509	-6	414	-18	147	-11	242	-13
Övrig stöld, snatteri och boдрäkt	7 193	-3	5 276	4	6 506	9	3 034	3	4 137	1
därav i butik och varuhus	1 074	-11	790	12	1 133	0	556	-6	697	-6
Rån	110	6	81	-11	96	0	23	9	47	3
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	1 903	6	1 392	3	1 133	-14	807	-8	1 065	-3
Skadegörelsebrott	1 239	7	1 024	16	1 206	-1	890	0	979	3
Våld mot tjänsteman	72	-9	44	7	40	4	28	2	38	-1
Våldsamt motstånd	63	-9	31	15	28	-15	24	9	31	1
Olovlig körning	737	-7	600	40	706	-13	341	8	452	4
Rattfylleri, rattonykterhet	276	0	300	-3	279	-12	268	0	273	-1
Brott mot varusmuggningslagen	22	186	48	216	99	37	35	-5	37	17
Brott mot skattebrottslagen	93	17	63	-33	81	23	70	-8	74	-5
Brott mot uppbördslagen	116	-5	131	22	100	70	87	18	97	15
Brott mot narkotikastrafflagen	412	39	993	93	475	45	461	-7	499	10
därav framställning	1	0	0	0	1	0	1	-29	1	-30
överlåtelse m m	202	110	846	138	219	56	208	-17	262	16
innehav	209	4	147	-6	254	37	252	4	236	5
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	19 765	-1	16 774	4	18 294	1	10 431	-1	13 020	0

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

Tabell 3.2.6 Uppklarade brott totalt samt brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter brottsart samt beslutets innebörd, för vissa brottstyper, 1987

Selected types of offences cleared through decisions recorded on crime report forms, in totals and by grounds for decision (in percent), 1987

Brottsart	Antal uppklarade brott		Procentuell andel med följande beslut							Totalt
	Totalt	Därav genom beslut på brottsanmälan	Brott ej styrkt	Gärningen ej brott	Misstänkt minderårig, yngre än 15 år	An-givelse saknas eller återkallad	Brott preskriberat	Rapport-eftergift	Annat	
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	94	14	7	36	–	–	7	–	50	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	18 436	5 263	62	14	7	4	0	1	12	100
Olaga hot	6 463	1 645	61	22	5	3	0	0	9	100
Ofredande	4 790	2 222	42	18	6	21	1	1	11	100
Våldtäkt, grov våldtäkt	423	122	48	33	10	–	–	–	9	100
Fullbordade biltillgrepp	7 306	1 160	13	66	10	3	0	0	8	100
Inbrottsstöld	14 625	1 418	27	24	39	1	–	1	8	100
därav i lägenhet och villa	1 945	340	34	41	12	3	–	–	10	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	68 137	21 699	8	17	30	0	0	37	8	100
därav i butik och varuhus	44 662	15 392	3	3	36	0	0	52	6	100
Rån	913	137	33	34	14	1	–	1	17	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	65 186	3 936	29	22	3	1	2	3	40	100
Skadegörelsebrott	14 911	4 123	30	23	30	3	1	3	10	100
Våld mot tjänsteman	2 421	121	54	11	17	–	2	–	16	100
Våldsamt motstånd	2 208	85	51	11	7	–	5	4	22	100
Olovlig körning	36 735	21	24	14	52	–	–	5	5	100
Rattfylleri, rattonykterhet	18 608	5	40	20	20	–	–	20	–	100
Brott mot varusmuggningslagen	2 877	29	41	14	–	–	–	–	45	100
Brott mot skattebrottslagen	4 902	158	26	23	–	–	6	1	44	100
Brott mot uppbördslagen	6 584	129	14	37	–	–	13	–	36	100
Brott mot narkotikastrafflagen	37 855	597	32	56	3	–	0	–	9	100
därav framställning	44	6	17	83	–	–	–	–	–	100
överlåtelse m m	20 448	147	55	34	1	–	–	–	10	100
innehav	17 356	442	25	62	4	–	0	–	9	100
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	375 130	56 531	25	26	18	3	1	15	12	100

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

Tabell 3.2.7 Brottsdeltaganden efter brottsart samt beslut i åtalsfrågan, för vissa brottstyper, 1987

Crime participations for selected types of offences cleared through decisions as recorded on suspect report forms, by grounds for decision (in percent), 1987

Brottsart	Totalt antal	Procentuell andel med följande beslut					Ej brottsupp- klarande beslut		Totalt
		Brottsuppklarande beslut					Misstänkt oskyldig	Brott ej styrkt	
		Åtals- beslut	Straff- före- läggande	Åtals- under- låtelse	Gär- ningen ej brott	Övriga brottsupp- klarande beslut			
Fullbordade mord eller dråp samt miss- handel med dödlig utgång	151	60	–	1	8	2	5	24	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	23 519	48	3	2	1	3	1	42	100
Olaga hot	10 516	38	0	2	2	4	0	54	100
Ofredande	4 793	32	8	7	3	10	0	40	100
Våldtäkt, grov våldtäkt	701	37	–	1	1	1	5	55	100
Fullbordade biltillgrepp	11 653	47	0	23	2	4	1	23	100
Inbrottsstöld	26 535	57	0	17	1	2	1	22	100
därav i lägenhet eller villa	3 182	54	0	7	1	3	1	34	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	65 996	45	14	18	1	4	0	18	100
därav i butik och varuhus	34 895	40	25	21	1	4	0	9	100
Rån	1 668	52	–	3	1	2	2	40	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	82 340	71	1	5	1	5	0	17	100
Skadegörelsebrott	17 861	43	6	8	2	9	1	31	100
Våld mot tjänsteman	3 145	63	2	4	1	3	0	27	100
Våldsamt motstånd	2 553	65	11	7	2	4	0	11	100
Olovlig körning	38 415	61	23	13	1	0	2	0	100
Rattfylleri, rattonykterhet	20 918	62	20	1	6	1	1	9	100
Brott mot varusmuggningslagen	4 045	79	3	1	2	3	0	12	100
därav narkotika	2 294	80	4	1	0	4	0	11	100
Brott mot skattebrottslagen	7 295	55	1	2	5	9	1	27	100
Brott mot uppbördslagen	8 601	74	1	2	5	6	1	11	100
Brott mot narkotikastrafflagen	40 948	81	5	3	1	2	0	8	100
därav framställning	34	62	15	–	–	9	–	14	100
överlåtelse m m	21 091	90	0	1	1	1	0	7	100
innehav	19 820	71	11	5	2	2	0	9	100
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	445 016	58	7	9	1	4	1	20	100

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

Tabell 3.2.8 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt medborgarskap, kyrkobokföring i Sverige och antal brottsdeltaganden, för vissa brottstyper, 1987

Persons suspected of selected types of offences, 1987; in totals and by citizenship or domicile in Sweden and by number of crime participations

Anm. Om en person ensam misstänkts för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande; misstänks personen för flera brott räknas varje sådant brott som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänkts ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person. Se vidare avsnitt 3.2.5 sid 31.

Brottsart	Antal misstänkta personer		Medborgare i Sverige		Övriga nordiska länder		Ej kyrkobokförda i Sverige		Övriga länder		Ej kyrkobokförda i Sverige	
	Totalt	Därav kyrkobokförda i Sverige	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Kyrkobokförda i Sverige	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Ej kyrkobokförda i Sverige	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	91	89	71	75	9	9	1	1	9	9	1	1
Misshandel (ej med dödlig utgång)	9 365	9 252	7 841	11 046	636	898	56	72	775	1 119	57	72
Olaga hot	3 232	3 174	2 572	3 607	265	377	19	25	337	463	39	48
Ofredande	1 749	1 731	1 534	2 317	89	98	12	12	108	262	6	6
Våldtäkt, grov våldtäkt	196	183	122	180	14	15	–	–	47	64	13	14
Fullbordade biltillgrepp	4 010	3 935	3 539	7 536	258	617	67	103	138	351	8	8
Inbrottsstöld	7 812	7 654	6 850	18 096	476	1 108	108	198	328	750	50	128
därav i lägenhet eller villa	1 299	1 271	1 144	1 749	73	127	12	13	54	92	16	48
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	25 715	24 478	20 181	42 851	1 634	3 336	375	720	2 663	4 483	862	1 375
därav i butik och varuhus	18 803	17 747	14 137	23 801	1 236	2 211	262	443	2 374	3 651	794	1 243
Rån	726	696	557	736	81	95	13	16	58	81	17	20
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	8 139	7 926	6 860	52 467	612	5 779	133	309	454	4 899	80	3 788
Skadegörelsebrott	8 551	8 443	7 480	10 505	613	798	77	90	350	449	31	33
Våld mot tjänsteman	1 872	1 830	1 561	1 857	131	164	20	25	138	175	22	33
Våldsam motstånd	1 968	1 911	1 617	1 839	153	172	27	29	141	154	30	30
Olovlig körning	15 625	15 382	12 990	31 842	1 408	3 278	207	252	984	1 857	36	43
Rattfylleri, ratt-onykterhet	15 252	14 880	13 186	15 267	1 110	1 414	229	241	584	635	143	146
Brott mot varusmuggningslagen	2 194	1 607	1 348	2 492	82	123	349	388	177	228	238	269
därav narkotika	1 012	763	682	1 570	37	64	199	229	44	81	50	75
Brott mot skattebrottslagen	1 055	1 047	985	4 571	38	155	8	16	24	136	–	–
Brott mot uppbördslagen	868	867	831	6 787	17	137	1	5	19	175	–	–
Brott mot narkotikastrafflagen	5 521	5 281	4 728	31 753	244	812	191	253	309	4 252	49	99
därav framställning	29	29	28	28	1	1	–	–	–	–	–	–
överlåtelse m m	1 952	1 825	1 611	15 664	76	281	98	149	138	3 408	29	71
innehav	4 437	4 318	3 909	16 060	192	530	95	104	217	844	24	28
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	91 865	88 486	76 697	290 936	5 378	21 900	1 729	3 297	6 411	23 039	1 650	6 499

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

Tabell 3.2.9 Utländska medborgare som misstänkts för brott efter medborgarskap samt ålder, 1987

Foreign citizens suspected of offences, by nationality and age, 1987

Ålder Medborgarskap	15–20 år	21–24 år	25–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60– år	Totalt	därav kvinnor
Kyrkobokförda personer									
Norden	983	582	791	1 712	941	293	76	5 378	986
Övriga Europa inkl Sovjet och Turkiet	650	410	602	1 038	544	194	49	3 487	817
Afrika	38	64	124	184	41	6	1	458	73
Nordamerika	26	9	13	24	12	4	3	91	7
Syd- och Mellanamerika	146	132	195	249	82	21	11	836	207
Asien	122	270	467	422	59	24	11	1 375	284
Australien och Oceanien	2	–	–	4	–	–	–	6	4
Statslösa och okänt	32	44	41	28	6	6	1	158	23
Totalt	1 999	1 511	2 233	3 661	1 685	548	152	11 789	2 401
Ej kyrkobokförda personer									
Norden	343	317	306	422	207	79	55	1 729	165
Övriga Europa inkl Sovjet och Turkiet	85	133	216	299	166	56	21	976	184
Afrika	27	90	84	28	1	1	2	233	19
Nordamerika	8	5	6	4	6	3	1	33	7
Syd- och Mellanamerika	22	48	64	61	14	5	4	218	72
Asien	13	23	47	52	13	3	3	154	47
Australien och Oceanien	–	1	4	–	1	–	–	6	–
Statslösa och okänt	5	6	6	9	2	1	1	30	4
Totalt	503	623	733	875	410	148	87	3 379	498

Tabell 3.2.10 Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året samt ålder, 1987
 Persons suspected of offences, by sex, number of offences a person is suspected of during the year, and age, 1987

Anm. Principen för åldersredovisningen har ändrats jämfört med tidigare år. Se avsnitt 3.2.5 Ny princip för åldersredovisning sid 31.

KÖN	TOTALT	1	2	3	4	5	6-10	11-15	16-20	21-50	51-100	101-
ANTAL BROTT		BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT
MÄN												
TOTALT	76462	44191	12265	5217	3059	2029	4619	1957	1080	1567	329	149
15 ÅR	1047	792	134	38	24	15	22	8	8	5	1	-
16 ÅR	3367	2115	534	198	131	89	180	55	22	35	8	-
17 ÅR	3352	1944	556	229	117	87	217	73	37	75	11	6
18 ÅR	3047	1697	496	241	126	82	197	82	44	61	17	4
19 ÅR	3221	1821	536	219	132	91	178	86	55	83	15	5
20 ÅR	3563	2047	562	281	132	100	211	91	42	76	15	6
21 ÅR	3548	2008	581	266	143	99	224	85	57	65	10	10
22 ÅR	3253	1853	540	207	142	76	215	86	49	68	14	3
23 ÅR	3024	1693	516	203	117	77	193	80	48	77	12	8
24 ÅR	2640	1442	436	191	104	80	168	80	47	70	18	4
25 ÅR	2488	1320	428	166	108	60	190	87	53	58	11	7
26 ÅR	2270	1222	386	158	108	71	155	73	36	42	13	6
27 ÅR	2089	1088	334	138	114	63	172	80	31	54	9	6
28 ÅR	2114	1051	362	172	121	70	149	68	48	56	15	2
29 ÅR	2029	1043	345	149	84	58	151	81	30	59	15	14
30-39 ÅR	16870	8920	2782	1270	774	534	1251	508	288	414	92	37
40-49 ÅR	10981	6583	1769	737	411	279	569	249	145	182	36	21
50-59 ÅR	4494	3078	632	262	125	77	144	62	27	66	13	8
60- ÅR	3065	2474	336	92	46	21	33	23	13	21	4	2
KVINNOR												
TOTALT	15403	10418	2160	769	447	287	578	216	150	292	50	36
15 ÅR	233	169	28	20	6	4	4	-	-	2	-	-
16 ÅR	713	534	106	25	19	5	16	5	-	2	-	1
17 ÅR	708	510	107	42	18	8	14	3	1	4	-	1
18 ÅR	648	439	106	34	20	8	14	13	5	7	1	1
19 ÅR	567	400	67	25	24	12	23	5	4	7	-	-
20 ÅR	609	394	100	26	25	14	18	12	8	10	1	1
21 ÅR	538	321	77	30	22	6	41	9	10	18	1	3
22 ÅR	603	358	92	29	23	16	36	18	8	19	3	1
23 ÅR	517	315	85	23	18	12	26	11	5	15	4	3
24 ÅR	476	251	76	30	29	20	29	12	7	15	5	2
25 ÅR	478	281	64	38	14	10	27	11	9	17	5	2
26 ÅR	393	242	53	23	13	9	20	7	7	10	4	5
27 ÅR	485	287	85	25	14	10	31	10	4	13	1	5
28 ÅR	403	243	56	28	12	11	26	10	4	13	-	-
29 ÅR	353	203	55	17	15	16	17	10	6	10	1	3
30-39 ÅR	3251	1970	524	189	115	87	161	53	48	83	17	4
40-49 ÅR	2180	1570	300	102	46	25	58	21	19	33	4	2
50-59 ÅR	1118	914	110	39	9	9	13	6	4	9	3	2
60- ÅR	1130	1017	69	24	5	5	4	-	1	5	-	-

Tabell 3.2.10 (forts) Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året samt ålder, 1987

KÖN	TOTALT	1	2	3	4	5	6-10	11-15	16-20	21-50	51-100	101-
ANTAL BROTT		BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT	BROTT
MÄN OCH KVINNOR												
TOTALT	91865	54609	14425	5986	3506	2316	5197	2173	1230	1859	379	185
15 ÅR	1280	961	162	58	30	19	26	8	8	7	1	-
16 ÅR	4080	2649	640	223	150	94	196	60	22	37	8	1
17 ÅR	4060	2454	663	271	135	95	231	76	38	79	11	7
18 ÅR	3695	2136	602	275	146	90	211	95	49	68	18	5
19 ÅR	3788	2221	603	244	156	103	201	91	59	90	15	5
20 ÅR	4172	2441	662	307	157	114	229	103	50	86	16	7
21 ÅR	4086	2329	658	296	165	105	265	94	67	83	11	13
22 ÅR	3856	2211	632	236	165	92	251	104	57	87	17	4
23 ÅR	3541	2008	601	226	135	89	219	91	53	92	16	11
24 ÅR	3116	1693	512	221	133	100	197	92	54	85	23	6
25 ÅR	2966	1601	492	204	122	70	217	98	62	75	16	9
26 ÅR	2663	1464	439	181	121	80	175	80	43	52	17	11
27 ÅR	2574	1375	419	163	128	73	203	90	35	67	10	11
28 ÅR	2517	1294	418	200	133	81	175	78	52	69	15	2
29 ÅR	2382	1246	400	166	99	74	168	91	36	69	16	17
30-39 ÅR	20121	10890	3306	1459	889	621	1412	561	336	497	109	41
40-49 ÅR	13161	8153	2069	839	457	304	627	270	164	215	40	23
50-59 ÅR	5612	3992	742	301	134	86	157	68	31	75	16	10
60- ÅR	4195	3491	405	116	51	26	37	23	14	26	4	2

Tabell 3.2.11 a Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder, 1987

Persons suspected of offences, by type of offence and age, 1987

Anm. Antalet personer redovisas *netto per rad*, dvs varje person kan förekomma högst en gång per rad.

Principen för åldersredovisningen har ändrats jämfört med tidigare år. Se avsnitt 3.2.5. Ny princip för åldersredovisning sid 31

Brottsart	15 ar	16 ar	17 ar	18 ar	19 ar	20–24 ar
Samtliga brott	1 280	4 080	4 060	3 695	3 788	18 771
Brott mot brottsbalken	891	3 204	3 279	2 968	2 863	13 812
Brott mot person (3–7 kap)	94	491	564	567	632	3 164
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	46	275	345	406	448	2 276
Mord, drap, barnadrap och						
misshandel med dödlig utgång	–	2	2	3	5	37
därav fullbordade brott	–	1	2	1	2	15
Misshandel, även grov,						
ej med dödlig utgång	42	264	327	391	428	2 161
mot barn 0–6 ar	–	1	–	–	–	8
mot barn 7–14 ar	9	45	32	22	6	14
mot kvinna	4	59	53	75	90	561
mot man	30	180	256	312	351	1 685
Vallande till annans död	1	1	3	3	10	48
Övriga brott mot 3:e kap.	4	10	15	11	10	52
Brott mot frihet och frid (4 kap)	51	257	245	199	217	1 147
Arckränkingsbrott (5 kap)	–	1	10	6	9	47
Sexualbrott (6 kap)	–	10	19	12	16	91
därav våldtäkt, grov våldtäkt	–	5	3	2	6	37
Brott mot familj (7 kap)	–	–	–	–	3	4
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	819	2 874	2 878	2 461	2 230	10 296
Stöld, ran m m (8 kap)	684	2 343	2 309	1 854	1 591	6 865
Tillgrepp av motordrivet fordon	124	516	619	542	422	1 392
därav bil, fullbordade brott	69	330	412	413	334	1 044
bil, försök	17	111	173	149	139	426
motorcykel	18	71	83	72	36	75
moped	39	98	94	49	26	40
Tillgrepp av ej motordrivet fordon	16	61	67	77	52	204
därav cykel	15	49	57	64	33	172
Inbrottsstöld, exkl skjutvapen	146	647	711	574	516	2 091
därav i lägenhet eller villa	5	36	39	36	60	317
i källare och vind	8	49	41	38	30	151
i fritidshus	10	32	50	34	34	133
i butik, varuhus o d	30	161	222	189	189	740
Stöld av skjutvapen	2	8	5	14	13	64
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	476	1 577	1 464	1 170	1 037	4 591
därav fickstöld	3	10	12	10	7	47
väskryckning	7	30	20	16	6	16
i butik, varuhus o d	360	1 116	936	652	516	2 620
från motorfordon	50	233	296	324	355	1 082
Ran, grovt ran	4	48	42	39	43	167
därav bankran	–	2	1	1	–	8
postrån	–	–	–	–	1	10
butiksrån	–	7	3	2	8	41
taxirån	–	2	2	–	3	6
ran mot äldre, handi-						
kappade m fl	–	–	1	1	–	6
övriga ran	4	40	37	36	31	106
Övriga brott mot 8:e kap	26	81	102	93	88	440

25–29 ar	30–39 ar	40–49 ar	50–59 ar	60– ar	Totalt	Darav kvinnor
13 102	20 121	13 161	5 612	4 195	91 865	15 403
9 353	13 716	8 132	3 426	2 922	64 566	12 869
2 250	3 738	2 354	852	453	15 159	1 304
1 505	2 434	1 446	499	230	9 910	721
42	71	50	16	10	238	31
19	23	16	8	5	92	14
1 435	2 329	1 349	452	187	9 365	678
6	16	8	4	1	44	7
7	70	56	28	9	298	49
528	1 149	771	239	98	3 627	420
970	1 252	604	204	87	5 931	225
26	36	29	16	25	198	11
17	26	36	16	9	206	4
960	1 793	1 115	388	190	6 562	588
43	94	59	33	31	333	97
92	202	154	52	54	702	5
32	60	35	11	5	196	–
17	32	25	11	1	93	22
7 149	10 444	5 899	2 554	2 415	50 019	11 333
4 722	6 676	3 494	1 712	2 080	34 330	8 745
742	777	189	39	6	5 359	241
574	650	158	21	5	4 010	202
164	139	31	7	–	1 356	47
30	13	1	–	–	399	4
24	12	5	1	–	388	3
146	187	60	15	1	888	53
119	145	45	18	–	714	42
1 204	1 427	404	72	20	7 812	465
265	409	107	18	7	1 299	102
110	186	38	6	–	657	54
112	132	40	12	3	592	68
347	336	95	9	4	2 322	79
22	31	13	4	–	176	3
3 569	5 295	2 945	1 571	2 020	25 715	8 159
43	69	24	4	3	232	42
16	11	2	–	–	124	1
2 558	4 193	2 461	1 420	1 971	18 803	7 511
532	529	142	17	2	3 562	153
127	181	68	5	2	726	51
16	15	6	1	2	52	–
12	11	5	–	–	39	2
19	34	9	1	–	124	12
1	2	–	–	–	16	1
3	10	4	–	–	25	1
84	114	46	3	–	501	37
262	404	224	91	44	1 855	204

Tabell 3.2.11 a (forts) Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder, 1987

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20–24 år
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap)	75	347	439	446	518	2 843
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	40	134	201	240	304	1 849
därav medelst check	–	2	8	11	22	225
med konto/kreditkort	1	1	5	9	8	117
mot försäkringskassa	–	–	1	1	6	88
Haleri, halteriförseelse	37	213	245	219	233	1 144
Övriga brott mot 9e kap.	–	4	4	1	1	11
Förskingring m m (10 kap)	13	34	70	69	84	529
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	–	–	–	–	–	31
Skadegörelsebrott (12 kap)	112	507	508	500	477	2 235
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	11	87	136	232	203	686
Allmänfarliga brott (13 kap)	9	32	30	22	21	106
därav mordbrand	4	16	17	11	12	32
Förfalskningsbrott (14 kap)	1	40	75	125	132	408
Mened falskt åtal m m (15 kap)	1	15	34	94	60	198
Brott mot staten (16–21 kap)	18	65	105	119	196	1 962
Brott mot allmän ordning (16 kap)	1	9	8	11	11	51
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	17	58	100	109	177	1 123
därav våld m m mot tjänsteman (1,2,5 §§)	8	37	63	66	109	660
Högmålsbrott (18 kap)	–	–	–	–	1	8
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	–	–	–	–	–	–
Myndighetsmissbruk (20 kap)	–	–	–	–	2	2
Brott av krigsmän, utom förargelseväckande beteende (21 kap) ²	–	–	–	–	9	805
Trafikbrottslagen (TBL)	442	1 238	1 190	1 128	1 244	5 747
därav rattfylleri/rattonykterhet	35	127	163	343	596	3 194
smitning	5	39	31	58	163	540
olovlig körning	406	1 113	1 102	922	692	2 980
Vissa övriga lagar och författningar						
Varusmuggningslagen	1	3	22	41	56	523
Narkotikastrafflagen	7	18	55	89	153	1 363
därav framställning	–	–	–	–	–	6
överlåtelse m m	3	6	8	35	48	489
innehav	5	12	53	69	128	1 072
Skattebrottslagen	–	–	–	–	1	9
Naturvårdslagen	–	6	8	12	18	59
Miljöskyddslagen	–	–	–	–	–	–

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

2) Genom lagändring 1 juni 1987 gäller bestämmelserna enligt 21 kap enbart under krig.

25–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60– år	Totalt	Därav kvinnor
2 214	3 187	1 458	429	143	12 099	2 384
1 485	2 290	1 145	336	115	8 139	1 879
224	351	134	29	9	1 015	246
111	162	64	17	5	500	102
79	123	58	20	14	390	148
877	1 125	369	93	26	4 581	626
11	15	17	7	4	75	13
467	656	373	126	35	2 456	474
125	476	580	253	108	1 573	142
1 325	1 717	850	227	91	8 551	599
436	629	337	111	71	2 939	654
46	91	70	40	28	492	78
21	37	23	9	5	187	27
258	352	190	51	20	1 652	363
146	204	89	23	24	888	231
1 124	1 351	635	153	67	5 795	392
22	27	37	27	11	215	30
828	1 155	523	112	47	4 249	337
528	743	315	67	28	2 624	229
–	–	–	–	–	9	–
1	–	1	–	–	2	–
2	13	14	14	7	54	27
277	163	64	–	2	1 320	–
3 941	6 313	4 284	1 625	927	28 079	2 261
2 194	3 926	2 986	1 138	550	15 252	1 060
290	444	299	137	205	2 211	296
2 286	3 482	1 886	538	218	15 625	982
485	597	296	123	47	2 194	260
1 525	1 820	419	62	10	5 521	787
9	13	1	–	–	29	4
589	595	147	25	7	1 952	266
1 213	1 497	340	44	4	4 437	638
48	292	401	217	87	1 055	86
46	48	50	13	11	271	21
2	5	8	6	4	25	1

Tabell 3.2.11 b Antalet brottsdeltaganden för personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid brottet, 1987

Number of crime participations among persons suspected of offences, by type of offence and age at offence, 1987

Anm. Om en person ensam misstänks för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänkts ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person.

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20–24 år
Samtliga brott	11 628	13 702	12 107	15 696	17 300	74 296
Brott mot brottsbalken	10 009	10 711	9 316	10 671	12 908	48 286
Brott mot person (3–7 kap)	777	860	783	1 000	1 075	4 949
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	383	512	491	670	715	2 798
Mord, dråp, barnadrap och						
misshandel med dödlig utgång	2	–	6	4	7	43
därav fullbordade brott	1	–	3	2	4	13
Misshandel, även grov,						
ej med dödlig utgång	365	496	473	646	670	2 672
mot barn 0–6 år	1	–	–	2	–	6
mot barn 7–14 år	66	43	15	12	5	15
mot kvinna	66	74	73	127	144	780
mot man	232	379	385	505	521	1 870
Vållande till annans död	2	3	–	11	13	40
Övriga brott mot 3:e kap.	14	13	12	9	25	43
Brott mot frihet och frid (4 kap)	365	295	271	272	309	1 934
Årekränkingsbrott (5 kap)	1	9	9	9	12	46
Sexualbrott (6 kap)	28	44	12	46	38	166
därav våldtäkt, grov våldtäkt	1	10	1	4	9	55
Brott mot familj (7 kap)	–	–	–	3	1	5
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	9 048	9 494	7 957	9 054	10 996	39 618
Stöld, rån m m (8 kap)	7 480	7 752	6 125	5 948	5 172	18 082
Tillgrepp av motordrivet fordon	1 513	1 983	1 754	1 453	1 071	2 476
därav bil, fullbordade brott	870	1 243	1 131	932	728	1 666
bil, försök	258	441	402	385	261	571
motorcykel	131	116	99	45	25	69
moped	182	123	55	35	16	46
Tillgrepp av ej motordrivet fordon	177	95	102	74	65	275
därav cykel	166	71	79	58	44	230
Inbrottsstöld, exkl skjutvapen	1 748	1 828	1 504	1 520	1 489	5 304
därav i lägenhet eller villa	47	71	65	78	111	490
i källare och vind	169	193	143	65	70	354
i fritidshus	150	138	92	94	64	324
i butik, varuhus o d	282	331	290	294	273	1 153
Stöld av skjutvapen	12	9	12	10	15	58
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	3 771	3 491	2 546	2 722	2 355	9 298
därav fickstöld	16	13	9	8	8	56
våskryckning	46	41	21	11	5	16
i butik, varuhus o d	2 099	1 639	1 039	793	747	4 274
från motorfordon	682	921	951	1 365	1 048	2 530
Rån, grovt rån	60	80	69	59	52	191
därav bankrån	1	1	4	–	1	14
postrån	–	–	–	1	2	13
butiksrån	10	2	3	7	8	45
taxirån	1	1	2	–	4	5
rån mot åldringar, handi-						
kappade m fl	–	1	–	1	–	6
övriga rån	48	75	60	50	37	108
Övriga brott mot 8:e kap	199	266	138	110	125	480

25–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60– år	Totalt	Därav kvinnor
60 223	79 615	41 260	13 753	6 091	345 671	52 001
36 438	48 625	24 229	8 593	3 968	223 754	39 742
3 849	6 693	4 223	1 298	704	26 211	1 970
2 006	3 256	2 230	610	238	13 909	844
50	78	49	25	9	273	34
19	25	16	9	4	96	14
1 909	3 113	2 112	549	202	13 207	795
9	19	6	3	1	47	8
9	102	419	24	9	719	65
831	1 594	1 044	313	109	5 155	475
1 060	1 397	643	209	83	7 284	247
29	36	28	20	22	204	11
18	29	41	16	5	225	4
1 493	2 924	1 716	552	263	10 394	996
47	105	60	31	88	417	101
284	370	197	93	113	1 391	6
51	100	26	11	5	273	–
19	38	20	12	2	100	23
30 251	38 600	18 649	6 859	3 113	183 639	36 053
12 047	15 725	6 351	3 882	2 443	91 007	15 918
1 273	1 140	273	37	20	12 993	437
886	905	215	29	10	8 615	349
258	172	39	6	6	2 799	72
42	8	1	–	1	537	6
20	13	4	–	2	496	3
173	233	93	18	14	1 319	64
142	173	74	15	11	1 063	53
2 901	3 028	752	110	96	20 280	962
414	576	146	25	6	2 029	142
262	498	71	10	–	1 835	124
405	323	131	11	5	1 737	207
453	405	102	8	10	3 601	94
21	32	11	3	2	185	3
7 276	10 513	4 931	3 597	2 265	52 765	14 159
51	75	24	4	4	268	45
17	10	2	–	–	169	1
4 565	7 718	3 746	2 582	2 147	31 349	12 310
1 163	902	219	20	31	9 832	275
154	213	60	9	1	948	55
24	20	4	5	1	75	–
14	15	4	–	–	49	2
21	38	7	2	–	143	13
1	2	–	–	–	16	1
3	11	3	–	–	25	1
91	127	42	2	–	640	38
249	566	231	108	45	2 517	238

Tabell 3.2.11 b (forts) Antal brottsdeltaganden för personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder, 1987

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20–24 år
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap)	619	760	1 051	2 273	4 833	18 100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende ¹	275	367	784	1 952	4 512	16 132
därav medelst check	7	19	42	508	310	2 585
med konto/kreditkort	2	8	49	415	721	3 815
mot försäkringskassa	–	2	13	19	43	285
Häleri, häleriförseelse	340	390	265	319	320	1 953
Övriga brott mot 9e kap.	4	3	2	2	1	15
Förskingring m m (10 kap)	57	66	85	126	155	668
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	–	–	3	4	9	115
Skadegörelsebrott (12 kap)	892	916	693	703	827	2 653
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	99	194	374	304	306	935
Allmänfarliga brott (13 kap)	48	40	35	31	31	114
därav mordbrand	24	18	26	15	12	34
Förfalskningsbrott (14 kap)	36	98	143	141	220	551
Mened falskt åtal m m (15 kap)	15	56	196	132	55	270
Brott mot staten (16–21 kap)	85	163	202	313	531	2 784
Brott mot allmän ordning (16 kap)	6	11	12	13	19	56
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	79	152	190	281	324	1 768
därav våld m m mot tjänste- man (1,2,5 §§)	44	95	112	142	160	949
Högmålsbrott (18 kap)	–	–	–	2	2	5
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	–	–	–	–	–	–
Myndighetsmissbruk (20 kap)	–	–	–	1	2	1
Brott av krigsmän, utom förargelse- väckande beteende (21 kap) ²	–	–	–	16	184	954
Trafikbrottslagen (TBL)	1 467	2 265	1 982	2 323	2 345	11 687
därav rattfylleri/rattonykterhet	94	175	254	630	767	3 461
smitning	27	52	35	142	142	502
olovlig körning	1 302	1 936	1 643	1 435	1 298	7 253
Vissa övriga lagar och författningar						
Varusmuggningslagen	3	23	44	63	123	1 025
Narkotikastrafflagen	57	588	660	2 475	1 711	11 467
därav framställning	–	–	–	–	–	8
överlåtelse m m	11	184	296	1 069	693	6 199
innehav	46	404	364	1 406	1 018	5 259
Skattebrottslagen	–	–	5	19	21	238
Naturvårdslagen	3	11	7	17	17	64
Miljöskyddslagen	–	–	–	–	–	1

1) Fr o m 1987 redovisas alla former av s k automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

2) Genom lagändring 1 juni 1987 gäller straffbestämmelserna enligt 21 kap enbart under krig.

25-29 ar	30-39 ar	40-49 ar	50-59 ar	60- ar	Totalt	Darav kvinnor
15 729	18 918	10 287	2 418	451	75 439	18 329
14 310	16 893	9 430	2 223	364	67 242	17 048
2 591	3 394	2 027	297	80	11 860	3 465
3 369	3 902	1 415	738	41	14 475	3 083
248	460	223	52	28	1 373	561
1 403	2 009	832	164	84	8 079	1 240
16	16	25	31	3	118	41
574	1 068	517	114	35	3 465	843
254	718	494	194	62	1 853	164
1 647	2 171	1 000	251	122	11 875	799
814	1 378	551	229	81	5 265	1 144
50	110	67	38	32	596	92
24	49	23	8	5	238	34
470	811	327	146	19	2 962	697
294	457	157	45	30	1 707	355
1 524	1 954	806	207	70	8 639	575
26	34	42	33	9	261	42
1 261	1 736	693	159	54	6 697	503
689	1 006	378	91	32	3 698	291
-	-	-	-	-	9	-
1	-	1	-	-	2	-
3	40	17	14	6	84	30
233	144	53	1	1	1 586	-
10 025	15 620	8 228	2 298	1 045	59 285	4 392
2 564	4 756	3 294	1 171	537	17 703	1 136
297	457	300	139	206	2 299	304
6 839	9 955	4 420	925	266	37 272	2 599
614	877	539	128	61	3 500	378
10 767	7 830	1 205	322	87	37 169	5 544
8	12	1	-	-	29	4
6 683	3 526	652	206	54	19 573	2 351
4 076	4 292	552	116	33	17 566	3 189
540	1 786	1 338	636	295	4 878	424
44	49	50	14	10	286	21
1	15	9	5	4	35	1

3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden

Arrest, detention and temporary custody

3.3.1 Anhållande och häktning

Sammanfattning av gällande rätt

Häktning och anhållande regleras i Rättegångsbalkens 24 kap. Här redogörs i korthet för dessa former av straffprocessuella frihetsberövanden.

Rätten beslutar om *häktning* ska ske. Som allmän förutsättning gäller att personen i fråga är på sannolika skäl misstänkt för brott för vilket är stadgat minst ett års fängelse.

Utöver detta fordras vissa speciella häktningsförutsättningar, nämligen:

- flyktfara, dvs fara för att den misstänkte avviker eller håller sig dold och på så sätt undandrar sig lagföringen eller straffet
- kollusionsfara, dvs fara för att den misstänkte undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar utredningen
- recidivfara, dvs fara för fortsatt brottslig verksamhet från den misstänktes sida.

Häktning är inte i något fall obligatorisk men vid de grövsta brotten (lägst två års fängelse) ska häktning ske, om det inte är uppenbart att det saknas anledning till det. Undantagsvis kan häktning ske för brott som har lägre straffmaximum än ett års fängelse. I fall där häktning framstår som ett onödigt hårt ingrepp i friheten kan den misstänkte i stället få reseförbud. Det finns restriktioner angående vilka som får häktas, t ex den som är under 18 år får häktas bara om det finns synnerliga skäl.

Anhållande, som är ett provisoriskt frihetsberövande i väntan på häktning, kan tillgripas i två olika situationer, nämligen dels då det finns häktningsskäl och dels då det inte finns fulla skäl till häktning men det är av synnerlig vikt att den misstänkte tas i förvar i väntan på ytterligare utredning. Åklagarens beslut om anhållande föregås i de flesta fall av att den misstänkte gripits av polisen. *Gripande* ska skyndsamt anmälas till åklagaren, så att denna så snart som möjligt kan besluta om den gripne ska anhållas eller frigges. Detta beslut fattas efter det att anhållningsförhör hållits.

Om den anhållne inte frigges skall framställan om häktning som regel göras samma dag som anhållningsbeslutet, dock senast på tredje dagen. Vid häktningsförhandling fattas beslut om den misstänkte ska häktas eller frigges. Häktningsförhandling ska hållas senast på fjärde dagen efter det faktiska frihetsberövandet. Denna regel får numera aldrig frångås. Någon exakt angivelse av hur lång tid en person som längst får sitta häktad finns dock inte i lagen. I princip ska dock åtal vara väckt inom två veckor från häktningsbeslutet. Har detta inte skett skall ny förhandling i häktningsfrågan hållas.

Statistik över anhållande och häktning

Statistiken när det gäller de personella tvångsmedlen är mycket ofullständig. Inom åklagarväsendet förs kvartalsvis uppgifter om antalet anhållna och häktningsframställningar. Dessa uppgifter har redovisats sedan 1965. Uppgifterna omfattar samtliga anhållningsbeslut, förutom de som före 1979 fattades på länsåklagarmyndigheterna. Kriminalvårdsstyrelsen (KVS) redovisar i sin årsstatistik uppgifter om beläggning på häktena. KVS redovisar också vissa uppgifter om antalet intagningar på allmänna häkten och på de polis-arrester som förvaltas av KVS. I domstolsverkets statistik finns vidare uppgifter om mål i vilka häktningsförhandling har hållits. Slutligen förs av rikspolisstyrelsen löpande uppgifter över antalet anhållna och häktade i narkotikamål.

Utvecklingen 1965–1987

Antalet anhållanden ökade kraftigt under perioden 1965 till 1972. Därefter var trenden minskande – med en tillfällig uppgång i mitten på 1970-talet – till 1979 då antalet ånyo ökade kraftigt till 1982. Därefter har anhållandena minskat.

Antalet häktningsframställningar uppvisar samma utvecklingsmönster, men har inte ökat i samma omfattning. Detta innebär att *andelen* häktade successivt minskat under perioden 1965 till 1975 för att därefter öka något.

Utvecklingen av tvångsmedelstillämpningen sammanhänger med ett flertal faktorer, såsom utvecklingen av olika typer av

brott, polisens insatser, de misstänkta's ålder och tidigare belastning, åklagarnas praxis m m.

Jämförelser med utvecklingen av antalet domar under perioden visar att utvecklingen av de straffprocessuella tvångsmedlen rätt väl följer utvecklingen av domarna.

Åren 1979 till 1982 kännetecknas av kraftiga ökningar av måltillströmningen inom rättsväsendet. Delvis förklaras detta av ökade insatser av polisen – främst mot narkotika. Såväl domar som anhållanden och häktningsframställningar ökade kraftigt. Fängelsedomarna ökade mer än häktningsframställningarna vilket kan tyda på en ökad användning av fängelsestraff snarare än en förändring av tvångsmedelsreglerna.

Efter 1982 har anhållandena och häktningsframställningarna åter minskat liksom domarna efter 1983.

Tabell 3.3.1

Anhållna och häktningsframställningar, 1965–1987.

Absoluta tal och index

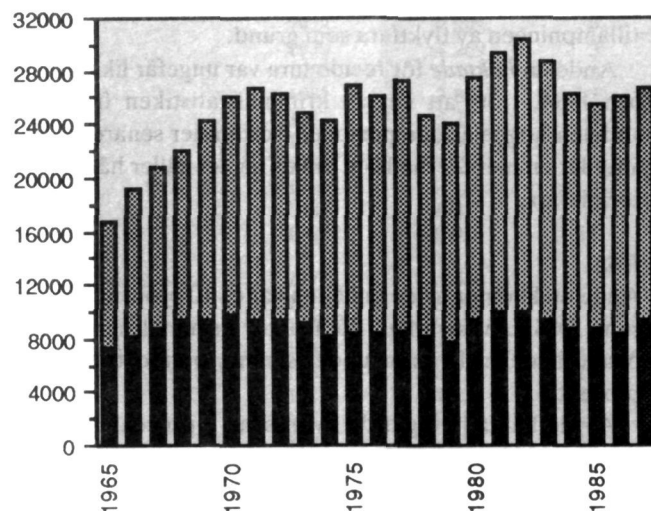
Arrests and applications for detention orders, 1965–1987. Absolute numbers and index

År	Anhållna		Häktningsframställning		Andel häktningsframställningar, procent
	Antal	Index 1965=100	Antal	Index 1965=100	
1965	16 671	100	7 380	100	44
1966	19 062	114	8 134	110	43
1967	20 733	124	8 706	118	42
1968	22 094	133	9 468	128	43
1969	24 158	145	9 290	126	38
1970	26 049	156	9 755	132	37
1971	26 712	160	9 429	128	35
1972	26 228	157	9 418	128	36
1973	24 901	149	9 073	123	36
1974	24 347	146	8 077	109	33
1975	26 962	162	8 297	112	31
1976	26 135	157	8 341	113	32
1977	27 272	164	8 641	117	32
1978	24 569	147	8 122	110	33
1979	23 955	144	7 804	106	33
1980	27 559	165	9 362	127	34
1981	29 271	176	9 920	134	34
1982	30 360	182	9 914	134	33
1983	28 747	172	9 455	128	33
1984	26 388	158	8 855	120	31
1985	25 448	153	8 720	118	34
1986	26 172	157	8 286	112	32
1987	26 648	160	9 275	126	35

Källa: Åklagarväsendets arbetsstatistik för resp år.

Anhållanden och häktningsframställningar 1965–1987

Antal

■ Anhållna

■ Häktningsframställning avläten

Jämförelse av enkätresultaten 1975 och 1982 resp 1984

Figuren ger en schematisk beskrivning av vad 100 anhållanden ledde till för åtgärder 1975 resp 1982. Andelen som blev häktade var en fjärdedel vid båda tillfällena. Likaså var andelen som blev lagförda bland de häktade resp ej häktade oförändrad. En påtaglig skillnad är att andelen dömda var högre 1982 och särskilt markant var denna ökning bland de ej häktade. Den största ökningen noteras för andelen dömda till fängelse bland de ej häktade.

Ökningen av antalet dömda till fängelse torde delvis vara en följd av en ökad användning av fängelsestraffet totalt sett och en motsvarande minskning av användningen av åtalsunderlåtelse. Delvis hänger detta samman med förändringar beträffande åldersfördelningen – andelen ungdomar har minskat medan andelen över 30 år har ökat.

Påföljdsvalet hänger även samman med utvecklingen av olika typer av brott. Andelen anhållna för brott mot person eller narkotikabrott var högre 1982 jämfört med 1975 medan andelen anhållna för förmögenhetsbrott hade minskat.

Grunder för frihetsberövandena

Den vanligaste grunden för *anhållande* är kollusionsfara. Näst vanligast är recidivfara medan flyktfara mera sällan åberopas som grund. En jämförelse visar att flyktfara och kollusionsfara tillämpades mera sällan 1984 än 1975.

Vid *häktningsframställningen* är recidivfara den vanligaste grunden följt av kollusionsfara och flyktfara. Den mest påfallande skillnaden mellan 1975 och 1984 är den minskande tillämpningen av flyktfara som grund.

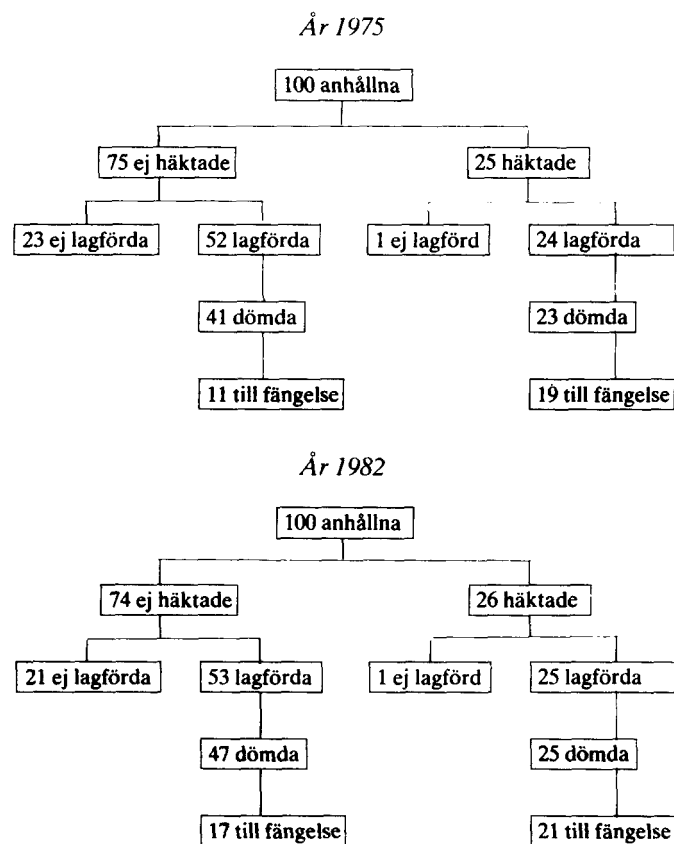
Andelen *häktade* för recidivfara var ungefär lika stor 1975 och 1984, trots att det av kriminalstatistiken framgår att andelen högbelastade personer ökat under senare år. Detta antyder en mer återhållsam praxis då det gäller häktning pga recidivfara.

Kön

Andelen kvinnor av de anhållna var ca 10 procent såväl 1975 som 1984. Av samtliga dömda till kriminalregisterpåföljd ökade andelen kvinnor under samma period från 8 till 10 procent.

Av de häktade utgjorde kvinnorna 7 procent 1975 och 8 procent 1984.

100 anhållanden år 1975 resp 1982

Ålder

Andelen 15–20-åringar av de anhållna sjönk från 32 procent till 22 procent mellan 1975 och 1984. I stället ökade andelen som var äldre än 30 år.

Övriga personliga förhållanden

Andelen av de anhållna som saknade stadigvarande anställning/utbildning ökade från 47 procent till 55 procent mellan åren 1975 och 1984.

Andelen missbrukare bland de anhållna ökade från knappt 40 procent 1975 till knappt 50 procent 1984. Dessa uppgifter som är baserade på anhållningsförhöret bör anses relativt osäkra, då en betydande andel ej svarat på frågan om missbruk.

Bland de anhållna var andelen tidigare straffade personer oförändrat ca två tredjedelar mellan åren 1975 och 1984. Av samtliga dömda har däremot andelen tidigare straffade ökat.

Den ökade arbetsbelastningen inom rättsväsendet synes bl a ha lett till att tiden för frihetsberövandena ökat. I ett internationellt perspektiv är dock exempelvis häktningstiderna korta i Sverige.

3.3.2 Tillfälliga omhändertaganden

Till denna grupp räknas omhändertaganden enligt polislagen (1984:387) och lagen om omhändertaganden av berusade personer (LOB). Bestämmelserna i polislagen 11–18 §§ ersätter, med vissa ändringar, de bestämmelser om tillfälligt omhändertagande som tidigare ingick i den särskilda lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO). Den senare lagen upphörde att gälla 1984.

Enligt 13 § polislagen får polisman omhänderta den som genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, om det är nödvändigt för att upprätthålla ordningen. Omhändertagande ska också kunna ske när det behövs för att avvärja en straffbelagd gärning.

Enligt 11 § polislagen ges polisman befogenhet att – i avvaktan på polismyndighets beslut – omhänderta den som enligt särskild föreskrift polismyndigheten givits befogenhet att besluta om omhändertagande. Omhändertagandet får ske om föreskrivna förutsättningar för omhändertagandet föreligger och om dröjsmål med omhändertagandet innebär fara för liv eller hälsa eller någon annan fara.

Polislagen innehåller även bestämmelser om följande:

- omhändertagande av barn i skadliga miljöer (12 §)

- omhändertagande av okänd person för identifiering, där det finns anledning att anta att denne är efterspanad eller efterlyst och vid anträffandet med stöd av lag skall berövas friheten (14 §)
- varaktigheten av ett omhändertagande (16 §) – högst 6 timmar beträffande 13 §-fallen, högst 6 timmar eller i särskilda fall högst 12 timmar beträffande 14 §-fallen.

Statistiken över kortvariga frihetsberövanden är mycket bristfällig. Uppgifter angående tillämpningen av bestämmelserna i LTO sammanställdes av rikspolisstyrelsen för åren 1973–1979. Därefter upphörde denna statistik helt.

Summariska uppgifter över omhändertaganden enligt LTO åren 1973–79 finns redovisade i Rättsstatistisk årsbok 1984 sid 63–64.

Lagen om omhändertagande av berusade personer m m (LOB)

Fylleriet är fr o m den 1 januari 1977 avkriminaliserat. Bestämmelserna i lagen (LOB 1976:511) om omhändertagande av berusade personer m m har ersatt tidigare bestämmelser i brottsbalken om fylleri (BrB 16:15).

Lagen innebär bl a att en person får omhändertas, om han på allmän plats är så berusad att han inte kan ta vård om sig eller utgör en fara för sig själv eller andra. Om den omhändertagnes tillstånd ger anledning till det, ska han föras till sjukhus eller också ska läkare tillkallas. Den omhändertagne ska frigges så snart det kan ske utan men för honom själv och anledning till omhändertagande inte längre finns. Frigivandet ska i allmänhet ske inom åtta timmar efter omhändertagandet.

Tabell 3.3.2 på sid 68 visar antalet omhändertaganden för fylleri 1976 samt enligt LOB 1977–1986.

Antalet ungdomar kan vara högre än vad som framgår av tabell 3.3.2. Anledningen till detta är att vissa omhändertagna ej kunnat identifieras, därför att polisen inte har befogenhet att kvarhålla den omhändertagne till dess att identitet är fastställd. De ej identifierades andel av samtliga omhändertagna har varierat mellan 3 procent som lägst och 11 procent (1987) som högst.

Antalet personer som överlämnats för vård har successivt ökat, och utgjorde ca 18 procent av samtliga omhändertagna 1985. Efter 1985 har denna andel minskat och var 13 procent 1987.

	År	Antal	Procent
Ej identifierade	1977	7 495	9
	1978	9 898	9
	1979	4 269	3
	1980	3 403	3
	1981	3 884	3
	1982	5 233	4
	1983	6 948	6
	1984	8 866	8
	1985	8 136	9
	1986	8 318	9
	1987	9 925	11
Överlämnade för vård	1977	4 580	6
	1978	5 065	5
	1979	9 033	7
	1980	13 320	11
	1981	18 722	16
	1982	21 824	17
	1983	20 425	17
	1984	20 198	18
	1985	16 678	18
	1986	15 612	16
	1987	11 715	13

1978 års utredning

1978 tillsattes en utredning med uppdrag att göra en utvärdering av tillämpningen av LTO och LOB. 1982 förelåg resultatet av utvärderingen genom betänkandet Frihetsberövande vid bråk och berusning (SOU 1982:64).

Utredningen föreslog bl a att LTO upphävdes som särskild lag. Vissa delar (3, 8 §§) upptogs i ändrad form i en ny polislag. Andra delar (6 §) föreslogs utgå medan några (1, 2 §§) delar föreslogs flyttas till annan lagstiftning. LOB borde enligt utredningen däremot behållas som särskild lag efter vissa ändringar. Resultatet blev att LTO upphävdes som särskild lag den 1 oktober 1984. Motsvarande bestämmelser, med smärre ändringar, ingår numera i polislagen 11–18 §§. LOB har däremot behållits som särskild lag.

3.3.3 Hittillsvarande uppgiftsinsamling och publicering

Statistiken över kortvariga frihetsberövanden är överhuvudtaget mycket knapphändig. Någon större förändring till det bättre är inte heller i sikte. Snarare är det så att det skett försämringar under senare år. LTO-statistiken t ex har inte gått att uppdatera efter 1979. LOB-statistikens personredovisning är mycket sparsam jämfört med statistiken över fylleri. Den har också kvalitetsbrister eftersom identifieringskravet slopats.

Tabell 3.3.2 Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1976–1987, med särredovisning av kvinnor och ungdomar under 20 år

Persons taken into custody for drunkenness 1976–1987; of whom were women and youth under 20

Polisdistrikt/år	Samtliga omhändertaganden						Polisdistrikt/år	Samtliga omhändertaganden						
			därav kvinnor		därav ungdom under 20 år					därav kvinnor		därav ungdom under 20 år		
			Antal	Proc	Antal	Proc				Antal	Proc	Antal	Proc	
Stockholm	1976	22 117	1 365	6	702	3	Övriga polis-distrikt	1976	66 984	2 902	3	7 230	11	
	1977	11 566	795	7	248	2		1977	53 616	2 675	4	5 336	10	
	1978	19 486	1 290	7	543	3		1978	71 215	3 824	5	7 240	10	
	1979	23 411	1 662	7	702	3		1979	76 913	3 912	5	7 393	10	
	1980	24 873	1 649	7	693	3		1980	78 621	4 503	6	7 207	9	
	1981	19 988	1 167	6	460	2		1981	77 748	4 290	6	6 730	9	
	1982	21 940	1 548	7	508	2		1982	80 120	4 486	6	7 426	9	
	1983	21 346	1 398	7	450	2		1983	74 185	4 539	6	6 904	9	
	1984	17 833	1 381	8	373	2		1984	70 851	4 173	6	6 389	9	
	1985	16 149	1 105	7	411	3		1985	62 317	3 656	6	5 668	9	
	1986	14 956	968	6	254	2		1986	64 755	3 873	6	6 542	10	
	1987	13 658	905	7	204	1		1987	61 233	3 932	6	6 219	10	
Göteborg	1976	16 784	754	4	1 106	7	Hela riket	1976	110 187	5 206	5	9 226	8	
	1977	13 785	791	6	616	4		1977	82 966	4 467	5	6 376	8	
	1978	17 235	935	5	669	4		1978	112 239	6 298	6	8 705	8	
	1979	19 141	1 020	5	1 044	5		1979	124 278	6 831	5	9 301	7	
	1980	18 704	1 042	6	937	5		1980	126 636	7 492	6	8 991	7	
	1981	17 511	1 034	6	741	4		1981	119 985	6 811	6	8 095	7	
	1982	18 696	1 006	5	749	4		1982	125 833	7 396	6	8 875	7	
	1983	17 456	992	6	682	4		1983	118 000	7 282	6	8 225	7	
	1984	16 826	1 086	6	709	4		1984	110 285	6 985	6	7 581	7	
	1985	14 092	909	7	387	3		1985	96 712	5 941	7	6 565	7	
	1986	13 549	877	6	376	3		1986	97 522	5 964	6	7 356	8	
	1987	14 990	906	6	346	2		1987	93 555	6 013	6	6 870	7	
Malmö	1976	4 302	185	4	188	4								
	1977	3 999	206	5	176	4								
	1978	4 303	249	6	253	6								
	1979	4 813	237	5	162	3								
	1980	4 438	298	7	154	3								
	1981	4 738	320	7	144	3								
	1982	5 077	356	7	192	4								
	1983	5 013	353	7	189	4								
	1984	4 775	345	7	110	2								
	1985	4 154	271	7	99	2								
	1986	4 262	246	6	184	4								
	1987	3 674	270	7	101	4								

Källa: Socialstyrelsen, Alkoholbyrån.

Straffprocessuella frihetsberövanden

Till de straffprocessuella frihetsberövandena räknas häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

I Kriminalvården (SOS) samt i Månadsstatistik redovisar kriminalvårdsstyrelsen uppgifter om antalet häktade personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten.

Sedan 1965 samlar riksåklagaren (RÅ) löpande in uppgifter om antalet anhållna personer respektive antalet häkt-

ningsframställningar från de olika åklagardistrikten. Dessa uppgifter sammanställs inom RÅ och används som intern arbetsstatistik.

Därutöver gjorde RÅ 1973 en särskild undersökning för att få en samlad bild av de straffprocessuella frihetsberövandenas antal och varaktighet. Resultatet av denna undersökning har publicerats i Häktning, Anhållande – En kartläggning, utgiven av RÅ 1974. Vissa resultat från undersökningen ingår i Rättsstatistisk årsbok 1975 och 1976, avsnitt 3.3 Anhållande och häktning.

En utredning tillsattes 1974 med uppdrag att göra en översyn av häktningsbestämmelserna. Utredningen framlade betänkandet Häktning och anhållande, SOU 1977:50, som bl a redovisar resultatet av två enkätundersökningar avseende 1975. Några resultat redovisas i detta avsnitt. En utförligare redovisning ingick i Rättsstatistisk årsbok 1977 och 1978, avsnitt 3.3 Anhållande och häktning. År 1983 tillsattes en ny häktningsutredning som i juni 1985 framlade betänkandet Gripen, anhållen, häktad, SOU 1985:27. Utredningen genomförde två enkätundersökningar vilka kortfattat redovisas i detta avsnitt.

Tillfälliga omhändertaganden

Till denna grupp räknas omhändertaganden dels enligt polislagen (tidigare enligt lagen om tillfälligt omhändertagande, LTO), dels lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB). Rikspolisstyrelsen har gjort fyra undersökningar avseende tillämpningen av LTO och LOB, som avser fem olika tidpunkter under perioden 1973–1978. Efter framställning från LTO/LOB-utredningen (Ju 1978:03) har rikspolisstyrelsen även samlat in uppgifter avseende första halvåret 1979. Socialstyrelsens alkoholbyrå samlar fortlöpande in uppgifter om omhändertagande enligt LOB. Vidare kan nämnas att Brottsförebyggande rådet gjort en urvalsundersökning av omhändertaganden enligt 3 § LTO i Stockholm 1974 (Rapport 1976:1).

3.4 För brott lagförda personer

Persons found guilty of criminal offences

3.4.1 Några resultat

Under 1987 registrerades ca 350 000 lagföringar för brott – ungefär samma antal som 1986.

Sedan toppåret 1982 har antalet lagföringar minskat med

16 procent. Minskningen hänger bl a ihop med att trafikbrotten på grund av inskränkt trafikövervakning minskar. Men även rationaliseringsåtgärder inom rättsväsendet spelar in.

Lagföringstyp	Antal 1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Domar	71 855	75 280	78 969	79 287	73 569	67 069	65 841	67 241
Åtalsunderlåtelse	19 614	21 231	21 820	22 594	20 867	23 149	21 618	20 348
Strafföreläggande (SF)	94 544	101 380	93 190	90 267	83 744	77 900	75 820	74 392
Ordningsbot (OF)	202 559	215 801	223 176	218 428	200 875	177 138	182 915	189 284
Summa lagföringar	388 572	413 692	417 155	410 576	379 055	345 256	346 194	351 265
Index 1980 = 100	100	106	107	106	98	89	89	90

Böter är den vanligaste påföljden

I 84 procent av lagföringarna 1987 blev påföljden böter. Vanligast är *ordningsbot* som nästan uteslutande avser lindriga vägtrafikbrott. *Dagsböterna* utgjorde 23 procent av alla böter och uppgick i 55 procent av fallen till färre än 30 dagsböter. 2 procent uppgick till 100 dagsböter eller fler.

Fängelsedomar ökar

Antalet fängelsedomar ökade med drygt 1 000 jämfört med

året innan. Ökningen fördelar sig jämnt över de olika brotts-typerna och antalet fängelsedomar är det högsta någonsin i svensk historia.

57 procent av fängelsedomarna har korta strafftider på mellan 14 dagar och 2 månader. Nästan hälften (48 proc) av dessa avser rattfylleri och rattonykterhet. Antalet fängelsedomar med strafftider under 1 månad har under de senaste fem åren ökat från 434 (år 1982) till 866 (år 1987). 14 dagars fängelse infördes 1981.

Huvudpåföljd	Antal lagföringar		1982	1983	1984	1985	1986	1987
	1980	1981						
Böter genom dom, SF, OF	335 793	356 276	357 363	349 214	321 070	286 810	288 508	294 042
Åtalsunderlåtelse	19 614	21 231	21 820	22 594	20 867	23 149	21 618	20 348
Fängelse	13 505	14 405	14 921	15 320	14 714	13 959	14 525	15 640
Villkorlig dom	7 759	9 180	10 169	11 174	11 043	10 432	10 624	10 432
Skyddstillsyn	6 029	6 657	7 079	6 472	5 946	6 133	6 336	6 272
Övriga påföljder ¹	5 872	5 943	5 803	5 802	5 415	4 773	4 583	4 531
Summa lagföringar	388 572	413 692	417 155	410 576	379 055	345 256	346 194	351 265

1) BrB 34:1 p 1 ingår här.

Huvudbrott	Antal lagföringar							
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Brottsbalksbrott	60 108	64 954	69 296	72 736	70 256	68 856	66 205	65 266
Brott mot person	8 029	8 073	9 236	10 460	10 717	10 232	9 894	10 277
Brott mot förmögenhet	44 527	48 491	51 279	53 166	51 453	51 432	48 736	47 734
Brott mot allmänheten och staten	7 552	8 390	8 781	9 110	8 086	7 192	7 575	7 255
Brott mot andra lagar	328 464	348 738	347 859	337 840	308 799	276 400	279 989	285 999
Trafikbrottslagen	38 296	38 713	38 582	39 159	36 464	34 238	33 877	34 434
Övriga vägtrafikbrott	254 412	273 682	271 015	263 914	239 893	213 594	218 145	223 431
Narkotikastrafflagen	4 031	5 322	5 997	4 954	4 311	4 052	4 288	4 087
Varusmuggningslagen	16 954	16 570	17 112	13 346	13 535	12 576	12 748	12 964
Skattebrottslagen	515	619	984	1 207	1 072	936	704	717
Övriga	14 256	13 832	14 169	15 260	13 524	11 004	10 227	10 366
Samtliga lagföringar	388 572	413 692	417 155	410 576	379 055	345 256	346 194	351 265

7 procent av fängelsedomarna har längre strafftider än 1 år. Mer än hälften (57 proc) av dessa avser grova våldsbrott (Kap 3-7 BrB), narkotika- eller varusmuggningsbrott. Domar med strafftider över två år har ökat mellan 1980 och 1987 från 329 till 517. 44 procent av ökningen avser narkotikabrott. 7 personer dömdes 1987 till livstids fängelse för mord – det högsta antalet sedan brottsbalkens ikraftträdande 1965.

Den genomsnittliga ådömda strafftiden uppgick 1986 till 5,1 månader för samtliga brott och till 6,6 månader om man undantar brott mot trafikbrottslagen.

Frihetsstraff väljs oftast för mord/dråp, våldtäkt och rån. De längsta frihetsstraffen utdöms för mord/dråp, våldtäkt och mordbrand.

Trafikbrott är den vanligaste brottstypen och förmögenhetsbrott den näst vanligaste

Brott mot trafikförfattningar inkl trafikbrottslagen var huvudbrott i 73 procent av lagföringarna. 14 procent av de som lagfördes hade förmögenhetsbrott, t ex stöld eller bedrägeri, som sitt grövsta brott. Brott mot person, där bl a våldsbrotten ingår, svarade för 3 procent. 1 procent lagfördes för brott mot narkotikastrafflagen.

Mord och dråp

1986 lagfördes 133 personer för mord och dråp. 1987 var motsvarande antal 99. Minskningen beror på, att ovanligt många personer lagfördes för mord/dråp 1986. Antalet lagföringar 1987 motsvarar däremot den normala lagföringsnivån för 80-talet: ca 100 lagföringar per år.

Snatteri

Antalet personer som lagförts för förmögenhetsbrott ökade i början av 80-talet. Hela ökningen faller emellertid på snatteri-lagföringar, som ökat sin andel bland förmögenhetsbrotten

mycket kraftigt. Bakom ökningen torde framför allt ligga handelns aktioner mot butikssnatterierna.

Rattfylleri

I den allmänna debatten hävdas att rattfylleri och ratttonykterhet under 1986 ökat med oroväckande 15-20 procent. Lagföringsstatistiken bekräftar inte dessa påståenden. Under perioden 1980–85 lagfördes genomsnittligt 11 600 personer; 1986 var motsvarande antal 11 700 och 1987 11 840 personer.

Narkotikabrott

Under 1980–82 ökade lagföringarna för brott enligt narkotikastrafflagen kraftigt, främst på grund av ändrad praxis från polis- och åklagarsidan. Därefter har en avsevärd minskning inträffat. Motsvarande kan även noteras i brottsstatistiken som redovisar polisanmälda brott. 1987 lagfördes ungefär lika många personer som 1980, dvs ca 4 000. Aldrig någonsin sedan narkotikastrafflagens ikraftträdande i slutet av 60-talet har så få 15-20-åringar lagförts för narkotikabrott som 1987.

Skattebrott

Sedan mitten av 70-talet har skattebrotten och andra ekonomiska brott tilldragit sig ett stort intresse. Ökade kontrollinsatser från myndigheterna har resulterat i att fler brott registreras och fler personer lagföras. 1985 minskade antalet registrerade skattebrott för första gången, vilket också framkommer i lagföringsstatistiken. En förklaring till nedgången är att kontrollinsatserna numera koncentreras till större utredningar vilket innebär att färre enkla fall tas upp till behandling. Detta styrks bl a av att tiderna för skatterevisioner har fördubblats jämfört med för några år sedan.

OBS! Ordningsbot ingår inte i den fortsatta redovisningen.

15–20-åringar lagförda för våldsbrott, 1975 samt 1980–1987

År	Huvudbrott Mord, dråp		Misshandel, inkl grov		Våldtäkt, inkl grov		Rån, inkl grovt		Våld mot tjänsteman m m	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
1975	8	10	1 351	30	30	28	150	36	893	30
1980	5	5	1 252	26	22	19	181	38	625	23
1981	6	6	1 168	23	14	16	221	42	667	22
1982	14	13	1 306	23	31	27	150	35	670	21
1983	13	15	1 421	21	17	13	129	28	706	20
1984	12	13	1 549	23	27	22	149	31	692	21
1985	6	8	1 605	25	19	15	172	34	567	19
1986	21	16	1 619	26	19	12	161	32	505	18
1987	3	3	1 534	24	20	17	145	34	505	18

Drygt 20 procent av dem som lagförs är ungdomar 15-20 år Ungdomar lagförs oftare för traditionella brott, speciellt förmögenhetsbrott, än vuxna. Typiska ungdomsbrott (dvs brott där andelen 15-20-åringar är stor) är tillgrepp av fortskaffningsmedel, stöld samt brott mot allmän ordning.

Tendensen sedan mitten av 70-talet att färre ungdomar lagförs kvarstår även på 80-talet. Mellan 1980 och 1987 sjönk andelen ungdomar 15-20 år lagförda för alla typer av brott från 25 till 22 procent.

Vad gäller det mycket omdiskuterade ungdomsvåldet kan även lagföringsstatistiken bidra med en del information: den visar *amtalsmässiga* ökningar endast för misshandel; *andelsmässigt* pekar den genomgående på minskningar.

Kvinnor

Kvinnornas andel bland de lagförda personerna var även 1987 14 procent. Sett i ett längre perspektiv har kvinnornas andel ökat. En utförlig redovisning av kvinnobrottsligheten finns i SCBs skrift "Kvinnors rätt och orätt" (Stockholm 1986). Typiska kvinnobrott är snatteri, menedsbrott samt förfalskningsbrott.

Utländska medborgare

De utländska medborgarnas andel bland för brott lagförda personer ligger under 80-talet stabilt vid 14 procent. Hälften av dem är nordiska medborgare, främst från Finland. Cirka 2 av 3 av de lagförda utländska medborgarna är kyrkobokförda i Sverige. Brott med höga andelar utländska medborgare är brott mot varusmuggningslagen, våldtäkt samt mord/dråp.

3.4.2 Statistikens syfte och omfattning

Syftet med statistiken över för brott lagförda personer är främst att för ett visst år ge en bild av tillämpningen av olika

påföljder och åtalsunderlåtelse. Fr o m 1973 ges även en redovisning av tillämpade brottslagrum. Dessutom belyser statistiken i viss mån sambandet mellan brott och påföljd och beskriver olika kategorier av lagförda personer. Statistiken över för brott lagförda personer är också underlag för statistiken över återfall i brott (avsnitt 3.6).

Statistikens omfattning

I statistiken över lagförda personer ingår *personer som:*

- *dömts* i brottmål i första instans
- *meddelats åtalsunderlåtelse*, dvs de har inte åtalats av olika skäl (oftast pga sin ungdom), trots att åklagaren funnit dem skyldiga till brott
- *godkänt strafföreläggande*, dvs böter som utfärdas av åklagare utan domstolsförhandling
- *godkänt föreläggande av ordningsbot*, dvs böter som utfärdas direkt av polisman

Förelägganden av ordningsbot (ca 183 000 år 1986) avser till allra största delen förseelser mot vägtrafikförfattningar. Ordningsbot redovisas summariskt till SCB och ingår därför *endast* i tabellerna 3.4.1, 3.4.3 – 3.4.5.

Frikända personer ingår inte i redovisningen och inte heller personer under 15 år (de får inte straffas). Utländska medborgare, både kyrkobokförda och ej kyrkobokförda i Sverige, ingår.

Domar i högre instans liksom domar i tvistemål redovisas i statistiken över domstolarnas verksamhet, se avsnitt 4.

Redovisningsenhet i tabellerna är den *person* som lagförts för brott under kalenderåret. Om *samma* person lagförs flera gånger under året räknas denne som en person varje gång. Om flera *olika* personer ingår i en och samma lagföring redovisas var och en av dessa personer som en enhet för sig. Se vidare Brutto- och netto-redovisning i avsnitt 3.4.5.

Brottsredovisningen

Brottsredovisningen omfattar brottsbalken samt s k specialstraffrättsliga författningar som innehåller en straffparagraf. Varje år görs en uppdatering av redovisningen där nya lagar med straffparagraf samt ändringar i gällande lagar läggs till. Lagar som trätt ur kraft tas bort efter viss tid. Brottsredovisningen omfattar alltså inte exakt samma författningar år från år.

Försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott ingår, men särredovisas inte.

I de fall en person vid ett tillfälle dömts för flera brott väljs det brott som har det svåraste straffet i sin straffskala till s k huvudbrott. (Se vidare avsnitt 3.4.5.)

Påföljdsredovisningen

I denna statistik ingår de påföljder som framgår av t ex tabell 3.4.8. Dessutom ges i tabell 3.4.6 en redovisning efter huvudbrott av utländska medborgare som av domstolen utvisats ur riket. Beslut om skadestånd, beslag m m ingår däremot ej i redovisningen. Ej heller ingår förordnanden med undantag av BrB 34 kap 1 § punkt 1 (se avsnitt 3.4.5). I påföljdsredovisningen förekommer i huvudsak den s k huvudpåföljden (se avsnitt 3.4.4 och 3.4.5).

Statistikens avgränsning i tiden

I denna årsbok redovisas i huvudsak personer som lagförts under kalenderåret 1987. Uppgifter om dessa personer har redovisats till SCB mellan januari 1987 och mars 1988. Därutöver redovisas några tidsserier i tabell 3.4.1–3.4.4.

3.4.3 Insamling och bearbetning

Insamling

Fr o m 1972 har SCB fått uppgifter om lagförda personer (åtalsunderlåtelse fr o m 1973) från rättsväsendets informationssystem (RI). Det är ett ADB-system som är gemensamt för rättsväsendets myndigheter. Den del av RI varifrån uppgifterna om lagförda personer hämtas, sköts av Rikspolisstyrelsen (RPS). Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom olika kungörelser, kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI), rättsstatistikkungörelsen (1971:933), strafföreläggandekungörelsen (1970:60) och ordningsbetskungörelsen (1968:199).

Uppgifter om åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott insamlas direkt till SCB på särskild blankett.

Bearbetning hos rikspolisstyrelsen (RPS)

De blanketter som kommer in från polis, åklagare och domstolar granskas till en början manuellt hos RPS. Vidare görs kompletteringar av uppgifterna. Därefter stansas och databehandlas uppgifterna. I databehandlingen av uppgifterna ingår maskinella kontroller samt upprättning av de fel som då upptäcks.

Varje månad skickar RPS magnetband till SCB, med uppgifter om domar och strafförelägganden. Åtalsunderlåtelse levereras varannan månad. Domar som lett till påföljd som skall antecknas i kriminalregistret och åtalsunderlåtelse avseende grövre brott har före uttaget till SCB kompletterats med uppgifter om tidigare kriminell belastning från person- och belastningsregistret inom RI.

Bearbetning hos SCB

Uppgifterna från RPS databehandlas hos SCB i ett antal program i vilka bl a granskning, bestämning av huvudbrott, rättning och dubblettkontroll sker. Materialet kompletteras med uppgifter om kyrkobokföring för utländska medborgare. Detta material utgör sedan grunden för tabellproduktionen. Uppgifterna om personer som meddelats åtalsunderlåtelse för vissa lindrigare brott ingick tidigare inte i den maskinella bearbetningen. De redovisades därför i separata tabeller. Men fr o m statistikåret 1979 bearbetas och redovisas de tillsammans med övriga åtalsunderlåtelse.

3.4.4 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Ingen systematisk kontroll av kvaliteten på uppgifterna i lagfördastatistiken har gjorts. I och med anslutningen till RI 1972 ligger primärhandlingen direkt till grund för statistiken, vilket innebär en förbättring jämfört med tidigare rutiner. Dessutom har möjligheterna att påträffa och åtgärda fel utökats p g a att många myndigheter (användare) utnyttjar uppgifter från RI i sin verksamhet.

När man gör jämförelser över tid måste man känna till om det skett förändringar i lagarnas innehåll och tillämpning eller i de statistiska insamlings- och bearbetningsrutinerna under den period man studerar. I »Nordisk kriminalstatistik 1950–1980« diskuteras detta närmare (NUK, Stockholm 1982). Där finns också en utförlig beskrivning av bl a den svenska statistiken över lagförda personer under nästan 30 år samt över hur påföljdssystemet varit utformat under samma period. I Rättsstatistisk årsbok ingick också t o m 1981 års

ärgång förteckningar över var man kan läsa om statistikomläggningar och viktigare lagändringar från 1949 och framåt. Dessa kvalitetsaspekter behandlas också nedan, men mycket kortfattat.

Omläggningar av statistiken

År 1949 genomfördes en större omläggning av statistiken. Statistikomläggningen beskrivs utförligt i publikationen *Brottsligheten* åren 1949 och 1950, sid 1 ff.

Mellan åren 1951 och 1960 förekom endast mindre förändringar i rutinerna.

Åren 1961 och 1965 genomfördes större förändringar vilka beskrivs utförligt i:

Brottsligheten 1961, sid 20 – 34.

Brottsligheten 1965 och 1966, sid 19, 25 – 28.

I samband med omläggningen av statistiken 1961 infördes begreppet »Grövre brott« i den statistiska redovisningen. En allmän bakgrund till detta begrepp ges i *Rättsstatistisk årsbok* 1975 t o m 1980. I föreliggande publikation redovisas inte den grövre brottsligheten särskilt. Detta sker sedan 1965 i serien *Statistiska meddelanden*, »Den grövre brottsligheten«.

Anslutningen till RI fr o m 1972 (åtalsunderlåtelse fr o m 1973) innebar en omfattande omläggning av statistiken. Den beskrivs utförligt i *SOS Kriminalstatistik del 2, 1972 resp 1973*. Även sättet att bestämma huvudbrott ändrades.

Fr o m statistikår 1979 ingår uppgifter om åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott tillsammans med övriga åtalsunderlåtelse i samtliga aktuella tabeller. Undantag är dock de fåtaliga fall av åtalsunderlåtelse enligt rättegångsbalken 20:7 1 st 3 p (gammal lydelse). En närmare beskrivning av denna omläggning gavs i *Rättsstatistisk årsbok* 1980.

År 1982 genomfördes ändringar i redovisningen av påföljder och åtalsunderlåtelse, se *Rättsstatistisk årsbok* 1984, sid 69–71.

Även i år har rangnumren, som styr huvudbrottsredovisningen, setts över. Se nedan avsnitt 3.4.5 *Huvudbrott*.

Fr o m i år redovisas endast godkända strafförelägganden utfärdade under 1987 (mot tidigare godkända under statistikåret). Se nedan avsnitt 3.4.5 *Strafförelägganden*.

Utländska medborgare

Uppgifterna om nationalitet och kyrkobokföring för de utländska medborgare som lagförts kontrollerades t o m statistikår 1981 mot registret över totalbefolkningen, RTB. Det visade sig att denna kontroll inte var tillräcklig. Därför körs fr o m 1982 samtliga lagförda mot RTB, dvs även de som är markerade som svenskar. I stora drag innebär dessa

ändrade kontroller att uppgifterna om lagförda utländska medborgare är något underskattade t o m 1981. Mer information om detta kan fås från SCB.

Förändringar i lagstiftningen

Kap 21 BrB (Om brott av krigsmän) gäller fr o m den 1 juni 1987 endast när riket kommer i krig. *Disciplinstraff* för krigsmän har avskaffats (även i fredstid), jfr Lag (1986:644) om disciplinförseelser av krigsmän.

3.4.5 Definitioner och begrepp

BrB 33 kap 2 §. Enligt denna paragraf skall för brott som någon begått under inflytande av sinnessjukdom eller motsvarande ej tillämpas annan påföljd än överlämnande till särskild vård enligt BrB 31 kap, eller i vissa fall, böter eller skyddstillsyn. Om nämnda påföljder inte anses kunna användas ska personen vara fri från påföljd. I tabellerna särredovisas BrB 33:2 endast i kombination med skyddstillsyn och på raden »fri från påföljd«.

BrB 34 kap 1 § punkt 1. Detta lagrum tillämpas i de fall en person som dömts till fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom, under tiden före domen eller innan påföljden helt verkställts, begått annat brott. Enligt lagrummet kan rätten förordna att den tidigare ådömda påföljden även skall avse det nya brottet. Förordnande enligt BrB 34:1 p 1 betraktas som en självständig påföljd i statistiken fr o m 1972. I tabell 3.4.4 redovisas också vilka tidigare ådömda påföljder som återopats vid förordnandet. Då förordnandet enligt BrB 34:1 p 1 förekommer i kombination med andra påföljder, och referenser saknas, redovisas förordnandet som huvudpåföljd.

En tabell avseende förordnanden enligt BrB 34:1 p 1 efter dels huvudbrott vid förordnandet och dels den tidigare ådömda påföljden som avses vid förordnandet finns att få från SCB.

Brutto- och nettoredovisning. I de flesta tabellerna redovisas en person vid varje tillfälle som denne under redovisningsåret lagförts för brott – bruttoredovisning. I tabell 3.4.11 redovisas dock personen endast en gång under redovisningsåret, oavsett hur många gånger personen lagförts för brott under året – nettoredovisning. I tabell 3.4.8 ges en kolumn med »Netto per rad«, där en person redovisas endast en gång per påföljd, se vidare förklaring i anslutning till tabellen.

Det kan förekomma att en person begått flera brott av olika slag antingen samtidigt eller vid olika tillfällen och att

denne blir lagförd för dessa vid ett och samma tillfälle. I samtliga tabeller i denna årsbok redovisas dylika personer på endast ett av dessa brott, det s k *huvudbrottet*, se nedan.

Böter. Dagsböter utdöms till ett antal av minst en och högst etthundratjugo eller, när böter avser gemensamt straff för flera brott, till högst etthundraåttio. Beloppet för varje dagsbot är beroende av den tilltalades ekonomiska situation. Det fastställs till mellan 10 kronor och 1 000 kronor.

Vid s k penningböter är ett visst högsta belopp bestämt, f n 1 000 kronor. Avser penningböterna fler brott får de som mest uppgå till 2 000 kronor. Därutöver kan böter för vissa brott bestämmas efter särskilda beräkningsgrunder, s k normerade böter. Detta är mycket ovanligt.

Böter kan utdömas av domstol. Betydligt vanligare är att de utfärdas direkt av åklagare i form av ett strafföreläggande eller av polis i form av en ordningsbot (se vidare »Ordningsbot«).

Dom. Härmed avses fällande dom i brottmål som en person meddelats i första instans. Överklagande ingår alltså inte.

Fängelse. Fängelse utdöms på viss tid beroende på vilka straffgränser som är stadgade för brottet. Kortaste tid är 14 dagar och längsta tio år (under speciella omständigheter 16 år) eller livstid. Vanligen är det skillnad mellan den tid som dömts ut och den tid som faktiskt avtjänas. När strafftiden överstiger 2 månader avtjänas i regel inte hela den utdömda tiden utan villkorlig frigivning sker.

Den som är under arton år får ej dömas till fängelse annat än när det finns speciella skäl till detta. Den som är mellan arton och tjuogoett år får endast dömas till fängelse antingen när det är påkallat av hänsyn till allmän laglydnad eller när fängelse anses lämpligare än annan påföljd.

Huvudbrott. Om en lagföring avser flera brott av varierande svårhetsgrad räknas som huvudbrott det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala. I de fall lagföringen gäller flera brott med samma straffskala väljs ettdera av dessa brott som huvudbrott, om inget annat brott ingår som har ett strängare straff i sin straffskala.

För att avgöra vilken straffskala som är strängast används ett s k rangnummer som är baserat på de straffgränser mellan vilka en påföljd kan utdömas. Vid bestämningen av rangnumret har i första hand hänsyn tagits till maximigränsen i straffskalan.

Rangnumren har setts över under statistikåret 1987 för samtliga specialstraffrättsliga lagrum utom för trafikbrotts-, narkotika- och varusmuggningslagen och tryckfrihetsförordningen. En del rättningar och justeringar har gjorts. Ändringarna påverkar dock inte jämförbarheten över tid.

Huvudbrott under året. Om en person lagförts mer än en gång under ett år har huvudbrottet under året bestämts på motsvarande sätt som huvudbrottet i en lagföring. Dvs. av samtliga brott som ingår i lagföringarna under året räknas det som har det strängaste straffet i sin straffskala som huvudbrott.

Huvudpåföljd. Om en och samma dom innehåller flera olika påföljder och referenser saknas mellan påföljd och brott, räknas som huvudpåföljd den strängaste påföljden i domen. Vid bestämningen av huvudpåföljden, vilken sker maskinellt, följs nedanstående prioriteringsordning (från högsta till lägsta prioritet):

- fängelse
- sluten psykiatrisk vård
- vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda
- öppen psykiatrisk vård
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- vård enligt socialtjänstlagen
- vård enligt lagen om vård av missbrukare
- böter
- disciplinstraff (upphävt den 1 juni 1987)
- fri från påföljd
- påföljd eftergiven.

I de fall en person meddelats förordnande enligt brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 och referenser saknas, räknas detta alltid som huvudpåföljd. I tabell 3.4.13 ges en redovisning av de påföljdskombinationer som utdömts under kalenderåret.

I ca 1 procent av domarna finns referenser angivna mellan huvudbrott och påföljd. I dessa fall redovisas den påföljd som huvudbrottet lett till som huvudpåföljd, även om det i domen finns en annan påföljd med högre rang.

Exempel: Någon döms till skyddstillsyn för stöld och till fängelse för rattfylleri. Tidigare, innan referenserna infördes, redovisades ett sådant fall med huvudbrottet stöld (högst rang) och »felaktigt« med huvudpåföljden fängelse (högst prioritet). Med referensernas hjälp kan domen alltså redovisas på »rätt« sätt. Det blir alltså *huvudbrottets påföljd* (dvs skyddstillsyn) och inte domens huvudpåföljd som kommer att redovisas.

Kriminalregistret. I kriminalregistret antecknas de personer som dömts till följande påföljder:

- fängelse
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- överlämnande till sluten psykiatrisk vård eller vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda
- överlämnande till öppen psykiatrisk vård samt
- vård enligt lag om vård av missbrukare, om för brottet är stadgat fängelse

Tillämpningar av BrB 34:1 p 1 räknas också hit eftersom dessa refererar till någon av påföljderna fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom.

Kyrkobokföring. Uppgifterna om kyrkobokföring avseende utländska medborgare är baserade på uppgifter ur registret över totalbefolkningen (RTB).

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller straffföreläggande eller dom i brottmål. I statistiken över lagförda personer ingår endast domar i tingsrätt. Vidare ingår ej frikännande domar i den statistiska redovisningen.

Medelfolkmängd. Se redovisningen nedan i avsnitt 5 Bilaga.

Ordningsbot. Detta är en typ av böter som i regel utfärdas direkt av polisen för brott av lindrigare slag. Riksåklagaren bestämmer i samråd med rikspolisstyrelsen vilka brottsarter föreläggande av ordningsbot skall omfatta. Riksåklagaren bestämmer även med vilka belopp ordningsbot skall utgå. Högsta belopp är 800 kronor för enkelt brott. Endast förelägganden av ordningsbot som godkänts av den misstänkte under 1987 ingår.

Övervägande delen av förelägganden av ordningsbot gäller brott mot vägtrafikkörfattningar. Ordningsbot redovisas endast summariskt till SCB och ingår därför endast i tabellerna 3.4.1 och 3.4.3–3.4.5.

Person. I de flesta tabellerna räknas varje lagförd person som en person vid varje tillfälle som vederbörande lagförts under redovisningsåret 1987. Se ovan *Brutto- och netto-redovisning*.

Strafföreläggande. Detta är en form av böter som utfärdas direkt av åklagare utan domstolsförhandling. Strafföreläggande får utfärdas för brott som inte har strängare straff än böter i sin straffskala eller i vissa fall för brott i vilkas straffskalor ingår fängelse i högst sex månader, t ex snatteri och

skadegörelse. Högsta straff som kan ges genom strafföreläggande är 100 dagsböter. Fr o m i år redovisas endast godkända strafförelägganden *utfärdade* under 1987 (mot tidigare godkända under statistikåret). Effekten av denna ändring är, att något färre strafförelägganden redovisas än tidigare (i år –1 800). Detta beroende på att tiden mellan utfärdande och godkännande kan vara lång.

Ålder. Uppgifterna om ålder avser åldern vid tiden för åklagarbeslutet, strafföreläggandet respektive domen. Före 1972 redovisades åldern vid tiden för brottet.

Åtalsunderlåtelse. Åklagaren kan besluta att inte åtala trots att en person funnits skyldig till brott. Detta beslut om åtalsunderlåtelse fattas enligt någon av följande lagar:

- LUL (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 1964:167), 1 §. Åklagaren kan enligt detta lagrum ge åtalsunderlåtelse till ungdomar under 18 år om den underårige får vård enligt LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) eller brottet uppenbarligen skett av okynne e d.

- LUL, 6 §. Enligt detta lagrum kan åklagaren ge åtalsunderlåtelse för brott som begåtts av ungdomar som vistas i hem som avses i 12 § LVU.

- LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall, 1981:1243), 31 §. Lagrummet avser personer som begått lindrigare brott under tiden de undergår vård för sitt missbruk.

- rättegångsbalken 20 kap 7 §, som ändrades den 1 april 1985. De nya reglerna innebär att åklagarnas möjligheter att underlåta åtal vidgas. Här sägs att åklagare får besluta om åtalsunderlåtelse under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts:

1. om det kan antas att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än *böter* (20:7 1 st 1 p – ingen ändring);
2. om det kan antas att påföljden skulle bli *villkorlig dom* och det finns särskilda skäl för åtalsunderlåtelse (20:7 1 st 2 p – ny bestämmelse);
3. om den misstänkte *begått annat brott* och det utöver påföljden för detta brott inte krävs påföljd med anledning av det föregående brottet (20:7 1 st 3 p – jämför tidigare p 2);

4. om brottet uppenbarligen begåtts under inflytande av sådan *själslig abnormitet*, som avses i 33 kap 2 § brottsbalken, samt psykiatrisk vård eller vård enligt lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda kommer till stånd utan lagföring (20:7 1 st 4 p – ingen ändring);
5. om det av *särskilda skäl* är uppenbart att det inte krävs någon påföljd för att avhålla den misstänkte från vidare brottslighet och att det med hänsyn till omständigheterna inte heller krävs av andra skäl att åtal väcks (20:7 2 st – tidigare p 3).

Som en följd av de nya reglerna ökar också utrymmet för *förundersökningsbegränsning*. Förundersökning får enligt rättegångsbalken 23:4a 2 st nedläggas om det kan antas att åtal för brott inte skulle komma att ske till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse i 20 kap rättegångsbalken eller om särskild åtalsprövning samt något väsentligt allmänt eller enskilt intresse ej åsidosätts genom att förundersökningen läggs ned. Dylika beslut redovisas emellertid inte i föreliggande statistik, utan i brottsstatistiken (se ovan avsnitt 3.2).

3.4.6 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över för brott lagförda personer påbörjades år 1830. Rapporterna för åren 1830 t o m 1912 har publicerats i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie- Statsministrernas underdåniga Embetsberättelser för år* utgiven i Stockholm 1861 f.f.

Fr o m 1913 finns denna statistik publicerad i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Rättsväsen. Brottsligheten år* utgiven av Kungliga Statistiska Centralbyrån fr o m 1920 f.f.

Sedan 1967 ingår dessa uppgifter i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Kriminalstatistik år Del 2. Domstols- och åklagarstatistik* utgiven av Statistiska centralbyrån.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har publicerats i *Statistisk tidskrift*, årgångarna 1871 t o m 1913, under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag*, och fr o m 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen*.

Vissa längre tidsserier för tiden före 1950 har publicerats i *Historisk statistik för Sverige* utgiven av Statistiska centralbyrån 1960.

Vidare finns uppgifter över brottslighetens utveckling åren 1913–1947 publicerade av SCB i *Statistiska meddelanden, serie A år 1949*.

Utöver dessa publikationer har SCB fr o m 1965 i serien *Statistiska meddelanden (SM)* redovisat uppgifter om den s k *grövre brottsligheten*.

En sammanfattning av den historiska kriminalstatistiken finns nu i SCB:s publikation "*Brott och straff i Sverige*" (Urval nr 18), se ovan avsnitt 3.1.

Fr o m statistikomläggningen 1972 publiceras dels uppgifter om *huvudbrott och huvudpåföljd* och dels uppgifter om de enskilda *brottslagrum* som tillämpats under det aktuella året. Dessutom finns för 1974 en publikation med uppgifter om vissa påföljder. Motsvarande uppgifter för åren därefter återfinns i publikationen med uppgifter om huvudbrott och huvudpåföljd för respektive år. Närmare uppgifter om aktuella publikationer m m ges i nästföljande avsnitt.

3.4.7 Förändringar i tabellredovisningen

Layouten i tabell 3.4.9 har justerats. *Vård i specialistsjukhus* redovisas nu under kolumnen *Sluten psykvård m m*.

3.4.8 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna i denna bok finns ytterligare uppgifter om lagförda personer publicerade i *Statistiska meddelanden (SM)* och RS-promemorior. I följande översikt framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM)

Serie R11 Kriminalstatistik.

Huvudbrott och huvudpåföljd 1987

Den grövre brottsligheten 1987

För narkotikabrott lagförda personer, 1987.

B Publicering i RS-promemorior

Brottslagrum och samtliga lagrum, 1987

C Opublicerat tabellmaterial

Alla tabeller publiceras inte men kan beställas från SCB. Tidigare ingick de flesta av dessa i Appendix till Rättsstatistisk årsbok (t o m statistikår 1979). Opublicerade tabeller finns inom följande områden.

Kvinnor

Redovisningen av kvinnor i årsboken har fr o m RSÅ 1984 gjorts utförligare. Fortfarande finns dock vissa opublicerade tabeller. Dessutom kan ytterligare tabeller tas fram på beställning.

Utländska medborgare

Särredovisning finns av utländska medborgare efter brott, påföljd, ålder, kön och kyrkobokföring. Ytterligare tabeller kan tas fram på beställning.

Övrigt

- Netto redovisning av åtalsunderlåtelse och domar efter brott och ålder.
- Åtalsunderlåtelse efter brott och lagrum.
- BrB 34:1, punkt 1, efter huvudbrott i den aktuella domen och huvudpåföljd i den tidigare domen.
- Samtliga påföljder, dvs motsvarande tabell 3.4.9 men i stället för huvudpåföljd redovisas alla påföljder.

Diagram 3.4.1 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd¹, per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1950–1987

Persons sentenced to sanctions registered in the General Criminal Register, 1950–1987, per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

**Antal personer
per 100 000
av medelfolk-
mängden**

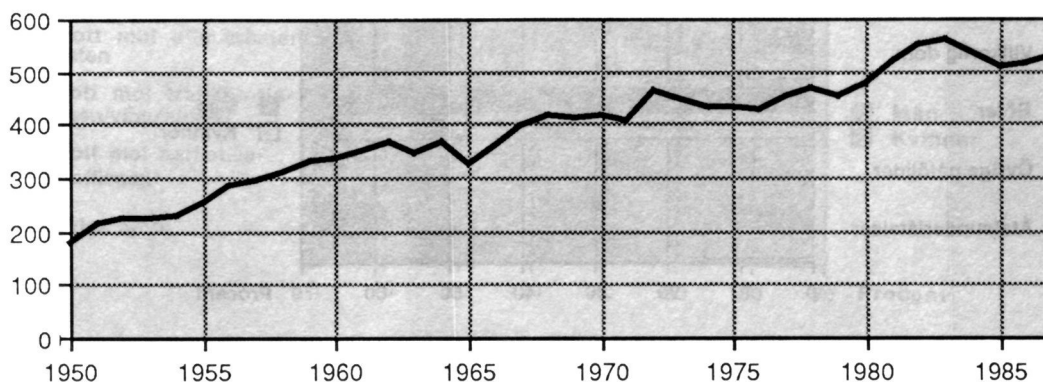
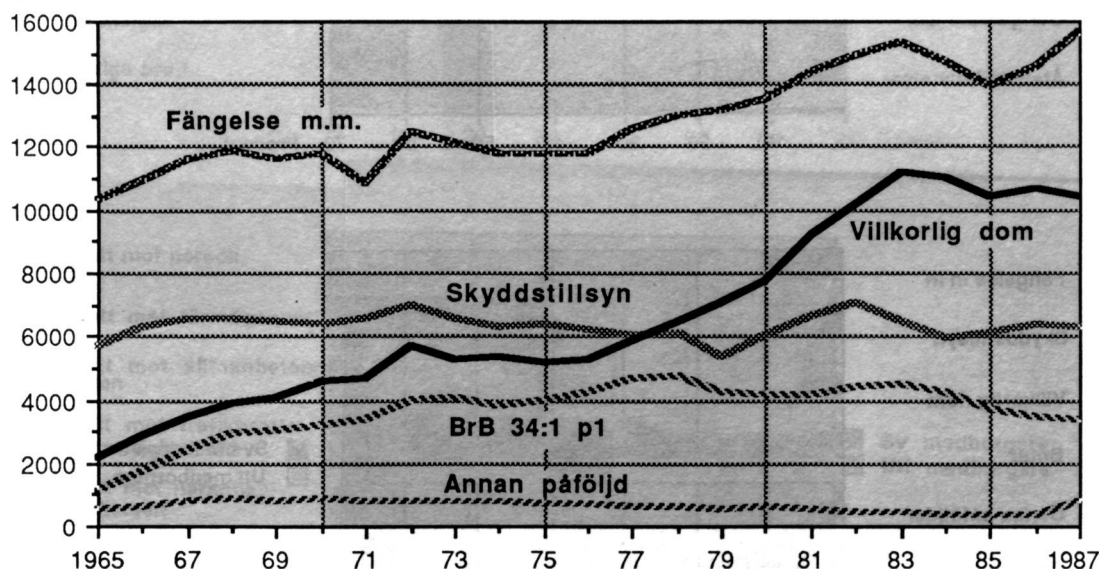

Diagram 3.4.2 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd¹, 1965–1987

Persons sentenced to sanctions registered in the General Criminal Register, 1965–1987

**Antal
personer**

1) I kriminalregistret antecknas i stort sett alla påföljder utom böter, se sid 76.

Diagram 3.4.3 Personer som lagförts, efter huvudpåföljd, 1987. Påföljderna fördelade efter kön, ålder och medborgarskap. Procentuell fördelning

Persons found guilty, by principal sanction, 1987. Sanction categories distributed by sex, age and citizenship. In percent

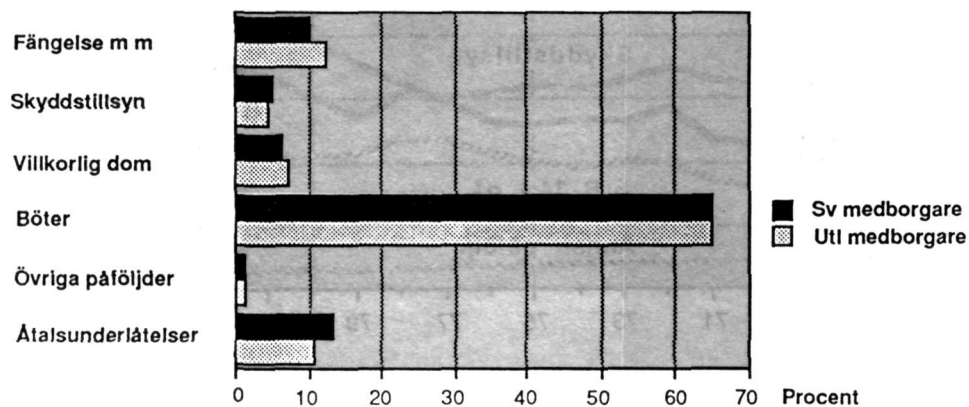
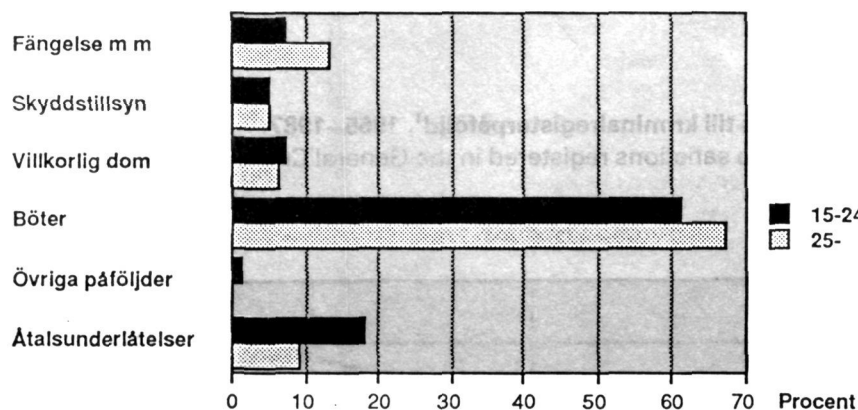
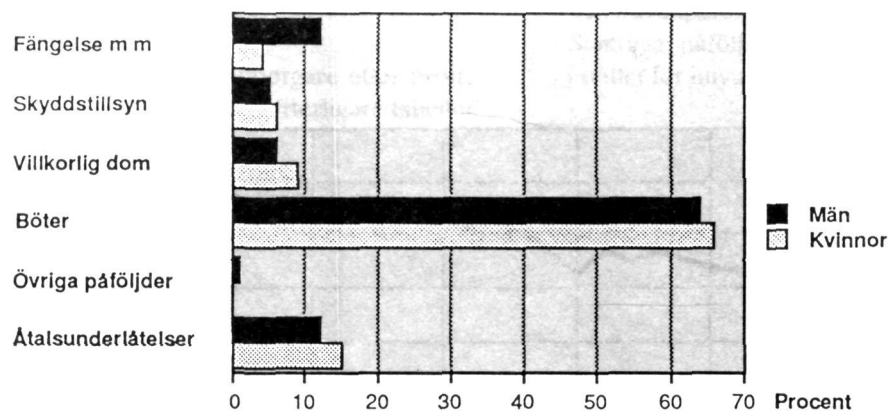

Diagram 3.4.4 Personer som lagförts, efter huvudbrott, 1987. Brottsgrupperna fördelade efter kön, ålder och medborgarskap. Procentuell fördelning
Persons found guilty, by principal crime, 1987. Crime categories distributed by sex, age and citizenship, in percent

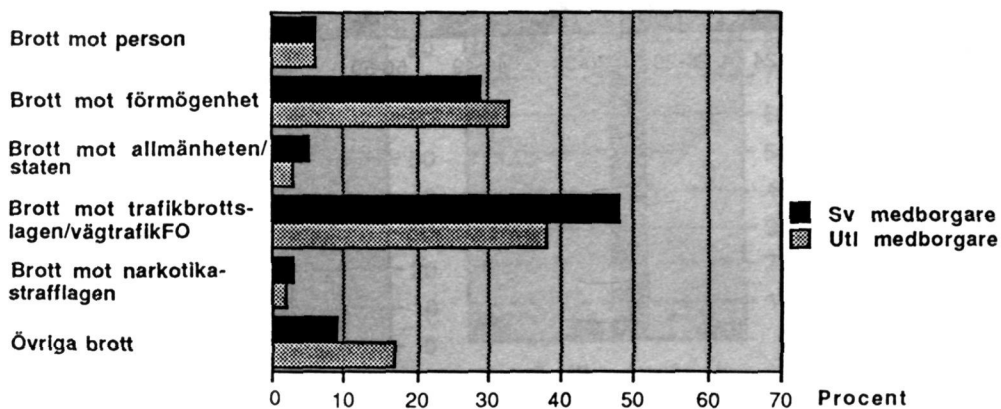
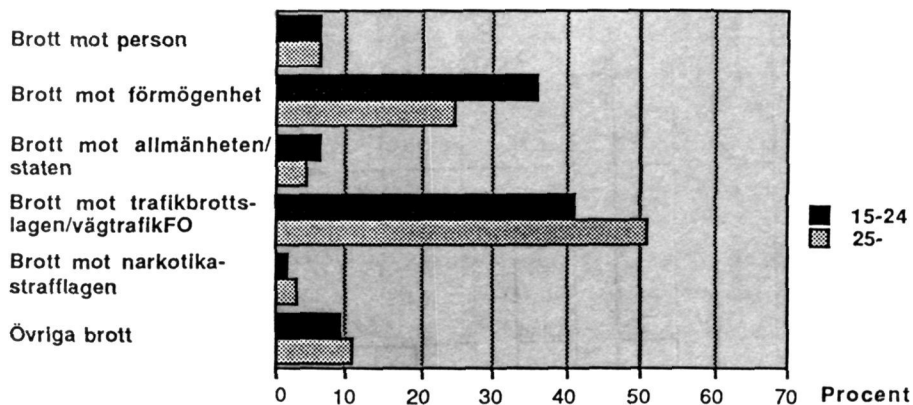
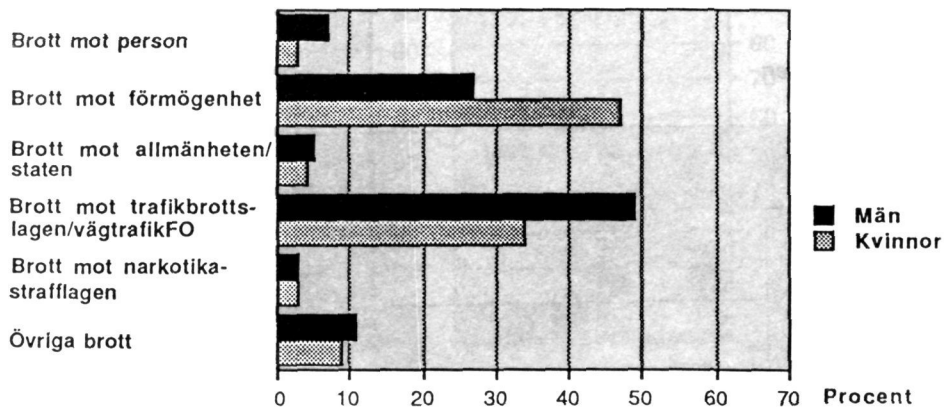

Diagram 3.4.5 Personer som lagförts, efter kön och ålder vid lagföringen, per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1987

Persons found guilty, by sex and age at the time of the decision. Per 100 000 of the mean population 15 years of age and over, 1987

Per 100 000 av
medelfolkmängden

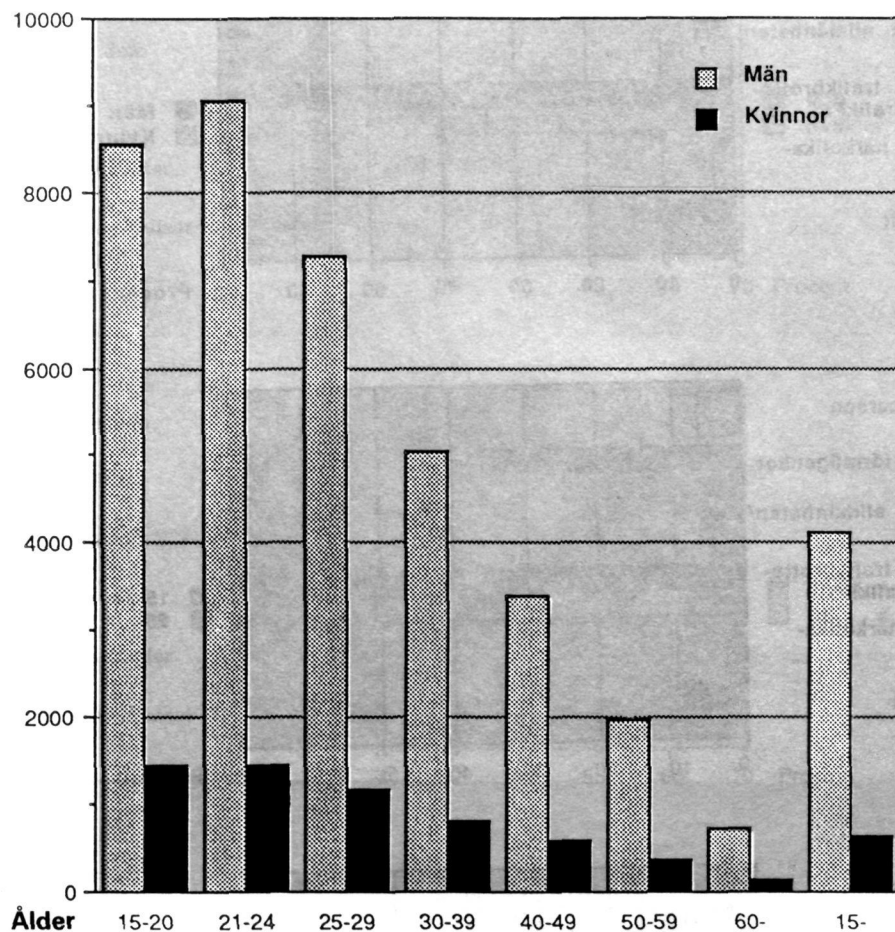
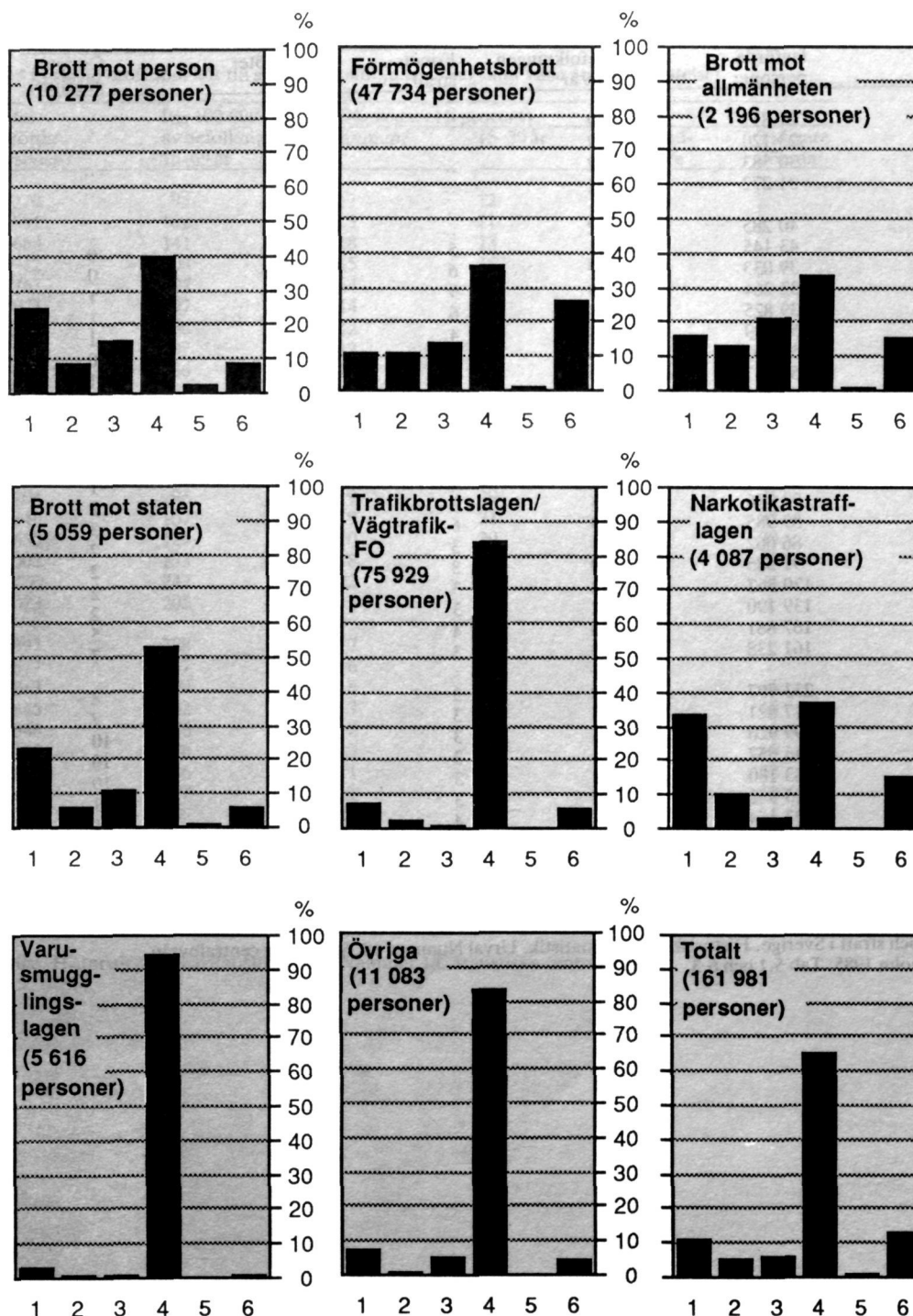

Diagram 3.4.6 Personer som lagförts, efter huvudpåföljd, i olika brottsgrupper, 1987. Procentuell fördelning
 Persons found guilty, by principal sanction in different crime categories, 1987. In percent

- 1=Fängelse m m
 2=Skyddstillsyn
 3=Villkorlig dom
 4=Böter
 5=Övriga påföljder
 6=Åtalsunderlåtelse

Tabell 3.4.1 Personer som lagförts för brott, 1831–1987, efter påföljd
 Persons found guilty of criminal offences, 1831–1987, by sanctions

Anm. Samtliga påföljder ingår.

År ¹	Antal lagförda personer	Per 100 000 av befolkningen 15–69 år	Därav andel (i procent)		
			Frihets- straff	Böter	Övriga påföljder
1831–35	21 817	1 197	..	..	..
1836–40	23 120	1 197	..	..	..
1841–45	30 583	1 482	..	..	..
1846–50	31 272	1 431	..	..	..
1851–55	40 285	1 762	..	..	..
1856–60	43 145	1 801	5	95	0
1861–65	39 033	1 547	6	94	0
1866–70	32 264	1 239	9	90	1
1871–75	39 825	1 478	6	93	1
1876–80	53 199	1 868	4	95	1
1881–85	53 963	1 830	5	95	0
1886–90	53 857	1 809	4	95	1
1891–95	58 183	1 927	5	95	0
1896–00	74 376	2 377	4	95	1
1901–05	79 225	2 432	4	95	1
1906–10	89 704	2 644	4	95	1
1911–15	97 936	2 753	3	95	2
1916–20	89 985	2 399	6	91	3
1921–25	86 062	2 171	3	95	2
1926–30	91 585	2 199	3	95	2
1931–35	120 362	2 752	3	95	2
1936–40	139 190	3 032	3	95	2
1941–45	167 881	3 528	4	91	5
1946–50	161 238	3 303	3	90	7
1951–55	233 797	4 679	3	89	8
1956–60	417 821	8 093	3	90	7
1961–65	399 920	7 416	3	87	10
1966–70	446 557	7 974	3	87	10
1971–75	483 180	8 489	3	87	10
1976–80	413 982	7 210	3	86	11
1981–85	393 154	6 759	4	85	11
1986	346 194	5 914	5	83	12
1987	351 265	5 989	5	84	11

1) Årsgenomsnittsvärden.

Källa: Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik. Urval Nummer 18. Statistiska centralbyrån.
 Stockholm 1985. Tab 5.1 och 6.3.

Tabell 3.4.2 Personer som lagförts för grövre brott, 1857–1987, efter kön, ålder, medborgarskap och tidigare belastning

Persons found guilty of serious offences, 1857–1987, by sex, age, citizenship and previous sentences

Anm. Med grövre brott avses i princip brott som lett till strängare påföljd än böter samt vissa åtalsunderlåtelser.

År ¹	Antal lagförda personer	Per 100 000 av befolkningen 15–69 år	Därav andel (i procent)		Utl medborgare	Tidigare dömda ³
			Kvinnor	15–20 år ²		
1857–60	2 270	95	17	12	..	..
1861–65	2 581	102	15	11	..	..
1866–70	3 663	141	18	13	..	..
1871–75	2 912	108	15	16	..	..
1876–80	2 763	97	14	21	..	..
1881–85	2 871	97	14	21	..	..
1886–90	2 561	86	12	20	..	..
1891–95	2 944	97	12	25	..	..
1896–00	3 316	106	10	26	..	..
1901–05	3 634	112	9	25	..	..
1906–10	3 731	110	9	25	..	..
1911–15	3 841	108	10	25	..	..
1916–20	7 608	203	10	38	..	..
1921–25	3 804	96	9	29	..	36
1926–30	4 448	107	9	31	..	32
1931–35	5 630	129	10	29	..	30
1936–40	7 002	153	8	31	..	28
1941–45	11 760	247	12	31	..	31
1946–50	10 023	205	9	27	..	..
1951–55	15 395	308	7	30	..	..
1956–60	23 577	457	6	38	5	..
1961–65	26 913	499	6	43	7	44
1966–70	32 596	582	7	41	11	46
1971–75	37 348	656	8	42	13	46
1976–80	37 115	646	9	36	16	50
1981–85	42 230	726	11	32	14	52
1986 ⁴	39 629	677	11	..	14	50
1987 ⁴	40 219	686	11	..	14	51

1) Årsgenomsnittsvärden.

2) Ålder vid brottet.

3) Avser domar för grövre brott.

4) Preliminära uppgifter.

Källa: Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik. Urval Nummer 18. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1985. Tab 5.5 – 5.8.

Tabell 3.4.3 Personer som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, 1950–1987, efter huvudbrott

Persons who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced, 1950–1987, by principal offence

Anm. Atalsunderlätelser ingår inte. 1-års uppgifter finns publicerade i RSA 1977 och 1985.

Brottsart	År ¹									
	1950–54 ²	1955–59 ²	1960–64 ²	1965–69 ²	1970–74	1975–79	1980–84	1985	1986	1987
Strafflagen/Brottsbalken³										
3 kap Brott mot liv och hälsa	3 259	3 306	3 252	4 229	4 705	4 671	5 883	6 446	6 403	6 615
därav Mord och drap	7	14	15	51	55	83	95	76	132	96
Barnadrap	3	2	1	1	–	–	–	–	–	–
Misshandel, inkl grov	2 922	2 908	2 835	3 696	4 174	4 221	5 415	6 028	5 962	6 121
Vållande till annans död	201	257	303	363	277	203	152	136	119	155
4 kap Brott mot frihet och frid	255	309	292	1 237	1 491	1 512	2 112	2 110	1 909	2 168
5 kap Ärekränkning	57	34	18	16	10	22	35	24	25	20
6 kap Sexualbrott	542	614	747	570	445	369	446	533	576	483
därav Valdtakt, inkl grov	30	51	63	91	94	93	111	127	152	115
Otukt mot person under 15 år	..	..	..	172	116	76	83	135	158	126
Otukt mot person 15 år eller äldre	..	..	..	119	107	114	142	166	183	153
Sexuellt ofredande	269	280	303	262	202	144	198	226	220	197
7 kap Brott mot familj	2	0	–	5	6	6	8	26	18	15
8 kap Tillgreppsbrott	7 075	9 533	13 742	18 365	19 002	20 164	23 050	24 415	23 315	23 086
därav Stöld, inkl grov	4 007	5 525	7 950	10 595	9 516	8 829	10 032	9 743	9 345	9 289
Rån, inkl grovt	50	87	148	198	335	419	441	471	476	394
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	2 611	3 549	4 792	5 855	6 267	6 019	7 681	6 436	6 002	6 370
10 kap Förskingring och annan trolöshet	1 217	1 232	1 126	936	896	731	889	992	953	894
11 kap Brott mot borgenärer m m	149	192	183	173	227	168	660	1 060	1 083	1 072
12 kap Skadegörelsebrott	486	805	1 098	1 266	1 895	3 102	4 044	3 644	3 556	3 707
13 kap Allmänfarliga brott	498	562	472	295	232	243	254	230	222	257
därav Mordbrand, inkl grov	9	15	17	36	55	79	76	80	86	100
14 kap Förfalskningsbrott	277	344	362	291	339	481	664	722	845	1 110
15 kap Mened, falskt åtal m m	232	338	615	513	491	233	368	374	435	505
16 kap Brott mot allmän ordning ⁴	38 776	67 170	69 762	70 682	65 450	26 680	1 588	1 055	997	864
därav Fylleri	34 871	63 097	64 616	66 102	62 810	25 239 ⁵	..	..	..	..
Förargelseväckande beteende	3 766	3 948	5 029	3 836	2 536	1 323	1 401	930	883	759
17 kap Brott mot allmän verksamhet	2 592	2 708	2 675	2 440	2 556	2 431	2 862	2 651	2 555	2 825
därav Våld eller hot mot tjänsteman	1 014	986	970	786	1 027	1 303	1 643	1 589	1 592	1 748
Valdsamt motstånd	1 438	1 516	1 487	1 104	900	745	834	787	706	723
18 kap Högmålsbrott	29	36	35	32	21	22	12	10	10	8
19 kap Brott mot rikets säkerhet	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
20 kap Myndighetsmissbruk	177	151	122	106	86	19	19	46	26	12
21 kap Brott av krigsmän	1 516	1 494	1 504	1 543	1 958	2 074	1 967	1 413	1 812	1 030
Summa brott mot strafflagen/brottsbalken	59 750	92 377	100 798	108 560	106 079	68 950	52 542	52 187	50 744	51 041
Trafikbrottslagen	23 306	43 732	44 152	35 727	36 950	36 063	35 497	31 241	31 023	31 454
därav Rattfylleri och rattonykterhet	2 720	6 974	7 554	9 634	10 978	11 711	11 631	10 622	11 498	11 657
Övriga brott	20 586	36 758	36 598	26 093	25 972	24 352	23 866	20 619	19 525	19 797
Andra lagar och författningar	119 102	223 799	245 309	262 379	291 482	305 618	292 546	238 679	242 809	248 422
därav Vägtrafikförfattningar	68 698	117 504	190 646	211 366	246 289	267 236	258 688	211 469	216 060	221 449
Skattestraff-/Skattebrottslagen	..	2 284	3 128	4 386	3 992	613	835	876	665	671
Övriga stadganden	50 404	44 011	51 535	46 627	41 201	37 769	33 023	26 334	26 084	26 302
Totalt	202 158	359 908	390 259	406 666	434 511	410 631	380 585	322 107	324 576	330 917

1) Årsgenomsnittsvärden. Avrundningsfel kan förekomma.

2) T o m 1964 ingår inte personer som dömts till sinnessjukvård enl SL 5:5.

3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte strafflagen den 1 jan 1965. Brottsbenämningarna för åren 1950–1964 har därför anpassats till den nya lagstiftningen.

4) Uppgifterna t o m 1971 sticksprovsberäknade.

5) Fylleri avkriminaliserades 1 jan 1977.

Tabell 3.4.4 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, 1950–1987, efter huvudpåföljd

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced, 1950–1987, by principal sanction

Anm. 1-års uppgifter finns publicerade i RSÅ 1977 och 1985.

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd ¹	År ²	1950–54	1955–59	1960–64	1965–69 ³	1970–74	1975–79	1980–84	1985	1986	1987
Åtalsunderlåtelse enligt											
RB 20:7 st 1 p 1		6 408	10 445	12 235	7 918	6 689	7 704	4 470	6 722	6 488	5 497
RB 20:7 st 1 p 2		..	..	..	..	..	..	..	728 ²¹	137	85
RB 20:7 st 1 p 3 ⁴		..	..	..	..	5 286	8 637	8 527	9 496	9 510	9 421
RB 20:7 st 1 p 4		..	..	709	741	841	667	474	452	418	343
RB 20:7 st 2 ⁵		..	..	..	6	16	17	10	7	10	6
LUL, 1 par ⁶		3 582	4 693	5 086	6 255	8 242	6 744	6 915	5 330	4 693	4 634
LUL, 6 par ⁷		841	1 435	1 620	2 136	2 393	1 631	781	390	344	345
under vård i ungdomsfängelse ⁸		206	325	537	597	605	402	..	..	..	..
LVM, 31 par ⁹		1 160	5 013	8 835	9 569	5 870	2 116	58	24	18	17
Summa åtalsunderlåtelser		12 197	21 911	29 022	27 221	29 938	27 918	21 235	23 149	21 618	20 348
Dömda till											
Fängelse ¹⁰		5 669	9 615	11 309	11 090	11 872	12 773	15 118	14 464	14 993	16 089
därav BrB 34:1 p 1		..	..	..	272	323	417	545	505	468	449
Ungdomsfängelse ¹¹		155	252	417	506	405	225	2	..	..	..
därav BrB 34:1 p 1		..	..	..	188	213	156	2	..	..	..
Internering ¹²		253	328	460	676	577	392	82	..	..	..
därav BrB 34:1 p 1		..	..	..	551	517	362	78	..	..	..
Sluten psykiatrisk vård/ vård i specialistsjukhus ¹³		398	502	535	394	437	375	340	290	312	272
Öppen psykiatrisk vård		..	..	..	60	27	14	16	17	20	10
Villkorlig dom		..	..	..	3 273	5 130	6 008	10 006	10 600	10 771	10 554
därav BrB 34:1 p 1		..	..	..	19	40	65	141	168	147	122
Skyddstillsyn		5 082	5 686	7 693	7 484	9 109	9 317	9 923	9 150	9 149	9 077
därav BrB 34:1 p 1		..	..	..	1 189	2 578	3 331	3 486	3 017	2 813	2 805
med fängelse ¹⁴		..	..	..	456	362	315	894	803	858	813
Vård enl Socialtjänstlagen ¹⁵		12	223	456	944	985	796	835	601	684	764
Vård enl LVM ¹⁶		..	..	..	271	349	241	101	25	22	19
Böter ¹⁷		189 870	342 596	368 871	381 070	405 144	381 222 ²⁰	343 943	286 810	288 508	294 042
därav genom dom		75 473	84 870	100 376	89 638	58 412	48 617	39 150	31 772	29 773	30 366
strafföreläggande		114 397	257 726	268 495	230 842	174 562	149 435	92 625	77 900	75 820	74 392
ordningsbot ¹⁸		..	..	..	60 590	172 170	182 170	212 168	177 138	182 915	189 284
Disciplinstraff		1 108	1 186	1 039	795	377	176	120	73	60	20
Avsättning/suspension ¹⁹		9	22	15	18	16	3	..	..	..	..
Fri från påföljd		..	..	..	25	14	12	13	9	7	14
Påföljd eftergiven		..	..	..	61	67	75	86	68	50	56
Summa domar, strafföreläggande, ordningsbot		202 556	360 411	390 794	406 666	434 511	410 631	380 585	322 107	324 576	330 917
därav BrB 34:1 p 1		..	..	..	2 218	3 671	4 332	4 252	3 690	3 428	3 376
TOTALT		214 753	382 321	419 816	433 887	464 449	438 548	401 820	345 256	346 194	351 265
därav domar		88 171	102 684	122 299	115 234	87 779	79 025	75 792	67 069	65 841	67 241
åtalsunderlåtelser/ strafförelägganden ordningsbot		126 594	279 637	297 517	258 063	204 500	177 353	113 860	101 049	97 438	94 740
		..	..	..	60 590	172 170	182 170	212 168	177 138	182 915	189 284

1) Senaste lydelse. 2) Årsgenomsnittsvärden. Avrundningsfel kan förekomma. 3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte Strafflagen den 1 januari 1965. 4) T o m 31 mars 1985 RB 20:7 p 2. 5) T o m 31 mars 1985 RB 20:7 p 3. 6) Lag om unga lagöverträdare. T o m 1981 kallades den 1964 års lag. T o m 1964 gällde Lagen 19 maj 1944 eftergift av åtal mot vissa underåriga. 7) Lag om unga lagöverträdare. T o m 1981 gällde Barnavårdslagen, 69 par. T o m 1960 gällde Lagen 6 juni 1924 om samhällets barnavård. 8) RB 20:7 p 2 (äldre lydelse). 9) Lag om vård av missbrukare. T o m 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen, 57 par. Före 1 oktober 1955 gällde Lagen 12 juni 1931 om behandling av alkoholister. 10) T o m 1964 inkl straffarbete. 11) Ungdomsfängelse avskaffades 1 januari 1980. 12) Internering avskaffades den 1 juli 1981. T o m 1964 inkl förvaring. 13) T o m 1964 gällde strafflagen 5:5 samt Lagen 19 september 1929, sinnessjuklagen. 14) Skyddstillsyn med anstaltsbehandling ersattes 1 januari 1980 av skyddstillsyn med fängelse. 15) T o m 1960 avser uppgiften personer som överlämnats för samhällsvård resp skyddsuppföstran, därefter t o m 1981 gällde vård enligt Barnavårdslagen. 16) T o m 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen. 17) T o m 1971 är uppgifterna ang BrB 16 kap (motsv) stickprovsberäknade. 18) Ordningsbot infördes genom Lag 28 maj 1968 som trädde i kraft i juli samma år. Uppgifterna inkluderar samtliga ordningsbot. 19) Fr o m 1 januari 1976 har avsättning och suspension genom lagändring tagits bort som påföljd för brott. 20) Fylleriet avkriminaliserades 1 januari 1977. 21) Felaktig uppgift. Sannolikt lägre än 170.

Tabell 3.4.5 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, efter kön och huvudbrott 1987, totalt och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor, or who were sentenced 1987, by sex and principal offence, in totals and per 100 000 of mean population 15 years of age and over

Huvudbrott	Åtalsunderlåtelse		Ordningsbot		Strafföreläggande		Dom		Totalt	
	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	976	112	–	–	1 004	104	8 297	554	10 277	770
därav										
Mord, dråp, barnadrap	3	1	–	–	–	–	96	13	99	14
Misshandel, inkl grov	365	56	–	–	501	43	5 620	349	6 486	448
Våldtäkt	3	–	–	–	–	–	115	–	118	–
Övriga sexualbrott	36	–	–	–	2	–	366	5	404	5
Förmögenhetsbrott	12 605	2 637	–	–	10 300	3 987	24 829	4 080	47 734	10 704
därav										
Stöld, inkl grov	3 360	348	–	–	–	–	9 289	1 405	12 649	1 753
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	1 021	40	–	–	27	2	1 845	91	2 893	133
Rån, inkl grovt	30	3	–	–	–	–	394	17	424	20
Bedrägeri och annan oredlighet	1 547	269	–	–	505	105	5 865	1 244	7 917	1 618
Brott mot allmänheten	324	91	–	–	339	136	1 533	328	2 196	555
Brott mot staten	320	21	–	–	1 005	31	3 734	254	5 059	306
<i>Summa brott mot BrB</i>	14 225	2 861	–	–	12 648	4 258	38 393	5 216	65 266	12 335
Trafikbrottslagen	2 980	295	–	–	18 943	2 911	12 511	1 167	34 434	4 373
därav										
Rattfylleri, rattonykterhet	183	11	–	–	3 819	263	7 838	580	11 840	854
Övriga vägtrafikförfattningar	1 982	136	181 936	27 891	31 297	2 756	8 216	538	223 431	31 321
Narkotikastrafflagen,	628	116	–	–	1 050	146	2 409	334	4 087	596
Varusmuggningslagen	41	4	7 348	..*	4 240	660	1 335	180	12 964	844*
Skattebrottslagen	46	4	–	–	11	2	660	42	717	48
Övriga stadganden	446	52	–	–	6 203	800	3 717	249	10 366	1 101
Totalt	20 348	3 468	189 284	27 891*	74 392	11 533	67 241	7 726	351 265	50 618*
<i>Per 100 000 av den straff-</i>										
<i>myndiga medelfolkmängden</i>										
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	14	3	–	–	15	3	120	16	149	22
därav										
Mord, dråp, barnadrap	0	0	–	–	–	–	1	0	1	0
Misshandel, inkl grov	5	2	–	–	7	1	82	10	94	13
Våldtäkt	0	–	–	–	–	–	2	–	2	–
Övriga sexualbrott	1	–	–	–	0	–	5	0	6	0
Förmögenhetsbrott	183	75	–	–	149	113	360	116	692	304
därav										
Stöld, inkl grov	49	10	–	–	–	–	135	40	183	50
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	15	1	–	–	0	0	27	3	42	4
Rån, inkl grovt	0	0	–	–	–	–	6	0	6	1
Bedrägeri och annan oredlighet	22	8	–	–	7	3	85	35	115	46
Brott mot allmänheten	5	3	–	–	5	4	22	9	32	16
Brott mot staten	5	1	–	–	15	1	54	7	73	9
<i>Summa brott mot BrB</i>	206	81	–	–	183	121	557	148	946	350
Trafikbrottslagen	43	8	–	–	275	83	181	33	499	124
därav										
Rattfylleri, rattonykterhet	3	0	–	–	55	7	114	16	172	24
Övriga vägtrafikförfattningar	29	4	2 638	792	454	78	119	15	3 240	890
Narkotikastrafflagen,	9	3	–	–	15	4	35	9	59	17
Varusmuggningslagen	1	0	107	..*	61	19	19	5	188	24*
Skattebrottslagen	1	0	–	–	0	0	10	1	10	1
Övriga stadganden	6	1	–	–	90	23	54	7	150	31
Totalt	295	99	2 745	792*	1 079	328	975	219	5 094	1 438*

* Vid ordningsbot för ringa varusmuggling saknas uppgift om kön.

Tabell 3.4.6 Översiktstabell. Lagförda personer efter kön, ålder, medborgarskap m m, 1987

A Summary table. Persons found guilty 1987, by sex, age etc.

Anm. Ordningsbot ingår ej. Till de frihetsberövande påföljderna räknas alla påföljder som innebär fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd, samt slutna psykiatrisk vård.

HUVUDBROTT	TOTALT	DÄRAV										
		KVINNOR		UNGDOMAR 15-20 ÅR		UTLÄNDSKA MEDBORGARE		UT- VISADE	I STORSTADS- LÄNEN		FRIHETS- BERÖVADE	
		ANTAL	%	ANTAL	%	ANTAL	%	ANTAL	ANTAL	%	ANTAL	%
BROTT MOT BROTTSBALKEN	65266	12335	19	18907	29	9908	15	198	29604	45	9512	15

BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	10277	770	7	2354	23	1515	15	41	4137	40	2550	25
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	6995	497	7	1626	23	1071	15	23	2719	39	2061	29
DÄRAV MORD OCH DRÅP	99	14	14	3	3	28	28	5	47	47	92	93
MISSHANDEL INKL GROV	6486	448	7	1534	24	1003	15	18	2523	39	1921	30
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	161	16	10	30	19	14	9	-	43	27	26	16
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	2715	255	9	657	24	344	13	4	1156	43	260	10
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	29	9	31	9	31	3	10	-	17	59	-	-
SEXUALBROTT (6 KAP)	522	5	1	61	12	94	18	14	236	45	225	43
DÄRAV VALDTÄKT INKL GROV	118	-	-	20	17	41	35	14	60	51	105	89
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	16	4	25	1	6	3	19	-	9	56	4	25
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	47734	10704	22	14791	31	7590	16	147	22132	46	5472	11
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	33030	8381	25	11058	33	5869	18	119	15611	47	3708	11
DÄRAV SNATTERI	14493	6082	42	3531	24	3263	23	-	7313	50	31	-
STÖLD	11083	1639	15	4713	43	1737	16	64	4945	45	1749	16
GROV STÖLD	1566	114	7	406	26	243	16	37	791	51	943	60
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	2893	133	5	1634	56	283	10	4	1299	45	647	22
RÄN INKL GROVT	424	20	5	145	34	93	22	14	266	63	294	69
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	7917	1618	20	1869	24	1083	14	27	3815	48	1425	18
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	5058	1219	24	930	18	682	13	20	2433	48	832	16
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	2814	391	14	930	33	398	14	7	1364	48	583	21
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	1201	261	22	252	21	109	9	-	549	46	96	8
BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	1127	100	9	1	-	63	6	1	414	37	194	17
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	4459	344	8	1611	36	466	10	-	1743	39	49	1
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	2196	555	25	716	33	280	13	7	1017	46	345	16
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	309	51	17	92	30	20	6	1	115	37	81	26
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	128	18	14	46	36	14	11	1	60	47	71	55
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	1299	336	26	430	33	142	11	6	626	48	163	13
MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	588	168	29	194	33	118	20	-	276	47	101	17
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	5059	306	6	1046	21	523	10	3	2318	46	1145	23
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	891	37	4	327	37	49	5	-	346	39	7	1
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	3083	265	9	548	18	474	15	3	1501	49	789	26
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	2804	228	8	505	18	418	15	2	1386	49	738	26
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	8	-	-	4	50	-	-	-	1	13	-	-
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	14	4	29	-	-	-	-	-	6	43	2	14
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	1063	-	-	167	16	-	-	-	464	44	347	33

BROTT MOT ANDRA LAGAR	96715	10392	11	16256	17	13284	14	66	39062	40	7662	8

TRAFIKBROTTSLAGEN	34434	4373	13	6939	20	4026	12	-	12766	37	5310	15
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	11840	854	7	1711	14	1444	12	-	4780	40	4739	40
SMITNING	1430	234	16	321	22	143	10	-	596	42	41	3
OLOVLIG KÖRNING	9115	855	9	2367	26	1610	18	-	4353	48	430	5
NARKOTIKASTRAFFLAGEN	4087	596	15	479	12	562	14	42	2283	56	1364	33
VARUSMUGGLINGSLAGEN	5616	844	15	684	12	2233	40	20	4198	75	195	3
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	605	56	9	59	10	89	15	-	229	38	105	17
SKATTEBROTTSLAGEN	717	48	7	1	-	50	7	-	302	42	205	29
MILJÖSKYDDSLAGEN	9	-	-	-	-	-	-	-	2	22	-	-
NATURVÅRDSLAGEN	256	20	8	57	22	19	7	-	62	24	-	-
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	41495	3430	8	6287	15	4730	11	-	14659	35	3	-
ÖVRIGT	9496	1025	11	1750	18	1575	17	4	4561	48	480	5
TOTALT	161981	22727	14	35163	22	23192	14	264	68666	42	17174	11

Tabell 3.4.7 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och ålder, 1987

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1987, by principal offence and age

HUVUDBROTT	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
BROTT MOT BROTTSBALKEN	9476	9431	10783	9383	13515	7261	3035	2382	65266

BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	978	1376	1604	1449	2480	1497	617	276	10277
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	616	1010	1190	1003	1680	957	388	151	6995
DÄRAV MORD OCH DRÅP	3	-	14	18	29	17	13	5	99
MISSHANDEL INKL GROV	592	942	1106	940	1584	885	332	105	6486
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	5	25	32	18	27	18	16	20	161
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	332	325	358	359	633	442	181	85	2715
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	3	6	3	5	7	4	1	-	29
SEXUALBROTT (6 KAP)	26	35	52	79	154	92	44	40	522
DÄRAV VÄLDÅKT INKL GROV	7	13	18	22	33	17	6	2	118
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	1	-	1	3	6	2	3	-	16
BROTT MOT FORMÖGENHET (8-12 KAP)	8014	6777	7450	6683	9497	5096	2206	2011	47734
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	6317	4741	4884	4386	6123	3206	1587	1786	33030
DÄRAV SNATTERI	2315	1216	1447	1701	2920	1988	1239	1667	14493
STÖLD	2613	2100	1977	1620	1883	655	183	52	11083
GROV STÖLD	158	248	316	301	396	120	25	2	1566
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	928	706	501	345	311	90	11	1	2893
RÄN INKL GROVT	66	79	87	67	90	31	4	-	424
BEDRÅGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	788	1081	1445	1402	1947	904	262	88	7917
DÄRAV BEDRÅGERIBROTT (1-3 PAR)	320	610	922	909	1355	676	198	68	5058
HÅLERI, HÅLERIFÖRSEELSE	460	470	515	487	587	219	57	19	2814
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	113	139	207	184	272	200	61	25	1201
BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	-	1	28	77	353	411	184	73	1127
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	796	815	886	634	802	375	112	39	4459
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	268	448	371	310	462	202	90	45	2196
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	48	44	32	43	61	36	25	20	309
DÄRAV MÖRDBRAND INKL GROV	27	19	14	23	27	10	5	3	128
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	146	284	235	183	282	122	41	6	1299
MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	74	120	104	84	119	44	24	19	588
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	216	830	1358	941	1076	466	122	50	5059
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	81	246	218	134	107	64	31	10	891
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	135	413	669	595	800	346	87	38	3083
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	120	385	610	548	734	296	77	34	2804
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	4	4	-	-	-	-	-	8
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	-	-	6	4	3	1	14
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	167	467	212	163	52	1	1	1063
BROTT MOT ANDRA LAGAR	5341	10915	15340	14510	22134	16115	6963	5397	96715

TRAFIKBROTTSLAGEN	1974	4965	5218	4359	6825	5265	2553	3275	34434
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	330	1381	1693	1525	2921	2438	1047	505	11840
SMITNING	50	271	238	165	226	186	103	191	1430
OLOVLIG KÖRNING	1258	1109	1402	1484	2113	1208	373	168	9115
NARKOTIKASTRAFFLAGEN	84	395	873	1130	1255	292	47	11	4087
VARUSMUGGLINGSLAGEN	120	564	887	968	1475	990	424	188	5616
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	17	42	83	98	157	107	58	43	605
SKATTEBROTTSLAGEN	-	1	3	24	180	265	158	86	717
MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	-	-	4	3	2	9
NATURVÅRDSLAGEN	21	36	42	44	37	48	13	15	256
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	2515	3772	6608	6515	10076	7598	3051	1360	41495
OVRIGT	610	1140	1626	1372	2129	1546	656	417	9496
TOTALT	14817	20346	26123	23893	35649	23376	9998	7779	161981

Tabell 3.4.7 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och ålder, 1987

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1987, by principal offence and age

HUVUDBROTT	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
BROTT MOT BROTTSBALKEN	1889	1397	1720	1635	2457	1496	817	924	12335
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	122	105	109	71	191	96	48	28	770
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	86	81	74	42	127	55	21	11	497
DÄRAV MORD OCH DRÅP	-	-	1	-	3	6	3	1	14
MISSHANDEL INKL GROV	85	73	64	38	120	45	16	7	448
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	-	5	6	2	2	-	-	1	16
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	35	24	34	23	59	39	24	17	255
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	1	-	1	3	2	1	1	-	9
SEXUALBROTT (6 KAP)	-	-	-	1	2	1	1	-	5
DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	-	2	1	-	1	-	4
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	1642	1119	1479	1446	2086	1310	745	877	10704
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	1445	819	1009	1045	1545	1015	658	845	8381
DÄRAV SNATTERI	1093	506	589	663	1042	794	581	814	6082
STÖLD	282	230	291	283	347	139	46	21	1639
GROV STÖLD	9	14	25	22	28	14	2	-	114
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	36	24	24	20	25	4	-	-	133
RÅN INKL GROVT	3	2	7	3	5	-	-	-	20
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	119	213	335	306	386	182	56	21	1618
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	69	146	257	225	310	153	41	18	1219
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	49	67	76	81	76	27	12	3	391
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	20	36	55	35	57	40	15	3	261
BROTT MOT Borgenärer MM (11 KAP)	-	1	4	9	34	39	10	3	100
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	58	50	76	51	64	34	6	5	344
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	105	137	78	61	95	52	15	12	555
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	5	6	3	5	15	8	5	4	51
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	2	5	1	3	4	1	2	-	18
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	47	74	54	46	67	39	8	1	336
MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	53	57	21	10	13	5	2	7	168
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	20	36	54	57	85	38	9	7	306
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	6	9	4	4	7	4	2	1	37
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	14	27	50	53	76	33	6	6	265
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	13	24	42	45	66	27	6	5	228
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	-	-	2	1	1	-	4
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT ANDRA LAGAR	375	1246	1707	1516	2352	1829	734	633	10392
TRAFIKBROTTSLAGEN	87	622	672	532	896	766	377	421	4373
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	13	88	129	103	218	224	66	13	854
SMITNING	3	47	32	26	47	39	19	21	234
OLOVLIG KÖRNING	41	120	160	164	240	99	22	9	855
NARKOTIKA STRAFFLAGEN	16	82	130	162	165	37	2	2	596
VARUSMUGGLINGSLAGEN	18	77	134	147	184	157	75	52	844
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	-	4	10	8	16	11	6	1	56
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	-	2	16	17	9	4	48
MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NATURVÄRDSLAGEN	2	1	2	3	3	7	1	1	20
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	139	336	576	523	848	687	209	112	3430
ÖVRIGT	113	124	183	139	224	147	55	40	1025
TOTALT	2264	2643	3427	3151	4809	3325	1551	1557	22727

Tabell 3.4.8 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvud-påföljd och ålder, 1987

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1987

LAGRUM ENLIGT VILKET ÅKLAGARENS BESLUT MEDDELATS/HUVUDPÅFÖLJD	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT	NETTO PER RAD
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
ÅTALSUNDERLÅTELSE ENLIGT										
LUL, 1 PAR	4341	292	1	-	-	-	-	-	4634	4237
LUL, 6 PAR	217	128	-	-	-	-	-	-	345	200
RB 20:7 ST 1 P 1	1773	454	446	418	745	595	385	681	5497	5064
RB 20:7 ST 1 P 2	-	18	11	13	20	13	7	3	85	85
RB 20:7 ST 1 P 3	333	1015	1713	1964	2854	1194	286	62	9421	6434
RB 20:7 ST 1 P 4	5	19	42	57	135	46	31	8	343	309
RB 20:7 ST 2	1	-	-	-	2	1	-	2	6	6
LVM, 31 PAR	-	-	-	3	8	4	2	-	17	16
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE	6670	1926	2213	2455	3764	1853	711	756	20348	15655
DOMAR OCH STRAFFÖRELÄGGANDEN										
FÄNGELSE	16	1016	2920	3203	4783	2568	844	290	15640	14010
SLUTEN PSYK VÄRD	1	8	42	48	95	55	13	10	272	269
VÄRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖPPEN PSYK VÄRD	-	-	1	-	5	1	-	3	10	10
SKYDDSTILLSYN	107	1027	1153	1087	1706	845	283	64	6272	6270
DÄRAV MED FÄNGELSE	10	163	180	167	219	60	13	1	813	813
BRB 33:2 TILLÄMPAD	-	1	11	3	16	7	6	-	44	44
VILLKORLIG DOM	190	1934	2216	1592	2117	1461	567	355	10432	10404
VÄRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	597	167	-	-	-	-	-	-	764	717
VÄRD ENL LAG OM VÄRD AV MISSBRUKARE	-	-	2	3	8	4	-	2	19	18
BÖTER	7204	13634	16734	14796	22315	16281	7513	6281	104758	..
DÄRAV GENOM DOM	1584	3473	4792	4606	7113	5142	2243	1413	30366	29502
GENOM STRAFFÖRELÄGGANDE(SF)	5620	10161	11942	10190	15202	11139	5270	4868	74392	..
DISCIPLINISTRAFF	-	12	6	2	-	-	-	-	20	20
BRB 34:1 P1 TILLÄMPAD	26	620	828	695	843	292	61	11	3376	3115
DÄRAV AVS FÄNGELSE	-	19	83	114	164	59	10	-	449	440
AVS SKYDDSTILLSYN	25	567	719	559	662	217	45	10	2804	2560
AVS VILLKORLIG DOM	1	34	26	22	16	16	6	1	122	121
FRI FRÅN PÅFÖLJD	1	-	1	3	3	3	2	1	14	14
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	5	2	7	9	10	13	4	6	56	56
SUMMA DOMAR OCH SF	8147	18420	23910	21438	31885	21523	9287	7023	141633	..
DÄRAV DOMAR	2527	8259	11968	11248	16683	10384	4017	2155	67241	61275
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE,										
DOMAR OCH SF	14817	20346	26123	23893	35649	23376	9998	7779	161981	..
DÄRAV ÅTALSUNDERLÅTELSE										
OCH DOMAR	9197	10185	14181	13703	20447	12237	4728	2911	87589	71750

Tabell 3.4.8 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudpåföljd och ålder, 1987

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1987

LAGRUM ENLIGT VILKET ÅKLAGARENS BESLUT MEDDELATS/HUVUDPÅFÖLJD	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT	NETTO PER RAD
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
ÅTALSUNDERLÅTELSE ENLIGT										
LUL, 1 PAR	610	35	-	-	-	-	-	-	645	625
LUL, 6 PAR	12	7	-	-	-	-	-	-	19	18
RB 20:7 ST 1 P 1	740	122	117	99	145	136	113	264	1736	1704
RB 20:7 ST 1 P 2	-	4	3	7	8	4	1	1	28	28
RB 20:7 ST 1 P 3	19	66	217	259	302	82	14	5	964	740
RB 20:7 ST 1 P 4	1	6	6	9	31	10	9	1	73	67
RB 20:7 ST 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LVM, 31 PAR	-	-	-	1	1	1	-	-	3	3
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE	1382	240	343	375	487	233	137	271	3468	3133
DOMAR OCH STRAFFÖRELÄGGANDEN										
FÄNGELSE	3	37	111	136	234	113	34	7	675	629
SLUTEN PSYK VÅRD	-	1	3	1	5	6	2	1	19	19
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖPPEN PSYK VÅRD	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
SKYDDSTILLSYN	7	125	190	216	311	157	34	5	1045	1045
DÄRAV MED FÄNGELSE	-	15	26	18	22	9	1	-	91	91
BRB 33:2 TILLÄMPAD	-	-	-	-	2	-	1	-	3	3
VILLKORLIG DOM	12	263	405	300	483	315	108	53	1939	1937
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	46	21	-	-	-	-	-	-	67	65
VÅRD ENL LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE	-	-	1	-	1	1	-	-	3	3
BÖTER	812	1918	2256	1987	3142	2469	1231	1216	15031	..
DÄRAV GENOM DOM	167	439	551	495	794	614	271	167	3498	3451
GENOM STRAFFÖRELÄGGANDE(SF)	645	1479	1705	1492	2348	1855	960	1049	11533	..
DISCIPLINSTRAFF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRB 34:1 P1 TILLÄMPAD	1	38	116	134	143	30	5	2	469	431
DÄRAV AVS FÄNGELSE	-	-	1	10	19	-	1	-	31	30
AVS SKYDDSTILLSYN	1	35	110	121	122	29	4	2	424	387
AVS VILLKORLIG DOM	-	3	5	3	2	1	-	-	14	14
FRI FRÅN PÅFÖLJD	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	1	-	1	1	2	1	-	2	8	8
SUMMA DOMAR OCH SF	882	2403	3084	2776	4322	3092	1414	1286	19259	..
DÄRAV DOMAR	237	924	1379	1284	1974	1237	454	237	7726	7313
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE, DOMAR OCH SF										
DÄRAV ÅTALSUNDERLÅTELSE OCH DOMAR	2264	2643	3427	3151	4809	3325	1551	1557	22727	..
	1619	1164	1722	1659	2461	1470	591	508	11194	9906

Tabell 3.4.9 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1987

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by principal offence and principal sanction, 1987

HUVUDBROTT		DÖMDA TILL								
		FÄNG- ELSE	SLU- TEN PSYK VÅRD M M	ÖP- PEN PSYK VÅRD	SKYDDSTILLSYN			VILL- KOR- LIG DOM	VÅRD ENLIGT	
					TO- TALT	DÄRAV MED FÄNG- ELSE	BRB 33:2 TILL- LÄM- PAD	SOCIAL- TJÄNST- LAGEN	LAGEN OM VÅRD AV MISS- BRUKARE	
1	BROTT MOT BROTTSBALKEN	8300	263	10	4711	649	40	9303	716	18
2	BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	2214	152	4	751	143	20	1550	165	7
3	BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	1795	107	1	588	130	14	1401	146	5
4	DÄRAV MORD OCH DRÅP	48	44	-	2	-	1	-	2	-
5	MISSHANDEL INKL GROV	1701	63	1	578	129	13	1274	140	4
6	VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	25	-	-	4	1	-	105	-	-
7	BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	224	16	3	112	10	3	104	14	2
8	ÅREKRÄNKNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	SEXUALBROTT (6 KAP)	191	29	-	50	3	3	43	5	-
10	DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	85	17	-	7	3	2	2	4	-
11	BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	4	-	-	1	-	-	2	-	-
12	BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	4749	67	6	3505	434	10	6745	478	10
13	TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	3202	53	4	2355	318	4	3623	399	7
14	DÄRAV SNATTERI	12	-	-	14	-	-	6	2	1
15	STÖLD	1508	15	4	1517	139	2	3107	177	5
16	GROV STÖLD	827	10	-	324	100	-	122	48	1
17	TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	561	9	-	418	57	-	338	120	-
18	RÅN INKL GROVT	256	17	-	46	21	2	10	49	-
19	BEDRÅGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	1247	11	-	1034	109	3	2087	54	-
20	DÄRAV BEDRÅGERIBROTT (1-3 PAR)	722	9	-	721	74	3	1406	20	-
21	HÅLERI, HÅLERIFÖRSEELSE	516	2	-	312	34	-	671	33	-
22	FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	83	1	1	75	4	-	315	1	1
23	BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	188	-	-	10	-	-	702	-	-
24	SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	29	2	1	31	3	3	18	24	2
25	BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	288	30	-	212	18	4	470	25	1
26	ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	49	29	-	26	3	4	6	12	-
27	DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	40	28	-	16	3	3	1	10	-
28	FÖRFALSKNINGSBROTT (14 KAP)	142	1	-	152	13	-	387	9	1
29	MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	97	-	-	34	2	-	77	4	-
30	BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	1049	14	-	243	54	6	538	48	-
31	BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	5	-	-	4	-	-	8	2	-
32	BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	698	14	-	224	52	5	239	46	-
33	DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	649	12	-	224	52	5	235	40	-
34	HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	2	-	-	-	-	-	2	-	-
37	BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	344	-	-	15	2	1	289	-	-
38	BROTT MOT ANDRA LAGAR	7340	9	-	1561	164	4	1129	48	1
39	TRAFIKBROTTLAGEN	5181	4	-	1069	27	4	409	21	-
40	DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	4697	2	-	1018	23	4	375	10	-
41	SMITNING	41	-	-	8	-	-	4	1	-
42	OLOVLIG KÖRNING	351	2	-	24	-	-	11	7	-
43	NARKOTIKASTRAFFLAGEN	1214	3	-	399	120	-	133	14	-
44	VARUSMUGGLINGSLAGEN	184	-	-	36	7	-	56	-	-
45	TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	96	-	-	12	2	-	24	1	-
46	SKATTEBROTTLAGEN	203	-	-	5	1	-	180	-	-
47	MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	1	-	-
48	NATURVÅRDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49	VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	ÖVRIGT	462	2	-	40	7	-	326	12	1
51	TOTALT	15640	272	10	6272	813	44	10432	764	19

BÖTER			DISCIPLIN- STRAFF	BRB 34:1 TILLÄMPAD		FRI FRÅN PÅ- FÖLJD	PÅ- FÖLJD EFTER- GIVEN	ÅTALS- UNDER- LÄTEL- SER (=ÅU)	SUMMA DOMAR, SF OCH ÅU	DÄRAV DOMAR	
TOTALT	DÄRAV GENOM DOM	GENOM STRAFF- FÖRE- LÄGG.		TOTALT	DÄRAV AVS- FÄNG- ELSE						
24821	12173	12648	20	2833	300	11	35	14225	65266	38393	1
4130	3126	1004	-	310	41	5	13	976	10277	8297	2
2325	1790	535	-	233	29	4	10	380	6995	6080	3
-	-	-	-	-	-	-	-	3	99	96	4
2122	1621	501	-	225	28	4	9	365	6486	5620	5
15	12	3	-	5	-	-	1	6	161	152	6
1622	1166	456	-	67	10	1	3	547	2715	1712	7
20	12	8	-	-	-	-	-	9	29	12	8
155	153	2	-	10	2	-	-	39	522	481	9
-	-	-	-	-	-	-	-	3	118	115	10
8	5	3	-	-	-	-	-	1	16	12	11
17285	6985	10300	4	2266	222	2	12	12605	47734	24829	12
11864	3149	8715	2	1568	135	1	8	9944	33030	14371	13
9303	1875	7428	1	76	19	-	2	5076	14493	1989	14
466	466	-	-	1045	87	1	3	3235	11083	7848	15
3	3	-	-	106	6	-	-	125	1566	1441	16
134	107	27	-	292	20	-	-	1021	2893	1845	17
4	4	-	-	12	-	-	-	30	424	394	18
1373	868	505	-	562	58	1	1	1547	7917	5865	19
952	523	429	-	317	27	1	-	910	5058	3719	20
411	335	76	-	245	31	-	1	623	2814	2115	21
361	322	39	2	53	8	-	1	307	1201	855	22
155	80	75	-	17	6	-	-	55	1127	997	23
3532	2566	966	-	66	15	-	2	752	4459	2741	24
735	396	339	1	107	9	-	3	324	2196	1533	25
125	82	43	-	8	-	-	2	52	309	214	26
-	-	-	-	5	-	-	-	28	128	100	27
333	169	164	1	83	7	-	1	189	1299	946	28
277	145	132	-	16	2	-	-	83	588	373	29
2671	1666	1005	15	150	28	4	7	320	5059	3734	30
839	163	676	-	5	2	1	-	27	891	188	31
1472	1185	287	-	124	25	3	5	258	3083	2538	32
1281	997	284	-	120	25	3	2	238	2804	2282	33
8	8	-	-	-	-	-	-	-	8	8	34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35
8	8	-	-	-	-	-	-	2	14	12	36
344	302	42	15	21	1	-	2	33	1063	988	37
79937	18193	61744	-	543	149	3	21	6123	96715	28848	38
24475	5532	18943	-	286	98	-	9	2980	34434	12511	39
5419	1600	3819	-	133	17	-	3	183	11840	7838	40
1263	715	548	-	4	-	-	-	109	1430	773	41
6350	971	5379	-	142	77	-	1	2227	9115	1509	42
1523	473	1050	-	173	27	-	-	628	4087	2409	43
5282	1042	4240	-	14	4	1	2	41	5616	1335	44
425	412	13	-	19	7	1	-	27	605	565	45
278	267	11	-	5	1	-	-	46	717	660	46
8	8	-	-	-	-	-	-	-	9	9	47
228	33	195	-	-	-	-	-	28	256	33	48
39507	8210	31297	-	4	3	-	2	1982	41495	8216	49
8211	2216	5995	-	42	9	1	8	391	9496	3110	50
104758	30366	74392	20	3376	449	14	56	20348	161981	67241	51

Tabell 3.4.9 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1987

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by principal offence and principal sanction, 1987

Anm. Motsvarande tabell men med utförligare brottsredovisning kan rekvireras från SCB.

HUVUDBROTT	DÖMDA TILL								
	FÄNG- ELSE	SLU- TEN PSYK VÄRD M M	ÖP- PEN PSYK VÄRD	SKYDDSTILLSYN			VILL- KOR- LIG DOM	VÄRD ENLIGT	
				TO- TALT	DÄRAV MED FÄNG- ELSE	BRB 33:2 TILL- LÄM- PAD		SOCIAL- TJÄNST- LAGEN	LAGEN OM VÄRD AV MISS- BRUKARE
1 BROTT MOT BROTTSBALKEN	320	19	1	767	62	2	1794	65	2
2 BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	39	10	-	62	10	1	105	13	-
3 BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	36	10	-	46	10	1	96	13	-
4 DÄRAV MORD OCH DRÄP	4	8	-	1	-	1	-	-	-
5 MISSHANDEL INKL GROV	31	2	-	44	9	-	85	12	-
6 VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	-	-	-	1	1	-	9	-	-
7 BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	2	-	-	14	-	-	7	-	-
8 ÅREKRÄNKNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 SEXUALBROTT (6 KAP)	1	-	-	2	-	-	2	-	-
10 DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	245	4	1	601	43	1	1523	38	1
13 TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	139	3	-	329	26	1	755	27	1
14 DÄRAV SNATTERI	1	-	-	9	-	-	1	-	-
15 STÖLD	68	1	-	241	13	1	724	15	1
16 GROV STÖLD	42	-	-	39	10	-	16	1	-
17 TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	20	-	-	31	2	-	8	9	-
18 RÄN INKL GROVT	7	2	-	4	1	-	1	1	-
19 BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	89	-	-	251	17	-	602	4	-
20 DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	68	-	-	210	16	-	481	1	-
21 HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	20	-	-	41	1	-	118	3	-
22 FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	11	1	1	17	-	-	102	1	-
23 BROTT MOT Borgenärer MM (11 KAP)	6	-	-	-	-	-	62	-	-
24 SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	-	-	-	4	-	-	2	6	-
25 BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	13	3	-	69	5	-	138	4	1
26 ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	1	2	-	6	1	-	-	-	-
27 DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	1	2	-	3	1	-	-	-	-
28 FÖRFALSKNINGSBROTT (14 KAP)	10	1	-	57	3	-	123	2	1
29 MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	2	-	-	6	1	-	15	2	-
30 BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	23	2	-	35	4	-	28	10	-
31 BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	-	-	-	3	-	-	1	-	-
32 BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	22	2	-	32	4	-	26	10	-
33 DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	16	2	-	32	4	-	26	8	-
34 HÖGHÄLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35 BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36 MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	1	-	-	-	-	-	1	-	-
37 BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38 BROTT MOT ANDRA LAGAR	355	-	-	278	29	1	145	2	1
39 TRAFIKBROTTLÅGEN	225	-	-	179	1	1	74	-	-
40 DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	205	-	-	174	1	1	70	-	-
41 SMITNING	2	-	-	-	-	-	2	-	-
42 OLOVLIG KÖRNING	16	-	-	3	-	-	-	-	-
43 NARKOTIKA STRAFFLAGEN	101	-	-	88	23	-	30	2	-
44 VARUSMUGGLINGSLÅGEN	18	-	-	9	4	-	10	-	-
45 TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	3	-	-	2	1	-	4	-	-
46 SKATTEBROTTLÅGEN	3	-	-	-	-	-	15	-	-
47 MILJÖSKYDDSLÅGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48 NATURVÄRDSLÅGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49 VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 ÖVRIGT	5	-	-	-	-	-	12	-	1
51 TOTALT	675	19	1	1045	91	3	1939	67	3

BÖTER			DISCI- PLIN- STRAFF	BRB 34:1 TILLÄMPAD		FRI FRÅN PÅ- FÖLJD	PÅ- FÖLJD EFTER- GIVEN	ÅTALS- UNDER- LÄTEL- SER (=ÅU)	SUMMA DOMAR, SF OCH ÅU	DÄRAV DOMAR	
TOTALT	DÄRAV GENOM DOM	GENOM STRAFF- FÖRE- LÄGG.		TOTALT	DÄRAV AVS FÄNG- ELSE						
6088	1830	4258	-	410	23	1	7	2861	12335	5216	1
411	307	104	-	12	-	1	5	112	770	554	2
221	174	47	-	10	-	1	5	59	497	391	3
-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	13	4
203	160	43	-	9	-	1	5	56	448	349	5
4	4	-	-	1	-	-	-	1	16	15	6
181	127	54	-	2	-	-	-	49	255	152	7
6	4	2	-	-	-	-	-	3	9	4	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
3	2	1	-	-	-	-	-	1	4	2	11
5293	1306	3987	-	360	20	-	1	2637	10704	4080	12
4637	857	3780	-	225	15	-	1	2264	8381	2337	13
4215	684	3531	-	31	6	-	-	1825	6082	726	14
88	88	-	-	156	9	-	-	345	1639	1294	15
1	1	-	-	12	-	-	-	3	114	111	16
7	5	2	-	18	-	-	-	40	133	91	17
-	-	-	-	2	-	-	-	3	20	17	18
279	174	105	-	124	5	-	-	269	1618	1244	19
193	109	84	-	80	2	-	-	186	1219	949	20
84	63	21	-	44	3	-	-	81	391	289	21
79	68	11	-	9	-	-	-	40	261	210	22
26	14	12	-	-	-	-	-	6	100	82	23
272	193	79	-	2	-	-	-	58	344	207	24
212	76	136	-	23	1	-	1	91	555	328	25
18	7	11	-	2	-	-	1	21	51	19	26
-	-	-	-	2	-	-	-	10	18	8	27
84	33	51	-	19	1	-	-	39	336	246	28
110	36	74	-	2	-	-	-	31	168	63	29
172	141	31	-	15	2	-	-	21	306	254	30
30	17	13	-	-	-	-	-	3	37	21	31
141	123	18	-	15	2	-	-	17	265	230	32
114	97	17	-	14	2	-	-	16	228	195	33
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35
1	1	-	-	-	-	-	-	1	4	3	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37
8943	1668	7275	-	59	8	1	1	607	10392	2510	38
3573	662	2911	-	27	4	-	-	295	4373	1167	39
381	118	263	-	13	-	-	-	11	854	580	40
221	102	119	-	1	-	-	-	8	234	107	41
595	94	501	-	13	4	-	-	228	855	126	42
229	83	146	-	30	3	-	-	116	596	334	43
801	141	660	-	1	-	1	-	4	844	180	44
45	41	4	-	-	-	-	-	2	56	50	45
26	24	2	-	-	-	-	-	4	48	42	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47
15	4	11	-	-	-	-	-	5	20	4	48
3294	538	2756	-	-	-	-	-	136	3430	538	49
960	175	785	-	1	1	-	1	45	1025	195	50
15031	3498	11533	-	469	31	2	8	3468	22727	7726	51

Tabell 3.4.10 a Personer som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1987
Persons sentenced to imprisonment, by offence and duration of imprisonment, 1987

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

BROTT	FÄNGELSETIDENS LÄNGD I MÅNADER													TOTALT	GENOMSNITTLIG FÄNGELSE TID I MÅNADER
	MINDRE ÄN 1	EXAKT 1	MER ÄN 1 HÖGST 2	MER ÄN 2 HÖGST 3	MER ÄN 3 HÖGST 4	MER ÄN 4 MINDRE ÄN 6	EXAKT 6	MER ÄN 6 MINDRE ÄN 12	EXAKT 12	MER ÄN 12 HÖGST 24	MER ÄN 24 HÖGST 48	MER ÄN 48	LIVS- TID		
BROTT MOT BROTTSBALKEN	408	1664	1650	1195	904	160	1028	1061	516	537	207	66	7	9403	6.2
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	69	642	477	282	180	29	171	146	126	165	104	37	7	2435	7.5
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	56	578	410	252	136	24	137	106	98	115	46	27	7	1992	6.5
DÄRAV MORD OCH DRÅP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	12	26	7	48	80.6
MISSHANDEL INKL GROV	56	575	397	242	128	23	134	101	96	109	33	1	-	1895	4.7
VÄLLANDE TILL ANMANS DÖD	-	2	8	5	4	-	2	1	2	3	1	-	-	28	6.8
BROTT MOT FRIHET O FRIAD (4 KAP)	13	62	60	29	34	4	16	12	4	4	4	1	-	243	4.1
ÅREKRÄNNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SEXUALBROTT (5 KAP)	-	2	6	1	10	1	17	27	24	45	54	9	-	196	21.1
DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	-	-	3	-	1	-	2	7	7	34	30	5	-	89	26.1
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	4	9.3
BROTT MOT FÖRMOGENHET (8-12 KAP)	70	679	932	754	583	104	751	825	356	347	80	25	-	5506	6.3
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	51	453	681	565	406	76	488	520	231	222	52	23	-	3768	6.2
DÄRAV SNATTERI	2	9	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	13	1.2
STÖLD	35	304	425	323	261	53	218	121	121	11	-	-	-	1772	3.5
GROV STÖLD	2	36	53	93	34	8	186	325	140	94	13	-	-	984	8.4
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	10	98	188	120	100	13	72	52	13	7	-	-	-	673	3.6
RÄN INKL GROVT	-	-	7	23	1	-	8	18	56	110	39	23	-	285	21.5
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	16	124	194	168	161	25	217	280	111	105	23	2	-	1426	6.9
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	10	57	84	76	71	8	126	199	93	90	22	2	-	838	8.5
HALERI, HALERIFÖRSEELSE	6	67	106	92	90	17	90	76	18	15	1	-	-	578	4.7
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	2	5	15	6	5	-	22	11	7	12	4	-	-	89	8.5
BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	1	91	34	10	9	1	19	11	5	6	1	-	-	188	3.5
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	-	6	8	5	2	2	5	3	2	2	-	-	-	35	5.1
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	9	42	49	48	31	11	42	36	13	15	22	4	-	322	8.1
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	-	-	-	7	-	-	1	7	5	11	18	4	-	53	25.1
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	-	-	-	6	-	-	-	4	4	11	18	1	-	44	22.7
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	5	28	27	25	18	6	23	22	6	3	4	-	-	167	5.3
MENED, FÄLSKT ÅTAL MM (15 KAP)	4	14	22	16	13	5	18	7	2	1	-	-	-	102	3.9
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	260	301	192	111	110	16	64	54	21	10	1	-	-	1140	2.6
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	-	2	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	7	2.7
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	35	237	173	98	73	16	62	53	20	10	1	-	-	778	3.3
DÄRAV VÄLD M T.M (1-2,4-5 PAR)	31	228	159	94	63	16	59	51	16	8	1	-	-	726	3.2
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.0
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	10.0
BROTT AV KRIGSHÄN (21 KAP)	225	61	17	12	36	-	1	-	-	-	-	-	-	352	1.1
BROTT MOT ANDRA LAGAR	458	4310	1334	385	293	65	212	218	115	169	173	71	-	7803	3.7
TRAFIKBROTTLÅGEN	249	3843	1027	176	83	25	26	9	4	1	-	-	-	5443	1.3
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTÖNYKTERH.	194	3587	919	135	50	18	12	6	2	-	-	-	-	4923	1.3
SMITNING	2	18	14	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	41	1.8
OLÖVLIG KÖRNING	51	216	71	19	15	1	4	1	-	-	-	-	-	378	1.4
NARKOTIKASTRÄFFLAGEN	70	222	165	134	111	30	107	153	80	132	126	46	-	1376	10.8
VARUSMUGGLINGSLAGEN	10	45	22	8	11	1	9	9	4	8	42	24	-	193	20.1
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	5	29	21	17	13	2	4	9	2	-	-	-	-	102	3.1
SKATTEBROTTLÅGEN	-	22	26	20	18	1	42	29	18	22	5	1	-	204	7.9
MILJÖSKYDDSLÅGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NATURVÄRDSLÅGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖVRIGT	124	149	73	30	57	6	24	9	7	6	-	-	-	485	2.3
TOTALT	866	5974	2984	1580	1197	225	1240	1279	631	706	380	137	7	17206	5.1

Tabell 3.4.10 b Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1987
Women sentenced to imprisonment, by offence and duration of imprisonment, 1987

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

BROTT	FÄNGELSETIDENS LÄNGD I MÅNADER													TOTALT	GENOMSnittlig FÄNGELSETID I MÅNADER
	MINDRE ÄN 1	EXAKT 1	MER ÄN 1 HÖGST 2	MER ÄN 2 HÖGST 3	MER ÄN 3 HÖGST 4	MER ÄN 4 HÖGST 6	EXAKT 6	MER ÄN 6 MINDRE ÄN 12	EXAKT 12	MER ÄN 12 HÖGST 24	MER ÄN 24 HÖGST 48	MER ÄN 48	LIVS- TID		
BROTT MOT BROTTSBALKEN	14	77	85	62	25	3	42	55	37	20	4	2	1	427	6.0

BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	-	8	13	5	-	-	2	3	8	6	2	2	1	50	13.4
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	-	7	12	5	-	-	2	3	8	5	2	2	1	47	13.8
DÄRAV MORD OCH DRÅP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	4	87.0
MISSHANDEL INKL GROV	-	7	10	5	-	-	2	3	8	5	1	-	-	41	7.3
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.0
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.5
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SEXUALBROTT (6 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	18.0
DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	10	55	60	45	22	2	40	46	29	14	2	-	-	325	5.4
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	6	45	32	32	14	2	17	18	16	3	-	-	-	185	4.2
DÄRAV SNATTERI	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.0
STÖLD	4	34	21	19	4	1	6	3	-	-	-	-	-	92	2.4
GROV STÖLD	-	5	4	8	6	-	9	14	10	-	-	-	-	56	6.4
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	2	4	7	3	3	1	2	1	2	-	-	-	-	25	3.6
RÄN INKL GROVT	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	9	11.8
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	4	9	26	13	8	-	16	24	13	8	2	-	-	123	6.7
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	4	5	16	12	5	-	13	21	13	8	2	-	-	99	7.5
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	-	4	9	1	3	-	3	3	-	-	-	-	-	23	3.5
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	-	-	-	-	-	-	4	4	-	3	-	-	-	11	10.9
BROTT MOT Borgenärer MM (11 KAP)	-	1	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	6	3.8
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	2	3	5	7	1	-	-	3	-	-	-	-	-	21	3.0
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3.0
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3.0
FÖRFALSKNINGSBROTT (14 KAP)	1	2	4	4	1	-	-	3	-	-	-	-	-	15	3.4
MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1.2
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	2	11	7	5	2	1	-	3	-	-	-	-	-	31	2.5
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	2	11	7	5	2	1	-	2	-	-	-	-	-	30	2.3
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	-	10	6	5	-	1	-	2	-	-	-	-	-	24	2.4
HÖGHÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	8.0
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

BROTT MOT ANDRA LAGAR	32	209	55	10	12	4	15	16	4	21	17	6	-	401	5.3

TRAFIKBROTTSLAGEN	24	181	28	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	237	1.1
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	19	174	18	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	213	1.1
SMITNING	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.5
ÖLOVLIG KORNING	5	6	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	20	1.4
NARKOTIKASTRÄFFLAGEN	6	21	18	8	9	2	15	13	4	16	14	4	-	130	10.9
VARUSMUGGLINGSLAGEN	2	6	3	-	-	1	-	1	-	4	3	2	-	22	17.4
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	3.8
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	3	9.0
MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NATURVÄRDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VÄGTAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖVRIGT	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2.2
TOTALT	46	286	140	72	37	7	57	71	41	41	21	8	1	828	5.7

Tabell 3.4.11 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter medborgarskap, huvudbrott och ålder, 1987

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by citizenship, principal offence and age, 1987

MEDBORGARE FRÅN	HUVUDBROTT				BROTT MOT ANDRA LAGAR			TOTALT	ÅLDER VID TIDEN FÖR DOMEN/ÅKLAGARBESLUTET/ STRAFFÖRELÄGGANDET				
	BROTT MOT BROTTSBALKEN				SAMT- LIGA	DÄRAV			15-17	18-20	21-24	25-39	40-
	BROTT MOT PERSON	FÖR- MOGEN- HETS- BROTT	BROTT MOT ALLM O STATEN	SUMMA		RATT- FYLLE- RI OCH RATT- ONYK- TERHET	NARKO- TIKA- STRAFF- LAGEN						
NORDEN	662	3204	388	4254	6965	867	312	11219	830	1061	1520	5232	2576
ÖVRIGA EUROPA INKL SOVJET O TURKIET	482	2414	172	3068	4296	398	125	7364	532	575	957	3561	1739
AFRIKA	80	351	60	491	257	38	31	748	21	62	174	442	49
NORDAMERIKA	14	47	6	67	126	26	4	193	23	23	28	74	45
SYD- OCH MELLANAMERIKA	82	692	53	827	493	38	19	1320	88	133	231	702	166
ASIEN	161	775	107	1043	1005	68	60	2048	87	125	444	1250	142
AUSTRALIEN OCH OCEANIEN	1	7	-	8	9	-	-	17	2	-	3	9	3
STATSLÖSA OCH OKÄNT	33	100	17	150	133	9	11	283	14	48	68	118	35
SAMTLIGA UTLÄNDSKA MEDBORGARE	1515	7590	803	9908	13284	1444	562	23192	1597	2027	3425	11388	4755
SVERIGE	8762	40144	6452	55358	83431	10396	3525	138789	13220	18319	22698	48154	36398
TOTALT	10277	47734	7255	65266	96715	11840	4087	161981	14817	20346	26123	59542	41153
DÄRAV KYRKOBOKFÖRDA													
NORDEN	586	2686	304	3576	3519	720	157	7095	742	667	797	3324	1565
ÖVRIGA EUROPA INKL SOVJET O TURKIET	436	1977	130	2543	2646	292	102	5189	500	480	682	2438	1089
AFRIKA	60	189	47	296	224	37	26	520	16	34	87	341	42
NORDAMERIKA	12	35	5	52	91	13	3	143	18	20	21	55	29
SYD- OCH MELLANAMERIKA	75	504	47	626	424	35	17	1050	78	111	173	550	138
ASIEN	151	683	94	928	879	64	56	1807	78	115	402	1105	107
AUSTRALIEN OCH OCEANIEN	1	5	-	6	7	-	-	13	2	-	3	6	2
STATSLÖSA OCH OKÄNT	29	81	14	124	110	8	10	234	12	43	60	92	27
SAMTLIGA KYRKOBOKF. UTLÄNDSKA MEDBORGARE	1350	6160	641	8151	7900	1169	371	16051	1446	1470	2225	7911	2999

Tabell 3.4.12 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter län, huvudbrott och ålder, 1987

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by county, principal offence and age, 1987

LÄN	HUVUDBROTT								ÅLDER VID TIDEN FÖR DOMEN/ÅKLAGARBESLUTET/ STRAFFÖRELÄGGANDET				
	BROTT MOT BROTTSBALKEN				BROTT MOT ANDRA LAGAR								
	BROTT MOT PERSON	FÖR- MÖGEN- HETS- BROTT	BROTT MOT ALLM O STATEN	SUMMA	SAMT- LIGA	DÄRAV		15-17	18-20	21-24	25-39	40-	
						RATT- FYLLE- RI OCH RATT- ÖNYSK- TERHET	NARKO- TIKA- STRAFF- LAGEN						
STOCKHOLMS LÄN	2193	11673	1903	15769	16218	2327	867	31987	2899	3332	5086	13290	7380
UPPSALA LÄN	358	1511	223	2092	2696	270	68	4788	385	534	809	1803	1257
SÖDERMANLANDS LÄN	370	1664	247	2281	3750	322	135	6031	545	824	1054	2135	1473
ÖSTERGÖTLANDS LÄN	445	1756	258	2459	3632	380	140	6091	554	773	979	2218	1567
JÖNKÖPINGS LÄN	303	1411	237	1951	2514	363	97	4465	472	607	693	1486	1207
KRONBERGS LÄN	135	700	91	926	1972	185	70	2898	237	400	493	999	769
KÄLMAR LÄN	180	780	102	1062	2038	228	71	3100	386	441	492	908	873
GÖTLANDS LÄN	88	351	36	475	423	105	12	898	115	166	147	267	203
BLEKINGE LÄN	170	588	144	902	1467	193	42	2369	226	370	383	742	648
KRISTIANSTADS LÄN	273	1114	231	1618	3066	401	28	4684	425	687	805	1445	1322
MALMÖHUS LÄN	1129	5318	795	7242	10649	1148	627	17891	1511	1973	2756	6860	4791
HALLANDS LÄN	206	982	111	1299	2592	360	46	3891	338	488	621	1353	1091
GÖTEBORGS O BOHUS LÄN	814	5138	636	6588	8999	1305	788	15587	1336	1863	2683	6146	3559
ÄLVSBORGS LÄN	444	1942	268	2654	5218	600	68	7872	636	1059	1242	2830	2105
SKARABORGS LÄN	275	1111	168	1554	2589	354	78	4143	477	639	720	1284	1023
VÄRMLANDS LÄN	334	1465	228	2027	3252	436	70	5279	502	739	920	1861	1257
ÖREBRÖ LÄN	353	1554	228	2135	2852	292	198	4987	521	774	767	1764	1161
VÄSTMANLANDS LÄN	309	1423	245	1977	3100	317	194	5077	485	667	786	1919	1220
KOPPARBERGS LÄN	430	1365	200	1995	2612	404	71	4607	494	685	716	1449	1263
GÄVLEBORGS LÄN	323	1269	179	1771	2221	423	112	3992	426	553	682	1276	1055
VÄSTERNORRLANDS LÄN	281	1336	215	1832	2767	447	72	4599	470	605	677	1544	1303
JÄMTLANDS LÄN	132	514	72	718	1150	197	48	1868	142	268	261	677	520
VÄSTERBOTTENS LÄN	222	1066	159	1447	2568	255	54	4015	482	529	599	1308	1097
NORRBOTTENS LÄN	339	1361	214	1914	3687	390	80	5601	624	838	930	1787	1422
TULLVERKSÅKLAGARE	1	3	2	6	4163	-	-	4169	91	409	614	1796	1259
REGIONÅKLAGARE													
O HÖVRÄTTER	4	10	4	18	40	-	26	58	3	2	10	24	19
HELA RIKET	10277	47734	7255	65266	96715	11840	4087	161981	14817	20346	26123	59542	41153

Tabell 3.4.13 Personer som dömts, efter påföljd 1987
Persons who were sentenced 1987, by sanction

PÅFÖLJD	DOMAR	PÅFÖLJD	DOMAR
ENDAST EN PÅFÖLJD	56576	TVÅ PÅFÖLJD	10656
-----		-----	
FÄNGELSE	15566	FÄNGELSE + SKYDDSTILLSYN	163
SLUTEN PSYK VÅRD	272	-''- + VILLKORLIG DOM	70
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-''- + DAGSBÖTER	9
ÖPPEN PSYK VÅRD	10	-''- + ANNAN PÅFÖLJD	1
SKYDDSTILLSYN	4377		
DÄRAV MED FÄNGELSE	813	DAGSBÖTER + ÖPPEN PSYK VÅRD	-
BRB 33:2 TILLÄMPAD	38	-''- + SKYDDSTILLSYN	1751
VILLKORLIG DOM	3304	-''- + VILLKORLIG DOM	7065
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	463	-''- + VÅRD ENL SOL	301
VÅRD ENL LAG O VÅRD AV MISSBRUKARE	19	-''- + VÅRD ENL LVM	-
DAGSBÖTER	22891	-''- + NORMERADE BÖTER	-
NORMERADE BÖTER	40		
PENNINGSBÖTER	7425	BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + FÄNGELSE	575
DISCIPLINSTRAFF	20	DÄRAV AVS FÄNGELSE	3
BRB 34:1 P 1 TILLÄMPAD	2122	SKYDDSTILLSYN	566
DÄRAV AVS FÄNGELSE	442	VILLKORLIG DOM	6
SKYDDSTILLSYN	1620		
VILLKORLIG DOM	59	BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + DAGSBÖTER	711
FRI FRÅN PÅFÖLJD	12	DÄRAV AVS FÄNGELSE	8
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	55	SKYDDSTILLSYN	643
		VILLKORLIG DOM	60
		BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + ANNAN PÅFÖLJD	4
		DÄRAV AVS FÄNGELSE	2
		SKYDDSTILLSYN	1
		VILLKORLIG DOM	1
		ÖVRIGT	6
		FLERA PÅFÖLJD	9

		DÄRAV FÄNGELSE + ANNAN PÅFÖLJD	9
		SUMMA	67241

3.5 Kriminalvård

Corrections

3.5.1 Några resultat

Kriminalvård – fängelse och frivård

Kriminalvård innebär

- antingen *intagning* i fängelse, även kallad anstaltsvård
- eller frivård, dvs *övervakning* av dem som dömts till skyddstillsyn eller som villkorligt frigivits ur fängelset.

Kriminalvården sysselsätter ungefär 4 600 personer på anstalterna, 750 inom frivården och 340 personer vid kriminalvårdsstyrelsen. Hela kriminalvården kostade ca 2,0 miljarder kronor budgetåret 1987/88.

Fängelserna

Den 1 oktober 1987 fanns 76 fängelser: 19 riksanstalter och 57 lokalanstalter samt 25 häkten.

År 1987 togs drygt 49 000 personer¹ in i fängelser och häkten. Medelbeläggningen 1987 uppgick till ca 4 500 personer.

De vanligaste brotten bland dem som påbörjar ett fängelsestraff är rattfylleri, stöld, narkotikabrott, bedrägeri samt misshandel.

Antalet kvinnor har fyrdubblats sedan mitten av 60-talet

Få unga personer (15–20 år) och få kvinnor tas in i fängelserna. Antalet nyintagna 15–17-åringar har under perioden 1965–1987 varierat mellan 40 (1965) och 9 (1975). 1987 var antalet 16. Antalet kvinnor har däremot fyrdubblats sedan mitten av 60-talet: 1965 togs 163 kvinnor in – 1987 var de 632. Det genomsnittliga antalet kvinnor i fängelserna är idag omkring 220 (inkl häktade).

År 1987 var strafftiden för 54 procent av de nyintagna högst 2 månader. För 14 procent var den 1 år eller längre. Räknar man däremot strafftiden *en given dag* blir bilden annorlunda.

Den 1 mars 1987 hade

- 16 procent en strafftid på mindre än 2 månader
- 21 procent på 2 månader och upp till 6 månader
- 35 procent på 6 månader och upp till 2 år
- 28 procent på 2 år och däröver.

Långa strafftider har ökat

Antalet fångar med långa strafftider har ökat kraftigt sedan mitten av 70-talet. Cirka 1/3 del av dem avser utländska medborgare. 1987 registrerades 2 nykomna livstidsfångar.

	Intagna den 1 mars		
	Strafftid på		
	2–4 år	5 år eller mer	Summa
1976	455	128	583
1987	721	406	1 127

Ökningen bör bli ses mot bakgrund av att internering avskaffats 1981 och de ökade insatserna mot narkotikabrottsligheten (se nedan avsnitt 3.7).

Trots att fångar med långa strafftider blir allt fler minskar den genomsnittliga vistelsetiden. Det beror huvudsakligen på de generösa reglerna angående villkorlig frigivning. Gränsen för villkorlig frigivning har sänkts tre gånger sedan 1980. Fr o m 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande två år i regel ska friges villkorligt när *halva tiden*, dock minst två månader, har avtjänats.

Fängelsevistelsen varar i genomsnitt i 3 månader

Den genomsnittliga vistelsetiden var 3 månader 1987. (Räknar man bort rattfyllerister, som vanligtvis döms till 1 à 2 månaders fängelse, ökar den genomsnittliga vistelsetiden till ungefär 3,6 månader). Utvecklingen har sett ut på följande vis:

Genomsnittlig vistelsetid i månader	1965	1970	1975	1980	1985	1987
	4,9	4,5	3,7	3,5	3,2	3,0

1) Dubbelräkningar av personer förekommer i statistiken, dvs en och samma person kan ha tagits in flera gånger under året.

Den 1 januari 1988 var 4 400 fångar (inkl häktade) inskrivna på fängelserna.

Drygt 10 procent av de inskrivna brukar dock inte vara närvarande av olika skäl: vissa har permissioner, andra är sjuka, vistas på behandlingshem eller är på rymmen osv.

Omkring 70 procent av fångarna (inkl häktade) är inskrivna på slutna anstalter. Där är bevakningen strängare än på de öppna anstalterna.

Fångarna har arbetsplikt. Ca hälften av dem är sysselsatta med industri- eller jordbruksarbete. Timförtjänsten är omkring 8 kr. Marknadsmässig lön betalas på 3 anstalter. Knappt 15 procent studerar. Uppgifterna avser budgetåret 1985/86.

En given dag har omkring 150 intagna eller 4 procent av fångarna *frigång*, dvs de får vistas utanför fängelset på dagen för att arbeta eller studera. Nätterna ska emellertid tillbringas i fängelset. Frigång har funnits sedan 1943, men användes inte i någon större utsträckning före 1974.

En given dag vistas omkring 145 intagna eller 3 procent av fångarna enligt § 34 *kriminalvårdslagen* utanför fängelse; på behandlingshem eller i familjevård, på folkhögskolor eller i militärtjänst. I genomsnitt varar dessa vistelser i 2 månader och 3 av 5 vistelser brukar fullföljas (KVS Rapport 1985:1).

Rymningar och missbruk av permissioner har minskat

År 1987 inträffade drygt 1 100 rymningar och 4 procent av de 43 000 beviljade permissionerna missköttes. Missbruk av permissioner minskade under 70-talet trots att allt fler permissioner beviljades. Antalet rymningar har halverats sedan 1977 och pendlat kring 1 100 rymningar årligen under 80-talet. De disciplinära bestraffningarna har utvecklats på följande sätt.

	1977	1986/87
Varning	2 606	2 650
Tidstillägg enligt 47 § Kval	1 099	1 837
Förflyttning	1 706	1 532
Summa	5 411	6 019

Tung narkotika förekommer sällan på anstalterna

Den sedan 1968 årligen insamlade statistiken visar, att antalet *kända* narkotikamissbrukare har varit konstant. Det har legat kring 1 100 intagna eller mellan en tredjedel och en fjärdedel av samtliga fångar. Sedan 1982 inträffade dock en ökning. Den 1 april 1987 var antalet kända narkotikamissbrukare 1 500. En av orsakerna till ökningen är att antalet personer som dömts för narkotikabrott till fängelse ökat

kraftigt under 80-talet pga ändrad ingripandep Praxis (se nedan avsnitt 3.7).

Cannabis är det preparat som är vanligast i fängelserna. Amfetamin och opiater är däremot sällsynta (KVS Rapport 1983:1).

Många undersökningar om fångarnas sociala situationer har visat att . . .

- . . . deras uppväxtmiljö i stor utsträckning varit dålig;
- . . . utbildning utöver folk- och grundskola är mycket ovanlig hos dem;
- . . . arbets- och bostadslöshet förekommer ofta;
- . . . många har alkohol- och narkotikaproblem;
- . . . över hälften har redan tidigare fängelseerfarenhet.

Många återfaller trots långa straff

Risken att återfalla i nya brott är störst tiden närmast efter frigivningen. Den varierar också med hur långt fängelsestraffet har varit och hur många gånger man tidigare varit straffad. I korthet: ju oftare man har varit straffad tidigare, desto längre fängelsestraff får man (delvis beroende på att brotten blir grövre) och desto större är risken att begå nya brott efter frigivningen.

Av de som 1980 dömdes till fängelsestraff återföll (i procent) t o m 1984 år i allvarigare (s k grövre) brott

Antal tidigare lagföringar	Fängelsestraffets längd				
	1 mån	2-6 mån	7-12 mån	13-mån	Alla
0	18	24	22	15	19
1-2	32	45	60	47	39
3-5	55	68	72	62	63
6-	72	88	92	83	85

Endast svenska medborgare. 1:a lagföring under året.

Att ha människor i fängelse kostade 1986/87, beroende på anstaltstyp, mellan 600 kr (öppna riksanstalter) och 1 200 kr (slutna riksanstalter) per person och dygn. Den genomsnittliga dygnskostnaden uppgick till 910 kr budgetåret 1986/87.

Frivården

Frivården har till uppgift att anpassa straffade till samhället genom övervakning, vilket innebär kontroll, sociala insatser och personlig påverkan. För varje dömd person inom frivården utses därför en övervakare. Tanken är att den dömda regelbundet ska träffa sin övervakare.

Övervakning är billig

Idag får man övervakning antingen omedelbart efter domen (skyddstillsyn) eller efter villkorlig frigivning från fängelset.

Övervakningen pågår i regel under 1 år och kostar 57 kronor per person och dygn.

Den 1 januari 1988 stod ca 12 200 personer under övervakning. Antalet övervakade har minskat kraftigt sedan 1 juli 1983, då övervakningstiden förkortades till i regel 1 år. Det finns drygt 5 700 lekmanövervakare, dvs vanliga medborgare som ställer upp som övervakare. Dessutom finns knappt 500 tjänstemannaövervakare.

Övervakaruppgiften är inte lätt. Den 1 oktober 1987 såg de övervakades situation ut så här. Endast 28 procent hade arbete i öppna marknaden och var fjärde saknade bostad.

Av de som dömdes till skyddstillsyn 1980 var andelen (i procent) som t o m 1984 återföll i allvarligare (s k grövre) brott följande.

Antal tidigare lagföringar	Ålder				
	15–19 år	20–24 år	25–39 år	40–år	Alla
0	50	47	28	14	39
1-2	69	55	40	25	52
3-5	85	72	57	34	65
6–	92	88	75	59	76

Endast svenska medborgare. 1:a lagföring under året.

Fängelse bättre än skyddstillsyn?

Eftersom domstolarna *inte* väljer olika påföljder "slumpmässigt" utan bl a tar hänsyn till de tilltalades olika prognoser, ger en jämförelse av tablåerna ovan inget svar på frågan om fängelse är bättre än skyddstillsyn för att förhindra återfall.

Denna fråga kan dock belysas genom att studera påföljdsvalet och återfallsfrekvenserna för *samliga* lagförda personer under en längre tidsperiod. Om fängelserna är bättre för att förhindra återfall än skyddstillsyn och andra mindre ingripande påföljder, borde återfallsfrekvenserna öka när användningen av fängelse minskar.

Tablåen nedan visar att återfallsfrekvenserna inte har ökat, utan snarare minskat under den studerade perioden – trots en påtaglig nedtrappning av fängelsestraffets användning. Ett undantag gäller emellertid personer över 25 år med minst 5 tidigare lagföringar. Här har andelen som återfallit *minst 3 gånger inom 3 år* ökat. Färre och kortare fängelsevistelser har ökat deras tid i frihet och därmed också de praktiska möjligheterna att begå nya brott.

Nordisk jämförelse 1986

Norge har få fångar, Finland många

Medelantalet fångar (inkl häktade) var lägst i Norge (48 fångar per 100 000 invånare). I Sverige var motsvarande antal 51, i Danmark 66 och i Finland 86. Medelantalet fångar ökade de senaste 5 åren i Norge, medan det minskade i Danmark, Finland och Sverige.

Den genomsnittliga vistelsetiden för dömda fångar kan uppskattas till 1 månad i Danmark, till drygt 2 månader i Norge, 3 månader i Sverige och till omkring 5 månader i Finland.

Europeisk jämförelse 1986

Sverige har få fångar

Jämfört med de övriga europeiska stater som anslutit sig till *Europarådet* var det svenska fångantalet den 1 sept 1986 *lägre* än genomsnittet för samtliga stater. Detta gäller även för andelen häktade, unga personer och den genomsnittliga vistelsetiden. Däremot var andelen utländska medborgare bland fångarna i Sverige *högre* än det europeiska genomsnittet. Sedan början av 1970-talet har fångantalet i de flesta europeiska länderna ökat (undantag: Belgien, Grekland och Turkiet), medan det sjunkit i de nordiska länderna med undantag för Norge och Island.

Antal tidigare lagföringar	Antal lagförda personer		Andel som dömts till fängelse		Andel som återfallit (samtliga påföljder)			
	66–68	78–80	66–68	78–80	inom 3 år		därav minst 3 gånger	
					66–68	78–80	66–68	78–80
0	35 000	36 600	26	26	26	24	6	5
1–2	20 400	18 800	41	34	47	42	13	9
3–4	7 600	8 300	63	41	61	57	20	16
5–9	8 900	9 900	77	50	68	67	19	23
10–	1 500	8 500	92	66	83	81	28	42
TOTALT	73 400	82 100	41	36	42	43	12	13

Anm.: Statistiken avser endast svenska medborgare lagförda för grövre brott. Första lagföring under resp år.

Tablå 1 Fångantalet den 1 september 1986 i medlemsstaterna i Europarådet. Per 100 000 av befolkningen

Rang 1986	Land	Fångantal per 100 000 av befolkningen				därav andel (i procent)				Genom- snittlig vistelse- tid 1985 (i månader)
		1983	1984	1985	1986	håk- tade	kvin- nor	ung- domar (under 21 år)	utl- med- borg- are	
1.	Österrike	110	109	109	103	23	4	..	8	..
2.	Turkiet	..	193	139	102	42	4	..	1	7,2
3.	England ¹	88	87	97	95	22	3	26	1	3,1
4.	Luxemburg	67	66	73	89	37	5	4	41	5,2
5.	Västtyskland	100	97	92	88	23	4	13	15	6,8
6.	Frankrike	70	76	72	84	46	4	16	28	5,7
7.	Portugal	59	78	93	82	41	4	13	6	10,5
8.	Italien	73	76	77	76	52	5	..	9	5,7
9.	Schweiz	62	62	64	67	26	5	..	36	1,9 ²
10.	Danmark	60	60	63	65	27	4	..	..	1,0
11.	Spanien	39	44	58	65	46	5	16	12	3,6
12.	Belgien	65	66	63	62	51	4	..	29	3,8
13.	Irland	42	44	56	52	6	3	27	2	2,6 ²
14.	Sverige	43	48	49	49	19	5	5	21	3,2³
15.	Norge	47	49	45	49	22	..	9	9	2,1
16.	Cypern	36	40	33	41	7	3	29	27	3,5
17.	Grekland	47	37	36	39	26	4	5	18	4,3 ²
18.	Island	24	32	39	34	6	5	..	1	3,2
19.	Nederländerna	28	33	34	34	41	3	..	22	2,3
20.	Malta	30	29	26	29	51	8	..	28	3,9
Genomsnitt		..	66	66	65	31	4	15	17	4,2

1) Inkl. Wales och Skottland. 2) Avser år 1984. 3) Jämför tabell 3.5.10 nedan.

Anmärkningar: Liechtenstein ingår inte i redovisningen. Tablåen bör läsas översiktligt eftersom jämförelser mellan olika stater kan störas av delvis kraftiga säsongvariationer. För eventuellt vetenskapligt bruk hänvisas till de tekniska kommentarerna i originalkällan.

Källa: Council of Europe. Prison Information Bulletin.

3.5.2 Statistikens omfattning, insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken omfattar i huvudsak uppgifter om personer som *pga brott*

har berövats friheten
eller
som står under övervakning.

Statistiken omfattar dock inte de personer som *pga brott* har berövats friheten eller som står under övervakning enligt

barnvårdslagen (ungdomsvårdsskolor)¹
nykterhetsvårdslagen (nykterhetsvårdsanstalter)²
mentalsjukhus m m (BrB 31:3)
tillfälligt omhändertagna enligt polislagen 11–18 §§ (tidigare LTO, se avsnitt 3.3)
gripna, anhållna på polisarrester som inte är samordnade med kriminalvårdsanstalter.

Kriminalvårdsstatistik framställs av kriminalvårdsstyrelsen (KVS) och fr o m 1973 är uppgiftsinsamlingen integrerad i rättsväsendets informationssystem (RI). Kriminalvårdsstatistiken erhålles genom bearbetningar av det centrala kriminalvårdsregistret. Det centrala kriminalvårdsregistret innehåller dels uppgifter från RI:s domsrutin, dels rapporter från kriminalvårdsanstalterna samt interneringsnämnden³, ungdomsfängelnsnämnden³, kriminalvårdsnämnden och de lokala övervakningsnämnderna.

1) Fr o m 1 januari 1982 vård enligt Socialtjänstlagen; »hem för vård eller boende».

2) Fr o m 1 januari 1982 vård enligt lag om vård av missbrukare; »hem för vård eller boende».

3) Internering har avskaffats 1 juli 1981. Ungdomsfängelse har avskaffats 1 januari 1980.

3.5.3 Kvalitet och jämförbarhet

Tidigare årgångar av Rättsstatistisk årsbok (1974–1980) innehåller uppgifter även för perioden 1950–1964. Av utrymmesskäl har redovisningen sedan 1981 inskränkts till perioden efter brottsbalkens ikraftträdande 1965. Samtidigt omredigerades vissa tabeller, vilket dock inte påverkar jämförbarheten med tidigare år. Fr o m RSÅ 1985 redovisas åren 1966–1979 som 5-års medeltal.

Vissa uppgifter har ej varit möjliga att erhålla för samtliga år. Kvaliteten i redovisningen torde ha höjts fr o m 1973 genom att uppgifterna sedan detta år hämtas från det centrala kriminalvårdsregistret inom RI.

3.5.4 Definitioner och begrepp

Fängelse (26 kap BrB) är ett tidsbestämt frihetsstraff. Strafftiden är fr o m 1 juli 1981 minst 14 dagar (tidigare 1 månad) och högst 10 år. Tiden kan dock ökas till 12 år (i undantagsfall till 16 år) om straffet är gemensamt för flera brott.

Fängelse på livstid kan utdömas för ett mindre antal mycket grova brott.

Förvandlingsstraff för böter (BrB 25:7). Före den 1 juli 1983 kunde obetalda böter förvandlas till fängelse. Förvandlingsstraffets längd beräknades efter antalet ådömda dagsböter. Minimum var 10 dagars och maximum 90 dagars fängelse. Sedan 1 juli 1983 får förvandling av bötesstraff endast äga rum i vissa särskilt anmärkningsvärda fall. Förvandlingsstraffet bestäms av rätten till fängelse i lägst 14 dagar och högst 3 månader. Någon särskild förvandlingsskala gäller inte längre.

Angående böter se avsnitt 3.4.5.

Gripna, anhållna, häktade. En person som är misstänkt för brott kan *gripas* av polisman, förklaras *anhållen* av åklagare och slutligen *häktas* genom beslut av domstol.

Se vidare avsnitt 3.3.

Huvudbrott bestäms utifrån den dom som legat närmast före den aktuella intagningen i anstalt. I de fall när flera brott anges i domen har som huvudbrott i första hand det brott valts som har längsta angivna strafftid i straffskalan. När två eller flera brott med samma maximigräns förekommit i domen har det brott angivits som har högsta minimistrafftid. I de fall där strafflatituderna för de brott som redovisas i domen varit lika har något huvudbrott ej bestämts.

OBS! Huvudbrottsbegreppet här skiljer sig från det i avsnitt 3.4.5.

Internering (30 kap BrB) avskaffades den 1 juli 1981. Internering var en brottspåföljd vid allvarliga brott, då ett långvarigt och tidsobestämt frihetsstraff ansågs lämpligt för att förebygga *fortsatt* allvarlig brottslighet.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt. Den började i anstalt och fortgick där under minst 1 år. Någon maximitid för internering fanns inte stadgad, men anstaltstiden kunde bestämmas till högst 12 år.

Beslut om övergång till vård utom anstalt fattades av interneringsnämnden. Under frivården stod den dömde under övervakning. Efter 5 år utom anstalt upphörde påföljden.

Skyddstillsyn (28 kap BrB) är en påföljd som innebär kriminalvård i frihet med övervakning och eventuellt med skyldighet att följa särskilda – av rätten – meddelade föreskrifter.

Skyddstillsyn pågår under en provotid om 3 år. I vissa fall kunde före 1974 *provotiden* förlängas till högst 5 år. Fr o m 1974 upphör *övervakningen* automatiskt efter 2 år (fr o m 1 juli 1983 efter 1 år) om inte den dömde av särskilda skäl anses vara i behov av förlängd övervakning.

Skyddstillsyn med anstaltsbehandling (BrB 28:3). Före 1980 kunde anstaltsvistelse under en eller två månader ingå i skyddstillsynen.

Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3). Sedan 1 januari 1980 kan skyddstillsyn förenas med ett fängelsestraff på högst 3 månader.

Villkorlig frigivning (BrB 26:6). Före 1966 var villkorlig frigivning efter *fem sjättedelar* av strafftiden obligatorisk för dem som dömts till mer än sex månaders fängelse. Därefter gällde fram till 30 juni 1983, att villkorlig frigivning kunde ske sedan *två tredjedelar* av strafftiden eller, om särskilda skäl förelåg, *halva* tiden avtjänats.

Fr o m 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande 2 år i regel ska friges villkorligt när *halva* tiden, dock minst två månader, har avtjänats.

För den som villkorligt friges gäller en provotid av ett år (i undantagsfall högst 3 år). Under provotiden kan den frigivne ställas under övervakning.

Ungdomsfängelse (29 kap BrB) har avskaffats den 1 januari 1980.

Ungdomsfängelse var ett tidsobestämt frihetsberövande, följt av kriminalvård i frihet. I regel skulle den tilltalade vid domen ha fyllt 18 år men ej 21 år. Vidare förutsattes att sådan fostran och utbildning som gavs i ungdomsfängelse var lämplig för den dömde.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt under sammanlagt högst 5 år. Den började med en vistelse i anstalt, som i regel varade drygt 1 år. Vid vård utom anstalt stod den dömd under övervakning.

3.5.5 Tidigare publicering

Den officiella kriminalvårdsstatistiken går tillbaka till år 1830. Ett sammandrag för åren 1830–1856 finns publicerat i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie-Statsministerns Underdåniga Embetsberättelse för åren 1830 till och med 1856, Stockholm 1868*.

En regelbunden publicering av dåvarande fängvårdsstyrelsens årsberättelser påbörjades 1857 i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *G. Fångvård. Ny följd*.

Fr o m år 1911 har årsberättelserna publicerats av Kungliga Fångvårdsstyrelsen i serien *Sveriges Officiella Statistik* under benämningen *Fångvården år 1911* osv.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har för åren 1871 t o m 1913 publicerats i *Statistisk tidskrift* under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag* och fr o m 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen* samt i *Historisk statistik för Sverige (Stockholm 1960)*. Se nu även för perioden 1751–1984 *Brott och straff i Sverige 1750–1984 (Urval nr 18)*.

För perioden 1948 till 1959 finns inga tryckta årsberättelser. 1960 års berättelse utgavs i stencilform med titeln *Kriminalvården* av Kungliga Fångvårdsstyrelsen. Fr o m 1961 återupptogs publiceringen under titeln *Kriminalvården*. Den senaste rapporten i denna serie avser 1986/87.

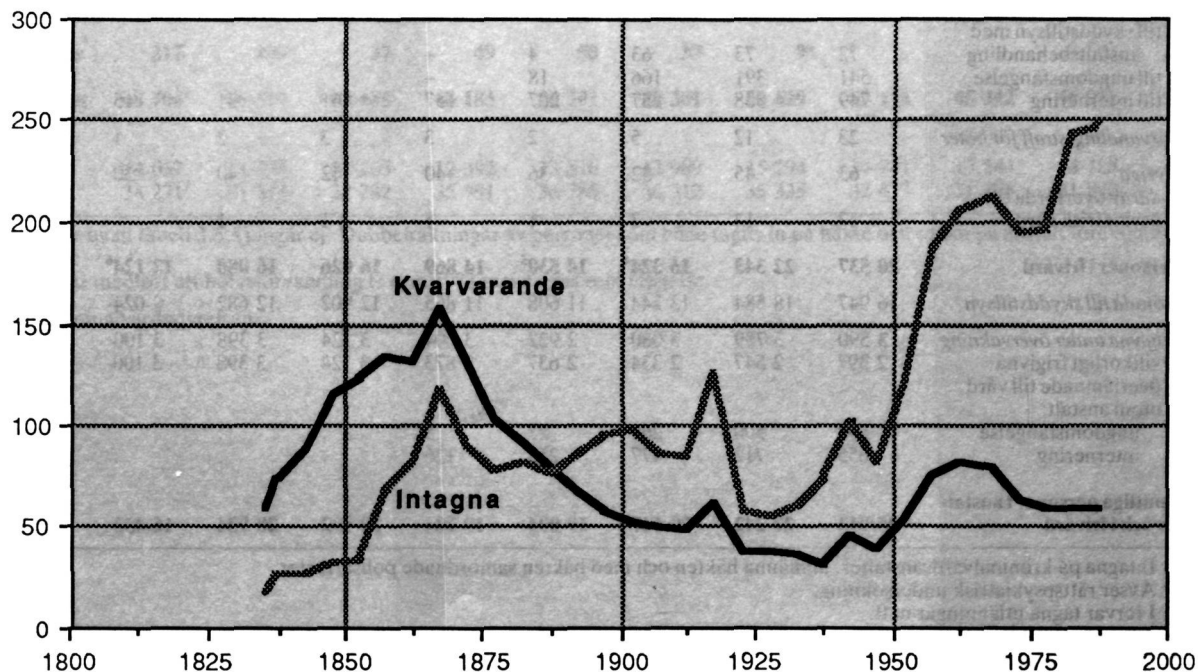
Sedan år 1974 ingår delar av kriminalvårdens redovisning i Rättstatistisk årsbok.

För åren 1966 t o m 1974 har SCB årligen publicerat uppgifter över avslutad kriminalvård i *Statistiska meddelanden serie R, Kriminalstatistik, Verkställan av dom* respektive *Avslutad kriminalvård* (1974).

Diagram 3.5.1 Till frihetsstraff dömda personer som tagits in i kriminalvårdsanstalt samt kvarvarande den 31 december, 1835–1987, per 100 000 av folkmängden vid årets slut i åldern 15–69 år
Persons admitted to prison and persons in prison on December 31st, 1835–1987, per 100 000 of the population 15–69 years of age at the end of the year

Anm. 5-års medeltal fr o m 1836. Se Brott och straff i Sverige 1750–1984 (Urval nr 18), 7:10.

**Per 100 000
invånare,
15–69 år**

Tabell 3.5.1 Genomsnittligt antal personer inom anstaltsvård och frivård, 1965–1987
Average institutional and non-institutional populations, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Personer i anstalter¹	5 376	4 899	4 223	4 564	4 835	4 996	4 844	4 309	4 339	4 283	4 481
<i>Gripna, anhållna, häktade</i>	726	736	672	818	880	875	823	744	743	736	789
<i>gripna, anhållna</i>	94	111	133	167	178	163	152	133	118	115	125
<i>häktade</i>	632	625	539	651	702	712	686	611	588	621	664
<i>därav undersökningsfall²</i>	169	112	54	41	46	45	39	25	37	49	38
<i>Dömda till fängelse</i>	4 564	4 106	3 514	3 708	3 912	4 046	3 964	3 534	3 552	3 511	3 646
<i>till skyddstillsyn med anstaltsbehandling</i>	3 202	3 104	3 028	3 479	3 755	3 985	3 933	3 519	3 541	3 506	3 643
<i>till ungdomsfängelse</i>	72	73	63	4	–	–	–	–	–	–	–
<i>till internering</i>	541	391	166	18	–	–	–	–	–	–	–
<i>Förvandringsstraff för böter</i>	749	538	257	207	157	61	31	15	11	5	3
<i>Övriga³</i>	23	12	5	2	3	3	2	1	..	..	..
<i>därav överförda till psykiatrisk vård</i>	63	45	32	36	40	42	40	30	44	36	46
	27	14	3	1	1	1	1	–	–	–	–
Personer i frivård	20 537	22 343	16 324⁴	14 530⁵	14 869	16 026	16 080	12 124⁶	11 781	11 994	12 300
<i>Dömda till skyddstillsyn</i>	16 947	18 584	13 244	11 608	11 865	12 902	12 682	9 024	8 272	8 382	8 455
<i>Frigivna under övervakning</i>	3 590	3 759	3 080	2 922	3 004	3 124	3 398	3 100	3 509	3 612	3 845
<i>villkorligt frigivna</i>	2 397	2 547	2 334	2 637	2 873	3 124	3 398	3 100	3 509	3 612	3 845
<i>överlämnade till vård utom anstalt:</i>											
<i>ungdomsfängelse</i>	538	500	269	27	5	–	–	–	–	–	–
<i>internering</i>	655	712	477	258	126	–	–	–	–	–	–
Samtliga personer i anstalter och i frivård	25 913	27 242	20 547	19 094	19 704	20 992	20 924	16 433	16 128	16 277	16 781

1) Intagna på kriminalvårdsanstalter, allmänna häkten och med häkten samordnade polisarrester.

2) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

3) I förvar tagna utlänningar m fl.

4) Lagändring 1974.

5) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr o m 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter.

6) Lagändring 1 juli 1983.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.2 Personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten, 1965–1987

Persons admitted to prison and remand prison, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Gripna, anhållna, häktade	36 437²	34 172	32 442	35 911	36 955	36 466	35 452	32 527	31 807	31 890	34 090
Dömda	11 699	11 238	11 006	12 223	13 296	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188	14 980
till fängelse	9 977	9 946	10 224	12 054	13 234	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188	14 980
till skyddstillsyn med											
anstaltsbehandling	680	641	494	11	.	.	.	.	.	.	.
till ungdomsfängelse	500	315	99	2	–	.	.	.	.	.	.
till internering	542	336	189	156	62	.	.	.	.	.	.
Förvandlingsstraff för böter	217	109	37	49	50	37	9³	..	..	..	..
Samtliga¹ intagna under året	48 704²	45 519	43 485	48 183	50 301	50 301	50 629	47 174	45 342	46 078	49 070
därav											
i kriminalvårdsanstal-											
terna	14 057	14 175	11 203	12 392	13 516	13 989	15 294	14 741	13 544	14 188	14 980
i de allmänna häktena	34 271 ²	31 344	32 282	35 791	36 785	36 312	35 335	32 433	31 798	31 890	34 090

1) Kategorin »Övriga« (se ovan tabell 3.5.1) ingår ej. Dubbelräkningar av personer som både tagits in på häkte och sedan på anstalt förekommer.

2) Avser åren 1967–1969.

3) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling fr o m 1983 registreras som fängelse.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.3 Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter ålder och påföljd, 1965–1987
 Persons who started prison sentences, by age and sentence, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs återintagningar under året redovisas ej.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
15–17 år	28	27	14	26	28	37	24	18	16	30	16
Fängelse	8	12	7	26	28	37	24	18	16	30	16
Ungdomsfängelse	20	15	7	–	–	–	–	–	–	–	–
18–20 år	1 339	1 288	1 108	1 023	1 144	1 065	1 142	1 049	990	957	1 046
Fängelse	697	771	841	1 016	1 142	1 065	1 142	1 049	990	957	1 046
Förvaldningsstraff för böter	5	3	1	4	2	–	–	..	..	..	..
Ungdomsfängelse	280	162	45	–	–	–	–	–	–	–	–
Internering	0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	357	352	221	3	–	–	–	–	–	–	–
21–24 år	2 778	2 812	2 515	2 663	2 765	2 739	2 796	2 654	2 420	2 671	2 909
Fängelse	2 482	2 591	2 364	2 652	2 757	2 733	2 795	2 654	2 420	2 671	2 909
Förvaldningsstraff för böter	32	16	5	6	8	6	1	..	..	..	..
Ungdomsfängelse	26	9	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Internering	9	2	1	1	–	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	229	194	144	4	–	–	–	–	–	–	–
25–29 år	2 041	2 504	2 523	2 756	2 972	3 154	3 375	3 107	2 857	2 928	3 142
Fängelse	1 918	2 399	2 432	2 736	2 965	3 148	3 372	3 107	2 857	2 928	3 142
Förvaldningsstraff för böter	39	25	8	13	5	6	3	..	..	..	..
Internering	38	18	8	5	2	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	46	62	75	2	–	–	–	–	–	–	–
30–39 år	2 548	2 272	2 799	3 397	3 925	4 164	4 640	4 523	4 125	4 297	4 502
Fängelse	2 396	2 196	2 728	3 376	3 902	4 152	4 639	4 523	4 125	4 297	4 502
Förvaldningsstraff för böter	58	28	13	17	22	12	1	..	..	..	..
Internering	57	22	15	3	1	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	37	26	43	1	–	–	–	–	–	–	–
40–år	2 591	2 033	1 878	2 263	2 453	2 676	3 200	3 296	3 127	3 305	3 365
Fängelse	2 476	1 978	1 852	2 248	2 440	2 663	3 196	3 296	3 127	3 305	3 365
Förvaldningsstraff för böter	83	36	11	9	13	13	4	..	..	..	..
Internering	21	12	4	5	–	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	11	7	11	1	–	–	–	–	–	–	–
Samtliga	11 325	10 936	10 837	12 128	13 287	13 835	15 177	14 647	13 535	14 188	14 980
Fängelse ¹	9 977	9 947	10 224	12 054	13 234	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188	14 980
Förvaldningsstraff för böter	217	108	38	49	50	37	9	..	..	..	..
Ungdomsfängelse	326	186	53	–	–	–	–	–	–	–	–
Internering	125	54	28	14	3	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	680	641	494	11	–	–	–	–	–	–	–

1) Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3) ingår fr o m 1980.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.4 Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter strafftid vid intagning, 1965–1987

Persons who started prison sentences, by length of sentence, 1965–1987

Anm. 5-ars medeltal avseende åren 1965–1979.

En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs återintagningar under året redovisas ej.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Fängelse¹	9 977	9 946	10 224	12 054¹	13 234	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188	14 980
1/2–2 månader	5 472	6 141	6 356	7 185	7 540	7 753	8 604	8 282	7 395	7 639	8 069
3–5 »	1 488	1 238	1 225	1 801	2 120	2 371	2 572	2 358	2 026	2 205	2 364
6–11 »	2 039	1 620	1 519	1 713	2 044	2 094	2 240	2 235	2 222	2 353	2 532
1 år	813	723	807	936	1 028	988	1 107	1 144	1 223	1 326	1 335
2 år	108	135	179	216	248	288	355	319	314	363	311
3 år	26	42	62	87	108	135	124	134	142	116	155
4 år och däröver	29	46	75	111	146	165	163	171	209	183	212
livstid	2	1	1	5	–	4	3	4	4	3	2
Internering (minsta tid)	125	54	27	14	3	.	.	.	.	.	.
1 år	64	30	9	–	1	.	.	.	.	.	.
2 år	37	16	10	8	1	.	.	.	.	.	.
mer än 2 år	24	8	8	6	1	.	.	.	.	.	.
Förvandlingsstraff för böter	217	109	37	49	50	37	9²	..	..	..	..
högst 30 dagar	57	24	10	12	8	8	2	..	..	..	..
31–90 dagar	160	85	27	37	42	29	7	..	..	..	..

1) Fr o m 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

2) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling registreras som fängelse.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.5 Personer som dömts till fängelse och som under 1987 tagits in i kriminalvårdsanstalt efter ålder, kön och huvudbrott

Persons sentenced and admitted to prison, by age, sex and principal offence, 1987

Anm. Personer dömda till skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3) ingår.

Huvudbrott ¹	Ålder vid intagning								Summa	därav kvinnor
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-		
<i>Brottsbalken</i>										
3 kap Brott mot liv och hälsa	2	112	275	212	224	151	176	74	1 226	34
därav mord (3:1)	1	–	2	6	8	4	2	1	24	2
dråp (3:2)	–	2	4	6	5	3	3	6	29	4
misshandel (3:5)	1	82	232	159	169	100	129	52	924	7
grov misshandel (3:6)	–	25	30	32	39	35	41	14	216	20
4 kap Brott mot frihet och frid	–	2	24	36	29	40	48	17	196	1
6 kap Sexualbrott	2	11	20	29	32	26	49	34	203	1
8 kap Stöld, och andra tillgreppsbrott	9	350	799	781	585	372	277	61	3 234	138
därav stöld (8:1)	1	145	359	392	292	201	147	35	1 572	67
grov stöld (8:4)	6	83	213	202	154	101	73	12	844	44
rån, även grovt (8:5-6)	2	51	67	48	38	24	16	6	252	6
tillgrepp av fortskaffningsmedel (8:7)	–	71	156	138	99	44	37	7	552	21
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	–	35	161	253	200	141	157	37	984	86
därav bedrägeri även grovt (9:1,3)	–	17	86	135	111	84	102	19	554	60
hälteri (9:6)	–	17	73	111	87	52	53	16	409	25
10 kap Förskingring och annan trolöshet	–	1	2	11	16	6	18	6	60	10
11 kap Gåldenärsbrott	–	–	–	5	17	17	42	27	108	–
12 kap Skadegörelse	–	3	8	3	3	–	1	2	20	–
13 kap Allmänfarliga brott	–	11	8	8	11	3	2	1	44	2
14 kap Förfalskningsbrott	–	1	17	13	15	11	8	2	67	4
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	–	3	7	13	13	15	7	8	66	4
16 kap Brott mot allmän ordning	–	–	–	–	–	1	1	–	2	–
17 kap Brott mot allmän verksamhet	1	40	109	149	114	78	65	15	571	19
därav våld eller hot mot tjänsteman (17:1)	1	37	102	141	111	72	60	14	538	15
21 kap Brott av krigsmän	–	32	191	123	50	16	19	–	431	–
därav lydnadsbrott (21:1-2)	–	3	38	27	9	2	–	–	79	–
rymning (21:12)	–	27	151	94	40	14	19	–	345	–
<i>Trafikbrottslagen (1951:649)</i>	–	221	579	627	530	502	887	504	3 850	128
därav rattfylleri, rattonykterhet (4 §)	–	205	531	563	496	475	849	497	3 616	121
<i>Utlänningslagen (1980:376)</i>	–	–	1	9	8	13	12	15	58	–
<i>Varusmugglingslagen (1960:418)</i>	–	7	22	30	29	10	6	4	108	11
<i>Narkotikastrafflagen (1968:64)</i>	–	62	227	305	219	109	77	20	1 019	82
därav grovt narkotikabrott (3 §)	–	8	43	81	50	26	29	11	248	21
<i>Skattesstrafflagen (1971:69)</i>	–	–	1	1	11	28	61	48	150	1
<i>Vapenlagen (1973:1176)</i>	–	4	21	13	17	11	25	5	96	–
<i>Övrigt</i>	2	151	437	521	487	342	369	178	2 487	111
därav två eller flera likvärdiga brott i domen	2	115	271	315	304	237	276	150	1 670	72
Summa	16	1 046	2 909	3 142	2 610	1 892	2 307	1 058	14 980	632

1) Huvudbrottsbegreppet här skiljer sig från det i avsnitt 3.4. Se definitioner och begrepp ovan 3.5.4 sid 107.

Källa: Uppgift från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.6 Personer som intagits i respektive avgått från kriminalvårdsanstalt samt beläggning vid årets början och slut, 1965–1987

Persons admitted to and released from prison, 1965–1987, plus population at beginning and end of year

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

Tabellen avser endast personer som dömts till fängelse, ungdomsfängelse, internering eller skyddstillsyn med anstaltsbehandling.

Jämförbarheten mellan uppgifterna om *Beläggning 1 januari*/*Beläggning 31 december* och *Intagna under året*/*Avgångna under året* är något bristfällig. Se utförligt RSA 1984, sid 116.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Beläggning 1 januari	4 461	4 075	3 230	3 293	3 461	3 721	3 796	3 175¹	3 040	3 186	3 379
Intagna under året	11 699	11 238	11 007	12 223	13 296	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188	14 980
Avgångna under året	11 653	11 825	11 090	12 133	12 963	13 752	15 780	14 682	13 511	13 548	14 493
därav											
<i>Dömda till fängelse</i>	10 047	10 449	10 172	11 894	12 854	13 752	15 780	14 682	13 511	13 548	14 493
frigivna efter full tid	6 948	7 406	7 351	7 985	8 526	8 425	8 819	8 478	7 593	7 588	8 057
villkorligt frigivna	3 099	3 043	2 821	3 909	4 328	5 327	6 961	6 204	5 918	5 960	6 436
<i>Överlämnade till vård</i>											
<i>utom anstalt</i>	958	755	330	199	109	–	.	.	.	.	.
dömda till ungdoms-											
fängelse	427	343	125	21	1	.	.	.	.	.	.
dömda till internering	531	412	205	178	108	–	.	.	.	.	.
<i>Dömda till skyddstillsyn</i>											
<i>med anstaltsbehandling</i>	648	648	588	40	.	.	.	.	.	.	.
Beläggning 31 december	4 433	3 806	3 279	3 461	3 721	3 796	3 175¹	3 040	3 186	3 379	3 474

1) Korrigerad uppgift.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.7 Antal personer i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten efter kategori den 31 december, 1965–1987

Prison and remand prison populations at the end of the year, 1965–1987, by legal status

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Gripna, anhållna, häktade	665²	625	581	719	796	786	624	636	613	653	823
gripna, anhållna	70 ²	87	103	112	108	111	108	89	87	98	120
häktade	595 ²	538	478	607	688	675	516	547	526	555	703
därav undersökningfall ¹	173 ²	118	40	41	53	50	19	31	43	58	43
Dömda	4 434	3 806	3 300	3 497	3 760	3 828	3 191	3 086	3 203	3 412	3 521
till fängelse	3 042	2 851	2 848	3 287	3 664	3 788	3 173	3 074	3 193	3 406	3 517
till skyddstillsyn med anstaltsbehandling	82	76	59	–	–	–	–	–	–	–	–
till ungdomsfängelse	551	374	143	2	–	–	–	–	–	–	–
till internering	759	505	250	208	96	40	18	12	10	6	4
Förvandlingsstraff för böter	17	10	3	6	–	1	2	..	..	..	..
Övriga	43²	39	31	36	27	53	19	31	34	41	62
därav överförda till psykiatrisk vård	32	14	2	5	–	1	–	–	1	–	–
Samtliga	5 159	4 480	3 915	4 258	4 583	4 668	3 836	3 753	3 850	4 106	4 406
kriminalvårdsanstalter	4 944	4 130	3 312	3 511	3 748	3 825	3 183	3 058	3 190	3 385	3 476
allmänna häkten	215	350	603	747	835	843	653	695	660	721	930

1) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

2) Beräknade uppgifter.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.8 Antal rymningar, 1965–1987

Escapes, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

En person redovisas för varje rymningstillfälle under året.

Uteblivande efter permission har ej räknats såsom rymning.

År	Antal rymningar		Totalt	Därav direkt från anstalt	
	Från sluten anstalt	Från öppen anstalt		Sluten anstalt	Öppen anstalt
1965–69	221	366	557	..	..
1970–74	268	437	705	..	..
1975–79	627	1 129	1 756	215	911
1980	515	754	1 269	171	599
1981	460	703	1 163	147	553
1982	505	747	1 252	204	604
1983	438	602	1 040	164	488
1984	427	477	904	153	391
1985	510	470	980	165	374
1986	621	378	999	178	296
1987	698	436	1 134	206	330

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.9 Beviljade permissioner från kriminalvårdsanstalterna, 1965–1987
Furloughs from prison, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Beviljade permissioner			Därav misskötta				Totalt	
	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Totalt	genom uteblivande Sluten anstalt	Öppen anstalt	pa annat sätt Sluten anstalt	Öppen anstalt	Antal	%
1965–69	5 227	5 146	10 373	657	257	274	155	1 343	13
1970–74	10 835	9 113	19 948	1 051	398	361	249	2 059	10
1975–79	18 479	23 006	41 485	1 804	1 003	445	627	3 879	9
1980	18 852	22 296	40 878	1 489	693	383	373	2 938	7
1981	18 095	22 414	40 509	1 312	586	433	483	2 814	7
1982	17 735	23 014	40 749	1 340	515	472	384	2 711	7
1983	16 310	23 309	39 619	1 033	426	318	316	2 093	5
1984	15 808	22 038	37 846	945	349	203	199	1 696	4
1985	17 821	22 361	40 182	1 012	308	189	135	1 644	4
1986	18 130	22 079	40 209	1 057	255	219	151	1 682	4
1987	19 436 ¹	23 782	43 218	1 119	286	252	114	1 771	4

1) 3 av dessa utgjorde frigivningspermissioner.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.10 Genomsnittlig tid i anstalt i dagar för de dömda personer för vilka anstaltsvården upphörde åren 1965–1987

Average number of days served in prison by persons released, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

Den genomsnittliga tiden i anstalt har erhållits genom att medelbeläggningen under året multiplicerats med 365 och dividerats med antalet personer som intagits under året.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Samtliga dömda ¹	143	133	117	111	107	107	95	88	96	90	89
därav till fängelse (inkl BrB 28:3)	112	109	104	105	104	105	95	88	96	90	89

1) Fängelse, ungdomsfängelse, internering, BrB 28:3 (åren 1965–1980: skyddstillsyn med anstaltsbehandling; fr o m 1980 skyddstillsyn med fängelse).

Tabell 3.5.11

Dygnskostnaden i kronor per klient inom anstaltsvård och frivård budgetåren 1966/67–1986/87

Daily costs in Swedish Kronor per client under institutional care and non-institutional care, 1966/67–1986/87

Budgetår	Kriminalvårds- anstalterna	Frivården
1966/67	94	2
1967/68	96	2
1968/69	100	3
1969/70	120	4
1970/71	140	5
1971/72	180	6
1972/73	180	6
1973/74	230	8
1974/75	302	13
1975/76	311	14
1976/77	352	17
1977/78	441	21
1978/79	469	24
1979/80	511	28
1980/81	549	32
1981/82	585	32
1982/83	607	31
1983/84	727	38
1984/85	808	46
1985/86	872	52
1986/87	910	57

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.12 Antal personer under övervakning den 1 januari 1965–1988

Number of persons under supervision January 1st, 1965–1988

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979

År	Överförda till vård utom anstalt		Villkorligt frigivna med övervakning	Dömda till skyddstillsyn	Samtliga
	Dömda till ungdomsfängelse	Dömda till internering			
1965–69	516	634	2 285	16 720 ¹	20 155
1970–74	505	704	2 485	19 256	22 950 ^{2,3}
1975–79	292	498	2 326	13 279	16 395
1980	69	257	2 522	11 910	14 758 ⁴
1981	9	236	2 659	11 754	14 658
1982	–	–	2 984	12 568	15 552
1983	.	.	3 248	13 394	16 642
1984	.	.	3 223	9 407	12 535
1985	.	.	3 415	8 448	11 863
1986	.	.	3 607	8 328	11 935
1987	.	.	3 620	8 511	12 131
1988	.	.	3 822	8 358	12 180

1) Inkl villkorligt dömda med övervakning enligt strafflagen.

2) 1974 exkl Faluns skyddskonsulentdistrikt.

3) Lagändring 1974.

4) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr o m 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter. Vid samma tidpunkt 1987 hade därtill 1 125 personer intagna i anstalt övervakare förordnad.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.13 Nyttillkomna övervakningsfall inom frivården, 1965–1987
Persons newly received for supervision, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Överförda till vard utom anstalt		Villkor- ligt fri- givna med övervak- ning	Dömda till skydds- tillsyn	Över- flyttade från annat nordiskt land	Samtliga
	Dömda till ung- doms- fängelse	Dömda till in- ternering				
1965–69	427	531	3 099	7 484	..	11 541
1970–74	344	412	3 043	7 569	..	11 368
1975–79	125	205	2 820	6 542	30 ¹	9 722
1980	21	178	3 909	6 387	63	10 558
1981	1	108	4 328	6 919	48	11 404
1982	.	.	5 026	7 285	48	12 359
1983	.	.	5 524	6 657	39	12 220
1984	.	.	4 382	6 090	45	10 517
1985	.	.	4 570	6 183	42	10 795
1986	.	.	4 633	6 535	42	11 210
1987	.	.	4 959	6 497	47	11 503

1) Exkl åren 1975 och 1976.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

3.6 Kohortstatistik

Criminality among Swedish Birth Cohorts

Den traditionella kriminalstatistiken har sitt huvudintresse riktat mot frekvens och utveckling av brott respektive lagföringar för brott. Redovisningen efter kohortmetoden belyser däremot *risk*en för olika födelseårgångar att komma i kontakt med rättsväsendet och bli föremål för lagföring.

3.6.1 Statistikens förutsättningar

*Födelsekohort*redovisningen innebär att varje årskull (alla födda 1951, 1952, 1953 osv) redovisas för sig med avseende på hur stor andel som lagförs för brott av olika slag, hur många lagföringar varje årskull utsätts för före en viss ålder, hur belastningsfördelningen inom årskullarna ser ut.

Statistiken bygger på uppgifter om personer som dömts eller meddelats åtalsunderlåtelse för s k *grövre brott*. Med grövre brott avses i stora drag brott som lett till strängare påföljd än böter. Detta medför en systematisk underrapportering av det totala antalet lagföringar. Underrapporteringen rör emellertid i regel endast mindre allvarliga brott.

Därutöver gäller ytterligare begränsningar ifråga om uppgifternas omfattning. Endast *fällande* domar i *första* instans ingår. *Återkallelser* av åtalsunderlåtelsebeslut beaktas inte. Pga svårigheten att för utländska medborgare kunna bestämma om en lagföring innebär debut eller återfall, inskränker sig statistiken nedan till personer *födda som svenska medborgare*. Vidare bygger statistiken på *huvudbrott*, vilket innebär att endast det allvarligaste brottet i varje lagföring redovisas. Allvarlighetsgraden bestäms enligt en inom SCB upprättad ranglista.

För enkelhets skull har brotten nedan sammanfattats i några få grupper: *våldsbrott* (kap 3–7 BrB, rån samt våld mot tjänsteman), *stöldbrott* (kap 8 BrB, exkl rån) och *narkotikabrott* (narkotikastrafflagen samt varusmugglingslagen).

En utförlig presentation av SCBs kohortstatistik finns i RS-promemoria 1987:12 "*Kriminalitetsutveckling och -belastning belyst genom födelsekohortstatistik. Födda 1951–1967*". Statistiken över grövre brott beskrivs ingående i RS-promemoria 1987:1 "*Databasen. Lagföringar för grövre brott*".

3.6.2 Resultat

Tabell 3.6.1 Svenska medborgare födda 1951–1966, som någon gång lagförts för grövre brott innan fyllda 22 år. Ålder vid brottet
Swedish citizens born 1951–1966 who at least once were found guilty of serious offences before the age of 22. Age at time of offence

Födelse- år	Kohort- storlek (1000-tal)	Andel (i procent) som någon gång lagförts för grövre brott						Totalt antal per 100 000	
		Samtliga brott						Lag- föringar	Brott
		– 17 år	– 21 år	därav Våld	Stöld	Narkotika	Övrigt		
1951	106	3,7	6,3	1,0	4,4	0,6	2,1	13 550	50 633
1952	106	3,7	6,2	0,9	4,4	0,6	2,1	13 881	51 807
1953	105	3,8	6,2	1,0	4,4	0,6	2,1	13 821	51 075
1954	101	4,2	6,5	1,0	4,7	0,5	2,2	14 797	54 086
1955	103	4,4	6,8	1,0	5,0	0,5	2,4	15 452	55 514
1956	104	4,4	6,7	1,1	4,9	0,4	2,5	15 165	54 913
1957	102	4,0	6,3	1,0	4,5	0,3	2,4	14 206	52 005
1958	101	3,8	6,3	1,0	4,4	0,3	2,5	13 714	49 235
1959	100	3,7	6,3	1,0	4,3	0,4	2,6	13 449	47 894
1960	98	3,3	5,9	1,0	4,0	0,4	2,5	12 515	48 024
1961	100	3,3	6,0	1,0	4,0	0,4	2,4	13 589	46 366
1962	103	3,5	6,1	1,0	4,1	0,4	2,5	12 641	43 491
1963	108	3,5	.	.	.	.	.	.	.
1964	117	3,6	.	.	.	.	.	.	.
1965	117	3,5	.	.	.	.	.	.	.
1966	117	3,4	.	.	.	.	.	.	.

Tabell 3.6.1 visar:

- Ca 6 procent i varje kohort debuterar i något grövre brott innan fyllda 22 år. Den största debutfrekvensen gäller ungdomar födda 1955, den lägsta födda 1960. Statistiken ger inget stöd åt antagandet att ungdomars kriminella beteende skulle ha förvärrats under senare år.
- Vanligast är debut i stöldbrott. Omkring en halv procent i varje kohort lagförs någon gång för narkotikabrott. Tendensen är minskande. Debut i våldsbrott är oförändrat.
- Det totala antalet lagföringar per kohort kulminerade med 1955-års kohort. För den registrerades ca 15 500 lagföringar med ca 55 500 konstaterade brott. Därefter har lagföringarna minskat med knappt 20 procent. Någon ändring av påföljdsvalet i riktning mot fler böter eller lindriga åtalsunderlätelser kan inte påvisas.

Tabell 3.6.2 Svenska medborgare födda 1951–1962. Antal för grövre brott lagförda personer innan fyllda 22 år. Ålder vid lagföring

Swedish citizens born 1951–1962. Number of persons found guilty of serious offences before the age of 22. Age at time of criminal proceedings

Födelse- år	För grövre brott lagförda personer innan fyllda 22 år											
	Per 100 000 i kohorten											
	Samt- liga	Endast 1 gång	%	Minst 5 gånger	%	Nagon anstalts- påföljd	%	Lagförda minst två gånger för				Samt- liga
							Väld	Stöld	Narkotika	Övrigt		
1951	5 998	3 695	62	557	9	1 481	25	149	1 550	106	230	2 303
1952	5 964	3 645	61	596	10	1 371	23	140	1 577	100	218	2 319
1953	5 889	3 579	61	570	10	1 278	22	174	1 601	70	236	2 310
1954	6 225	3 799	61	633	10	1 328	21	169	1 767	68	289	2 426
1955	6 430	3 921	61	662	10	1 352	21	159	1 777	45	323	2 509
1956	6 376	3 903	61	609	10	1 317	21	165	1 677	37	380	2 473
1957	5 910	3 631	61	565	10	1 194	20	180	1 535	17	362	2 279
1958	5 812	3 642	63	520	9	1 256	22	186	1 427	26	347	2 170
1959	5 827	3 674	63	498	9	1 252	21	168	1 406	30	353	2 153
1960	5 532	3 503	63	461	8	1 203	22	157	1 280	31	326	2 029
1961	5 602	3 523	63	445	8	1 202	21	181	1 263	28	355	2 079
1962	5 797	3 659	63	471	8	1 203	21	131	1 303	43	403	2 138

Tabell 3.6.2 visar:

- I varje kohort lagförs omkring 6 000 personer för grövre brott innan fyllda 22 år. Den största lagföringsbelastningen uppvisar 1955 års kohort, den lägsta 1960 års kohort.
- De allra flesta i en kohort lagförs aldrig för något grövre brott. Av de som lagförs, lagförs drygt 60 procent endast en gång, knappt 10 procent lagförs minst 5 gånger, innan fyllda 22 år. Dessa relationer är mycket stabila mellan kohorterna.
- Mellan 1 200 och 1 500 personer har någon gång dömts till frihetsberövande påföljd. Tendensen är minskande. Trots färre frihetsberövande påföljder ökar inte kohorternas kriminella belastning.
- Återfallsbrotten är vanligen stöldbrott. Omkring 160 personer i varje kohort lagförs minst två gånger för våldsbrott. Antalet personer som lagförts minst två gånger för narkotikabrott är 100 för kohorterna 1951 och 1952. Motsvarande antal i efterföljande kohorter har successivt minskat till omkring 30.

3.7 För narkotikabrott lagförda personer

Persons found guilty of drug offences

3.7.1 Några resultat

Nedan följer en översiktlig beskrivning av narkotikabrottsligheten som den framträder i lagföringsstatistiken¹. Redovisningen kan *inte* ge någon beskrivning av narkotikamissbruket eller den *faktiska* narkotikabrottsligheten, utan enbart av den brottslighet som uppdagas genom åklagarnas och domstolarnas verksamhet – baserad på polisens och tullens spaningsarbete. Lagföringsstatistiken underskattar systematiskt brottslighetens *volym* (dvs den faktiska brottsligheten är större). Statistiken ger dock troligen – att döma av jämförelser med andra källor – en rättvisande bild av bl a brottslighetens *struktur* (dvs vad gäller ålders- och könsfördelningen, förekomsten av olika preparat osv).

• Stabil utveckling

Totalt lagfördes 1987 ca 6 200 personer för narkotikabrott, varav ca 330 personer fler än en gång under året. Detta innebär att den kraftiga ökning som inträffade under åren 1980–1982 definitivt har avstannat.

	1979	1980	1982	1984	1985	1986	1987
Totalt <i>därav</i>	4 500	6 400	8 200	6 200	6 100	6 400	6 200
åtals- under- låtelse	1 200	1 200	1 250	900	800	640	630

Avrundade uppgifter.

Ökningen efter 1979 bör ses mot bakgrunden av att riksåklagaren år 1980 meddelade åklagarna nya tillämpningsföreskrifter angående narkotikabrott (RÅC I:94). Dessa innebar att även innehav av mycket små mängder narkotika ska beivras. Också polisen intensifierade sina insatser –

speciellt mot gatuhanderingen av narkotika (utförligt Eriksson – Eriksson, 1983). Att den *faktiska* brottsligheten skulle ha förändrats, är däremot inte sannolikt² (Solarz, 1985).

Resultatet av dessa policy-förändringar³ blev inte oväntat, att antalet personer som lagfördes för narkotikabrott (framför allt för smärre mängder cannabis) ökade kraftigt. Statistik från SCB visar därutöver, att ökningen avsåg framför allt personer som redan tidigare varit i kontakt med rättsväsendet. Mindre än en fjärdedel av ökningen gällde personer *utan* tidigare kriminell belastning (SCB Urval nr 18, tablå 4.3).

• Cannabis förekommer oftast

Cannabis svarar för 59 procent av de narkotiska medel som i Sverige förekommer i lagföringssammanhang. Den grova narkotikabrottsligheten rör i 41 procent av fallen cannabis. Centralstimulantia, vanligen amfetamin, svarar för 31 procent samt opiater och sömn- och rogivande medel för vardera 5 procent.

Kokain, som 1973 registrerades för första gången i polisens beslagsstatistik, förekom 1987 i 61 fall.

Hallucinogener, främst LSD, är mycket ovanliga i Sverige och förekom 1986 i 13 domar.

• Narkotikabrottsligheten är fortfarande ett storstadsfenomen

De tre storstadslänen svarade 1987 för 61 procent av cannabisfallen och för hälften av fallen med centralstimulantia. Stockholm och Malmö står för 71 procent av de 300 fall som gällde opiater; i Göteborg registrerades endast 33 fall.

Fördelningen mellan storstäderna och övriga riket är i stort sett konstant över tid. Detta gäller för samtliga medel.

1) Med lagföring avses här åtalsunderlåtelse, strafförelägganden (böter utfärdade av åklagaren) eller domar.

En person kan lagföras flera gånger under samma år, dvs s k dubbelräkningar förekommer. Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

2) Det gäller troligen även för missbruksutvecklingen (jfr Karlsson-Olsson, 1983; Svensson, 1986).

3) Bl a ökade antalet polismän som huvudsakligen varit sysselsatta med spaning och utredning i narkotikaärenden, från 322 månadsarbetskrafter år 1979 till 391 år 1981 och 487 år 1987 (uppgift från rikspolisstyrelsen).

Även lagföringsstatistiken visar alltså det kända faktum, att opiatmissbruk förekommer nästan uteslutande i Stockholms- och Malmöområdet. Anledningen till varför opiatmissbruket är sällsynt i Göteborg är okänd. Det har dock hävdats, att skillnaden bl a skulle bero på att *påföljdsvalet* för narkotikabrott är strängare i Göteborg än i Stockholm och Malmö. En översiktlig granskning av lagföringsstatistiken visar emellertid, att skillnaderna i påföljdsvalet knappast kan anföras som förklaring. (Se utförligt RSÅ 1984, s 133.)

• *Narkotikabrotten gäller framförallt innehav*

69 procent av narkotikabrotten 1987 gällde innehav av narkotika. Smuggling (då även inräknat små och mycket små mängder) avsåg 8 procent. Resten av brotten gällde överlåtelse av narkotika. 6 fall av framställning av narkotika avgjordes.

• *Små mängder förekommer oftast*

Inte överraskande gäller, att små mängder narkotika förekommer oftast och stora mängder minst. År 1987 var fördelningen mellan små, »medelstora« och stora mängder för cannabis 66, 28 och 6 procent samt för centralstimulantia 55, 38 resp 7 procent. Sedan 1975 har antalet lagföringar ökat för såväl små, »medelstora« som stora mängder. Ökningen var kraftigast för små mängder cannabis.

• *Grova narkotikabrott är relativt få*

Faktorer såsom mängd resp medel, hänsynslöshet, yrkesmässighet och dylikt har betydelse för om ett narkotikabrott ska bedömas som ringa, normalt eller grovt.

61 procent av narkotikabrotten 1987 bedömdes av åklagarna och domstolarna som ringa, mellangruppen svarade för 34 procent och de grova narkotikabrotten för 5 procent.

Utvecklingen för *domar* avseende grova narkotikabrott har haft följande utseende (i absoluta tal, inkl grov varusmuggling):

	1975	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Totalt	379	478	376	303	289	352	241	285
därav								
domar								
avs								
enbart								
cannabis	203	218	139	116	123	118	84	86
Procent	54	46	37	38	43	34	35	30

• *Narkotikabrotten går inte allt längre ner i åldrarna*

Relativt sett lagförs åldersgruppen 21–29 år oftare för narkotikabrott än andra åldersgrupper.

Andelen 15–17-åringar har sedan 1975 sjunkit från 7 till 2 procent av de lagförda personerna. 18–24-åringarnas andel minskade under samma period från 60 till 32 procent, medan 25–39-åringarna har ökat från 30 till 58 procent. Narkotikabrottsstatistiken stöder således *inte* uppfattningen, att narkotikabrottsligheten går allt längre ner i åldrarna.

Snarare ger statistiken uttryck för en systematisk förskjutning *uppåt* i åldrarna, vilket antyder att narkotikabrottsligheten kanske bör betraktas som ett *generationsfenomen*.

Liknande framgår även av SCBs kohortstatistik, där man har valt att studera hur många personer¹ i en födelseårgång (dvs alla födda 1951, 1952 t o m 1963) som har lagförts för s k *grövre brott*² under sin ungdomstid. Denna statistik visar bl a att andelen personer som någon gång mellan 15 och 20 år lagförts för ett *grövre brott* mot *narkotikastrafflagen* har minskat i de yngre kohorterna. Medan ca 0,6 procent av de födda 1951 någon gång mellan 15 och 20 år lagfördes för ett grövre brott mot narkotikastrafflagen, var motsvarande andel för de födda 1963 endast ca 0,3 procent³.

• *Ungefär var fjärde som lagförs för narkotikabrott döms till fängelse*

Av de 6 200 personer som 1987 lagfördes för narkotikabrott⁴ fick

- 11 procent åtalsunderlåtelse;
- 34 procent böter;
- 36 procent frihetsberövande påföljd och
- 19 procent övriga påföljder.

Påföljdsvalet har förändrats sedan mitten av 70-talet. Andelen åtalsunderlåtelse har sjunkit från 40 procent (1975) till 11 procent (1987), medan böter (inkl strafförelägganden) har ökat från 14 till 34 procent. Förändringen förklaras främst av två faktorer (Olsson, 1980): *dels* av den debatt som fördes under 1978–1979 om tillämpningen av åtalsunderlåtelse och *dels* av det ökade antalet ringa brott.

1) Kohortstatistiken omfattar endast svenska medborgare.

2) Ang begreppet *grövre brott*, se ovan avsnitt 3.5.

3) Maskintabeller 87-06-03 hos SCB. Statistiken avser endast svenska medborgare.

4) Obs! Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

Andelen frihetsstraff har ökat sedan mitten av 70-talet. I absoluta tal har – huvudsakligen som en följd av policyändringen 1980 (se ovan) – antalet frihetsberövanden mer än fördubblats mellan 1975 och 1982. År 1987 var antalet 2 244. Därvid har de korta frihetsstraffen ökat snabbare än de långa och ökningen faller framför allt på åldersgruppen 25–39 år. Mellan 1984 och 1985 ökade fängelsedomarna med 10 procent. Ökningen har till 70 procent med den fullständighetskontroll att göra som genomfördes 1985 (se nedan sid 126). Resterande ökning (55 domar) avser utslutande domar med strafftider över 1 år. Ökningen fortsatte även 1986 och 1987.

Mycket tyder på att påföljdsvalet har skärpts under de senaste åren. Användningen av korta frihetsstraff förefaller ha ökat på bekostnad av andra mindre ingripande påföljder. Således ökade antalet fängelsedomar upp till 6 månader för brott mot narkotikastrafflagen sedan 1985 med 223, medan skyddstillsynsdomar minskade med 234. Att brottens grovhet skulle ha ökat kan inte utläsas ur statistiken.

Straffmätningen för narkotikabrott är speciell på så sätt att *hela* fängelsestraffskalan används. För andra brottstyper gäller däremot som regel att de utdömda fängelsestraffen ligger nära lagrummens straffminimum (Grönvall, 1980).

1987 uppgick den genomsnittligt ådömda fängelsestrafftiden till 5,4 månader för narkotikabrott enl 1§ NStL och till 40 månader för grovt narkotikabrott enl 3§ NStL. Vidare avsåg grovt narkotikabrott eller grov varusmuggling 49 procent av de 144 domar som 1987 ledde till ett fängelsestraff över 4 år.

Medelstrafftiden avseende s k *rena* fall (lagföringen avser endast ett medel) uppgick 1986 för *opiater* till 29 månader, för *centralstimulantia* till 11,6 månader och för *cannabis* till knappt 7 månader.

Värt att notera är också att 9 av 10 fängelsedomar för narkotikabrott *inte* gäller grova narkotikabrott och att de oftast avser cannabis.

- **Andelen kvinnor stabil – utländska medborgare ökar**

Andelen kvinnor har varit kring 13–16 procent sedan 1975 och uppgick 1986 till 14 procent.

Andelen utländska medborgare har varit kring 10–14 procent sedan 1975 och uppgick 1987 till 15 procent (varav nordborna utgjorde 59 procent). Andelen utländska medborgare är dock större vid grova narkotikabrott: 31 procent 1987.

- **Tidigare belastning**

1987 svarade ca 5 200 personer för de totalt 5 500 domar

och strafförelägganden som avgjordes under året. 306 personer lagfördes 2 gånger, 22 personer 3 gånger och 1 person 4 gånger för narkotikabrott under året. År 1985 var drygt hälften tidigare straffade för narkotikabrott och 75 procent var tidigare straffade för grövre brott (antingen narkotikabrott eller annat brott). Med grövre brott avses brott som lett till strängare straff än böter. Andelen personer som straffats första gången och där debutbrottet var ett narkotikabrott uppgick till uppskattningsvis 15–20 procent. Statistiken visar tydligt att narkotikabrottsligheten är mycket starkt knuten till personer med kriminell belastning.

Referenser

Inger Eriksson – Ulla Britt Eriksson, Polisens insatser mot gatulangningen av narkotika – ett utvärderingsförsök. Brå. Kansli PM 1983:9.

Gunnar Grönvall, "En undersökning av svensk straffmätningsspraxis", ingår i Påföljdsval, straffmätning och straffvärde. Brå-Rapport 1980:2, s 219–234. Stockholm: Liber, 1980.

Christer Karlsson – Orvar Olsson, "Narkotikamissbrukets förändringar – metoder, metodproblem och bedömning av utvecklingen", ingår i Narkotikautvecklingen 1983, Brå-Rapport 1983:6, s 19–53. Stockholm: Liber, 1983.

Orvar Olsson, »Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål 1969–1979«, ingår i Brotsutvecklingen, Lägesrapport 1980, Brå-Rapport 1980:3, s 111–136. Stockholm: Liber, 1980.

RS–PM 1981:12, Kriminalitetsutveckling och -belastning belyst genom födelsekohortstatistik. Statistiska centralbyrån.

SCB Urval nr 18, Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Statistiska centralbyrån, 1985.

Artur Solarz, »Narkotikabrottslighet, narkotikamissbruk och kontrollpolitik under perioden 1980–1984«, ingår i Brotsutvecklingen 1985, Brå Forskning 1985:5, s 155–165.

Statistiska meddelanden R 1981:5.3. Kriminalstatistik. Återfall i brott. Översiktstabeller. Personer som lagförts för brott 1973–1979. Statistiska centralbyrån.

Bo Svensson, Narkotikasituationen i Sverige 1986. Brå Kansli PM 1986:3. Stockholm 1986.

3.7.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiska centralbyrån (SCB) har fr o m 1975 årligen specialbearbetat uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott. Denna statistik tas fram av flera skäl. Utvecklingen av narkotikabrottsligheten och förändringar i narkotikalagstiftningen har medfört ett allmänt intresse för och ett behov av statistik över åklagarnas och domstolarnas verksamhet på detta område. Vidare finns från riksåklagarens sida behov av uppgifter om praxis vad gäller domar i narkotikamål för att underlätta åklagarnas bedömningar. Vidare åligger det Sverige att rapportera till den internationella narkotikakontrollens organ om narkotikabrottslighet och narkotikamissbruk.

Uppgiftslämnandet till narkotikastatistiken regleras enligt speciell kungörelse (KK 1968:72) som innebär att landets domstolar respektive åklagardistrikt ska sända in domar och godkända strafförelägganden som avser narkotikabrott till socialstyrelsen. Fr o m 1987 får SCB domar och strafförelägganden direkt (SFS 1987:85).

Statistiken i denna redovisning omfattar uppgifter om personer som:

- dömts, dvs som fällt till ansvar för narkotikabrott i mål i första instans i allmän domstol
- godkänt strafföreläggande för narkotikabrott, dvs böter som utfärdas direkt av åklagaren.

I de flesta diagram och tabeller redovisas även åtalsunderlåtelser för brott mot narkotikastrafflagen. *Åtalsunderlåtelserna ingår inte* i specialbearbetningen vilket innebär att vi inte har så detaljerad information om dem. Åtalsunderlåtelserna hämtas från SCBs statistik över För brott lagförda personer.

Med narkotikabrott avses här:

- brott mot narkotikastrafflagen (SFS 1968:64), NSL
- brott mot varusmuggningslagen (SFS 1960:418), VSL, där varan utgjorts av narkotika
- övriga narkotikabrott, t ex stöld av narkotika

T o m 30 juni 1983 kan narkotikalagstiftningen beskrivas på följande sätt.

Narkotikastrafflagen innehöll bestämmelser om straff för tillverkning, saluhållande, överlåtelse och innehav av narkotika. Brotten var indelade i tre svårhetsgrader; narkotikaförseelse (2 §), narkotikabrott (1 §) och grovt narkotikabrott (3 §). Straffskalan omfattade för narkotikaförseelse endast böter, för narkotikabrott böter eller fängelse i högst tre år och för grovt narkotikabrott fängelse i lägst två och högst tio år.

Varusmuggningsbrotten var också indelade i tre grader, med i stort sett samma straffskala som för brotten i narkotikastrafflagen.

Två ändringar i narkotikalagstiftningen har sedan skett. *Den första* trädde i kraft 1 juli 1983. I narkotikastrafflagen

(SFS 1983:363) utvidgades gärningsbeskrivningarna till sex huvudtyper (1§, punkt 1–6). Innehav och överlåtelse kvarstår i oförändrad form. Förvärv och annan hantering av narkotika i överlåtelsesyfte kriminaliserades. I stället för tillverkning infördes benämningen framställning och på så sätt faller även odling av narkotiska växter under gärningsformen. Saluhållande av narkotika avskaffades eftersom det saknar praktisk betydelse.

En ny brottstyp, värdsloshet med narkotika (3a §) infördes, med böter eller fängelse högst ett år i straffskalan. Straffbestämmelserna från narkotikaförordningen, som reglerade den legala hanteringen av narkotika, flyttades till narkotikastrafflagen (5a §). Möjligheterna att döma för medverkan, försök, förberedelse, och stämpling till narkotikabrott utvidgades.

Den *andra lagändringen* trädde i kraft i mars 1985 (SFS 1985: 9–10). Möjligheterna att utdöma böter för narkotikabrott (1§ NSL) och varusmuggling av narkotika (1§ VSL) togs bort. Benämningen narkotikaförseelse ersattes med ringa narkotikabrott. För ringa varusmuggling utvidgades straffskalan från enbart böter till böter eller fängelse 6 månader. En livlig debatt om en eventuell straffbeläggning av själva konsumtionen av narkotika föregick lagändringen. Det beslutades dock att konsumtion av narkotika även i fortsättningen ska falla utanför det straffbelagda området. Detta har ändrats fr o m 1988.

Försök, förberedelse, stämpling, medhjälp till brott eller anstiftan ingår i redovisningen men särredovisas inte.

3.7.3 Insamling och bearbetning

SCB får från socialstyrelsen domar och godkända strafförelägganden där narkotikabrott förekommit i lagföringen. Eftersom en lagföring kan innefatta flera olika brott så kan det förutom ett eller flera narkotikabrott även ingå andra typer av brott i en lagföring. Uppgifter om narkotikabrottets rubricering, typ av narkotika och mängden narkotika m m hämtas från domsakten respektive blanketten för strafföreläggande och kodas på en särskild blankett. I de fall en person i samma lagföring har flera narkotikabrott, sker denna kodning med avseende på det grövsta av dessa brott (angående narkotikabrottens rangordning se Definitioner och begrepp).

Efter kodningen stansas och databehandlas materialet. I databehandlingen ingår maskinella kontroller av uppgifterna så att orimliga uppgifter sällas ut. Dessa granskas manuellt och rättas.

I samband med att SCB fr o m 1975 åtog sig den statistiska bearbetningen av narkotikadomarna gjordes en översyn av bearbetningsrutinerna. Vissa variabler, såsom nationalitet,

förekomst av andra brott än narkotikabrott och påföljd, som tidigare kodades från narkotikadomarna/strafföreläggandena, hämtas istället direkt från SCBs statistik över För brott lagförda personer.

3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet

Exakta jämförelser mellan den löpande redovisningen av narkotikabrott i statistiken över För brott lagförda personer och narkotikaredovisningen i detta avsnitt, med avseende på antalet personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott är pga olikheter i brottsredovisningen inte möjliga att göra.

Narkotikadomarna (och strafföreläggandena) har specialbearbetats sedan 1969. När SCB 1975 övertog bearbetningen byggdes redovisningen delvis ut och en del nya rutiner infördes. Det betyder att uppgifterna före och efter 1975 inte är helt jämförbara. En skillnad är att uppgifterna fr o m 1975 baserar sig på avgöranden i första instans medan den redovisning som avser åren 1969–1974 även är baserad på avgörande i högre instans (hovrätt eller högsta domstol). Det sistnämnda gäller förutsatt att ett överklagande medfört en ändring av tingsrätts eller hovrätts dom och att detta avgörande varit tillgängligt vid tidpunkten för bearbetningen. SCB har gjort en urvalsundersökning av 10 procent av hovrättsdomarna med narkotikabrott avseende perioden 1975–1979, som visar följande. Av narkotikadomarna överklagades 13 procent och 5 procent ledde till ändring i hovrätten. En del av dessa ändringar saknar betydelse för statistiken.

Främst av kostnadsskäl infördes ett förenklat sätt att bearbeta materialet fr o m 1981. I stället för att som tidigare koda efter vad domstolen anför i det s k domskälet, kodas i stället uppgifterna i åklagarens stämningsansökan. Det innebär en tidsbesparing. En provkodning som gjordes innan omläggningen visade, att för 21 av 133 kodade fall avvek domstolens bedömning från åklagarens. I samtliga fall var det dock fråga om *små* avvikelser. Dessa kunde t ex gälla att åklagarens yrkande avsåg större mängder respektive försök till överlåtelse medan domstolen fastställde en mindre mängd och enbart innehav. En annan förväntad följd av att koda efter åklagarens yrkande är att antalet olika medel överskattas något, men detta belyses inte helt i undersökningen. Eftersom avvikelserna var så små bedömdes kvaliteten på den förenklade kodningen som fullt acceptabel. Det är fortfarande möjligt att göra jämförelser över tid. 1985 gjordes smärre ändringar i kodningsschemat som dock inte påverkar statistikens jämförbarhet över tid.

1985 genomfördes också en bortfallsundersökning ang

domar för narkotikabrott. Undersökningen visade att 261 domar inte hade kommit med i det statistiska underlaget. Domarna begärdes in till SCB och påfördes statistiken. Detta innebär att nedgången i antalet lagföringar mellan 1984 och 1985 *faktiskt* är större än den som redovisas i statistiken, eftersom liknande bortfall bör ha förekommit också under tidigare år. Hälften av de efterskickade domarna avsåg personer i åldrarna 25–39 år och drygt hälften var fängelse-domar. Fr o m 1986 sker bortfallskontrollen rutinemässigt och omfattar både domar och strafförelägganden.

Narkotikalagstiftningen har ändrats två gånger under de senaste åren, se ovan avsnitt 3.7.2.

3.7.5 Definitioner och begrepp

I detta avsnitt har endast ett fåtal definitioner och begrepp medtagits. En utförligare redovisning ges i Statistiska meddelanden R 11 SM 8803, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer 1987. Vissa begrepp återfinns även i avsnitt 3.4.5 i denna årsbok.

Lagföring: Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller dom i brottmål. Narkotikastatistiken omfattar huvudsakligen godkända strafförelägganden och domar i första instans. Åtalsunderlåtelser har dock lagts till i de flesta tabeller och diagram. Ordningsbot kan överhuvudtaget inte förekomma. Fri-kännande domar ingår ej.

Narkotikabrott: Detta begrepp används som sammanfattande benämning på de brott som ingår i narkotikastatistiken. Narkotikabrott är också den juridiska benämningen på brott enligt 1 § NSL.

Narkotikabrottens rangordning: Då flera narkotikabrott ingår i en lagföring redovisas i diagram och tabeller den typ av hantering och de narkotiska medel som förekommer i det grävsta brottet. Det grävsta brottet bestäms genom följande rangskala: NSL 3 §, VSL 3 §, NSL 1 §, VSL 1 §, NSL 3 a §, NSL 5 a §, NSL 2 §, VSL 2 §, VSL 6 § och övriga narkotikabrott.

Narkotiska medel: Enligt svensk lag definieras narkotika som de kemiska medel och preparat som omfattas av narkotikaförordningen. Narkotika räknas till gruppen beroendeframkallande medel (liksom alkohol). Beroendet orsakas dels av drogens direkta kemiska inverkan på hjärnans funktioner, dels av en social tillvänjning.

De narkotiska medlen kan indelas i följande huvudgrupper:

- Cannabis. Till denna grupp räknas haschisch och marihuana, som utvinns ur olika delar av cannabisplantan.
- Centralstimulantia. De vanligaste medlen i denna grupp är sk amfetaminer såsom preludin och ritalina, som framställs på kemisk väg.
- Hallucinogener. LSD och meskalin hör till hallucinogenerna, varav LSD är det vanligaste medlet.
- Opiater. Opium utvinns ur den orientaliska vallmon. Genom rening av råopium erhålls morfin, som också är ett viktigt läkemedel. Ersättningsämnen för morfin såsom heroin, kan framställas på kemisk väg, sk morfinderivat.
- Sömn- och rogivande medel. Dessa medel, som i Sverige endast kan köpas efter ordination av läkare, missbrukas oftast på så vis att personen tar högre doser än som föreskrivits.

I diagram 3.7.4 där typ av medel redovisas, har hallucinogener samt sömn- och rogivande medel pga sin ringa förekomst slagit samman till gruppen »Övriga«.

Person/Lagföring: Om inte annat anges redovisas en person som lagförts flera gånger under året en gång för varje lagföring.

3.7.6 Tidigare publicering

Statistiken över lagförda för narkotikabrott publiceras i serien Statistiska meddelanden (SM), serie R, under rubriken »Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer«. Den första publikationen avsåg åren 1975–1979 (SM R 1980: 12). Sedan dess har statistiken redovisats årligen. 1985 publicerades den undantagsvis i serien »RS-promemorior«.

För åren 1954–1968 finns en sammanställning av domar i narkotikamål i narkomanvårdskommitténs betänkande (SOU 1969:52). Fr o m 1969 fortsatte redovisningen av narkotika-

domar på uppdrag av riksåklagaren. För 1969 redovisades resultaten kvartalsvis (Riksåklagaren, u å). Vidare finns en rapport med uppgifter för åren 1969–1970 (Rexed och Wickberg, u å) och en för åren 1969–1973 (Wickberg, u å).

Ansvar för undersökningen av narkotikadomar övertogs 1974 av brottsförebyggande rådet och fr o m 1975 har alltså SCB svarat för den statistiska bearbetningen. Brottsförebyggande rådet har publicerat en rapport avseende »Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål, 1969–1979«, baserad på ovanstående material (Orvar Olsson, i Brå Rapport 1980:3).

3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver den narkotikastatistik som redovisas i detta avsnitt finns det inom andra grenar av rättsstatistiken särredovisning av narkotikastrafflagen och i viss mån även varusmuggningslagen. Vissa av dessa uppgifter finns också med i denna årsbok, se främst avsnitt 3.2 och 3.4 men även 3.5 och 3.6.

Vidare redovisar rikspolisstyrelsen statistik över hos polisen och tullen *beslagtagen narkotika*.

Hänvisningar till statistik och undersökningar rörande narkotika ges även i *socialstyrelsens* publikation *Genomgång av statistik inom området beroendeframkallande medel, sept 1980* och i *Brå-apropå 1983:1*.

I årsskriften *Rapport 88* som utges av *Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)* ges bl a en översikt över narkotikastatistik och aktuella narkotikaundersökningar. Narkotikakontrollens utveckling i Sverige behandlas av Artur Solarz (*CAN, PM-serie, Nr 2 1987*).

Brottsförebyggande Rådet har publicerat två rapporter om narkotika, *Narkotikautvecklingen (BRÅ-Rapport 1982:2 och 1983:6)*. Narkotikautvecklingen 1987 behandlas i *BRÅ-Rapport Brottsutvecklingen 1988*.

En redovisning av narkotikabrott bland utländska medborgare finns i *BRÅ-Rapport 1983:4*.

Diagram 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1987, efter beslutstyp
Persons found guilty of drug offences, 1969–1987, by type of decision

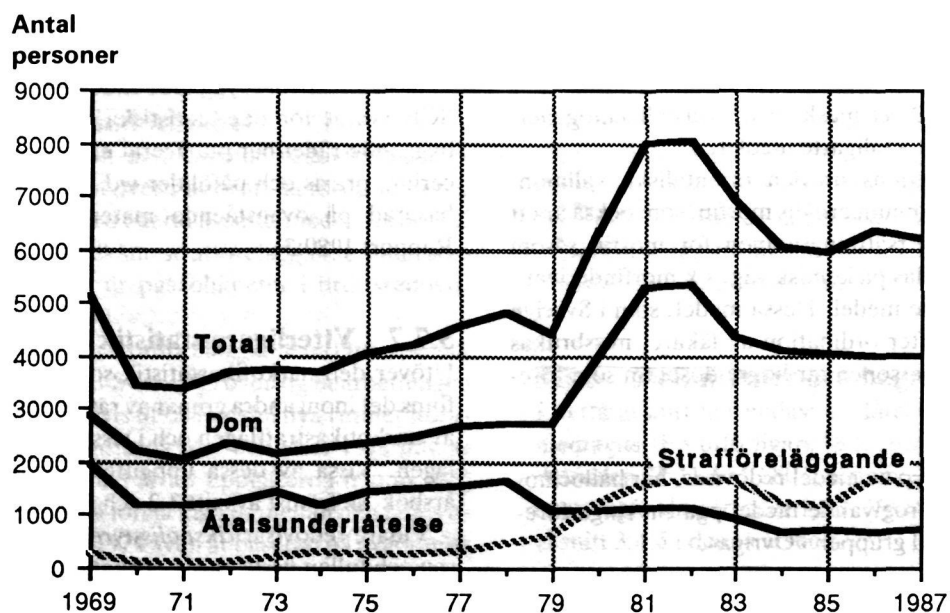

Diagram 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter brottsrubricering
Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by seriousness of the offence

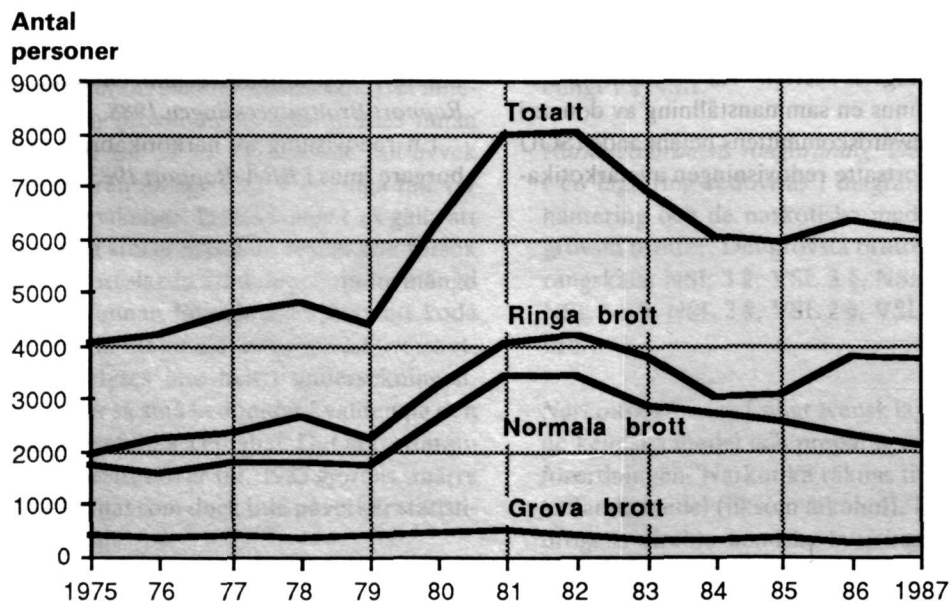
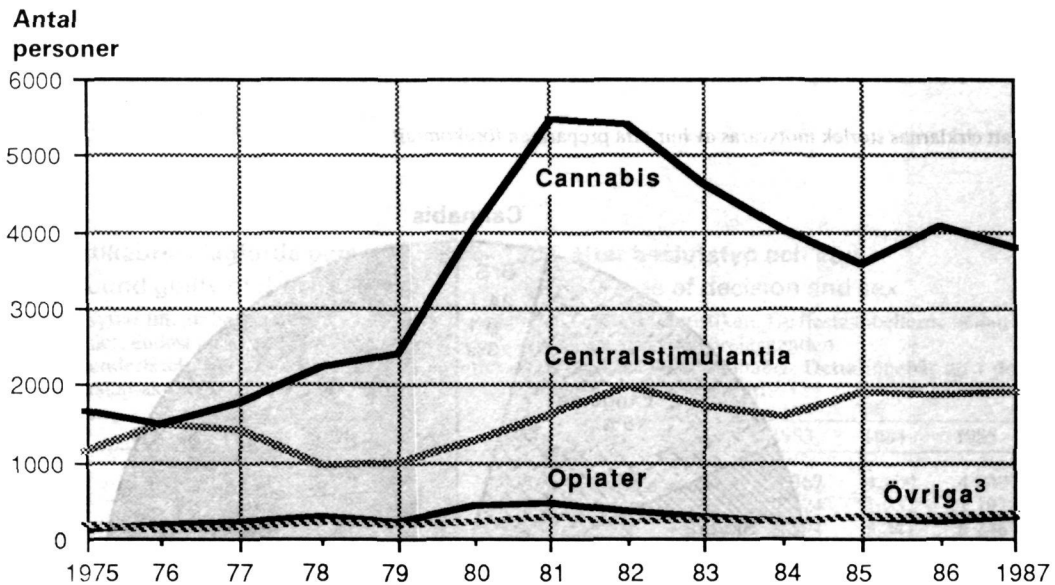

Diagram 3.7.3 För narkotikabrott lagförda¹ personer, 1975–1987, efter typ av medel²

Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by type of drug

1) Åtalsunderlåtelse ingår ej.

2) I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas samtliga dessa typer (s k bruttoredovisning).

3) Här ingår främst sömn- och rogivande medel samt hallucinogener.

Diagram 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975 och 1987, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons found guilty of drug offences, 1975 and 1987, by age and per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

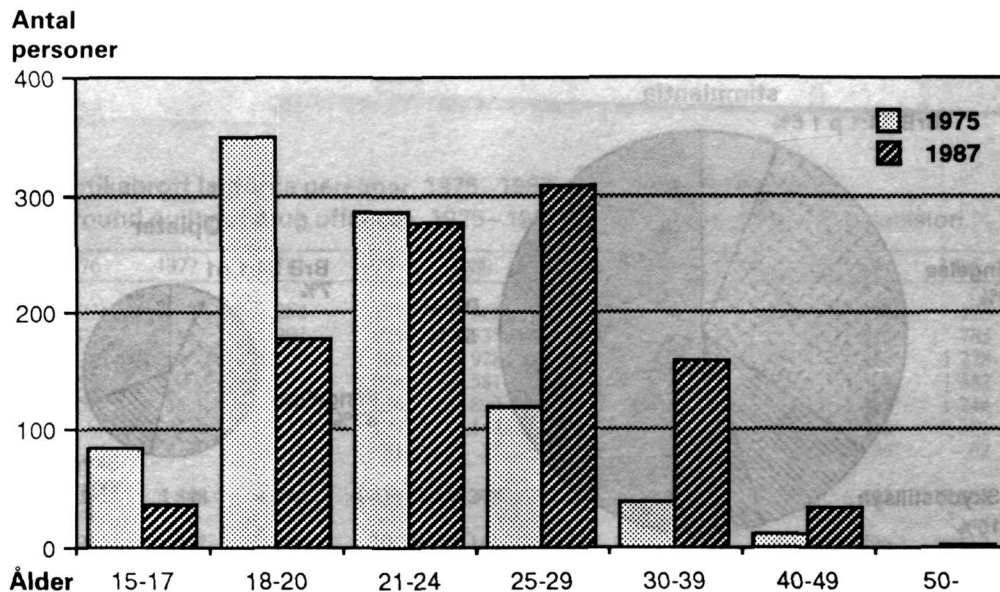
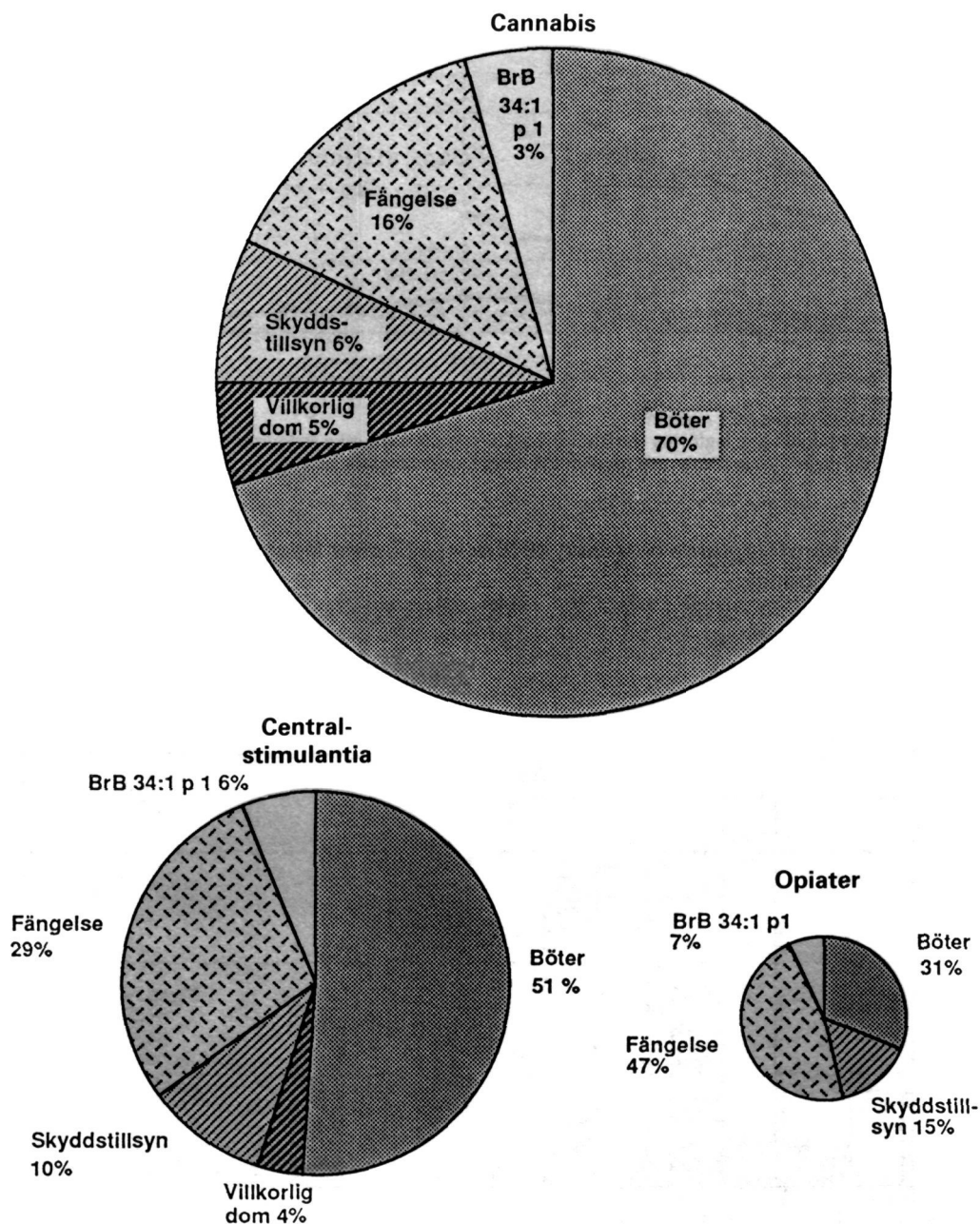

Diagram 3.7.5 Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för enbart brott mot narkotikastrafflagen, efter typ av narkotika i lagföringar där endast en typ förekommit samt efter huvudpåföljd, 1987

Persons who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced for offences only against the Narcotics Drug Act of 1968, by type of drug where only one type of drug was involved, and by principal sanction, 1987

Anm. Observera att cirklarnas storlek motsvaras av hur ofta preparaten förekommit.

Eftersom det har visat sig att de tabeller som publiceras i Statistiska meddelanden, Kriminalstatistik, För narkotikabrott lagförda personer, är komplicerade och svårlästa, presenteras här i årsboken några enkla översiktstabeller avseende perioden 1975–1987.

Tabellerna bygger på de uppgifter som publicerats i ovan nämnda Statistiska meddelanden. En del specialbearbetningar har också gjorts.

Tabell 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter beslutstyp och kön

Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by type of decision and sex

Anm. Denna översiktstabell syftar till, att beskriva vilka populationer som ingår i narkotikastatistiken. De flesta tabellerna nedan bygger, på grund av bristfälligheter i grundmaterialet, endast på vissa delpopulationer – framför allt domar och strafförelägganden. Man kan utgå ifrån att åtalsunderlåtelse i de flesta fall avser hantering av små mängder cannabis. Detta innebär att i de tabeller där åtalsunderlåtelse *inte* ingår, underskattas andelen ringa cannabisbrott och överskattas andelen övriga brott.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Domar	2 359	2 454	2 681	2 718	2 721	3 973	5 266	5 307	4 367	4 109	4 049	3 979	4 006
Strafförelägganden	242	234	313	448	594	1 246	1 572	1 619	1 624	1 232	1 197	1 706	1 511
Summa	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	5 517
Åtalsunderlåtelse ¹													
Huvudbrott	1 438	1 504	1 554	1 632	1 096	1 060	1 122	1 108	935	682	709	640	628
Bibrott	329	265	202	159	106	141	236	139	148	126	112	76	63
Summa	1 767	1 769	1 756	1 791	1 202	1 201	1 358	1 247	1 083	808	821	716	691
Totalt	4 368	4 457	4 750	4 957	4 517	6 420	8 196	8 173	7 074	6 149	6 067	6 401	6 208
därav													
kvinnor	675*	606*	712*	690*	702*	844	1 116	1 118	962	876	907	904	852
Procent	15	14	15	14	16	13	14	14	14	14	15	14	14

1) Avser endast åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen.

*) Uppgift delvis skattad.

Tabell 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter ålder vid beslutet

Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by age at the time of the decision

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
15 – 17 år	271	236	223	252	177	365	501	454	303	174	123	141	123
18 – 20 år	1 144	1 012	952	982	921	1 335	1 570	1 471	1 162	941	785	753	629
21 – 24 år	1 295	1 367	1 482	1 489	1 405	1 928	2 273	2 106	1 755	1 483	1 278	1 455	1 346
25 – 29 år	791	931	1 095	1 189	1 098	1 581	2 035	2 171	1 986	1 606	1 582	1 655	1 717
30 – 39 år	411	528	619	724	656	890	1 327	1 509	1 435	1 488	1 744	1 887	1 911
40 – 49 år	103	93	140	117	123	143	201	249	219	266	381	364	405
50 – år	24	25	37	45	31	37	53	74	66	65	62	70	77
Samtliga	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	6 023	5 955	6 325	6 208
»Bortfall« ¹	329	265	202	159	106	141	236	139	148	126	112	76	63

1) Åtalsunderlåtelse med brott mot narkotikastrafflagen som bibrott.

Tabell 3.7.3 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter medborgarskap
Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by citizenship

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Samtliga¹	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	6 023	5 955	6 325	6 145
därav													
utl. medborgare	445	436	459	545	571	815	941	949	886	729	797	860	937
Procent	11	10	10	11	13	13	12	12	13	12	13	14	15
Endast domar och strafförelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	5 517
därav													
utl. medborgare	330	323	313	411	462	709	806	838	795	668	706	803	883
Procent	13	12	10	13	14	14	12	12	13	13	13	14	16
därav													
nordbor	178	155	138	204	218	352	451	460	421	378	429	509	520
Procent	54	48	44	50	47	50	56	55	53	57	61	63	59

1) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter medel¹ och region
Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by type of drug and geographic region

Anm. Åtalsunderlåtelse ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning).

Medel och region	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Cannabis													
Storstäderna ²	741	677	982	1 038	1 011	2 419	3 080	2 892	2 754	2 064	2 043	2 555	2 294
Övriga riket	712	595	773	806	874	1 594	2 394	2 514	1 872	1 959	1 518	1 504	1 473
Ej uppgivet	211	197	1	396	525	–	–	–	–	6	–	–	–
Summa	1 664	1 469	1 756	2 240	2 410	4 013	5 474	5 406	4 626	4 029	3 561	4 059	3 767
Centralstimulantia													
Storstäderna	599	714	677	523	482	592	850	1 077	907	899	1 018	1 033	955
Övriga riket	504	731	726	381	482	662	765	883	808	696	858	827	962
Ej uppgivet	38	43	–	35	28	–	–	1	–	4	–	–	–
Summa	1 141	1 488	1 403	939	992	1 254	1 615	1 961	1 715	1 599	1 876	1 860	1 917
Opiater													
Storstäderna	95	158	166	221	189	373	388	278	235	173	217	186	245
Övriga riket	13	13	39	50	34	50	67	60	47	38	53	38	55
Ej uppgivet	2	–	–	8	5	–	–	–	–	–	–	–	–
Summa	110	171	205	279	228	423	455	338	282	211	270	224	300
Samtliga domar och strafförelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	5 517

1) Hallucinogener, sömn- och rogvande medel m m redovisas inte här.

2) »Storstäderna« omfattar Stockholms kommun och Stockholms län, Malmö kommun och Malmöhus län, Göteborgs kommun och Göteborgs och Bohus län.

Tabell 3.7.5 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter typ av hantering.

Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by type of offence

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Domar och straff- förelägganden													
Enbart innehav	1 249	1 361	1 462	1 554	1 478	2 563	3 419	3 711	3 189	2 765	2 765	3 130	2 989
därav ringa brott	595	796	825	956	860	1 713	2 483	2 710	2 390	2 140	2 067	2 599	2 573
Smuggling	491	508	725	858	951	1 460	1 609	1 446	1 350	1 202	1 115	1 225	1 257
därav ringa brott	79	134	164	247	385	604	575	526	589	390	435	628	589
Framställning	2	3	7	6	6	8	14	6	9	7	4	4	5
därav ringa brott	–	1	2	2	–	–	1	1	2	1	–	–	4
Övriga ¹	859	816	800	748	880	1 188	1 796	1 763	1 443	1 367	1 362	1 326	1 266
därav ringa brott	36	24	48	42	47	39	98	129	110	70	117	143	178
Summa	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	5 517
Åtalsunderlåtelse²													
Narkotikastrafflagen	1 438	1 504	1 554	1 632	1 096	1 060	1 122	1 108	935	682	709	640	628
därav ringa brott	1 211	1 290	1 313	1 427	936	859	881	840	673	435	429	411	407
Totalt	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	6 023	5 955	6 325	6 145
därav													
ringa brott	1 921	2 245	2 352	2 674	2 228	3 215	4 038	4 206	3 764	3 036	3 048	3 781	3 751
normalt brott	1 733	1 592	1 781	1 787	1 749	2 601	3 429	3 442	2 849	2 689	2 546	2 288	2 099
grovt brott	385	355	415	337	434	463	493	386	313	298	361	256	295

1) Huvudsakligen innehav av narkotika i kombination med överlåtelse/saluhållande.

2) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.6 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter medel¹ och viktklass²
 Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by type of drug and quantity

Anm. Atalsunderlatelser ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning).

Medel och mängd	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Cannabis													
liten/ringa	748	762	888	1 192	1 305	2 342	3 216	3 322	3 000	2 458	2 285	2 706	2 483
medelstor	704	522	683	872	840	1 310	1 939	1 799	1 403	1 337	1 076	1 175	1 065
stor	212	185	185	176	265	361	319	285	223	234	200	178	219
Summa	1 664	1 469	1 756	2 240	2 410	4 013	5 474	5 406	4 626	4 029	3 561	4 059	3 767
Centralstimulantia													
liten/ringa	541	803	688	571	456	732	928	1 126	1 023	901	983	1 020	1 056
medelstor	531	591	595	279	379	464	585	710	586	580	694	697	731
stor	69	94	120	89	157	58	102	125	106	118	199	143	130
Summa	1 141	1 488	1 403	939	992	1 254	1 615	1 961	1 715	1 599	1 876	1 860	1 917
Opiater													
liten/ringa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
medelstor	78	117	121	208	178	331	321	229	202	152	208	180	211
stor	32	54	84	71	50	92	134	109	80	59	62	44	89
Summa	110	171	205	279	228	423	455	338	282	211	270	224	300
Samtliga domar och straff-förelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	5 517

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel m m redovisas inte här.

2) Viktklasserna för de olika medlen har definierats på följande sätt. Klassgränserna följer ungefärligen domstolarnas bedömning av »ringa», »normala» och »grova» brott.

Medel	Viktklass (gram)		
	liten/ringa	medelstor	stor
Cannabis	–25	26–1000	1001–
Centralstimulantia	– 5	6– 250	251–
Opiater	.	– 25	26–

Tabell 3.7.7 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter påföljd
Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by sanction

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Åtalsunderlätelser	1 767	1 769	1 756	1 791	1 202	1 201	1 358	1 247	1 083	808	821	716	691
Strafförelägganden	242	234	313	448	594	1 246	1 572	1 619	1 624	1 232	1 197	1 706	1 511
Böter genom dom	386	395	452	635	689	941	1 304	1 271	1 025	954	732	631	573
Villkorlig dom	145	110	119	153	199	254	314	348	300	259	253	247	216
Barnavårdslagen/ Socialtjänstlagen	35	28	32	40	26	52	118	83	65	35	34	37	29
Skyddstillsyn	489	484	514	492	436	682	806*	787	588	631	610	608	558
Fängelse m m	993	1 102	1 186	1 036	1 040	1 573	2 090*	2 259	1 876	1 791	1 976	2 043	2 244
BrB 34:1 p 1	309	334	375	359	331	467	567	558	510	437	441	412	385
Övriga	2	1	3	3	–	4	67*	1	3	2	3	1	1
Samtliga	4 368	4 457	4 750	4 957	4 517	6 420	8 196	8 173	7 074	6 149	6 067	6 401	6 208

*) Uppgifterna osäkra.

Tabell 3.7.8 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1987, efter fängelsestraffets längd
Persons found guilty of drug offences, 1975–1987, by length of prison sentence

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Fängelse													
– 2 mån ¹	149	159	184	208	183	322	516	671	604	544	584	657	741
3 – 6 mån	238	315	334	285	279	522	659	685	461	464	505	542	579
7 – 12 mån	286	316	306	258	242	308	429	402	365	373	394	428	463
13 – 24 mån	166	158	215	177	181	237	283	214	201	172	199	195	197
25 – mån	97	95	108	94	138	163	178	252	218	221	277	198	254
UF, Int, SPV²	57	59	39	14	17	21	25	35	27	17	17	23	10
Samtliga	993	1 102	1 186	1 036	1 040	1 573	2 090	2 259	1 876	1 791	1 976	2 043	2 244

1) Inkl. skyddstillsyn med anstaltsbehandling eller med fängelse.

2) Ungdomsfängelse, internering, sluten psykiatrisk vård.

3.8 Nordisk kriminalstatistik

Nordic Criminal Statistics^{*)}

3.8.1 Inledning

I samarbete med de statistiska centralbyråerna i Danmark, Norge och Finland har SCB sammanställt kriminalstatistik från dessa länder samt från Sverige för perioden 1950–1980. Uppgifterna har publicerats under titeln *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* (Köpenhamn 1982).

Följande brottstyper ingår i denna redovisning:

- mord, dråp
- misshandel
- våldtäkt
- rån
- inbrott/grov stöld
- tillgrepp av motorfordon
- övriga tillgreppsbrott
- bedrägeri o d
- rattfylleri
- samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen

Varje enskild brottstyp redovisas i fyra olika tabeller och diagram, som avser

- antal registrerade brott (1950–1980)
- uppklaringsprocent (1950–1980)
- antalet för brott lagförda personer (1950–1980)
- påföljdernas fördelning (1950–1980, 5-års intervall)

I övrigt innehåller publikationen en sammanställning av de ifrågavarande strafflagstiftningarna, en beskrivning av påföljdssystemen samt en redovisning av de statistiska insamlings-, bearbetnings- och redovisningsrutinerna. Lagändringar och omläggningar av statistiska rutiner under perioden 1950–1980 har i möjligaste mån dokumenterats.

Av utrymmeskäl redovisas här enbart *diagram* över vissa *hos polisen registrerade brott 1950–1986* (ang basuppgifterna, se *Nordisk statistisk årsbok 1987, tab 230*). Uppgifterna är beräknade i relation till befolkningens mängden vid årets slut i åldern 15 (Norge 14) – 67 år.

Rättsstatistisk årsbok 1980, avsnitt 3.8, innehåller även diagram över påföljderna för samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen.

3.8.2 Definitioner och begrepp

Diagrammen nedan har försetts med en sammanställning av de lagrum redovisningen bygger på. Uppgifterna om lagparagraf avser år 1986. För dokumentation av eventuella lag- och statistikändringar under perioden 1950–1980 hänvisas till *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*.

3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet

Det faktum att SCB publicerar en sammanställning av kriminalstatistiska uppgifter från de nordiska länderna innebär inte att uppgifterna verkligen är jämförbara. Frågan om huruvida uppgifter som hämtas ur officiella statistiska publikationer kan användas i kriminalpolitiskt och vetenskapligt sammanhang är *empirisk*, dvs i varje enskilt användningsfall måste man pröva om de officiella uppgifterna lämpar sig som underlag för analys eller ej. Något generellt svar finns ej. Lämpligheten är bl a beroende av vilken frågeställning undersökningen avser.

Tre typer av jämförande undersökningar förekommer:

- strukturjämförelser
- nivåjämförelser
- jämförelser av trender

Strukturjämförelser avser t ex följande frågor: Dominerar tillgreppsbroten brottsbilden i olika länder? Vilken åldersprofil har de för brott lagförda personerna i olika länder?

Nivåjämförelser avser t ex följande frågor: Vilket land har den högsta rånfrekvensen? Vilket land använder sig mest av böter som brottspåföljd?

Jämförelser av trender avser däremot frågor som: Skiljer sig rånutvecklingen över tid i olika länder? Har användningen av villkorlig dom varierat i olika länder under 1970-talet?

^{*)} An English summary has been published in the series RS-Promemoria as volume 1984:3. This report may be obtained from Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm, Sweden.

Innan man kan besvara sådana frågor bör man beakta följande. Officiella statistiska uppgifter om brott och påföljder styrs i allt väsentligt av tre faktorer:

- *statistiska förhållanden:*
 - a) formella: gällande insamlings- och bearbetningsregler;
 - b) informella: statistiksystemets sätt att fungera i praktiken.
- *rättsliga förhållanden:*
 - a) formella: strafflagens, processrättens, sociallagstiftningens utformning m m samt kontrollorganens formella organisation;
 - b) informella: lagarnas användning och kontrollorganens arbetssätt i praktiken;
- *faktiska förhållanden:*
 - brottsbenägenhet, tillfällesstruktur, upptäcktsrisker, anmälningsbenägenhet, poliseffektivitet m m;

Tillförlitliga *struktur- och nivåjämförelser* förutsätter att man har fullgod kontroll över de rättsliga och statistiska förhållandena innan man kan uttala sig om att observerade likheter eller skillnader i uppgiftsmaterialet är reella, dvs beroende på de *faktiska* förhållandena.

I allmänhet torde det vara så, att noggrant utförda jämförelser i bästa fall leder till påståenden av typ: brottsfrekvensen är högre/lik/lägre i land A jämfört med land B. Däremot torde det i de allra flesta fall vara en omöjlighet att med acceptabel säkerhet kvantifiera skillnaderna (t ex två gånger högre, 30 procent lägre).

Vid *jämförelser av trender* är läget något annorlunda. Här behöver man inte i första hand känna till på vilken nivå tidsserierna ligger, utan det räcker om man kan hålla eventuella förändringar i de rättsliga och statistiska förhållandena under kontroll. Detta är naturligtvis en nog så svår uppgift; framför allt är det komplicerat att få grepp om *informella* ändringar i rättssystemet och i de statistiska rutinerna.

Det grundläggande antagandet i analysen av trender är att eventuella förändringar i dessa tillskrivs förändringar i faktiska förhållanden (»reell« förändring), förutsatt att man kan utesluta förändringar i rättsliga och statistiska förhållanden.

Sammantaget är det två huvudproblem som en jämförande analys av trender måste lösa:

- kontinuitetsproblemet
- kongruensproblemet

Kontinuitetsproblemet rör frågan om den enskilda uppgiftsserien (t ex registrerade rån i land A) har samma rättsliga och

statistiska innehåll vid samtliga mättillfällen samt hur man ska bedöma eventuella förändringar.

Kongruensproblemet (vilket även gäller för nivåjämförelser) rör frågan om de använda uppgifterna är jämförbara länderna emellan.

För att underlätta analysarbetet med kontinuitets- och kongruensproblemet har i huvudpublikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* dokumenterats

- strafflagstiftningen samt eventuella förändringar under redovisningsperioden
- det statistiska regelsystemet samt eventuella förändringar under redovisningsperioden.

Någon dokumentation av processrätten, andra i sammanhanget betydelsefulla rättsområden (t ex socialvårdslagstiftningen), effektstudier eller undersökningar om statistikens kvalitet har däremot inte tagits med.

3.8.4 Jämförbarhet mellan de nordiska länderna

Vad gäller *brottsbeskrivningarna* visar jämförelser, att det förekommer skillnader mellan de nordiska länderna, men skillnaderna tycks i allmänhet vara små (undantag: bedrägeribrotten).

Sättet att föra statistik skiljer sig emellertid påtagligt mellan länderna och jämförbarheten påverkas härigenom. Här har inte givits någon mera uttömmande beskrivning av dessa skillnader, men följande bör sägas.

De *svenska* antalsuppgifterna tenderar att vara högre än övriga länders uppgifter. Det beror bl a på att i Sverige sker registrering vid anmälningstillfället, att även handlingar vilka senare visar sig vara ej brottsliga ingår samt att någon form av huvudbrottsredovisning inte tillämpas. Dessutom tycks antalsräkningen av brott vara mest generös i Sverige.

De *norska* antalsuppgifterna är i allmänhet lägre än uppgifterna i de övriga länderna. Det beror bl a på att polisstatistiken i Norge bygger på brott för vilka polisen avslutat sin utredning.¹ Därtill kommer att den norska statistiken endast omfattar *förbrytelser* och inte förseelser, vilket t ex innebär att snatterier inte ingår i den norska statistiken (sedan 1972), men däremot i den danska, finska och svenska statistiken.

Danmark och Finland placerar sig någonstans mellan Sverige och Norge.

¹ Fr o m 1984 gäller i vissa polisdistrikt (Oslo m fl), att ärendet är *slutgiltigt avgjort*.

3.8.5 Statistik från Island

Eftersom publikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* inte innehåller uppgifter om Island, publiceras nedan några uppgifter som har ställts till förfogande av det isländska justitiedepartementet. Uppgifterna avser personer som åtalats för brott 1977–1983.

Antal personer som åtalats för brott 1977–1983. Abs antal

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Mord, dråp	8	2	1	1	1	1	2
Misshandel	79	58	28	32	38	34	45
Våldtäkt	..	..	..	..	..	..	..
Rån	6	3	2	2	—	—	3
Stöld, häleri	264	240	193	160	153	141	181
Bedrägeri m m	130	63	62	57	58	67	85
Samtliga brott mot strafflagen	728	541	473	478	435	438	576
Samtliga brott mot specialstraffrätten	596	546	532	615	686	575	710

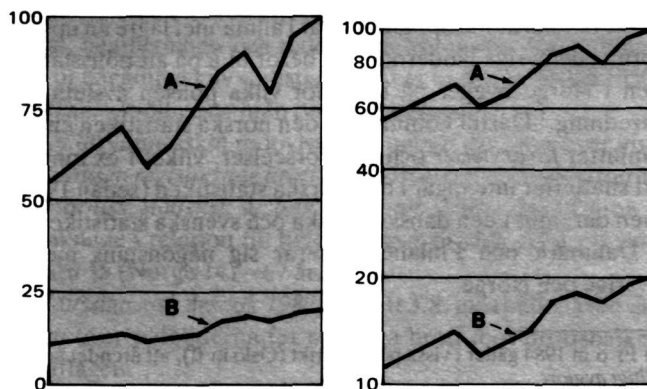
Anm.: Invånarantalet i åldern 15–64 år uppgick till 137 503 den 31 december 1977 och till 151 142 den 31 december 1983.

En samlad beskrivning av brottsutvecklingen på Island har nyligen presenterats av Ólafsdóttir (1985).

3.8.6 Diagrammen

Diagrammen har ritats med logaritmisk skala, dvs brottsantalet framställs inte i vanliga aritmetiska tal utan i deras logaritmer.

Fördelen med ett logaritmiskt diagram är att det visar de *relativa* förändringarna medan det aritmetiska visar de *absoluta* förändringarna. I diagrammet nedan är skalan till vänster aritmetisk och skalan till höger logaritmisk.

När talen är ritade med aritmetisk skala tycks kurva A ha en mycket kraftigare tillväxt än kurva B. I det logaritmiska diagrammet däremot visas att de relativa ökningarna är ungefär lika stora.

Den synliga skillnaden i trenden beror på att den aritmetiska skalans förändringar räknas från nollinjen medan däremot förändringarna i det logaritmiska diagrammet sker från punkt till punkt. (Bunte-Jörberg, *Historia i siffror*, 1966, sid 87).

3.8.7 Referenser och ytterligare statistik inom området

Den senaste samlade beskrivningen av brottsutvecklingen i Danmark, Norge, Sverige och Finland finns i *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 1984:2, ss 83–176, »Kriminalitetsudviklingen 1950–1982«.

Övrig litteratur

M. Näsberg, »Nordisk jämförelse«, i: Brottsutvecklingen. Lägesrapport 1984. Brottsförebyggande rådet. Rapport 1984:5, ss 68–71. Stockholm 1984.

F. Balvig, »Theft in Scandinavia 1970–1978«. Norman Bishop (ed): Crime and Crime Control in Scandinavia. Scandinavian Research Council 1980, pp 1–6.

Brottsförebyggande rådet, Brottsutvecklingen. Lägesrapport (publiceras årligen sedan 1976).

N. Christie, *Hvor tett et samfun?* 2. rev. utgave. Universitetsforlaget 1982.

R. Hauge – P. Wolf, »Criminal Violence in Three Scandinavian Countries«. Scandinavian Studies in Criminology, Vol 5, pp 25–33. Oslo 1974.

H. v Hofer, *Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Urval nr 18.* Statistiska centralbyrån. Stockholm 1985.

S. Hurwitz – K.O. Christiansen, *Criminology. The New and Completely Revised Edition of the Standard Scandinavian Study.* London 1983.

Justis- og politidepartementet, *Om kriminalpolitikken.* St.meld.nr 104 (1977–1978). Beriktiget avtrykk. Trykt den 24/5 1978.

R. Knudsen, »Den registrerede kriminalitet i Danmark fra 1960«, *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 1977, ss 249–266.

L. Lenke, »Alkohol och våldsbrott«, *Alkohol och narkotika* 1976:1, s 8 f.

L. Lenke, Risken för våldsbrott i Sverige – i komparativ belysning. Stockholm 1978 (stencil).

Levekårsundersökelsen 1983. Statistisk Sentralbyrå. NOS B 511. Oslo 1985.

M. Moe, Straffesystemet. København 1976 (1:a uppl) och 1978 (2:a uppl).

Nordisk Statistisk Årsbok. Olika årgångar.

Nordiska rådet, Straffesystemet i Norden. NU B 1977:25. Stockholm 1977.

Nordiska rådet och Nordiska statistiska sekretariatet, Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden. En komparativ analys av de nordiska levnadsnivåundersökningarna. Göteborg 1983.

Nordisk Strafferetskomité, Alternativer til frihedsstraf. Nu A 1980:13. Stockholm 1981.

H. Ólafsdóttir, »Kriminalitetstendenser i det islandske samfunn«, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1985, ss 81–100.

O.J. Skog – E. Bjørk, »Alkohol og voldskriminalitet. En analyse av utviklingen i Norge 1931–1982«, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1988:1, ss 1–23.

A. Snare (in collaboration with L.P. Olausson), Crime and Criminal Justice in Norway During the Last Twenty Years. Stensilserie nr. 32. Institutt for kriminalogi og strafferett. Universitetet i Oslo 1979.

K. Sveri, Vergleichende Kriminalitätsanalyse mit Hilfe von Opferbefragungen: die skandinavische Erfahrung. Sonderdruck aus: Das Verbrechensopfer in der Strafrechtspflege. Herausgegeben von Hans Joachim Schneider. Berlin – New York 1982.

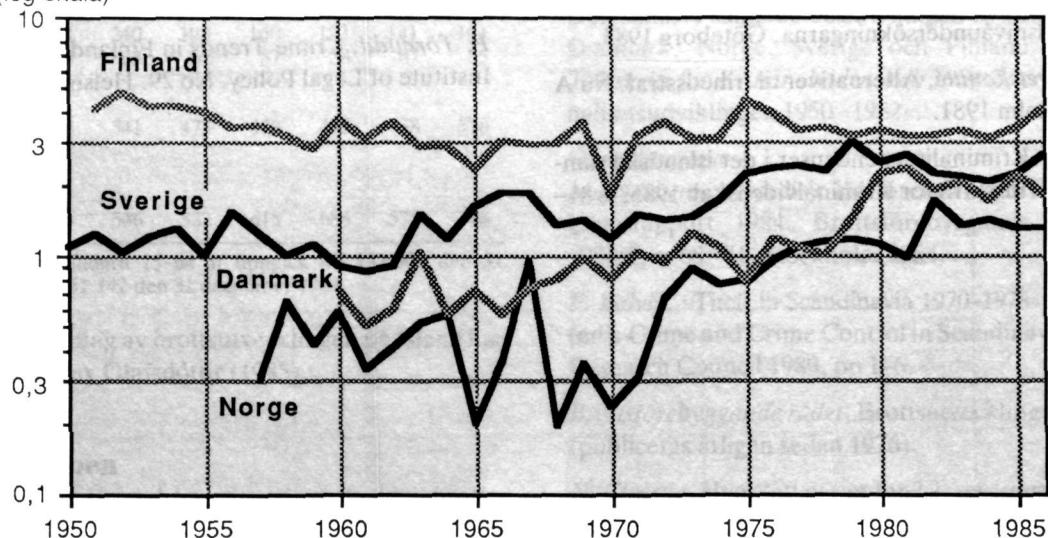
P. Törnudd, Crime Trends in Finland 1950–1977. Research Institute of Legal Policy. No 29. Helsinki 1978.

Diagram 3.8.1 Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986
Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14) – 67 years of age, at the end of the year, 1950–1986

a) Mord, dråp
Murder

	Lagrum 1986	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL § 237	–	1960, 1979
Finland	SL 21:1–2	1970	1970, 1971, 1980
Norge	SL § 233	1981	1984
Sverige	BrB 3:1–2	1965	1965, 1968, 1975
samt misshandel med dödlig utgång (BrB 3:5–6)			

Antal brott
(log skala)

Diagrammet avser endast *fullbordade* brott.

Jämförelser med dödsorsaksstatistiken visar, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i stort sett rättvisande. Finland ligger högst. Skillnaderna mellan de övriga länderna i slutet av perioden är små.

Bedömningen av utvecklingen över tid störs av statistikomläggningar i Finland 1970 (misshandel med dödlig utgång exkluderas), Sverige 1975 (misshandel med dödlig utgång inkluderas) och Danmark 1979 (månadsvis registrering införs). Detta innebär, att brottsnivån i Finland underskattas respektive brottsnivån i Sverige överskattas. För Sveriges del gäller dessutom, att 16 procent av de personer som *misstänkts* för fullbordat mord eller dråp under perioden 1980–85 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Uppgången 1979 i Sverige och 1982 i Norge beror på två fall av seriemord av åldringar på sjukhus respektive ålderdomshem. Uppgången i Danmark efter 1978 och i Norge under 80-talet finns även i dödsorsaksstatistiken. Enligt

denna blir differensen mellan Finland och de övriga länderna markant. 5-års-genomsnittet för åren 1981–1985 ger sålunda 4,0 mord och dråp per 100 000 invånare (15–67 år) för Finland mot 1,7–1,8 för Norge, Danmark och Sverige.

Procent som uppger att de har drabbats av hotelser eller våld

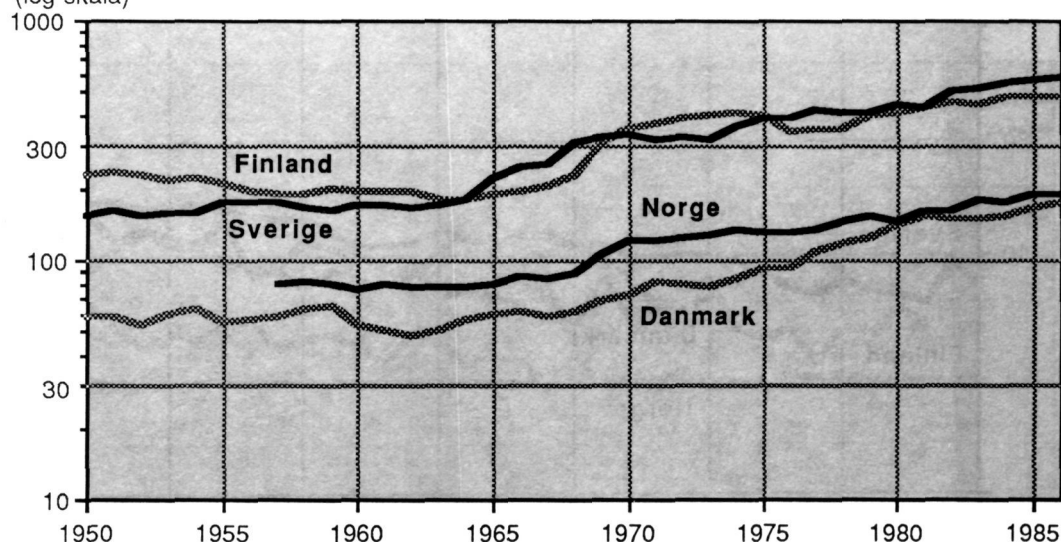
	Danmark	Finland	Norge	Sverige
2-årsperiod*	1977	1976	1974	1975
Inget hot eller våld	94,4	82,4	95,4	91,2
Hotelser	0,5	3,9	1,1	2,4
Lättare våld	3,3	10,5	4,7	4,6
Svårare våld	1,5	2,8	0,7	1,8
1-årsperiod	1987	1980	1983	1983
Inget hot eller våld	94	90	96	94
Hot eller våld	6	10	4	6

* Källa: Sveri (1982, s 162).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986**b) Misshandel**
Assault

	Lagrum 1986		Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§§ 244–246	–	1960, 1979
Finland	SL	21:5–8	1970, 1975	1951, 1970, 1971, 1980
Norge	SL	228, 229, 231	1981	1984
Sverige	BrB	3:5–6	1965, 1982	1965, 1968, 1975

exkl misshandel med dödlig utgång

Antal brott
(log skala)

Jämförelser med offerundersökningar från mitten av 70-talet (se sid 145; Hauge & Wolf 1974; Lenke 1978; Sveri 1982) tillåter slutsatsen, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i så måtto rättvisande, att misshandel är vanligare i Finland och Sverige än i Norge och Danmark. Offerundersökningar avseende 80-talet placerar däremot Danmark, Norge och Sverige på ungefär samma nivå. För Sveriges del gäller också, att 9 procent av de personer som *misstänkts* för misshandel under perioden 1980–1985 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Ökningen i alla länder efter mitten av 60-talet är troligen delvis reell, att döma av jämförelser med lagföringsstatistiken. Det kan tilläggas, att den registrerade alkoholkonsumtionen ökade kraftigt i samtliga länder mellan 1965 och mitten av 70-talet. Alkoholkonsumtionens förändringar har

spelat en betydande roll för att förklara den *historiska* misshandelsutvecklingen i åtminstone Finland (Törnudd 1978), Norge (Skog 1988) och Sverige (Lenke 1976).

Alkoholkonsumtionens förändring i Norden mellan 1965 och 1985. Liter ren alkohol per 100 000 invånare 15 år och äldre

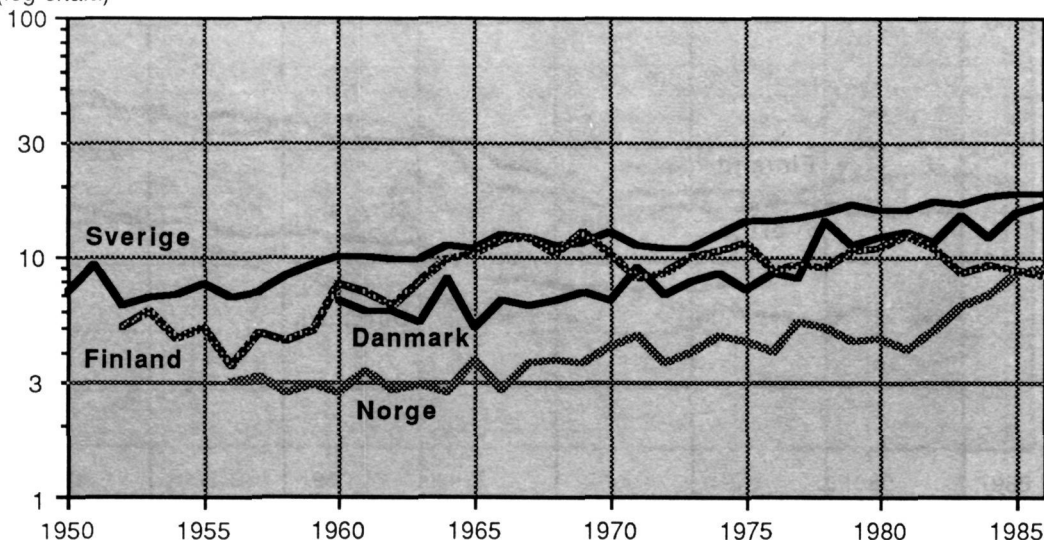
	1965 liter	1975 liter	1980 liter	1985 liter
Danmark	6,5	11,7	11,7	12,1
Finland	3,3	8,0	7,9	8,0
Norge	3,7	5,5	5,9	5,1
Sverige	5,7	7,6	6,7	6,1

Källa: Nordisk Statistisk Årsbok 1975, s 194 och 1986, s 256.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986

c) Våldtäkt
Rape

	Lagrum 1986	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 216–217, 221, 224	1965, 1967	1960, 1973, 1979, 1981
Finland	SL 20:1	1971	1951, 1971, 1980
Norge	SL § 192	1963	1984
Sverige	BrB 6:1	1965, 1984	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet eftersom det saknas statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Någon säker rangordning mellan länderna kan därför inte göras. I alla länder är dock antalet våldtäkter som anmäls till polisen lägre jämfört med exempelvis misshandel eller rån.

Jämförelser med lagföringsstatistiken ger vid handen, att våldtäktsbrotten de senaste 15 åren har ökat – antingen faktiskt eller pga ökad anmälningsbenägenhet – i Danmark och Norge, medan de i stort sett varit oförändrade i Finland. Utvecklingen i Sverige diskuteras utförligare ovan i avsnitt 3.1. För Sverige gäller för övrigt, att 12 procent av de män som *misstänkts* för våldtäkt under perioden 1980–1985 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Enligt de nordiska levnadsnivåundersökningarna hyser en anmärkningsvärt stor andel av de *finska* kvinnorna oro för att drabbas av våld utanför hemmet (alla former av våld, ej endast våldtäkt).

Procent som hyser oro att utsättas för våld

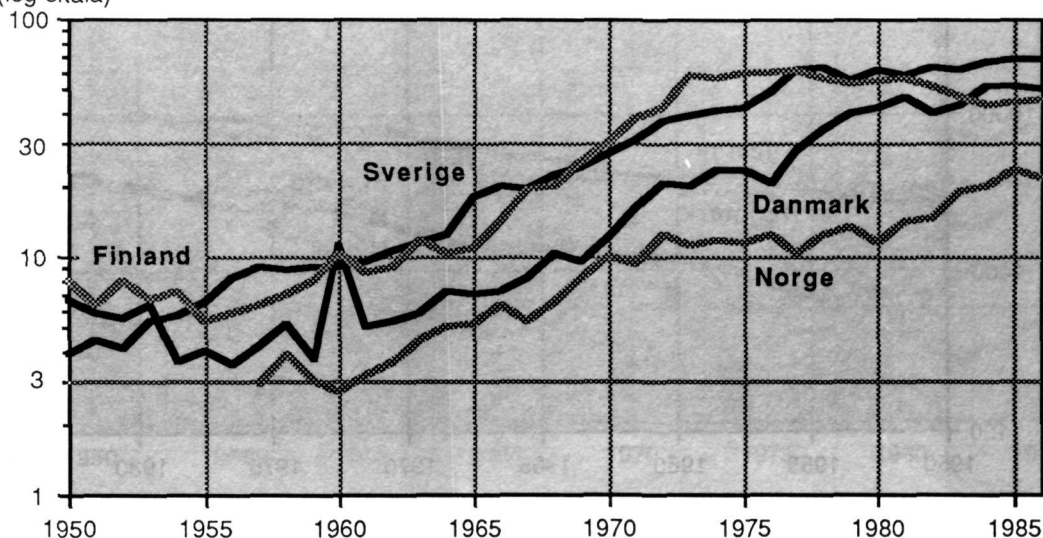
		Danmark (1976)	Finland (1978)	Norge (1983)	Sverige (1979)
Män	20–64 år	5	4	2 (16–66)	3
Kvinnor	20–64 år	29	48	12 (16–66)	18
därav	20–24 år	28	53	17 (16–24)	15
	55–64 år	36	49	13 (45–66)	27

Källa: Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden (1983, s 141).
Levekårsundersökelsen 1983 (1985, tab. 60).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986

d) Rån
Robbery

	Lagrum 1986		Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§ 288	–	1960, 1979
Finland	SL	31: 1–3, 4 ³	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL	§§ 267–269	1967, 1972	1984
Sverige	BrB	8:5–6	1965, 1976	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Även här saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Jämförelser med lagföringsstatistiken leder dock till slutsatsen, att rånbroten har ökat i alla länderna. Den avmattning som inträffar i Norge och Finland under 70-talet framgår även av lagföringsstatistiken.

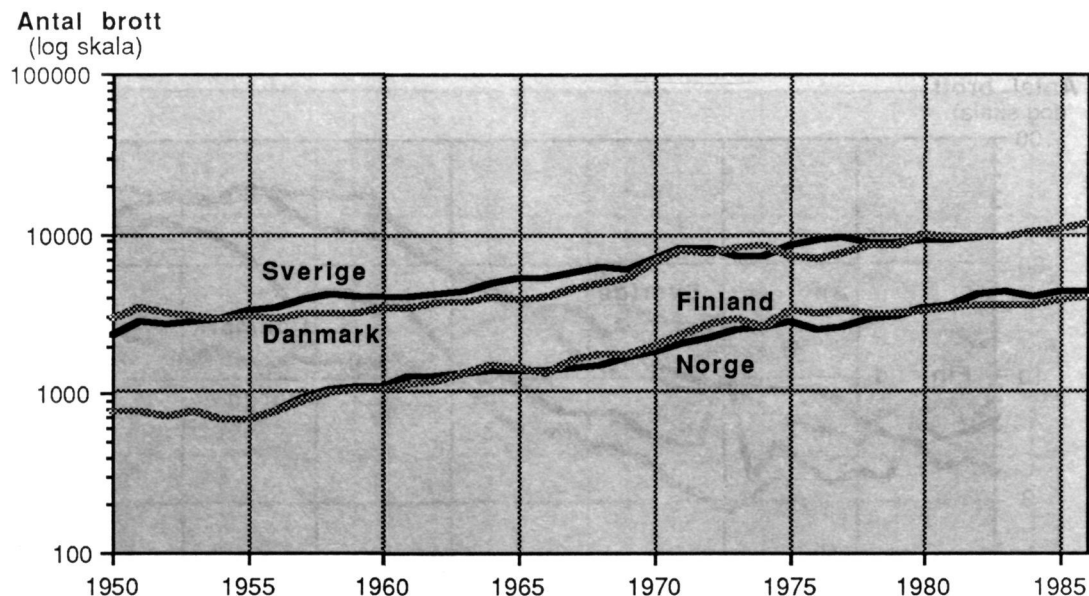
För Sveriges del gäller, att 15 procent av de personer som misstänkts för rån under perioden 1980–1985 var medborga-

re från något av de övriga nordiska länderna. Det kan tilläggas, att ännu i slutet av 1930-talet förekom rån mycket sällan i Norden. I Sverige lagfördes exempelvis under perioden 1936–1940 16 personer årligen för rån. Fyrtio år senare uppgick antalet till omkring 500 personer. Denna utveckling förklaras bl a av att en grupp kriminellt belastade medborgare uppstod efter andra världskriget (se ovan avsnitt 3.1).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i ålder 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986

e) Tillgreppsbrott
(exkl rån)
Theft

	Lagrum 1986		Lagändringar	Statistikomlägg- ningar/-ändringar
Danmark	SL	§§ 276, 293	1961, 1973	1960, 1979
Finland	SL	28:1–3, 38:6a 2	1964, 1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL	§§ 257, 258, 260	1972	1984
Sverige	BrB	8:1–4, 7–11	1965, 1972, 1976	1965, 1968, 1975

Jämförelser med offerundersökningar (se även nedan avsnitt 3.9) ger en samstämmig bild: stöldbrottsligheten är högre i Sverige och Danmark än i Norge och Finland.

Procent som uppger att de varit utsatta för stöld under en 1-års period. 1980-talet

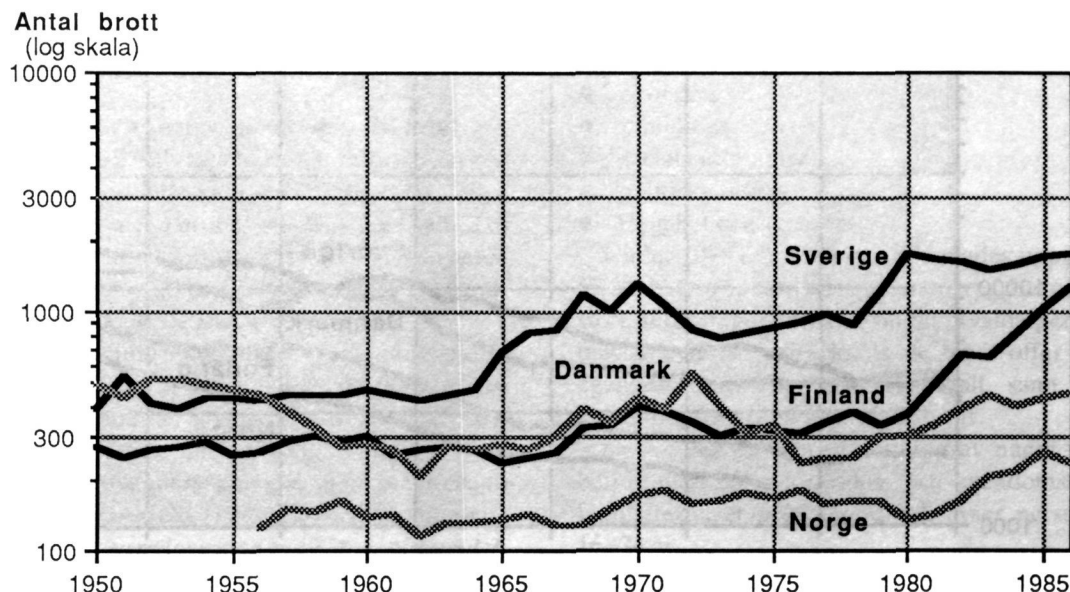
	Danmark (1982)	Finland (1980)	Norge (1981)	Sverige (1984/85)
Ej utsatta för stöld	85	90	92	81
Utsatta för stöld	15	10	8	19

Även den privata konsumtionen i de olika länderna har samma rangordning (utförligt Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden, s 78 f). Den har under hela perioden varit högst i Danmark och Sverige och lägst i Finland. Under 60- och 70-talen har dock Norge och Finland haft en snabbare ekonomisk tillväxt än Danmark och Sverige. Liksom i flera andra industriländer har även i Norden ökningen av den privata konsumtionen stagnerat under andra hälften av 70-talet. Brottsutvecklingen tycks följa denna utveckling överraskande väl, att döma av den avmattning som inträffar i slutet av perioden i alla länder (med undantag för Norge). Alternativa tolkningar kan bl a vara ändrade försäkringsregler, allt mindre ungdomskullar och ändrade flyttningsmönster.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i ålder 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986

f) Bedrägeri o d
Fraud

		Lagrum 1986	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§§ 278–280, 283	1973	1960, 1979
Finland	SL	36:1, 1a, 2 29:1–3, 40:7	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL	§§ 255–256, 270–278	1980	1975, 1984
Sverige	BrB	9:1–3, 8–10; 10	1965, 1971, 1977, 1979, 1986	1965, 1968, 1975

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet vad gäller *nivån* mellan länderna. Detta beror *dels* på att kriminaliseringen är mer omfattande i Sverige än i de övriga länderna; *dels* på att det saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. De uppgifter som framgår av offerundersökningarna uppvisar så gott som inga skillnader.

Nedgången i *Danmark* efter 1972 har bl a sin förklaring (Moe 1976) i ett minskat antal checkbedrägerier samt i en lagändring ang vidareförsäljning av varor som köpts under egendomsförbehåll (kreditköp). Straffansvaret togs bort ur strafflagen.

Uppgången i *Sverige* i slutet av 60-talet berodde på ett ökat antal checkbedrägerier, medan uppgången i slutet av 70-talet hänger samman med *dels* en allt mer utbredd användning och missbruk av konto- och kreditkort, *dels* att speciella kontroll-

insatser gjorts mot bidragsbedrägerier (såsom bostadsbidrag).

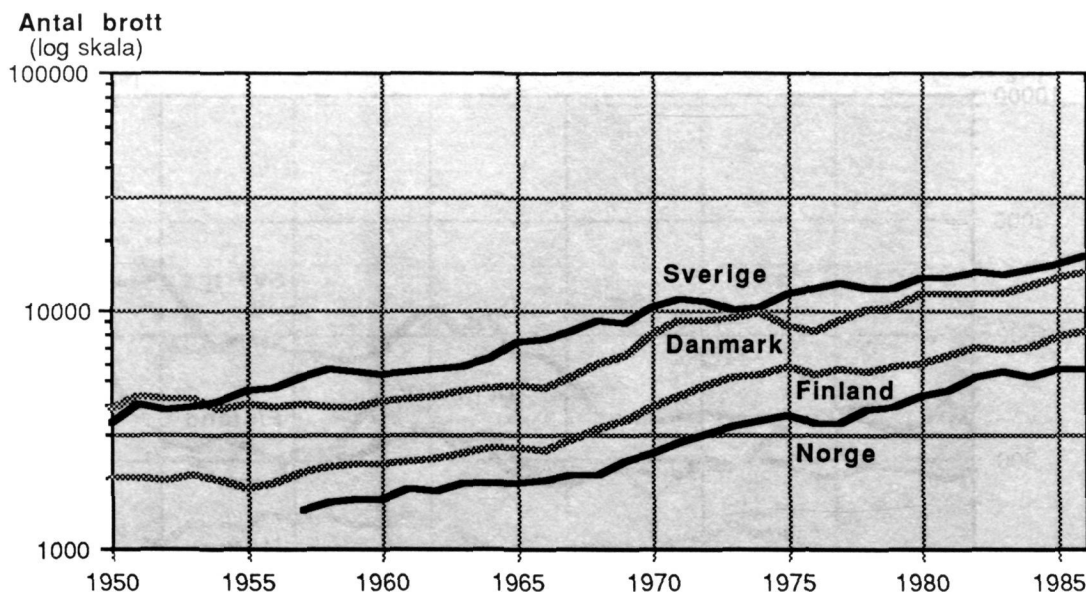
Bedrägeribrottens utveckling i Sverige sedan mitten av 1960-talet är belysande på många sätt. De två topparna i statistiken illustrerar hur brottsutvecklingen påverkas av "tillfällesstrukturen" (inga checkbrott utan att checkar accepteras som betalningsmedel). De visar också i vilken hög grad som statistiken styrs av förändringar i anmälningsbenägenheten (t ex i vilken omfattning kontokortsföretagen bestämmer sig för att polisanmäla brott) eller då det gäller kontrollinsatser (av exempelvis kommunkontor, försäkringsbolag eller sjukkassor).

För övrigt är bedrägeribrotten klart vanligare i storstäderna (p g a större anonymitet där). Bedrägeribrotten är inte heller något ungdomsbrott, eftersom ungdomar ännu inte riktigt är inlemmade i de vuxnas vardags- och bidragsekonomi.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1986

g) Samtliga brott
mot brottsbalken/
strafflagen
Total penal Code

	Lagrum 1986	Lagändringar	Statistikomlägg- ningar/-ändringar
Danmark	Hele straffeloven	..	1960, 1979
Finland	Samtl brott mot strafflagen exkl trafikfylleribrott	..	1951, 1971, 1980
Norge	Forbrytelser mot straffeloven	..	1984
Sverige	Samtl brott mot brottsbalken exkl förargelseväckande beteende	..	1965, 1968, 1975

Diagrammet är i huvudsak en återspeglning av förmögenhetsbrottslighetens omfattning och utveckling i de olika länderna (se ovan diagram e och f). Samtidigt beskriver diagrammet strafflagstiftningens olika täckningsgrad (mer omfattande kriminalisering i Sverige och Finland än i Norge och Danmark).

I någon mån belyser diagrammet även de straffrättsliga kontrollsystemens effekt på brottsligheten. Kriminalitetsutvecklingen i t ex Norge och Finland har sedan slutet av 50-talet i det närmaste varit identisk – trots att de straffrättsliga kontrollsystemen skiljer sig mycket tydligt från varandra.

I Finland jämfört med Norge

- a) har uppklaringsprocenten under hela perioden varit dubbelt så hög;

- b) lagförs fler personer – räknat i förhållande till hur många brott som uppklaras av polisen;
- c) används nästan inga åtalsunderlåtelse och minst dubbelt så många frihetsberövande påföljder per 100 000 invånare;
- d) är även fängelsestraffen avsevärt längre: Finland har det största antalet fångar i Norden (ca 90 per 100 000 inv år 1985), Norge det lägsta¹ (45 per 100 000 inv).

Dessa förhållanden ger vid handen, att det inte finns något enkelt och självklart samband mellan t ex hög uppklaringsprocent, många eller långa fängelsestraff å ena sidan och brottsnivån respektive brottsutvecklingen å andra sidan.

¹) Island oräknat.

3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1984–1985

Victims of violence and property crimes 1984–1985

3.9.1 Bakgrund

Den traditionella redovisningen av kriminalstatistik omfattar huvudsakligen *brott* som anmälts till polisen och *personer* som lagförts för brott.

Denna statistik täcker av naturliga skäl inte alla brott som *faktiskt* begåtts. Sedan 1960-talet har man därför i en rad länder använt sig av speciella metoder för att belysa även brott som inte kommer med i brottsstatistiken (se Council of Europe 1986). Ett sätt att belysa den faktiska brottsligheten är att fråga ett urval personer om de varit utsatta för brott. Dessa undersökningar kallas *offerundersökningar*.

I Sverige har sådana undersökningar utförts av Institutet för social forskning (SOFI, se Tham 1984) och av statistiska centralbyrån (SCB). Inom SCB genomfördes dels en provundersökning 1974–75, dels undersökningar i större skala 1978 och 1984–85. Provundersökningen finns publicerad i serien *Promemorior från SCB (1977:7) Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning*. De större undersökningarna har utförts inom ramen för de s k levnadsnivåundersökningarna och den första finns publicerad i rapporten *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978* som utgör nr 24 i serien *Levnadsförhållanden*, Sveriges officiella statistik. Den har också sammanfattats i RSA 1985, avsnitt 3.9.

Allmänt om SCBs levnadsnivåundersökningar

SCB genomför sedan 1974 årligen s k levnadsnivåundersökningar i form av intervjuer med ca 12 000 personer om året. Personerna utgör ett representativt stickprov ur Sveriges befolkning i åldrarna 16–74 resp 16–84 år. Vid intervjuerna som i regel görs vid ett besök i hemmet ställs ett stort antal frågor om levnadsförhållandena.

Intervjuerna brukar ta ca en timme. Deltagandet i undersökningen är frivilligt. Ungefär 80–85 procent av de utvalda ställer sig till förfogande för en intervju.

Ett drygt tiotal s k välfärdskomponenter har definierats och blivit föremål för undersökning. Exempel på sådana komponenter är

- hälsa
- boende
- sysselsättning
- ekonomi
- utbildning
- sociala relationer
- politiska resurser
- trygghet och säkerhet

Under 1978 och 1984–85 insamlades uppgifter för att utförligt belysa välfärdsdimensionen trygghet och säkerhet. Ett stort antal frågor riktades till de utvalda personerna för att belysa i vilken utsträckning de blivit offer för våldsbrott, egendomsbrott eller trafikolycksfall, samt i vad mån de kände oro för att bli utsatta för brott.

Nedan ges en sammanfattning av några viktiga resultat beträffande offer för vålds- och egendomsbrott 1984–85. Uppgifterna är *preliminära* och avser personer i åldrarna 16–74 år.

Några problem med offerundersökningar

Bortsett från de problem som uppstår i samband med alla intervjuundersökningar, finns några problem som är speciella för just offerundersökningar.

- Kommer man ihåg?
Det är svårt att minnas rätt. Detta kan i offerundersökningar leda till att för många eller för få händelser rapporteras.
Ligger händelserna längre tillbaka än den tid undersökningen avser (t ex 1 år), så finns det risk för *överrapportering*. Glömmer man händelsen, fast den faller inom årsgränsen, så leder detta till *underrapportering*.
Således lät t ex Institutet för social forskning återintervjua en mindre del av de personer som ingick i institutets undersökning år 1981. Flera personer som i den ordinarie intervjun angivit att de utsatts för allvarliga hot svarade nekande nästa gång och vice versa (Tham 1984:288).

- Kan man avgöra om en händelse är brottslig eller inte? Några enkla exempel: Plånboken är borta. Är den stulen eller förlorad? Bilen är skadad: skadegörelse eller icke brottslig överkan? Man blir knuffad på gatan: ofredande eller bara en oavsiktlig knuff i trängseln?

Svårigheterna att kunna bedöma en handling »brottsliga« innebär leder till såväl över- som underrapporteringar.

Rent allmänt gäller också att den *rättsliga* definitionen av vissa handlingar som brottsliga inte behöver stämma överens med den *sociala* värderingen bland allmänheten. Handlingar som formaljuridiskt framstår som brott, behöver inte uppfattas som brottsliga av vanliga människor och vice versa. Detta har inte enbart betydelse för den vardagliga brottsligheten som misshandel, stöld och bedrägerier, utan det är också av stor betydelse, när den »moderna« brottsligheten diskuteras. I många fall är det – även rent juridiskt – komplicerat att avgöra om vissa förfaranden är brottsliga eller inte.

- Vill man berätta om *alla* brott? Speciellt vad gäller vissa våldsbrott (våldtäkt, brott inom familjen) vill många människor inte berätta om dem för en främmande intervjuare. Underrapporteringar blir följden.
- Är alla befolkningsgrupper med i undersökningen? Det kan hända att vissa grupper med speciellt höga risker att bli utsatta för brott inte finns med i undersökningen eller inte har velat svara på frågorna.

Detta gäller t ex barn, som av åldersskäl inte ingår i undersökningen. Barn torde ha en hög risk att bli utsatta för våld (ej enbart s k barnmisshandel).

3.9.2 Våld eller hot om våld 1984–1985

Frågan om våld eller hot om våld löd:

»Har Du själv under det senaste 12 månaderna, alltså sedan, varit utsatt för någon eller några av följande händelser?

- A) Våld som ledde till sådana skador att det krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska?
- B) (Har Du därutöver blivit utsatt för) våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada men som ej krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska?
- C) (Har Du därutöver blivit utsatt för) våld som *inte* ledde till synliga märken eller kroppsskada?
- D) (Har Du därutöver blivit utsatt för) hot eller hotelser om våld som var farliga eller så allvarliga att Du blev rädd?»

Resultat

- 95 procent svarade att de *inte* blivit utsatta för våld eller hot om våld.
 - Drygt 5 procent svarade jakande på frågan.
 - 3,1 procent uppgav hot om våld;
 - 1,4 procent uppgav våld som *inte* ledde till synliga märken eller kroppsskada;
 - 1,7 procent uppgav våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada;
 - 2,6 procent uppgav våld eller hot om våld *flera gånger* under året.
- (En person kan svara på flera alternativ.)

Av utrymmes- och tillförlitlighetsskäl beskrivs här utförligare endast den *grövsta* formen av våld, dvs våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada (= 1/4 av samtliga uppgivna våldshändelser).

Hur allvarligt är det grövsta våldet?

Det grövsta våldet ledde i högst 1/3 av fallen till besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska och medförde sjukskrivning i högst 1/5 av fallen. I ca 1/6 av fallen varade sjukskrivningen i minst en vecka.

Våld mot kvinnor ledde något oftare till läkarvård och sjukskrivning än våld mot män.

Var händer det grövsta våldet?

Det grövsta våldet rapporteras i drygt 40 procent av fallen ha inträffat på gata eller på restaurang. 24 procent förekom i hemmen, 24 procent på arbetsplatsen eller i samband med yrkesutövningen, 2 procent på tåg, tunnelbana eller buss och 6 procent i annat sammanhang.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för våld?

- Män
- Ensamstående – med eller utan barn
- Boende i storstadsområdena
- Personer i åldrarna 16–24 år
- Personer med utländsk härstamning

Dessa resultat stämmer överens med andra undersökningar som visat, att risken att utsättas för våld är större för män än för kvinnor, för yngre än för äldre, i städerna än på landsbygden, för arbetare än för övriga (gäller våld med kroppsskada). Dessa överrisker ska emellertid inte skymma det faktum, att det inte är någon vanlig händelse att ha utsatts för våld eller hot om våld, och att ingen av de nämnda riskgrupperna kan sägas verkligen »förklara« överriskerna. Den

klart vanligaste erfarenheten i samtliga dessa undergrupper är ju, att de *inte* har råkat ut för något brott (Tham 1984:287, 293).

Tre mycket utsatta grupper

Det finns tre mycket klart urskiljbara grupper vilka ofta (minst fyra gånger under året) blivit utsatta för våld och hot.

- Yngre män som drabbas av gatuvåldet.
- Ensamstående småbarnsmödrar som drabbas av våld i hemmet.
- Vissa yrkesgrupper (polismän, trafikpersonal, restauranganställda, personal på institutioner) som utsätts för våld i samband med yrkesutövningen.

Våld mot pensionärer

Undersökningen ger inget stöd för påståendet om ett allmänt och utbrett våld mot äldre människor på gator och andra allmänna platser.

Risken att bli utsatt för våld eller hot är cirka tio gånger så hög bland de yngsta som bland de äldsta. Bland de yngsta är dessutom den grövsta formen av våld, våld med kroppsskada, relativt frekvent. Mellan fem och sex procent berättar om någon sådan händelse – bland de äldsta rör det sig här om endast ett par promille.

För pensionärer har det uppgivna våldet minskat mellan 1978 och 1985. Minskningen är statistiskt säker.

Kontaktar man polisen?

I knappt ett av tre fall då man blivit utsatt för den grövsta formen av våld togs någon form av kontakt med polisen.

Vittne till våld eller hot om våld

13 procent i den vuxna befolkningen, svarade ja på frågan om man själv under det senaste året råkat få se när någon person blivit utsatt för våld som gjorde att man blev upprörd eller kände sig illa till mods. Att bli vittne till våld är vanligt främst i de grupper som ofta själva drabbas.

Oron för våld

12 procent i den vuxna befolkningen säger sig någon gång under det senaste året ha avstått från att ge sig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Högst är denna andel bland äldre, kvinnor och bland dem som bor i de större städerna.

Allmänt gäller, att de som oftast blir utsatta för våld, de unga männen, är minst oroliga och de som är minst utsatta är mest oroade, nämligen pensionärerna.

Utvecklingstendenser

Som framgår av avsnitt 3.1 »Kriminalstatistik genom tre sekler« ligger misshandelnivån idag på en historiskt sett *låg* nivå, även om misshandel har ökat sedan mitten av 1960-talet. Utvecklingen sedan 1978 har varit mycket stabil enligt SCBs offerundersökningar, vilket står i kontrast till den polisregistrerade misshandelsbrottsligheten, som ökade mellan 1978 och 1986 med drygt 40 % (se ovan avsnitt 3.2).

	Procent Våld/ hotelser	Våld med kroppsskada	Orolig för våld
<i>Befolkningen 16–74 år</i>			
1978	6,0	1,9	12,6
1979	5,7	1,8	13,0
1980	5,8	2,2	11,6
1981	5,1	1,8	10,6
1982	6,1	2,3	10,7
1983	5,7	2,3	10,8
1984	5,4	1,8	12,4
1985	5,0	1,7	12,3
1986	5,0	1,6	..

3.9.3 Offer för stöld och skadegörelse 1984–1985

Frågan om stöld och skadegörelse löd:

»Jag skall nu räkna upp några olika typer av brott. Har Du eller någon i Ditt hushåll blivit utsatt för något eller några av följande brott under de senaste tolv månaderna, alltså sedan?«

Den intervjuade fick därefter ta ställning till var och en av sju olika brottstyper.

Stölder och skadegörelse

- i den ordinarie bostaden
- på vind, i källare, i garage eller annat förvaringsutrymme
- i fritidshus
- av bil
- av något i eller från bilen
- av cykel, moped, mc eller delar av dessa
- annan stöld, t ex på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt etc.

Resultat

- 78 procent uppgav att de *inte* varit utsatta för stöld eller skadegörelse under det senaste året.
- 22 procent svarade jakande, därav hade 8 procent blivit utsatta mer än en gång.

Av dem som varit utsatta för stöld eller skadegörelse uppgav

- 81 procent någon stöld
- 19 procent endast skadegörelse.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för stöld och skadegörelse?

- **Storstadsbor**
48 procent av dem som uppgav stöld eller skadegörelse bodde i storstadsområdena Stockholm, Göteborg eller Malmö. I övrigt är förekomsten av dessa brott i stort sett relaterad till kommunstorleken: ju större kommunen är desto vanligare är brotten.

- **Familjer i höghusområden**
Av dem som bor i höghus (flerfamiljshus med minst 4 våningar) har drygt 30 procent varit utsatta. Motsvarande siffra bland dem som bor i villor eller småhus var endast 16 procent.

- **Ensamstående med barn**
31 procent av ensamstående med barn har under en ettårsperiod varit utsatta för någon stöld eller skadegörelse. Detta förklaras till stor del av att de vanligtvis bor i områden där brottsrisken är hög (höghusområden i storstäderna).

- **Barnfamiljer i Stockholm**
Omkring hälften av de barnfamiljer som bor i flerfamiljshus i Stockholm har drabbats av egendomsbrott. Detta kan jämföras med ca 14 procent bland de familjer utan barn som bor i villor eller småhus utanför de större städerna.

- **Utländska medborgare**
Medborgare med utländsk härstamning är i högre grad utsatta för egendomsbrott (se ovan även våldsbrott) än infödda svenskar. Även denna skillnad torde i hög grad hänga samman med olikheter i boende. Invandrarna bor företrädesvis i de större städerna och där ofta i höga flerfamiljshus.

- **Tjänstemän oftare än arbetare**
Tjänstemannagrupperna och företagare anger en något högre andel utsatta för stöld eller skadegörelse än arbetarna, vilket bl a kan vara en följd av en ojämn fördelning av stöldbegärligt gods mellan dessa grupper. Lägst ligger lantbrukarna med en andel av under 10 procent. Detta beror på att dessa bor i typiska glesbygdsmråden med låg brottsrisk.

Hur vanliga är de olika egendomsbrotten?

Följande rangordning kan sammanställas ur intervju svaren:

Stöld eller skadegörelse....	har uppgetts av de tillfrågade (i procent)	
	1978	1984–85
...av cykel, moped, mc eller delar		
av dessa	8,3	7,6
...på vind, i källare, i garage osv	4,8	4,3
...av något i eller från bilen	4,2	5,6
...annan stöld (t ex på arbetsplatsen, i samband med resor,		
av båt)	4,1	4,2
...av bil	2,7	2,8
...i den ordinarie bostaden	1,5	1,5
...i fritidshus	1,0	0,8

Anm.: De intervjuade kan svara på flera alternativ.

Hur stor är den ekonomiska förlusten av egendomsbrotten?

Enligt intervjuuppgifterna har den ekonomiska förlusten – utöver den som täckts av försäkringar¹ eller på annat sätt – år 1984 uppskattats till ca 775 milj kronor eller i genomsnitt drygt 200 kronor per bostadshushåll. *Kommissionen mot ekonomisk brottslighet* (SOU 1984:15) uppskattar däremot de totala omedelbara kostnaderna för den faktiska stöldbrottsligheten f n till mellan 2 och 3 miljarder kronor.

Hur många är försäkrade?

95 procent av den vuxna befolkningen uppgav att de hade hemförsäkring, medan 4 procent uppgav att de saknade hemförsäkring.

Vad som framför allt tycks bestämma innehav av hemförsäkring är boendeformen och bostadens standard och utrustning.

Bland dem som bor i villor eller småhus är det mycket få som saknar hemförsäkring. Bland boende i flerfamiljshus saknar däremot ca 10 procent hemförsäkring.

Andelen försäkringstagare är lägre bland utländska medborgare (75 procent) än bland svenska medborgare.

1) Uppskattningsvis 400 milj kronor år 1979 (Eriksson – Tham, 1982: 152).

När tar man kontakt med polisen?

Någon form av poliskontakt har tagits i drygt hälften av fallen. Kontakten tycks i hög grad bestämmas av skadans omfattning och om föremålet är försäkrat eller ej.

Oro för inbrott eller skadegörelse i bostaden

23 procent av de tillfrågade har under den senaste tiden känt sig oroliga för inbrott eller skadegörelse i bostaden. Oron är mer utbredd bland kvinnor än bland män (27 resp 18 procent). Ju större befolkningstäthet desto större är andelen som hyser oro. 34 procent i Stockholmsregionen minskar till 12 procent i de norra bygderna.

Det råder ett tydligt samband mellan att hysa oro för att bli utsatt för våld och att vara orolig för inbrott.

Utvecklingstendenser

Som framgår av avsnitt 3.1 »Kriminalstatistik genom tre sekler« ligger stöldnivån idag på en historiskt sett hög nivå. De största relativa ökningarna inträffade emellertid redan under 1940- och 1950-talen. 1970-talet och början av 1980-talet kännetecknas däremot av att ökningarna inte fortsätter i samma takt som tidigare. Detta kommer även till uttryck i offerundersökningar, utförda av SOFI 1974 och 1981, vilka bara visar smärre ökringar mellan de två mättillfällena (Tham 1984). Detta gäller även för SCBs undersökningar. Avmattningen hänger delvis samman med att ungdomsbrottsligheten, som har ökat sedan andra hälften av 1800-talet och som var speciellt påtaglig mellan åren 1925 och 1959, har sta-

biliserats under 1970-talet. De allra senaste årens ökringar av bitillgrepp och tillgrepp ur bil enligt brottsstatistiken kommer även fram i offerundersökningarna.

Referenser

Council of Europe, Research on Victimisation. 16th Criminological Research Conference. Strasbourg 1986.

Ulla-Britt Eriksson & Henrik Tham, Försäkringsbedrägeri. Omfattning och orsaker. Brå Rapport 1982: 6. Stockholm 1982.

Lars Häll, Offer för vålds- och egendomsbrott 1978–1984. I: Brottsutvecklingen 1986. Brå Forskning 1986:4. Stockholm 1986, ss 185–207.

Lars Häll, Trygghet. Kapitel 11 i J. Vogel m fl, Ojämligheten i Sverige. Utveckling och nuläge. Levnadsförhållanden 1975–1985. Rapport 51. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1987.

Offer för vålds- och egendomsbrott. Levnadsförhållanden 1978. Rapport 24. Sveriges officiella statistik. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1981.

Promemorior från SCB (1977:7), Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning.

Statistiska centralbyrån, Offer för vålds- och egendomsbrott. Undersökningen av levnadsförhållanden 1982–83. Prelimiärt resultat. 1984–11–12.

SOU 1984:15, Ekonomisk brottslighet i Sverige. Slutbetänkande av Kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Stockholm 1984.

Henrik Tham, Säkerhet till liv och egendom. I: Robert Erikson och Rune Åberg (red), Välfärd i förändring. Levnadsvillkor i Sverige 1968–1981. Arlöv 1984, ss 285–302.

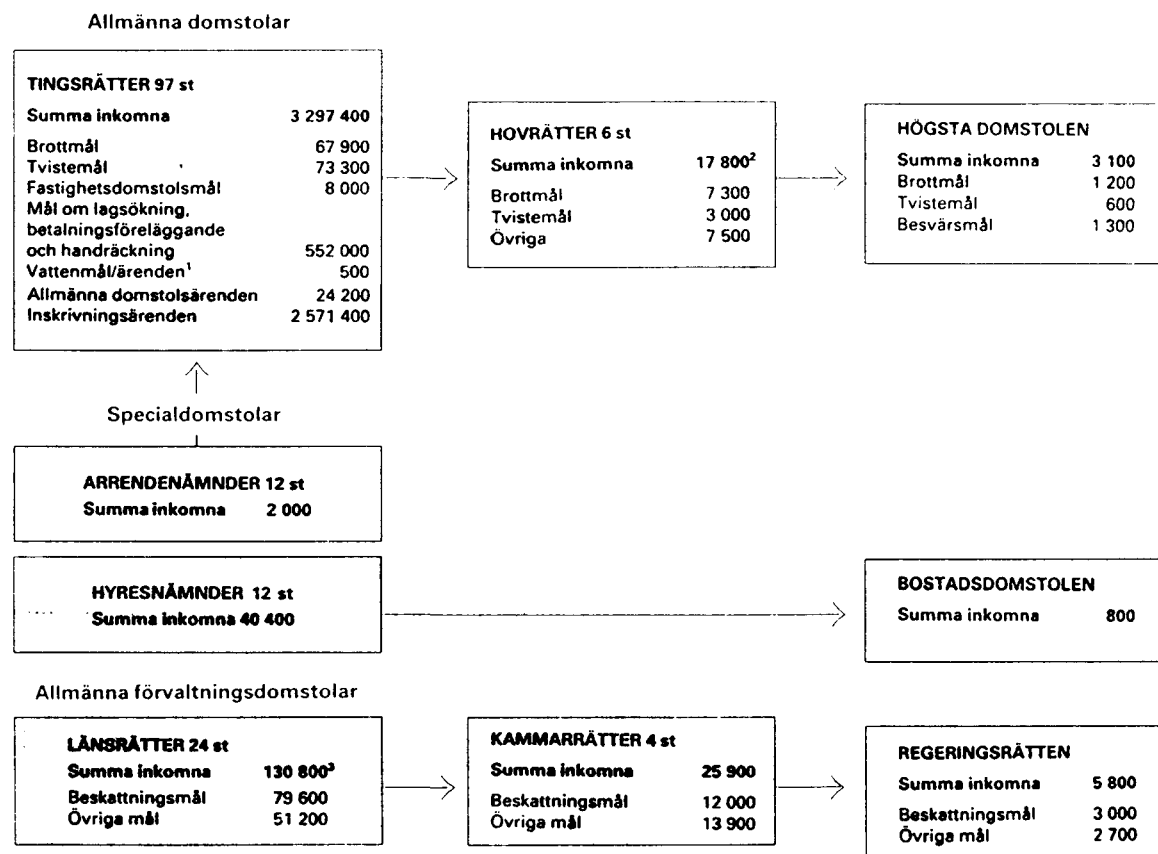
	Procent			
	Någon stöld/skadegörelse	Stöld/skadegörelse av bil	Stöld/skadegörelse av något från bilen	Oro för inbrott/skadegörelse i bostaden
<i>Befolkningen 16–74 år</i>				
1978	19,9	2,3	3,6	20,2
1979	20,0	..	..	..
1984	22,4	2,7	5,8	22,1
1985	21,9	2,8	5,5	22,8
1986	21,3	3,3	6,0	..

4 Statistik över domstolarnas m fl verksamhet

Court statistics

4.1 Domstolarnas verksamhet

Court statistics, overview

1) Inklusive 241 mål i Statens Va-nämnd.

2) Inklusive 110 mål inkomna till Vattenöverdomstolen vid Svea hovrätt

3) Inklusive 974 mål inkomna till Mellankommunala skatterätten.

4.1.1 Allmänt

Den dömande verksamheten utövas i Sverige av allmänna domstolar, specialdomstolar, allmänna förvaltningsdom-

stolar samt vissa myndigheter. Rättegångsbalken (RB) i Sveriges rikes lag och vissa speciallagar innehåller de vikti-

gaste reglerna om processerna. De flesta domstolarna och myndigheterna med uppgifter inom rättsväsendets område sorterar under justitiedepartementet, övriga under social-, finans- eller arbetsmarknadsdepartementet.

Domstolarna är i regel uppbyggda enligt ett s k instanssystem, vilket innebär att domar/beslut kan överklagas till högre instans.

Förändringar förekommer ständigt inom och mellan domstolarna och antalet mål varierar kraftigt mellan de olika domstolarna.

I RSA redovisas uppgifter från de domstolar och myndigheter för vilka uppgifter inkommer till SCB. Av den anledningen finns det en del domstolar och myndigheter som inte redovisas nedan.

I ovanstående tabla redovisas relationerna mellan allmänna domstolar, vissa specialdomstolar och allmänna förvaltningsdomstolar samt till dessa domstolar inkomna mål och ärenden.

4.1.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiken avser att belysa frekvensen av mål och ärenden hos domstolarna m fl, målens och ärendenas beskaffenhet och handläggningsordning, målens utgång, handläggningstid samt fullföljds- och ändringsfrekvens ävensom variationerna i tiden i dessa avseenden. Samtidigt vill den ge en bild av arbetsbördan hos domstolar, kronofogdemyndigheter m fl. Dessutom avser den att belysa frekvensen av rättshjälp samt kostnaderna för samhället.

Denna rapport avser redogörelseåret 1987 och lämnar liksom rapporterna för åren 1974–1986 en redovisning av de allmänna underrätternas, inskrivningsmyndigheternas, hovrätternas, högsta domstolens, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyresnämndernas, arrendenämndernas och bostadsdomstolens verksamhet. Dessutom redovisas beslut i nådeärenden och rättshjälpen.

4.1.3 Insamling och bearbetning

Statistiken grundar sig huvudsakligen på uppgifter, som enligt kungörelsen (1971:933) om rättsstatistiken och kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI) rapporteras till rättsstatistiken. Dessutom har efter överenskommelse med domstolsverket inhämtats uppgifter till rättsstatistiken ur de för de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive hyresnämnderna och arrendenämnderna gällande, på automatisk databehandling grundade informationssystemen.

Uppgifterna hämtas dels från särskilda av vederbörande myndighet i samråd med SCB fastställda blanketter, som av

uppgiftslämnarna insänds direkt till SCB och dels ur de olika delsystem som ingår i informationssystemen, inom rättsväsendet (RI) och centralnämnden för fastighetsdata (CFD).

I det följande redogörs för de uppgifter som insamlats från de olika myndigheterna m fl.

Tingsrätt. Från domstolsverket hämtas uppgifter om tvistemål, fastighetsdomstolsmål samt brottmål. Domstolsverket levererar arligen på magnetband uppgifter ur sitt diarie- och redovisningssystem för tingsrätter och hovrätter till SCB. I hovrättsuppgifterna inkluderas mål vid vattenöverdomstolen som inkommit fr o m 1984. Uttaget till SCB görs från domstolsverkets s k målregister, som består av uppgifter vilka enligt rättsstatistikkungörelsen rapporteras till domstolsverket. Uppgiftsskyldigheten omfattar från tingsrätt alla mål som dagbokförts i de särskilda dagböckerna över tvistemål, brottmål, fastighetsdomstolsmål och från hovrätt alla dagbokförda tvistemål, brottmål och övriga mål. Uppgifterna lämnas på blanketter betecknade rapport 1 och 2. Rapport 1 lämnas när mål dagbokförts och rapport 2 när mål slutligt handlagts. Blanketterna fastställs av domstolsverket i samråd med SCB.

Till grund för statistiken ligger även av domstolsverket ur systemet framställda maskintabeller, vilka fortlöpande levereras bl a till SCB.

På statistikblankett 1 och 1a lämnas för halvår och helår till SCB uppgifter om antalet konkurser och konkursärenden, mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning, slutligt handlagda ärenden upptagna i bouppteckningsprotokollet m fl ärenden, inskrivningsmyndigheternas ärenden samt allmänna domstolsärenden. Uppgifter rörande ärenden hos inskrivningsmyndigheterna i 39 domsagor lämnas dock månatligen från CFD till SCB. Blanketterna granskas och kompletteras efter kontakt med uppgiftslämnarna. Tabellerna framställs helt manuellt.

Uppgifter om lagfart och inskrivning av tomträtter erhålls på magnetband från länsstyrelserna. SCB bearbetar uppgifterna maskinellt.

Sjöfartsregistret lämnar årligen på statistikblankett 7 uppgifter till SCB om antalet inkomna ärenden m m.

Statistiken över äktenskapsskillnader slutligen grundar sig på blankett B som kontinuerligt insänds till äktenskapsregistret från tingsrätterna. Uppgifterna om äktenskapsskillnad stansas och tabeller tas fram maskinellt. Viss manuell bearbetning sker även.

Tingsrätterna aviserar i Post- och Inrikes Tidningar samtliga tillkomna konkurser och förhandlingar om offentlig ackord. Med dessa aviseringar som underlag och uppgifter från Cent-

rala Företags- och arbetsställeregistret producerar SCB fr o m 1982 en utvidgad konkursstatistik och fr o m 1985 en statistik om offentlig ackord.

Riksskatteverket lämnar utdrag ur näringsförbudsregistret till SCB. Materialet behandlas manuellt.

Va-nämnden. Va-nämnden har lämnat uppgifter angående inkomna, slutligt handlagda, balanserade och fullföljda till vattenöverdomstolen.

Tingsrätt som är vattendomstol. På statistikblankett 2 lämnas arligen till SCB arbetsredogörelse med uppgifter om antalet balanserade, inkomna och slutligt handlagda mål och ärenden. På statistikblankett 9 redovisas vidare kvartalsvis vissa uppgifter rörande domar och slutliga beslut i vattenmål, t ex vad målet angätt, antal handläggningsdagar etc. Bearbetningen sker helt manuellt.

Hovrätt. Uppgifter om tvistemål, brottmål samt övriga mål hämtas från domstolsverket (se vidare ovan under *Tingsrätt*).

Vattenöverdomstolen lämnar motsvarande uppgifter direkt till SCB för mål som inkommit före 1984. För mål som inkommit 1984 och senare inhämtas uppgifter från Domstolsverket, (se vidare ovan under *Tingsrätt*). Bearbetningen sker manuellt.

Högsta domstolen. På statistikblankett 6 lämnas kvartalvis till SCB uppgifter om antalet från föregående respektive till följande kvartal balanserade, under kvartalet inkomna och slutligt handlagda ansökningar om prövningstillstånd i tvistemål, brottmål och besvärsmål, mål vari prövningstillstånd inte behövs, ansökningar om resning samt domvillobesvär respektive återställande av försutten tid samt andra i HD förekommande ärenden. Dessutom lämnas på blanketten antalsuppgifter beträffande under kvartalet handlagda revisionsmål och besvärsmål vari prövningstillstånd meddelats. Särskild redovisning lämnas kvartalsvis på statistikblankett 12 för varje av HD avgjort mål, som fullföljts genom revision eller besvär och som inte rapporteras till RI. Från RI inhämtas uppgifter om brottmål som avgjorts genom dom eller slutligt beslut. Rikspolisstyrelsen (RPS) lämnar uppgifterna i form av magnetband till SCB. Uppgifterna från magnetbandet listas varefter tabeller tas fram dels maskinellt och dels manuellt. Uppgifterna på statistikblanketterna granskas. Viss komplettering görs vid besök i HD. Tabellerna framställs helt manuellt.

Nådeansökningar. Från rättsväsendets informationssystem (RI) inhämtas uppgifter om beslut i nådeärenden som meddelats under redogörelseåret. Rapport om av regeringen meddelade dylika beslut lämnas till RPS av expeditionschefen i justitiedepartementet. Uppgifter ges om beslutets innehåll (ansökan avslagen respektive helt eller delvis beviljad), adömd påföljd, brottet, ansökningens innehåll, sökandens ålder och kön m m. Uppgifterna lämnas till SCB i form av magnetband. Från magnetbandet framställs maskinlistor som granskas och kodas. Tabellerna framställs manuellt.

Allmän förvaltningsdomstol. Uppgifterna inhämtas från årstabeller som framtagits ur domstolsverkets informationssystem för de allmänna förvaltningsdomstolarna och som av domstolsverket lämnats till SCB. Av de uppgifter tabellerna innehåller må nämnas antalet i länsrätter, mellankommunala skatterätten, kammarrätterna och regeringsrätten in- respektive utbalanserade samt inkomna och avgjorda mål fördelade på målgrupper. Dessutom lämnas beträffande de avgjorda målen uppgifter om handläggningssätt, sammanträdestid m m. Viss bearbetning av årstabellerna görs manuellt hos SCB.

Bostadsdomstolen, hyresnämnder och arrendenämnder. Uppgifter om bostadsdomstolens, hyresnämndernas och arrendenämndernas verksamhet hämtas från av domstolsverket ur informationssystemet framtagna tabeller, vilka fortlöpande levereras till SCB. Uppgifterna ur tabellerna sammanställs manuellt hos SCB.

Kronofogdemyndigheter. Statistiken grundar sig på Riksskatteverkets arbetsstatistik över kronofogdemyndigheters verksamhet.

Allmän rättshjälp. Uppgifter om rättshjälp vid tingsrätter och hovrätter hämtas från domstolsverkets magnetband. Rättshjälpssuppgifterna från HD kommer in på blankett 12 vad gäller tvistemål och besvärsmål och via magnetband från RPS när det är brottmål. Ur IMDOC systemet tar domstolsverket fram uppgifter om rättshjälp för regeringsrätt och kammarrätter. Uppgifterna är dock ännu ej tillförlitliga. Ifrån vattenöverdomstolen redovisas rättshjälpen på rapport 1 och 2. Rättshjälpnämnderna lämnar uppgifter om rättshjälp på blankett R4. Övriga domstolar och myndigheter som har befogenhet att lämna rättshjälp redovisar sina uppgifter på rapport rättshjälp. Advokatbyråerna lämnar ej själva uppgifter om rättshjälpen, men till stor del ingår deras ärenden i rättshjälpnämndernas redovisning.

Domstolsverkets ekonomienhet har slutligen gjort en sammanställning av rättshjälpskostnaderna utifrån förbrukningen av rättshjälpsanslaget år 1987.

Övriga myndigheter. I tabell 4.12.1 redovisas en sammanställning av uppgifter från några myndigheter med verksamhet inom rättsväsendets område. Statistiken härrör i huvudsak från ämbetsberättelser och internstatistik.

4.1.4 Förändringar i jämförelse med föregående år

Ändringar i den judiciella indelningen och organisationen.

Allmänna underrätter. Förordningen (1979:572) med tingsrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:1092). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1987.

Hovrätter. Förordningen (1979:569) med hovrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:1090). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1987.

Högsta domstolen. Förordningen (1979:567) med instruktion för högsta domstolen har ändrats genom förordningen (1986:1088). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1987.

Länsrätter. Förordningen (1979:573) med länsrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:1093). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1987.

Kammarrätter. Förordningen (1979:571) med kammarrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:1091). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1987.

Regeringsrätten. Förordningen (1979:562) med regeringsrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:1089). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1987.

4.1.5 Definitioner och begrepp

Balanserade mål. Mål inkommet till tingsrätt och hovrätt vilket för tiden för uttaget ur målregistret inte rapporterats som avgjort har i statistiken betraktats som balanserat till följande år. Senare uppsättningar i målregistret beaktas inte vid den statistiska bearbetningen för året.

Bostadsdomstolen. Domstolen är domför med fyra ledamöter (liten sammansättning) om inte någon av dem begär att målet skall prövas av sju ledamöter (stor sammansättning).

Brottmål. Se nedan under *Mål. Tingsrätt.*

Familjemål. Som sådant räknas mål om boskillnad, hemskillnad, äktenskapsskillnad, faderskap till barn samt bördstalan.

Fullföljdsfrekvens. Fr o m 1974 med undantag för 1981 redovisas de av tingsrätterna under redogörelseåret avgjorda målen som fullföljts till hovrätt i relation till hela antalet av tingsrätterna under året avgjorda mål (se tabellerna 4.2.1.6, 4.2.1.10, 4.2.1.12 och 4.2.1.13). För fullföljdsfrekvensen i hovrättsmålen så gäller att antalet av hovrätterna under redogörelseåret avgjorda mål ställts i relation till antalet till högsta domstolen under året inkomna ansökningar om prövnings-tillstånd (se tabell 4.2.4.7). I tabell 4.4.4 ställs de av hyresnämnderna under redogörelseåret avgjorda ärendena i relation till antalet under samma period till bostadsdomstolen inkomna besvärsmål.

Inteckning, inskrivning. Härmed avses i tabell 4.2.1.2 samtliga ärenden avseende inteckning i fast egendom, tomträtt, företag (före den 1 juli 1967 förlagsintekning), skepp eller skeppsbyggen (före den 1 januari 1976 fartyg), luftfartyg respektive järnväg, inskrivning av tomträtt, nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft.

Mindre tvistemål. Vid redovisningen i tabellerna 4.2.1.3–4.2.1.5 och 4.2.4.3 har som *avgjort* dylikt mål räknats endast mål som, enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål av mindre värden, slutligt handlagts i förenklad rättegång oberoende av hur målet diarieförts vid anhängiggörandet.

Mål som handlagts i förenklad rättegång. Se ovan under *Mindre tvistemål.*

Mål. Tingsrätt. Fr o m 1972 har varje under särskilt nummer diariefört mål räknats som särskilt mål. Mål betraktas som avgjort först då det slutligen handlagts till alla delar. Dom som i brottmål givits särskilt beträffande en eller flera av de tilltalade eller beträffande något av åtalen mot en av dem eller deldom eller mellandom i tvistemål räknas sålunda inte som ett särskilt mål. Dock har överflyttade mål räknats som avgjorda när överflyttningsbeslutet meddelats. Mål överflyttade inom samma tingsrätt/hovrätt ingår i allmänhet inte i tabellerna.

Tingsrätt som är fastighetsdomstol. Mål handlagda av tingsrätt som fastighetsdomstol redovisas i tabellerna 4.2.1.11 och 4.2.1.12. Jämför i övrigt *Tingsrätt* ovan.

Tingsrätt som är vattendomstol. Vid redovisningen i tabell 4.2.1.15 räknas som ett mål endast mål som slutligt avgjorts till alla delar. Såsom sådant anses såväl mål, vari beslut meddelats jämlikt 11:24 VL, som mål, i vilket utan att något formligt uppskovsbeslut fattats, part enligt dom eller beslut givits möjlighet att påkalla fortsatt handläggning vid vattendomstolen av viss fråga. Mål anses till alla delar slutligt avgjort, oaktat tid för anmälan av ersättningsanspråk, varom talas i 11:68 VL inte gått till ända. I tabell 4.2.1.16 räknas däremot såsom ett mål även del av mål, vilket avgjorts genom deldom eller mellandom.

Hovrätt. Se ovan beträffande *Tingsrätt*.

Högsta domstolen. Mål som fullföljts av RÅ, JO eller JK eller i vilka HD är första instans, besvär över beslut av styrelsen för advokatsamfundet, frågor om utlämning samt avvisande av talan redovisas som mål i vilket prövningstillstånd inte behövs.

Notariemål. Som sådant har redovisats mål som enligt 20 § 10 p tingsrättsinstruktionen (1975:511) får handläggas av tingsnotarie.

Sjöfartsregistret. Under registerärenden i dagbok A redovisas registerärenden i skeppsregistret och skeppsbyggnadsregistret (skepp = större fartyg). Registerärenden i båtregistret redovisas i dagbok B (båtar = vissa mindre fartyg). Under ärenden i dagbok C redovisas de ärenden, som inte omedelbart leder till införing i de olika registren.

Tvistemål. Se ovan under *Mål. Tingsrätt*.

Va-nämnden. Statens va-nämnd prövar mål enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar samt mål enligt lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar.

4.1.6 Tidigare publicering

Statistik över domstolarnas verksamhet finns redovisad alltsedan år 1830. Fr o m detta år intogs vissa rättsstatistiska uppgifter i justitiestatsministerns årsberättelse och fr o m dubbelårgången 1857/1858 publicerades rättsstatistiken i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik (SOS).

Fr o m 1913 ersattes justitiestatsministerns årliga berättelse angående rättsväsendet av tre av SCB utarbetade redogörelser ingående i den nya serien Sveriges officiella statistik. Den processtatistiska redogörelsen, benämnd Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet utgavs för 2-årsperioder under 1913–1960 med undantag för en 3-årsperiod omfattande 1945–1947 samt med rubriken Domstolarna årligen under 1966–1973. Luckor föreligger i serien för 1919–1920 samt 1948 och 1961.

Med redogörelseåret 1973 upphörde den processtatistiska publikationen Domstolarna. Motsvarande uppgifter publiceras fr o m redogörelseåret 1974 i Rättsstatistisk årsbok (RSÅ).

Den särskilda redogörelsen för lagfartsärenden som tidigare ingick i den processtatistiska redogörelsen publiceras fr o m 1965 i serien Statistiska meddelanden (SM): Fastighetsprisstatistik med underrubrik P.

Preliminära sammanställningar av tingsrätternas arbetsredogörelser föreligger dessutom hos SCB.

4.1.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver de i denna publikation redovisade uppgifterna kan ytterligare uppgifter om ärenden angående lagfarter hämtas ur SM P serien, SCB. I serien RS-promemoria redovisas mål och ärenden i Tingsrätterna halvårsvis och konkurser kvartalsvis. Beträffande tingsrätternas, hovrätternas, kamrarrätternas, regeringsrättens, hyresnämndernas, arrendenämndernas, bostadsdomstolens och länsrätternas verksamhet kan ytterligare uppgifter hämtas från maskintabeller hos domstolsverket. För ytterligare uppgifter från de myndigheter som redovisas i tabell 4.6.1 hänvisas till respektive myndighet.

4.2 Allmänna domstolar

Ordinary courts

Sverige är indelat i 97 domsagor. Domsaga är tingsrättens domkrets. Tingsrätten är som regel första domstol (instans). Hovrätt är överrätt för tingsrätt. I vissa fall kan hovrätt vara

första domstol. Det finns 6 hovrätter. Högsta domstolen (HD) är överrätt i mål som fullföljs från hovrätt.

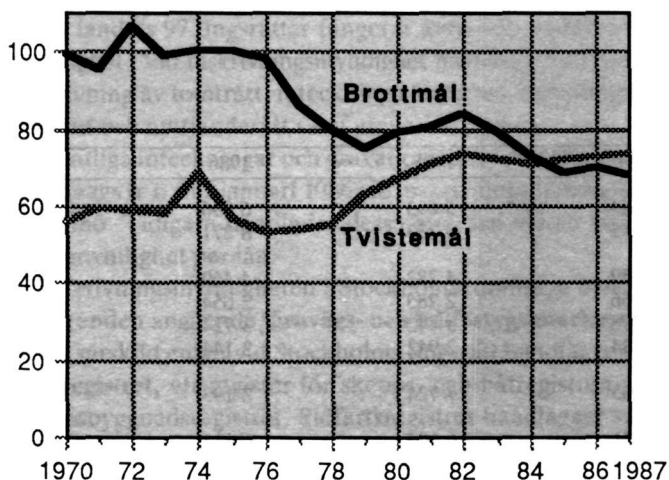
4.2.1 Tingsrätter

Tingsrätterna är s k allmänna underrätter om inte annat föreskrivs. Tingsrätterna handlägger tvistemål, brottmål, mål om lagsökning och betalningsföreläggande, fastighetsmål och vattenmål m m. I vissa sammanhang fungerar de då också som

- inskrivningsmyndigheter 93 st
 - fastighetsdomstolar 27 st
 - vattendomstolar 6 st
 - sjöfartsregistret 1 st (Stockholms tr)
- mera uppgifter se nedan.

Inkomna tvistemål och brottmål, 1970–1987

Antal i
1 000-tal

Tvistemål

73 333 tvistemål kom **in till tingsrätterna** under år 1987. Det är 759 mål mer än föregående år. Under de 5 senaste åren har ingen större förändring skett beträffande antal inkomna tvistemål. 73 465 mål 1982 är det högsta värdet under 80-talet. Antalet **avgjorda mål** var 72 116 år 1987. Det är något mer än åren 1984 och 1985 men jämförbart med 1982 och 1983.

Antalet **domar** var 38 057 år 1987 och **beslut** 34 059. Vid en jämförelse av medelvärdet för domar resp. beslut under åren 1982–1986 med 1987 har antalet domar minskat med 3 % och besluten ökat med 12 %.

Avskrivna och övriga beslut ökade med 11 % resp 15 %. Fördelningen mellan avskrivna och övriga beslut var 23 941 resp 9 851 vilket innebär 70 % resp. 29 % av samtliga beslut. Överflyttade mål var 267 år 1987 mot 246 år 1982. Observera att deldomar inte ingår i redovisningen.

Av mål i *ordinär rättegång* har 26 % avskrivits under år 1987. Jämfört med medelvärdet för de 5 föregående åren, 25 %, innebär det en liten ökning. Av mål som handlagts i *förenklad rättegång* har ingen större förändring skett i andelen avskrivna mål mellan åren. 1987 utgjorde de 50 %.

Fullföljdsfrekvensen till hovrätterna i de avgjorda tvistemålen har inte förändrats anmärkningsvärt under de senaste fem åren. För mål som handlagts i *ordinär rättegång* fullföljs ca 6 %. Motsvarande procentsats gäller också mål som handlagts i *förenklad rättegång*.

Brottmål

67 856 brottmål kom in till tingsrätterna under år 1987. Antal **domar** och **beslut** i brottmål var år 1987 61 705 resp. 6 504. Antalet domar har minskat med ca 9 % vid en jämförelse

mellan år 1987 och medelvärdet för 1982–1986. Motsvarande siffra för besluten är –8 %. Skillnaden i antalet domar mellan år 1982 och 1987 är en minskning med ca 10 000 mål. Detta beror bl a på rationaliseringar inom rättsväsendet och att t ex trafikbrottsmålen minskat på grund av inskränkningar i trafikövervakningen.

Avskrivna mål har under samma period minskat med ca 3 %. Ungefär 5 % av brottmålen **avskrivs** och drygt 10 % **fullföljs** till hovrätt. Någon märkbar förändring under 80-talet framgår inte av tabellerna.

Allmänna domstolsärenden och övriga ärenden

Vid tingsrätterna handläggs ett stort antal ärenden. Allmänna domstolsärenden är bl a adoption, umgängesrätt och ärenden enligt namnlagen. Totalt behandlas cirka 20 000 allmänna domstolsärenden årligen. Ärenden upptagna i boupptecknings- och avhandlingsprotokoll uppgår till drygt 130 000 årligen. De flesta är inregistrering av bouppteckningar, ca 90 000 årligen. Drygt 30 000 ärenden om förmynderskap och godmanskap behandlas varje år. Se även 4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi.

Fastighetsdomstol

24 tingsrätter fungerar som fastighetsdomstolar, dvs en i varje län. Fastighetsdomstolarna behandlar bl a hyres- och arrendetvister och mål/ärenden enligt miljövårdslagen.

Under perioden 1982–1987 har antalet fastighetsdomstolsmål ökat. Inkomna mål har ökat med 7 % från 1982 till 1987 och avgjorda mål med 28 %. Mål avseende hyrestvister svarar för större delen av ökningen av de genom dom avgjorda målen. De ökade från 1 753 år 1982 till 3 016 år 1987. De **avskrivna** målen svarar för ca 40 % av samtliga avgjorda mål. 7 % av de avgjorda målen **fullföljdes** till hovrätt år 1987.

Fastighetsdomstolsmål 1982–1987

	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Inbalanserade	3 122	4 405	4 644	5 693	6 096	6 105
Inkomna	7 488	7 178	8 132	8 137	8 271	8 047
Avgjorda gm dom	3 172	3 640	3 759	4 282	4 469	4 280
därav tredskodom	1 720	1 729	2 066	2 285	2 054	2 231
Avgjorda gm beslut	3 107	3 363	3 296	3 442	3 724	3 740
därav avskrivna	2 527	2 749	2 744	2 942	3 144	3 185
Summa avgjorda	6 279	7 003	7 055	7 724	8 193	8 020
Balanserade till följande år	4 331	4 580	5 721	6 106	6 174	6 132

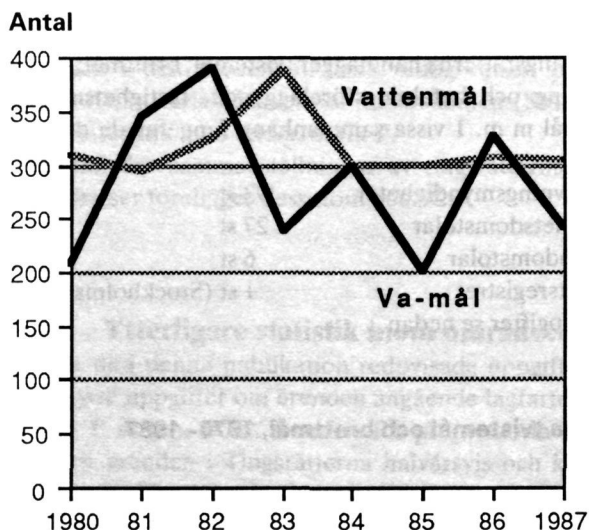
Vattendomstolar

6 tingsrätter är också vattendomstolar, dvs första domstol i vattenmål, nämligen Luleå, Umeå, Östersunds, Stockholms, Växjö och Vänersborgs. Svea hovrätt är vattenöverdomstol. Högsta domstolen är sista instans.

Vattenmål kan vara ansökningsmål, stämningsmål eller förrättningsmål. **Ansökningsmål** innebär att ansökan lämnas in om att få fastställt frågor om t ex tillstånd eller godkännande av vattenföretag. **Stämningsmål** innebär att någon stämmer en viss person om t ex det ifrågasätts att ett dammbygge har tillkommit i laga ordning. **Förrättningsmål** är besvär över beslut vid förrättningar enligt vattenlagen.

Under 1987 **inkom** till vattendomstolarna 304 **mål**. De flesta målen är ansökningsmål. År 1983 inkom totalt 388 mål, vilket

Inkomna vattenmål och va-mål, 1980–1987

är den högsta siffran under 80-talet. Det är Växjö vattendomstol som visar den absolut största ökningen det året, 146 mål mot 50 år 1984. Det största antalet *slutligt handlagda* mål under 80-talet redovisas för år 1984, det var då den nya vattenlagen trädde i kraft.

Vattenmålen är ofta mycket komplicerade och handläggningstiden blir lång. 1987 avgjordes 36 ansökningsmål som inkommit till vattendomstolen för mer än 10 år sedan. Det motsvarar 12 % av samtliga avgjorda mål. Endast 14 % av målen avgjordes inom 3 månader. Som en jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra för tvistemål i tingsrätt var 50 %.

Antalet **ärenden till** vattendomstol har under en längre period fram t o m 1982 varit omkring 100 per år. År 1983 inkom 197 ärenden för att 1984 öka till 429, vilket är det högsta antalet under 1970- och 80-talet. Åren 1985, 1986 och 1987 sjönk inkomna ärenden till 55, 62 resp 51. Det innebär 8 gånger fler ärenden år 1984 än 1987. Den stora ökningen 1984 skedde vid vattendomstolen i Östersund.

Statens va-nämnd

Statens va-nämnd, som inrättades den 1 juli 1970, prövar huvudsakligen tvister mellan brukare och huvudman för allmän vatten-, avlopps- eller vattenvärmeanläggning. Beslut överklagas hos vattenöverdomstolen och sist i högsta domstolen.

På begäran av domstol, statens industriverk eller länsstyrelser avger nämnden yttranden om mål som gäller de tre ovan nämnda områdena.

År 1987 var antalet inkomna mål 241. 1982 nådde antalet inkomna mål sin kulmen med 391 mål mot 199 år 1985, som är lägsta värdet hitintills under 80-talet.

Inskrivningsmyndigheter

93 av landets 97 tingsrätter fungerar även som inskrivningsmyndighet. Vid inskrivningsmyndighet handläggs bl a lagfart, inskrivning av tomträtt, inteckning i fastighet, inskrivning av servitut och nyttjanderätt samt gravationsbevis.

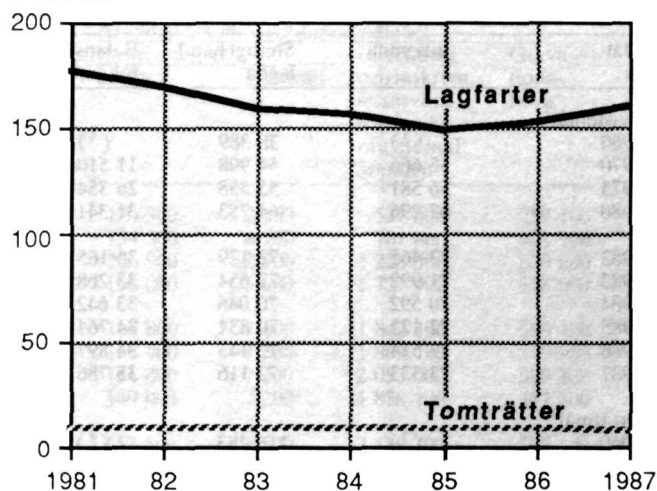
Samtliga inteckningar och gravationsbevis rörande **företag** handläggs fr o m 1 januari 1986 vid inskrivningsmyndigheten i Malmö. Tidigare handlades dessa ärenden vid en inskrivningsmyndighet per län.

Inskrivningsmyndigheten i Stockholms domsaga handlägger ärenden angående **järnvägs- och luftfartygsinteckningar**.

En särskild enhet vid Stockholms tingsrätt handlägger **sjöfartsregistret**, ett register för skepps- och båtregistren samt skeppsbyggnadsregistret. Sjöfartsregistret handlägger samtliga registerärenden inklusive inteckning i fartyg.

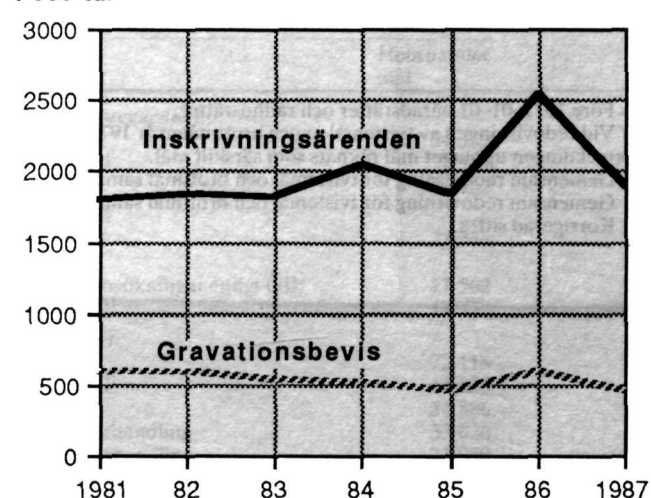
Inskrivning av lagfarter och tomträtter, 1981–1987

Antal i
1 000-tal

Inskrivningsärenden och gravationsbevis, 1981–1987

Antal i
1 000-tal

Antal ärenden vid inskrivningsmyndighet uppgick år 1987 till nära 2,6 miljoner. Av dessa var inskrivningar av lagfarter 160 800 och tomträtter 6 700. Ärenden angående inteckning och inskrivning av servitut, nyttjanderätt etc uppgick till 1 894 100. Det innebär en minskning med 25 % från år 1986 till år 1987. 460 700 gravationsbevis utfärdades under 1987, en minskning med 23 % jämfört med 1986.

Tabell 4.2.1.1 Tingsrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade tvistemål, brottmål, mål om lagsökning och betalningsföreläggande samt konkurser 1960, 1970, 1975, 1980 och 1982–1987

District Courts: civil cases, criminal cases, debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies, entered, finally dealt with and pending at the end of the year 1960, 1970, 1975, 1980 and 1982–1987

Mål år	Inkomna	Slutligt hand- lagda	Balanserade till följande år	Mål år	Inkomna	Slutligt hand- lagda	Balanserade till följande år
Tvistemål ²				Mål om lagsökning och betalnings- föreläggande			
1960	(³)	38 389	(⁴)	1960	147 325	146 872	9 020
1970	55 666	54 998	11 510	1970	208 396	202 835	22 479
1975	56 581	55 558	26 354	1975	231 328	226 305	32 066
1980	67 296	64 783	31 341	1980	492 953	463 157	100 083 ⁵
1982	73 465	72 129	34 165	1982	532 462	544 195	95 807
1983	71 992	72 654	33 268	1983	486 346	498 101	84 199
1984	70 592	70 046	33 642	1984	486 353	477 493 ⁵	89 792 ⁵
1985	72 121	70 834	34 764	1985	508 244	494 746	103 337
1986	72 574	72 143	34 897	1986	502 542	510 394	95 437
1987	73 333	72 116	35 786	1987	537 633	520 016	113 029
Brott mål ²				Konkurser			
1960	(³)	116 483	(⁴)	1960	1 483	1 486	1 514
1970	99 257	94 633	33 288	1970	3 740	3 123	3 069
1975	99 777	100 427	29 313	1975	4 131	4 305	3 035
1980	78 888	77 537	25 035	1980	4 671	4 047	5 033
1982	83 927	81 718	28 501	1982	5 769	5 027	7 251
1983	79 036	80 829	26 400	1983	6 231	5 592	7 906
1984	72 702	74 780	23 951	1984	7 040	6 746	8 193
1985	68 700	68 425	23 976	1985	7 384	7 175	8 413
1986	69 847	67 494	25 456	1986	7 552	7 492	8 478
1987	67 856	68 209	24 679	1987	6 848	7 333	7 966

1) Före 1971–01–01 häradsrätter och rådhusrätter.

2) Vid redovisningen av tvistemålen och brottmålen år 1970 är den statistiska enheten= handläggningsenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 157 154.

4) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 31 101.

5) Korrigerad siffra.

Tabell 4.2.1.2 Tingsrätter: slutligt handlagda mål samt inskrivningsärenden 1960, 1970, 1975 och 1980–1987
District Courts: cases and other matters finally dealt with, 1960, 1970, 1975 and 1980–1987

Anm. I tabellen ingår inte expropriationsmål, mål handlagda av agodelningsrätt/domare och fastighetsdomstolsmål.

År	Tvistemål och brottmål			Mål om lägsökning och betalningsföreläggande			Ärenden hos inskrivningsmyndighet			
	Hela antalet ¹	därav Tvistemål %	därav Brottmål %	Hela antalet	därav Lägsökning- mål %	Mål om betaln.- förel. %	Inskrivning av Lagfart ²	Tomträtt	Inteckning och inskrivn. av servitut, nyttjanderätt etc inkl ärenden ³	Gravations- bevis
1960	154 900	24,8	75,2	146 900	27,0	73,0	120 300	2 900	527 600	259 100
1970	149 600	36,8	63,2	202 800	25,5	74,5	154 500	6 700	701 800	401 900
1975	156 000	35,6	64,4	226 300	22,9	77,1	206 900	12 900 ⁴	1 228 500	639 600
1980	142 300	45,5	54,5	463 200	15,8	84,2	168 000	8 900	1 727 900	578 000
1982	153 800	46,9	53,1	544 200	17,2	82,8	167 800	7 800	1 842 100	593 100
1983	153 500	47,3	52,7	498 100	18,0	82,0	158 400	7 500	1 809 100	539 900
1984	144 800	48,4	51,6	476 900	19,7	80,3	154 800	7 200	2 053 000	520 400
1985	139 300	50,9	49,1	494 700	20,1	79,9	149 000	7 200	1 838 100	457 100
1986	139 637	51,7	48,3	510 394	20,9	79,1	153 500	7 500	2 536 700	595 100
1987	140 325	51,4	48,6	520 016	20,7	79,3	160 700	6 700	1 894 100	460 700

1) År 1970 är vid redovisningen av tvistemål och brottmål den statistiska enheten = handläggningsenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i mållförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

2) Vilande lagfarter ingår inte.

3) Skepp och skeppsbyggnad ingår. Före 1976 fartyg.

4) År 1975 redovisas vissa specialfall av lagfarna fang som tomträtter.

Tabell 4.2.1.3 Tingsrätter: tvistemål 1987
District Courts: civil cases, 1987

	Hela antalet mål
<i>Balanserade från föregående år</i>	
Hela antalet	34 569
Mindre tvistemål ¹	5 131
Övriga mål	29 438
<i>Inkomna under året</i>	
Hela antalet	73 333
därav	
Gemensamma ansökningar enligt GB ²	17 562
Mindre tvistemål ¹	17 772
<i>Avgjorda under året</i>	
Hela antalet	72 116
Mindre tvistemål ¹	17 230
Övriga mål	54 886
Utan huvudförhandling	33 836
Efter huvudförhandling	21 050
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	38 057
Beslut	34 059
Överflyttade	267
Avskrivna	23 941
Övriga beslut	9 851
<i>Balanserade till följande år</i>	
Hela antalet	35 786
Mindre tvistemål ¹	5 623
Övriga mål	30 163

1) Mål enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden.

2) GB = giftermålsbalken.

Tabell 4.2.1.4 Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter målens handläggning och avgörande 1987

District Courts: civil cases finally dealt with, by type of proceedings and decision, 1987

	Hela antalet mål	Familje- mål	Övriga mål
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Avskrivna	15 280	3 452	11 828
Efter muntlig förhandling	5 698	607	5 091
Eljest avskrivna	9 582	2 845	6 737
Överflyttade till annan domstol	182	94	88
Avgjorda genom tredsdom	1 993	53	1 940
Övriga avgjorda mål	37 431	24 895	12 536
Utan muntlig förhandling	24 033	21 027	3 006
Med muntlig förhandling	13 398	3 868	9 530
Summa	54 886	28 494	26 392
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Avskrivna	8 661	—	8 661
Avgjorda genom tredsdom	3 416	—	3 416
Övriga avgjorda mål	5 153	—	5 153
Utan muntlig förhandling	2 683	—	2 683
Med muntlig förhandling	2 470	—	2 470
Summa	17 230	—	17 230

Tabell 4.2.1.5 Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter beskaffenhet och processtidens längd 1987
 District Courts: civil cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1987

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		Tom 1 man	Över 1 tom 2 man	Över 2 tom 3 man	Över 3 tom 6 man	Över 6 man
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>						
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	15 754	5 425	790	154	129	9 256
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	3 280	172	245	148	163	2 552
Boskillnad	2 614	2 587	20	3	3	1
Förklaring att viss man ej fader och fast- ställande av faderskap	555	18	42	38	93	364
Vårdnad om barn m m	2 839	917	794	317	266	545
Omyndighetsförklaring	15	10	1	2	1	1
Omyndighetsförklarings hävande	680	491	94	39	43	13
Arbetsvist	132	3	12	12	22	83
Hänskjutna mål angående lagsökning	441	53	66	70	85	167
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	1 916	184	348	301	487	596
Hänskjutna mål angående handräckning	93	14	11	13	24	31
Militära mål	12	2	4	4	1	1
Andra tvistemål	11 275	3 128	1 963	1 243	1 793	3 148
Summa	39 606	13 004	4 390	2 344	3 110	16 758
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>						
Hänskjutna mål angående lagsökning	221	31	48	35	62	45
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	5 518	558	1 300	1 152	1 639	869
Hänskjutna mål angående handräckning	41	6	7	6	13	9
Övriga mål	2 789	218	595	536	854	586
Summa	8 569	813	1 950	1 729	2 568	1 509

1) Tiden från det målet kommit in till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.2.1.6 Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda tvistemålen 1987

District Courts: frequency of appeal against judgments in civil cases, 1987

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt Antal	1 % av mål avgjorda av tings- rätt
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	15 754	237	1,5
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	3 280	222	6,8
Boskillnad	2 614	2	0,1
Förklaring att viss man ej fader och fast- ställande av faderskap	555	76	13,7
Vårdnad om barn m m	2 839	128	4,5
Omyndighetsförklaring	15	–	0,0
Omyndighetsförklarings hävande	680	–	0,0
Arbetstvist	132	1	0,8
Hänskjutna mål angående lagsökning	441	62	14,1
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	1 916	146	7,6
Hänskjutna mål angående handräckning	93	17	18,3
Militära mål	12	–	0,0
Andra tvistemål	11 275	1 558	13,8
Summa	39 606	2 449	6,2
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Hänskjutna mål angående lagsökning	221	21	9,5
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	5 518	273	4,9
Hänskjutna mål angående handräckning	41	6	14,6
Övriga mål	2 789	179	6,4
Summa	8 569	479	5,6

Tabell 4.2.1.7 Tingsrätter: brottmål 1987
District Courts: criminal cases, 1987

	Hela antalet mål
Balanserade från föregående år	25 032
Inkomna under året	67 856
Avgjorda under året	68 209
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	61 705
Beslut	6 504
därav	
överflyttade	1 920
avskrivna	3 577
Balanserade till följande år	24 679

Tabell 4.2.1.8 Tingsrätter: avgjorda brottmål efter processtidens längd m m 1987
District Courts: criminal cases finally dealt with, by duration of proceedings etc., 1987

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid				
		t o m 1 mån	Över 1 t o m 2 mån	Över 2 t o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån
<i>Målens beskaffenhet</i>						
Notariemål	10 640	1 044	1 573	1 800	3 238	2 985
Andra brottmål	57 569	11 641	14 299	9 595	12 666	9 368
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>						
Ensamdomare	10 130	1 892	1 858	1 395	2 268	2 717
Nämnd	58 063	10 793	14 012	9 997	13 628	9 633
Jury	16	–	2	3	8	3
Avgjorda genom dom	61 705	11 113	14 806	10 658	14 749	10 379
Avgjorda genom beslut	6 504	1 572	1 066	737	1 155	1 974
därav avskrivna	3 577	451	431	402	696	1 597
Summa	68 209	12 685	15 872	11 395	15 904	12 353
därav med tolk	3 193	814	620	405	682	672

Tabell 4.2.1.9 Tingsrätter: i brottmål tilltalade personer efter målets avgörande och med offentlig försvarare samt personer dömda till kriminalregisterpåföljd med personutredning m m, 1987
District Courts: prosecuted persons, with public defence counsel etc., 1987

Anm. Avskrivningsbeslut ingår ej i tabellen.

Avgörandet m m	Hela antalet tilltalade	Därav med offentlig försvarare	Personer dömda till kriminalregisterpåföljd				
			Hela antalet	Med personutredning	Därav med personundersökning	rättspsyk. undersökning	läkarintyg ¹
Fällande dom	67 241	28 230	36 036	13 098	12 158	493	1 848
Frikännande dom	4 211	1 802	—	—	—	—	—
Slutligt beslut	105	33	66	1	1	—	—
därav bötesförvandling	40	11	10	—	—	—	—
Summa	71 557	30 065	36 102	13 099	12 159	493	1 848

1) Läkarintyg enligt 7 § lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål.

Tabell 4.2.1.10 Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda brottmålen 1987
District Courts: frequency of appeal against convictions, 1987

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt	
		Antal	I % av mål avgjorda av tingsrätt
<i>Målens beskaffenhet</i>			
Notariemål	10 640	596	5,6
Andra brottmål	57 569	6 382	11,1
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>			
Ensamdomare	10 130	318	3,1
Nämnd	58 063	6 649	11,4
Jury	16	11	68,7
Avgjorda genom dom	61 705	6 843	11,1
Avgjorda genom beslut	6 504	135	2,1
därav avskrivna	3 577	57	1,6
Summa	68 209	6 978	10,2
därav med tolk	3 193	532	16,7

Tabell 4.2.1.11 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: avgjorda mål efter beskaffenhet och process-tidens längd 1987

Real Estate Courts: cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1987

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		T o m 1 mån	Över 1 t o m 2 mån	Över 2 t o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån
<i>Målenas beskaffenhet</i>						
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	155	38	32	27	39	19
Fastighetsbildningsmål	489	28	10	11	67	367
Mål/ärenden enligt lagen om expropriation	119	–	1	–	1	117
Hyrestvist	3 016	158	743	637	874	604
Arrendetvist	61	3	7	8	12	31
Mål/ärenden enligt miljöskyddslagen	6	–	1	–	1	4
Andra fastighetsdomstolsmål	887	28	81	72	142	564
Summa	4 733	255	875	761	1 136	1 706
därav mål upptagna efter tredskodom	2 231	107	556	483	711	374

1) Tiden från det målet kommit in till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.2.1.12 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda fastighetsdomstolsmålen 1987

Real Estate Courts: frequency of appeal against judgements in Real Estate Court cases, 1987

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt	
		Antal	I % av mål avgjorda av tings- rätt
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	155	21	13,5
Fastighetsbildningsmål	489	132	27,0
Mål/ärenden enligt lagen om expropriation	119	10	8,4
Hyrestvist	3 016	107	3,5
Arrendetvist	61	14	22,9
Mål/ärenden enligt miljöskyddslagen	6	1	16,7
Andra fastighetsdomstolsmål	887	29	3,3
Summa	4 733	314	6,6
därav mål upptagna efter tredskodom	2 231	10	0,4

Tabell 4.2.1.13 Tingsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda domstolsärenden samt fullföljsfrekvensen av dem 1987

District Courts: legal matters pending, entered, finally dealt with and frequency of appeals against decisions, 1987

	Antal ärenden
Inbalanserade	11 449
Inkomna	24 191
Avgjorda	19 820
därav fullföljda till hovrätt	325
Balanserade till följande år	13 120

Tabell 4.2.1.14 Statens va-nämnd: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål samt fullföljsfrekvensen i de slutligt handlagda målen 1980–1987

Water supply, sewage and district heating tribunal: cases entered, finally dealt with, pending at the end of the year and frequency of appeal against the rulings, 1980–1987

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Inkomna mål	208	344	391	237	300	199	326	241
Slutligt handlagda mål	251	223	320	323	257	238	284	247
Till följande år balanserade	136	257	328	242	285	246	288	282
Fullföljda till vattenöverdomstolen:								
Antal	37	20	33	36	34	39	58	30
I % av de slutligt handlagda	14,7	9,0	10,3	11,1	13,2	16,4	20,4	12,2

Tabell 4.2.1.15 Tingsrätter som är vattendomstol: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade vattenmål och ärenden 1979–1987

Water Rights Courts: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1979–1987

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Mål									
Inkomna under året	372	310	294	324	388	298	299	306	304
Slutligt handlagda under året	379	381	339	322	315	393	313	301	309
Ansökningsmål	355	372	329	306	299	382	297	288	284
Stämningsmål	15	8	6	9	8	4	2	6	12
Förrättningsmål ¹	.	.	.	.	.	2	2	3	7
Handräckningsmål ¹	.	.	.	.	.	1	4	3	1
Mål om tillstånds giltighet m m ¹	.	.	.	.	.	—	1	—	—
Besvärs- och underställningsmål	9	1	4	7	8	4	7	1	5
Balanserade till följande år	884	813	768	770	844	749	735	742	737
Ärenden									
Inkomna under året	94	97	100	113	177	429	55	62	51
Slutligt handlagda under året	100	104	114	108	104	103	136	173	213
Balanserade till följande år	44	37	23	28	101	427	346	235	73

1) Enligt nya VL (1983:291) som trätt i kraft 84-01-01.

Tabell 4.2.1.16 Tingsrätter som är vattendomstol: avgjorda vattenmål efter målets art m m 1987
Water Rights Courts: civil cases finally dealt with, by nature of case etc., 1987

Målets art (siffrorna betecknar kapitel, paragraf och punkt i vattenlagen)	Hela antalet mål	Antal mål som varit återförvisade eller vilande	Antal mål i vilka tidigare meddelats domar el. beslut	Antal sådana domar och beslut	Fördelning efter tiden mellan måls inkommande och deras avgörande					Målet hänskjutet till regeringens prövning
					T o m 3 mån	Över 3 mån t o m 1 år	Över 1 t o m 5 år	Över 5 t o m 10 år	Över 10 år	
Enligt äldre lag (1918:523)										
Ansökningsmål därav	56	1	45	795	–	–	9	11	36	4
Byggnad i vatten (11:17 p 1–6)	50	1	41	785	–	–	8	9	33	4
Vattentäkt (11:17 p 7–10)	1	–	–	–	–	–	–	1	–	–
Nyprövning enl 4 kap 5 § e 16 § e bestämmande av avgift enl 14 § (11:17 p 13)	1	–	1	2	–	–	1	–	–	–
Allmän farled (11:17 p 14)	1	–	1	1	–	–	–	1	–	–
Avloppsvatten, invallning, vattenavledning (11:17 p 19)	3	–	2	7	–	–	–	–	3	–
Stämningsmål i vilka ej förts talan om ansvar därav	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
Byggnad i vatten (11:17 p 26)	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
Besvär- och underställningsmål rörande syneförrättning därav	5	–	–	–	–	–	5	–	–	5
Invallning	5	–	–	–	–	–	5	–	–	5
Enligt nya lagen (1983:291)										
Ansökningsmål	233	–	3	3	37	156	40	–	–	2
För annat vattenföretag än markavvattningsföretag därav	217	–	3	3	34	146	37	–	–	2
Tillstånd till utförande enl 4 kap 1 § (13:13 p 2)	185	–	3	3	33	124	28	–	–	2
Godkännande av utfört ändrings/lagningsarbete enl 4 kap 4 § (13:13 p 3)	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–
Prövning av lagligheten enl 4 kap 5 § (13:13 p 4)	31	–	–	–	1	21	9	–	–	–
Utskrivning av vattenanläggning enl 14 kap 1 § el. prövning av villkor enl 14 kap 5 § (13:13 p 7)	14	–	–	–	2	9	3	–	–	–
Förlängning av arbetstiden enl. 15 kap 2 § 2st (13:13 p 9)	2	–	–	–	1	1	–	–	–	–
Stämningsmål	4	–	–	–	1	–	3	–	–	–
Ersättning för skada eller intrång genom vattenanläggning som inte tillkommit i laga ordning el inte är av laga beskaffenhet (13:14 p 2)	2	–	–	–	–	–	2	–	–	–
Oförutsedda skador (15:17)	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
Uppenbart ogrundat anspråk på ersättning för oförutsedd skada (RB 42:5)	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
Förrättningsmål	6	–	–	–	3	1	2	–	–	–
Besvär över beslut (13:15)	6	–	–	–	3	1	2	–	–	–
Mål om ansvar och handräckning därav	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
Handräckningsmål (1983:291 21 kap 4 §)	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
Samtliga	306	1	48	798	42	157	60	11	36	11

Tabell 4.2.1.17

Tingsrätter: ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen, förmynderskaps- och godmanskaps-ärenden samt inskrivningsmyndighetens ärenden 1987
 District Courts: estate inventory guardianship and executor cases, and cases in Court Registrar, 1987

	Antal ärenden
<i>I boupptecknings- och avhandlingsprotokollen upptagna ärenden m m</i>	
I bouppteckningsprotokollet upptagna ärenden	
Inregistrering av bouppteckning	89 492
Dödsboanmälan	7 151
Bevakning av testamente	18 217
Äktenskapsförord	12 121
Lösöreköp	140
Kallelse å okända borgenärer	677
Övriga	11 016
Summa	138 814
I avhandlingsprotokollet upptagna ärenden	541
Förmynderskap och godmanskap	30 902
<i>Inskrivningsmyndighetens ärenden</i>	
Ärenden i dagboken del A	341 499
Ärenden i dagboken del B	1 543 558 ¹
Ärenden i dagboken del C	1 142
Ärenden i dagboken över företagsinteckningar	160 100
Summa dagboksärenden	2 046 299 ²
Gravationsbevis	460 725 ³
Äganderättsbevis	2 260 ⁴
Bevis som avses i 4 § 4 st gravationsbeviskun- gårelsen (1971:710)	20
Uppgifter till fastighetsbildningsmyndighet	26 189
Upplägg för nybildade fastigheter	20 286
Yttranden enl 12 kap 10 § fastighetsbildnings- lagen (1970:988) ⁵	1 252

- 1) Dessutom 717 inskrivningsärenden angående luftfartyg.
 2) Dessutom tillkommer Sjöfartsregistrets ärenden: dagbok del A 6 066, dagbok del B 1 264, dagbok del C 437 och övriga ärenden 1 232.
 3) Inkl 199 gravationsbevis rörande luftfartyg.
 4) Inkl 668 fastighetsbevis.
 5) Dessa ärenden ingår även i dagboken del A.

Tabell 4.2.1.18

Tingsrätter¹: Sjöfartsregistrets ärenden 1987
 District Courts: Register of shipping matters, 1987

	Antal ärenden
Sjöfartsregistrets ärenden	
Ärenden i dagboken del A ²	6 066
Ärenden i dagboken del B ²	1 264
Ärenden i dagboken del C (registerärenden)	437
Ärenden i dagboken del C (båtregisterärenden)	404
Partrederiärenden	34
Registerutdrag	712
Bevis om icke-registrering	66
Summa ärenden	8 983
Tingsrättens ärenden, handlagda å sjöfartsregistret	
Ärenden ang dödande av förkommen inteckningshandling och om dödande av inteckning då inteckningshandlingen förkommit, såvitt avser skepp- och skepps- byggen	11
Ärenden om registrering av båtbyggnads- förskott	5
Summa ärenden	16
Totalt	8 999

- 1) Sjöfartsregistret är placerat vid Stockholms tingsrätt.
 2) Beträffande de här redovisade ärendenas art se sid 156.

Tabell 4.2.1.19**Tingsrätter: beviljade lagfarter och inskrivningar av tomträtt, länsvis 1987**

District Courts: registrations of title to real estate and site leasehold rights, by county, 1987

Län	Lagfart	Inskrivning av tomträtt
Stockholms	17 752	2 269
Uppsala	4 577	18
Södermanlands	5 356	237
Östergötlands	6 475	339
Jönköpings	5 705	14
Kronobergs	3 399	–
Kalmar	6 073	118
Gotlands	1 544	19
Blekinge	3 520	4
Kristianstads	7 927	83
Malmöhus	12 340	387
Hallands	6 093	116
Göteborgs o Bohus	11 150	583
Älvsborgs	9 471	238
Skaraborgs	5 668	14
Värmlands	7 448	312
Örebro	5 229	197
Västmanlands	3 770	836
Kopparbergs	9 110	–
Gävleborgs	6 195	327
Västernorrlands	6 037	9
Jämtlands	4 279	6
Västerbottens	6 013	8
Norrbottens	5 637	640
Hela riket	160 768	6 774

Tabell 4.2.1.20**Tingsrätter: beviljade lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1987**

District Courts: registrations of title to real estate, by nature of title and character of assessment, 1987

Fång	Jordbruks- fastighet	Annan fastighet	Summa
Frivillig försäljning	7 472	106 829	114 301
Köp vid exekutiv- och konkurs- försäljning	78	1 119	1 197
Expropriation o d	5	31	36
Byte	122	393	515
Gäva	2 219	8 576	10 795
Äktenskapsförord, arv eller gifterätt samt testamente	6 123	26 698	32 821
Annat fång	191	814	1 005
Okänt	91	7	98
Summa	16 301	144 467	160 768

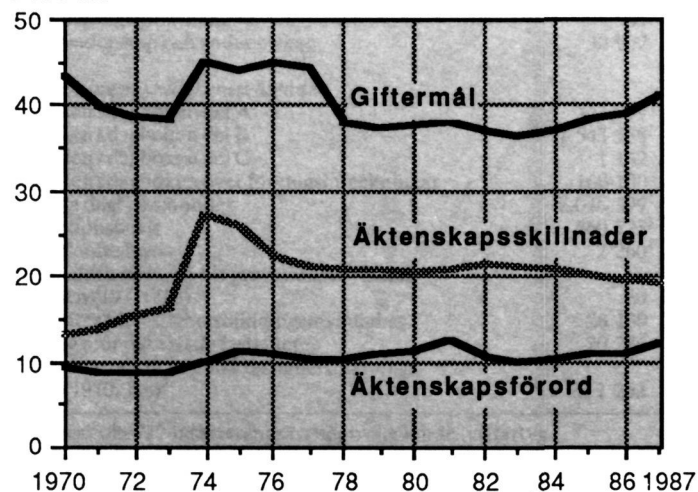
4.2.2 Familjerätt

Familjerätt är den del av civilrätten som behandlar rättsnormer som reglerar familjelivet, dvs regler om äktenskap och dess rättsverkningar, om föräldrar och barn, förmynderskap och enligt hävd också arvsordning.

De ständiga förändringarna inom det sociala och ekonomiska området påverkar familjebildningen och har medfört ny lagstiftning också inom familjerättens område. Förslaget till ny äktenskapsbalk m m är ett exempel på hur t ex samlevnad utan äktenskap har fått en sådan omfattning och betydelse att lagreglering behövs.

Giftermål, äktenskapsskillnader och äktenskapsförord, 1970–1987

Antal i
1 000-tal

Familjemål m m år 1982–1987

År	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Gemensam ansökan om äktenskapsskillnad	17 222	17 168	16 954	16 690	16 235	15 754
Talan om äktenskapsskillnad gm stämning	4 250	4 011	3 713	3 567	3 401	3 280
Boskillnad	846	857	919	965	1 295	2 614
Äktenskapsförord	10 488	10 007	10 068	10 809	10 771	12 127
Faderskap	696	679	599	520	522	555
Vårdnad m m	5 844	4 186	2 847	3 022	2 872	2 839
Omyndighetsförklaring	48	37	53	35	14	15
Omyndighetsförklarings hävande	319	325	321	390	599	680

Äktenskapsskillnader och giftermål

År	Giftermål	Äktenskapsskillnader
1960	50 149	8 958
1965	59 963	9 563
1970	43 278	13 174
1975	44 103	25 751
1980	37 569	20 250
1981	37 793	20 695
1982	37 051	21 270
1983	36 216	21 068
1984	36 210	20 601
1985	38 297	20 185
1986	38 830	19 518
1987	41 064	18 938

Antalet **äktenskapsskillnader** har under 80-talet hållit sig omkring 20 000. Fr o m år 1983 märks dock en svag nedgång i antalet äktenskapsskillnader samtidigt som en viss uppgång i antal **giftermål** sker. Om man ser på medelfolkmängden gifta kvinnor framgår att år 1987 skiljde sig 1 138 gifta kvinnor på 100 000. Högsta värdet under 80-talet är 1 221 år 1983.

Antalet äktenskapsskillnader 1987 var det lägsta sedan nya regler om äktenskapsskillnader trädde i kraft 1974. Samtidigt är antalet giftermål det högsta sedan 1976.

Nästan hälften av äktenskapsskillnaderna sker under de första 10 åren av äktenskapet. I 2/3 av samtliga äktenskapsskillnader finns barn under 18 år. De flesta barnen, ca 85 %, finns i äktenskap som upplöses efter 10–19 år.

Vid beaktande av domsskäl framgår att de flesta är ense om äktenskapsskillnad, ca 1 % är oense. Ansökan om äkten-

skapsskillnad kan antingen ske gemensamt eller genom stämning. 1/3 saknar barn, vilket innebär att de troligen gemensamt ansökt om äktenskapsskillnad. En hypotes är då att stämningsansökan beror på oenighet beträffande vårdnad av barn eller underhållsbidraget och således berör 5 000–6 000 barn.

Mål om **vårdnad av barn** har sjunkit högst betydligt fr o m 1983 då den nya lagen om vårdnad och umgänge med barn, 1983:47 (ändrad gm lag 1983:484), trädde i kraft. År 1987 var vårdnadsmålen 2 839 mot 5 844 år 1982. Minskningen beror på att flertalet föräldrar som inte är gifta med varandra kan få gemensam vårdnad om barnen genom att vid pastorsämbetet anmäla gemensam vårdnad. Tidigare var ett tingsrättsbeslut nödvändigt även för denna grupp.

Några av de få uppgifter som finns om vårdnadsfrågor finns i utredningen **Vårdnad och underhåll, 1983**, som gjorts av SCB i samråd med socialstyrelsen. Undersökningen var en urvalsundersökning och omfattade 2 675 domar där föräldrarna varit gifta med varandra och 933 domar där föräldrarna inte varit gifta med varandra.

För år 1989 kommer en ny utredning om vårdnad och underhåll att göras.

År 1987 ökade **boskillnader** med 102 % jämfört med 1986 och antalet **äktenskapsförord** med 13 %. Ökningarna torde bero på den nya äktenskapsbalken som trädde i kraft den 1 januari 1988. Den innebär bl a att boskillnadsinstitutet upphört och att reglerna för äktenskapsförord delvis ändrats. Exempelvis har gåva genom äktenskapsförord avskaffats och ersatts med "gåva mellan makar".

Omyndighetsförklaring har sjunkit med ca 60 % eller från 37 st i genomsnitt år 1982–1986 till 15 st år 1987. Samtidigt har hävande av omyndighetsförklaring stigit med 74 % från 390 i genomsnitt år 1982–1986 till 680. En ansenlig ökning som torde hänga samman med den kritiska inställning som finns i samhället till att ta från människor beslutanderätten över sitt eget liv, samtidigt som massmedia uppmärksammat omyndighetsförklaringar.

Tabeller om familjemål se även under 4.2.1 Tingsrätter.

**Tabell 4.2.2.1 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen:
äktenskapsskillnader 1960, 1965, 1970 och 1972–
1987**

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme
Court: divorces, 1960, 1965, 1970 and 1972–1987

År	Samtliga äktenskaps- skillnader	därav med barn under 18 år ¹	På 100 000 av	
			Hela medel- folkmängden	Medelfolk- mängd gifta kvinnor
1960	8 958	5 795	119,8	503,4
1965	9 563	5 754	123,7	514,2
1970	13 174	8 173	163,8	684,6
1972	15 189	10 203	187,0	795,0
1973	16 294	11 263	200,2	860,0
1974 ²	27 208	15 971	333,4	1 448,5
1975	25 751	17 511	314,3	1 383,0
1976	22 411	15 058	272,6	1 212,9
1977	20 994	14 026	254,4	1 144,0
1978	20 599	13 798	248,9	1 134,8
1979	20 785	13 776	250,6	1 153,5
1980	20 250	13 339	243,7	1 135,2
1981	20 695	13 707	248,7	1 172,5
1982	21 270	13 862	255,5	1 218,7
1983	21 068	13 559	253,0	1 221,2
1984	20 601	13 249	247,1	1 208,2
1985	20 185	13 101	241,7	1 195,2
1986	19 518	12 347	233,2	1 165,6
1987	18 938	11 810	225,5	1 138,1

1) Åren 1960 till 1970 äktenskapsskillnader med barn under 15 år.

2) Nya regler om äktenskapsskillnad trädde i kraft 1974-01-01.

Tabell 4.2.2.2. Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: äktenskapsskillnader efter barnantal och äktenskapets varaktighet 1987

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces by number of children and by duration of marriage, 1987

Uppgifterna grundar sig på till äktenskapsregistret rapporterade äktenskapsskillnader som vunnit laga kraft.

Barnantal m m	Äktenskapets varaktighet (år) ¹								Summa	därav med betänke- tid	utan betänke- tid
	4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-			
<i>Antal äktenskap med nedanstående antal barn under 18 år</i>											
0	2 213	1 041	469	304	974	971	595	561	7 128	1 152	5 976
1	1 174	1 218	688	674	1 165	324	63	8	5 314	4 401	913
2	638	1 348	1 332	1 113	442	51	15	6	4 945	4 794	152
3	132	327	393	328	61	5	1	2	1 249	1 225	23
4	26	58	80	64	13	4	-	1	246	237	9
5	6	3	16	12	3	-	-	-	40	39	1
6	2	3	5	1	1	-	-	-	12	11	1
7	-	-	-	1	1	-	-	-	2	2	-
8	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
över 8	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Summa äktenskap	4 193	3 998	2 983	2 497	2 660	1 355	674	578	18 938	11 862	7 076
Summa barn	3 009	5 160	4 961	4 213	2 312	457	96	30	20 238	18 895	1 343
Antal barn per äktenskap	1	1	2	2	1	0	0	0	1	2	0
Utländska domar ²	4	6	6	5	5	3	1	1	31	.	.

1) Antal år mellan vigselåret och domsåret.

2) Svea Hovrätts beslut att i främmande land meddelat beslut om upplösning av äktenskap skall gälla här i riket.

Tabell 4.2.2.3 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: äktenskapsskillnader efter lagrum, samt av hovrätt undanröjda domar på äktenskapsskillnad 1987

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces by law sections, and divorces vacated by Courts of Appeal, 1987

	Äktenskapsskillnader enligt 11 kap giftermålsbalken				Samtliga	därav			Av hovrätt undanröjda domar på äktenskaps- skillnad ¹
	§ 1 (makarna ense om äkten- skaps- skillnad)	§ 2 (makarna ej ense om äkten- skaps- skillnad)	§ 4 (särlev- nad se- dan minst 2 år)	§ 5 (på grund av äkten- skaps- hinder)		med betän- ketid	utan betän- ketid	med barn under 16 år	
Tingsrätter	18 395	297	224	-	18 916	11 850	7 066	10 539	.
Hovrätter	14	4	-	-	18	8	10	6	32
Högsta Domstolen	4	-	-	-	4	4	-	2	2

1) Av tingsrätt meddelad dom på äktenskapsskillnad som efter gemensamt överklagande undanröjts.

4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi

Lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning

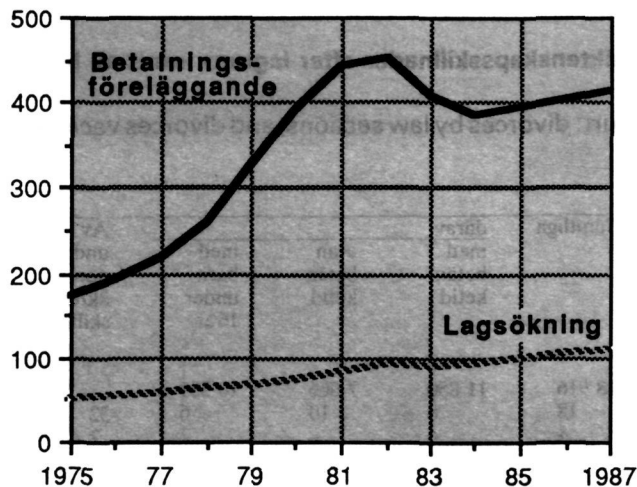
För att förenkla rutinerna vid tingsrätterna då en borgenär (fordringsägare) har ett krav som enbart gäller pengar används lagsökning eller betalningsföreläggande. Dessa förfaranden är snabbare och billigare rutiner än andra typer av mål och ärenden.

Lagsökning kan en borgenär använda sig av om han har ett skuldebrev eller ett annat *skriftligt fordringsbevis* som är förfallet till betalning. Rätten fastställer i ett lagsökningsutslag att betalningsskyldighet föreligger. Den betalningsskyldige kan begära återvinning, vilket innebär att fordran prövas i en vanlig rättegång vid tingsrätt.

Betalningsföreläggande kan den borgenär ansöka om vid tingsrätt som har en fordran på pengar som *inte* grundar sig på *skriftligt fordringsbevis* och inte avser skadestånd. Om kravet medges eller om inget svar kommer till domstolen skrivs ett slutbevis ut. Även i detta fall kan den betalningsskyldige begära återvinning. Om denne förnekar skulden kan inget slutbevis ges och ärendet får tas upp i domstol.

Slutligt handlagda mål om lagsökning och betalningsföreläggande, 1975–1987

Antal i
1 000-tal

Handräckning ansöks då krav ej gäller pengar och ansöks med vissa undantag vid tingsrätten. Förfarandet är ungefär som vid lagsökning och används t ex vid avhysning (vräkning) och vid återtagande av uthyrd egendom. I samband med den nya Handräckningslagen av 1981 som trädde i kraft 1982 redovisar SCB statistik för om 1982 som inte är jämförbar med tidigare års redovisning.

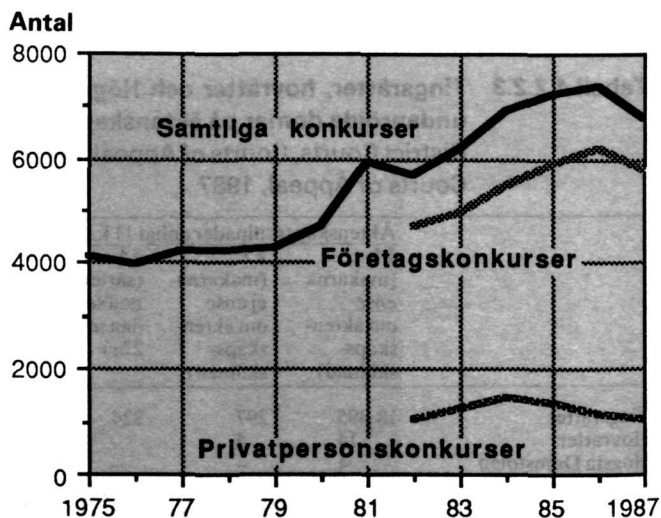
Antalet slutligt handlagda mål har ökat med ca 17 % från 1982 till 1987.

Inkomna och slutligt handlagda handräckningsmål år 1982–1987

År	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Inkomna	14 801	13 697	15 083	15 659	16 370	14 273
Slutligt handlagda	12 299	12 862	14 245	14 909	15 720	14 400
därav avhysning	9 889	9 737	11 588	12 200	12 556	10 509

Konkurs innebär att en person (gäldenär) eller företag inte kan betala sina skulder och att en ansökan därför lämnas in till domstol som fattar beslut om konkurs. Samtliga tillgångar fördelas mellan borgenärer beroende på hur och om de har säkerheter. I första hand fördelas tillgångarna till fordringsägare med särskild förmånsrätt t ex företagshypotek, därefter skall staten ha in skatterna, de anställda sina löner och i sista hand kommer övriga borgenärer.

Tillkomna konkurser, 1975–1987

Konkurserna har ökat oavbrutet till 1986 för att år 1987 minska med 8 % jämfört med 1986. År 1960 inkom 1 483 konkurser och 1986 7 361. Antalet konkurser 1987 var 6 785.

Konkurser 1982–1987

År	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Samtliga därav	5 707	6 172	6 902	7 224	7 361	6 785
Företag	4 693	4 931	5 466	5 888	6 200	5 768
Privatpersoner	1 014	1 241	1 436	1 336	1 161	1 017

Ackord innebär att gäldenär och borgenärer kommer överens om att skulderna sätts ner så att konkurs kan undvikas. Det är som regel bäst för alla parter. Ackordcentralerna i Stockholm, Göteborg och Malmö har hand om ackorden.

Konkurser och ackord fördelade efter antal anställda, 1985–1987

År	Konkurser		Ackord	
	1986	1987	1986	1987
Anställda				
0	3 920	3 913	19	21
1– 2	895	735	15	13
3– 5	624	497	16	12
6– 10	360	283	21	20
11– 20	232	183	12	19
21– 50	135	117	14	14
51–100	27	31	2	4
100–	7	9	2	–
Samtliga	6 200	5 768	101	103

SCB redovisar ackordstatistik fr o m år 1985. Antalet ackord har minskat från 134 år 1985 till 103 år 1987. År 1987 hade 20 % av de drabbade företagen 0 anställda, 44 % hade 1–10 anställda och 37 företag mer än 10 anställda.

Näringsförbud

Näringsförbud infördes i konkurslagen den 1 juli 1980. Näringsförbud kan meddelas gäldenär som i samband med konkurs förfarit grovt otillbörligt mot borgenär eller om en person upprepade gånger förekommit i samband med konkurs.

Genom lagen om näringsförbud den 1 juli 1986 kan näringsförbud meddelas även person som i egenskap av

enskild näringsidkare gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa. Detta oavsett om konkurs föreligger eller ej. Näringsförbud kan meddelas också om person i avsevärd omfattning inte har betalat skatt, tull eller avgift som omfattas av lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Näringsförbud kan vara tillfälligt eller slutligt. Det senare är tidsbestämt till max 5 år. Den som meddelats näringsförbud får inte driva näringsverksamhet inte heller som styrelseledamot eller i någon annan egenskap företräda aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller stiftelse som driver verksamhet med bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen. Talan om näringsförbud förs vid tingsrätt av åklagare.

Vid utgången av år 1987 hade 172 personer näringsförbud.

Kronofogdemyndighet (KFM)

Kronofogdarna är verksamma i landets 81 kronofogdedistrikt. KFM har exekutiva uppgifter. De verkställer indrivning av pengar från betalningsskyldiga genom att

- göra utmätning
- ålägga arbetsgivare att innehålla lön
- avhysa (»vräka«) från bostad
- återtaga varor som sålts på avbetalning.

Staten, företag och privatpersoner m fl kan vara uppdragsgivare till KFM, som handlägger *allmänna* och *enskilda mål*. Stat och kommun är fordringsägare i allmänna mål som kan avse obetalda skatter, arbetsgivaravgifter, böter eller studiemedel m m och privatpersoner och företag i enskilda mål som avser lån, hyror m m.

Vid 1987 års början uppgick de samlade skatte- och avgiftsskulder, s k **allmänna mål**, till 17,3 miljarder kronor. Under året debiterades 6,0 miljarder kronor hos KFM och 2,79 miljarder drevs in. 1,77 miljarder avkortades (återkallades från indrivning). 1,5 miljarder kronor preskriberades. Vid årets slut hade skatte- och avgiftsskulder minskat till 17,2 miljarder kronor. Av de balanserade skulderna var

- 15 % bearbetningsbart fordringsbelopp
- 50 % avskrivna belopp (passiv indrivning), kan bearbetas på nytt med begränsat resultat
- 26 % bevakning av statens fordringar, men indrivning sker inte
- 9 % fordringsbelopp där anstånd beviljats.

Den 31 december 1987 fanns drygt 400 000 gäldenärer registrerade varav ca 235 000 hade akutella skulder med ett totalt skuldbelopp om 8,5 miljarder kr. Av dessa hade 58 % skulder på upp till 5 000 kronor. 7 % hade skulder på mer än 100 000 kronor.

I **enskilda mål** redovisade KFM 645 miljoner kronor år 1987 avseende utsökning och återtagning, 274 miljoner införsel av underhållsbidrag och 96 miljoner levererade utsökningsavgifter.

År 1987 inkom 15 027 ansökningar om *avhysning*, en minskning med 9 % jämfört med 1986. Avhysningen verkställdes i 4 614 fall.

År 1987 inkom 5 436 ärenden om *exekutiv fastighetsförsäljning* vilket är 14 % färre ärenden än 1986. Detta är det lägsta antal sedan år 1982. Kronofogdemyndighet övertog då uppgiften från överexekutor.

Tabell 4.2.3.1 Tingsrätter: mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning samt konkurser och konkursärenden m m 1987

District Courts: debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies etc., 1987

	Hela antalet mål		Hela antalet mål
Mål om lagsökning		Konkurser	
Balanserade från föregående år	21 745	Balanserade från föregående år	8 451
Inkomna under året	108 797	Tillkomna under året	6 848
Slutligt handlagda under året	107 868	därav mindre konkurser	6 450
I fastighet el skepp/skeppsbyggnad intecknad fordran	12 067	Upphörda	7 159
Annan fordran	95 801	Till följd av hävt konkursbeslut	58
Balanserade till följande år	22 674	Genom avskrivning enl 124 § KL	6
		Genom slututdelning enl 146 § KL	729
Mål om betalningsföreläggande		Genom förlikning	8
Balanserade från föregående år	73 667	Genom ackord	9
Inkomna under året	428 836	Genom avskrivning enl 186 § KL	28
Slutligt handlagda under året	412 148	Genom avskrivning enl 185 d § KL	3 891
Balanserade till följande år	90 355	Genom utdelning enl 185 f § KL	2 430
		Överflyttade till annan domstol	174
Mål om handräckning		Balanserade till följande år	7 966
Inkomna under året	14 223	Tillkomna under redogörelseåret	4 135
Slutligt handlagda under året	14 400	Tillkomna under tidigare år	3 831
därav avhysning ¹	10 509		
Konkursärenden		Förordnande av god man enligt ackordslagen (1970:847)	208
<i>Konkursansökningar</i>		Beslut om förhandling om off ackord enligt 26 § ackordslagen	88
Inkomna under året	11 092		
därav från borgenär staten	4 961		
därav från borgenär annan	2 320		

1) I avhysningsmål i TR ingår ej mål som även innefattar hyresskulder. Dessa behandlas som lagsökningsmål.

Tabell 4.2.3.2 Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch och anställda 1987

District Courts: bankruptcies in enterprises 1987

Bransch	Antal företagskonkurser			Summa Antal företag	Antal anställda	Antal företag enligt CFAR	Andel därav i konkurs	Antal arsan- ställda enligt CFAR	Andel därav berörda av konkurs
	Aktie- bolag	Handels- bolag	Enskilda firmor						
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	65	26	138	229	284,8	139 420	0,16	56 593	0,50
Brytning av mineraliska produkter	5	–	1	6	7,0	850	0,71	10 723	0,07
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillverkning	38	9	21	68	309,0	3 113	2,18	71 519	0,43
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	45	5	12	62	884,8	3 947	1,57	33 527	2,64
Trävarutillverkning	93	13	27	133	947,0	8 045	1,65	59 149	1,60
Massa-, pappers- och pappers- varutillverkn., grafisk produktion	91	14	16	121	864,0	5 911	2,05	116 933	0,74
Tillv. av kemiska produkter, petroleum prod., gummi- och plastvaror	48	3	9	60	187,6	2 318	2,59	65 518	0,29
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	16	–	2	18	170,0	1 506	1,20	22 422	0,76
Metallframställning	6	–	1	7	98,0	424	1,65	48 572	0,20
Verkstadstillverkning	273	39	75	387	2 991,6	20 945	1,85	433 882	0,69
Annan tillverkning	21	4	3	28	48,3	1 670	1,68	7 745	0,62
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	1	–	–	1	3,0	620	0,16	27 000	0,00
Byggnadsverksamhet	341	59	301	701	1 652,6	46 295	1,51	205 617	0,80
Partihandel och varuförmedl.	600	59	114	773	1 364,5	35 389	2,18	180 227	0,76
Detaljhandel	663	170	319	1 152	1 632,6	68 185	1,69	231 752	0,70
Restaurang- och hotell- verksamhet	196	49	79	324	1 213,4	12 472	2,60	64 718	1,87
Samfärdsel	169	36	138	343	673,0	26 410	1,30	165 019	0,41
Bank- och försäkringsverk- samhet, fastighetsförvaltn., uppdragsverksamhet	386	42	81	509	998,2	56 831	0,90	276 181	0,36
Tjänster	219	85	167	471	632,3	46 380	1,02	147 565	0,42
Okänd	298	15	62	375	11,0	.	.	.	.
Summa	3 574	628	1 566	5 768	14 972,7	480 731	1,20	2 224 662	0,67

Tabell 4.2.3.3 Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch och antal anställda år 1983–1987
 District Courts: bankruptcies in enterprises, 1983–1987

Bransch	Företagskonkurser									
	1983		1984		1985		1986		1987	
	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	189	212	179	164	217	383	231	310	229	285
Brytning av mineraliska produkter	7	6	8	21	5	13	7	30	6	7
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillv.	45	334	59	267	64	314	65	333	68	309
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	65	826	67	991	77	1 375	75	926	62	885
Trävarutillverkning	109	1 278	130	1 618	160	1 930	148	1 133	133	947
Massa-, pappers- och pappersvarutillv., grafisk produktion	122	770	119	509	108	806	112	458	121	864
Tillv. av kemiska produkter, petroleumprodukter, gummi- och plastvaror	35	67	37	154	39	201	31	237	60	188
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	20	45	20	201	17	113	28	413	18	170
Metallframställning	12	153	10	157	13	285	16	163	7	98
Verkstadsvarutillv.	387	4 445	351	3 259	404	3 676	447	3 185	387	2 992
Annan tillverkning	28	72	22	125	25	61	24	40	28	48
El-, gas- värme och vattenförsörjning	–	–	1	1	1	–	–	–	1	3
Byggnadsverksamhet	786	2 768	820	2 355	801	2 194	782	2 056	701	1 653
Partihandel och varuförmedling	514	1 536	596	1 271	759	1 756	828	1 493	773	1 365
Detaljhandel	1 069	2 351	1 214	1 846	1 343	2 264	1 380	1 949	1 152	1 633
Restaurang- och hotellverksamhet	224	1 043	300	1 143	312	1 178	337	1 439	324	1 213
Samfärdsel	430	1 025	457	1 992	416	857	419	866	343	673
Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltn., uppdragsverksamhet	313	811	401	739	412	616	518	726	509	998
Tjänster	417	741	479	814	502	1 211	495	863	471	632
Okänd	163	–	197	–	217	18	257	16	375	11
Summa	4 935	18 483	5 467	17 627	5 892	19 251	6 200	16 636	5 768	14 974

Tabell 4.2.3.4 Tingsrätter: antal förhandlingar om offentligt ackord efter bransch och antal anställda 1987
 District Courts: Hearings on composition without bankruptcy, 1987

Bransch	Aktiebolag		Handelsbolag etc.		Enskilda firmor		Summa	
	Antal ackord	Antal anställda	Antal ackord	Antal anställda	Antal ackord	Antal anställda	Antal ackord	Antal anställda
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	1	2	–	–	3	13	4	15
Brytning av mineraliska produkter	1	–	–	–	–	–	1	–
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillv.	–	–	–	–	–	–	–	–
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaru- tillverkning	1	37	–	–	–	–	1	37
Trävarutillverkning	6	135	–	–	–	–	6	135
Massa-, pappers- och pappersvarutillv., grafisk produktion	2	22	–	–	–	–	2	22
Tillv. av kemiska produkter, petroleum- produkter, gummi- och plastvaror	2	19	–	–	–	–	2	19
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	1	13	–	–	–	–	1	13
Metallframställning	–	–	–	–	–	–	–	–
Verkstadsvarutillv.	16	263	1	6	–	–	17	269
Annan tillverkning	–	–	–	–	–	–	–	–
El-, gas- värme och vattenförsörjning	–	–	–	–	–	–	–	–
Byggnadsverksamhet	7	196	–	–	1	2	8	198
Partihandel och varuförmedling	13	125	–	–	–	–	13	125
Detaljhandel	15	88	1	8	4	1	20	97
Restaurang- och hotellverksamhet	2	24	1	–	1	–	4	24
Samfärdsl	8	115	–	–	1	2	9	117
Bank- och försäkrings- verksamhet, fastighets- förvaltn., uppdragsverk- samhet	7	69	–	–	–	–	7	69
Tjänster	3	23	4	25	–	–	7	48
Okänd	–	–	–	–	1	–	1	–
Summa	85	1 131	7	39	11	18	103	1 188

Tabell 4.2.3.5 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: beslut om näringsförbud 1982–1987

District Courts, Courts of Appeal and The Supreme Court: Decisions of prohibition to carry on business, 1982–1987

	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Tingsrätter						
Tillfälligt	15	20	14	11	12	19
Slutligt	28	40	46	31	14	20
– 1 år	–	1	–	–	–	–
1 år – 2 år	2	–	9	4	5	2
2 år – 3 år	10	14	20	11	5	7
3 år – 4 år	4	4	9	2	1	2
4 år – 5 år	12	21	17	14	3	9
Förlängning	–	1	–	1	–	–
Hovrätter						
Tillfälligt	–	–	–	–	–	1
Slutligt	5	7	19	12	9	17
– 1 år	–	–	1	–	–	–
1 år – 2 år	1	–	2	1	2	3
2 år – 3 år	1	3	7	3	3	6
3 år – 4 år	1	2	4	5	1	2
4 år – 5 år	2	2	5	3	3	6
Förlängning	1	–	3	1	–	1
Nedsättning	–	1	1	1	–	–
Högsta domstolen						
Slutligt	3	–	–	–	–	–
3 år – 4 år	1	–	–	–	–	–
4 år – 5 år	2	–	–	–	–	–
Upphävda/undanröjda						
Tillfälligt	–	2	3	1	1	6
Slutligt	–	1	–	5	–	1
Upphörda	1	1	8	27	37	45
Avlidna	–	1	–	1	5	2
<i>Antal personer med näringsförbud vid årets slut</i>						
Tillfälligt	19	21	20	14	21	23
Slutligt	47	94	159	176	157	149
Summa	66	115	179	190	178	172

Tabell 4.2.3.6 Kronofogdemyndigheter: inkomna, handlagda, avslutade och till följande år balanserade mål och ärenden 1986 och 1987
Offices of the Crown Bailiff cases, 1986 and 1987

	Inkomna		Handlagda		Avslutade		Balanserade	
	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987
Allmänna mål	1 069 403	927 605	.	.	1 133 650	1 055 873	880 621	752 353
därav företagskatter	295 043	239 154	.	.	.	.	.	.
Införselmål	.	.	29 879	30 736	.	.	.	.
Nya beslut	.	.	21 089	22 041	.	.	.	.
Ändrings- och tilläggsbeslut	.	.	.	.	.	.	.	.
Enskilda mål	456 674	465 213	.	.	464 727	507 022	302 018	281 833
Utsökningsmål	429 093	439 246	.	.	.	.	.	.
därav ansökan om avhysning	16 567	15 027	5 057 ¹	4 614 ¹	.	.	.	.
Avbetalningsmål	6 839	5 751	.	.	.	.	.	.
Införselmål	20 742	20 216	.	.	.	.	.	.
Lönegarantiärenden/löneborgenärer i mindre konkurs	12 096	12 023	.	.	.	.	.	.
Tillsynsmyndighet i konkurser	7 380	6 977	.	.	.	.	8 702	8 211
Mindre konkurser	6 869	6 489	.	.	.	.	.	.
Ordinära konkurser	511	488	.	.	.	.	.	.
Fastighetsförsäljning	.	.	.	.	.	.	.	.
Kungjorda fastigheter	.	.	2 585	1 807	.	.	.	.
Exekutiv försäljning	6 300	5 436	.	.	1 849 ²	1 285 ²	4 007	3 165

1) Verkställda.

2) Antal fastigheter vari auktion hållits.

Källa: Tabeller från riksskatteverket.

4.2.4 Hovrätter

Domar och beslut som meddelats i allmän underrätt kan överklagas i hovrätt som är överrätt. Antalet hovrätter är 6, nämligen

- 1 Svea hovrätt
- 2 Göta hovrätt
- 3 Hovrätten över Skåne och Blekinge
- 4 Hovrätten för Västra Sverige
- 5 Hovrätten för Nedre Norrland
- 6 Hovrätten för Övre Norrland.

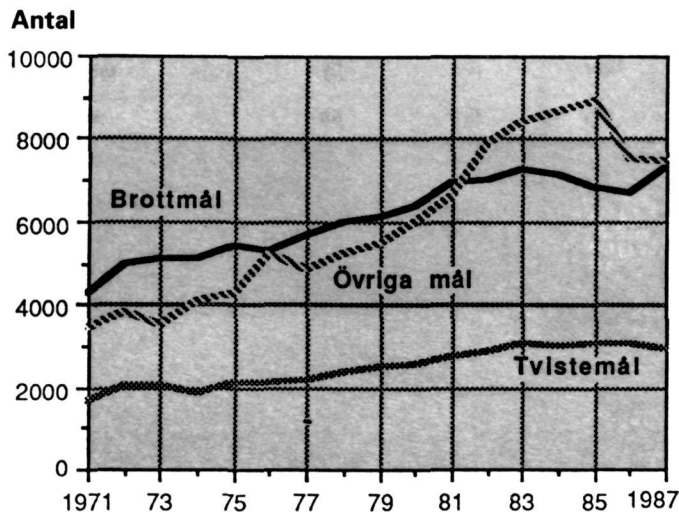
Tingsrätts dom i brottmål överklagas inom tre veckor efter domen till hovrätt genom att överklagandet skickas in skriftligt till underrätt och kallas vad.

I tvistemål förvarnas om överklagande genom att part inom en vecka efter dom inger vadeanmälan, vilken är muntlig eller skriftlig. Denna anmälan visar att part är missnöjd med domen, men innebär inte ett överklagande. Överklagandet sker med vadeinlägga på samma sätt som för brottmål.

Övriga beslut överklagas genom *besvär*, som skall inges till tingsrätten inom två veckor.

Hovrätterna består av lagfarna domare och nämndemän. De senare finns endast med vid brottmål, fördelningen är 3–4 domare och 2–3 nämndemän. Nämndemän deltar inte vid bötesförvandlingsmål.

Inkomna tvistemål, brottmål och övriga mål, 1971–1987

Tvistemål

Antalet till hovrätter inkomna tvistemål år 1987 var 2 998 inklusive mål från vattenöverdomstolen.

2 366 tvistemål avgjordes i *ordinär rättegång* och 484 i *förenklad rättegång*. Av de avgjorda i ordinär rättegång avskrevs 23 % och 70 % prövades i sak. Drygt 2/5 av underinstansens avgörande fastställdes och knappt 1/4 ändrades.

Brottmål

År 1987 inkom 7 326 brottmål till hovrätterna och 6 905 brottmål avgjordes. 15 % avskrevs och 81 % prövades i sak.

Underinstansens avgörande fastställdes i ca hälften av målen och 1/3 ändrades.

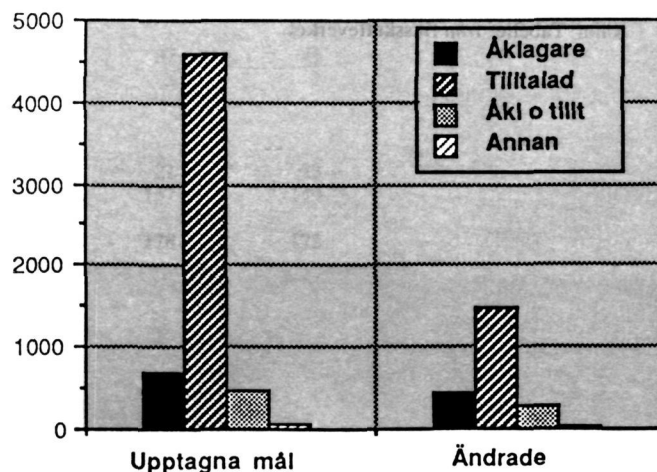
Övriga mål

1987 inkom 7 480 övriga mål till hovrätterna och 7 600 avgjordes.

Tvistemål och övriga mål som avgjorts har ökat något medan brottmålen minskat under 1980-talet. Avskrivna tvistemål och brottmål visar en uppåtgående tendens under 80-talet. Avskrivna tvistemål har ökat med 29 % från 1982 till 1987. Motsvarande siffra för brottmål är 30 %.

Ändringsfrekvens av till prövning upptagna brottmål, 1987

Antal

Talan fullföljdes från tingsrätt till hovrätt av den *tilltalade* i mer än 3/4 av målen men endast 32 % ändrades. Något mer än 1/10 fullföljdes av åklagare. Av dessa ändrades ca 65 %. Något mindre än 1/10 fullföljdes av åklagare *och tilltalad*, 61 % ändrades.

Till högsta domstolen (HD) fullföljdes år 1987 ca 1/5 av brottmål avgjorda i hovrätt, ca 1/4 av tvistemålen och 20 % av övriga mål.

Tabell 4.2.4.1

Hovrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål 1960, 1970, 1975, 1980 och 1983–1987

Courts of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1960, 1970, 1975, 1980 and 1983–1987

	Inkomna	Slutligt handlagda	Balanserade till följande år
<i>Twistemål¹</i>			
1960	1 853	1 896	895
1970	1 721	1 691	906
1975	2 095	2 047	1 136
1980	2 549	2 453	1 427
1983	3 078	2 971	1 709
1984	2 996	2 958 ³	1 747
1985	3 055 ⁴	2 978	1 824
1986	3 082	3 084	1 822
1987	2 998	2 863 ³	1 886
<i>Brottmål²</i>			
1960	4 119	4 089	1 108
1970	4 323	4 263	1 329
1975	5 431	5 144	1 999
1980	6 383	6 360	2 155
1983	7 253	7 113	2 527
1984	7 103	7 035	2 595
1985	6 838	6 837	2 596
1986	6 690	6 704	2 491
1987	7 326	6 905	2 904
<i>Övriga mål²</i>			
1960	2 089	2 038	529
1970	3 314	3 295	718
1975	4 264	4 248	1 129
1980	5 956	5 903	1 512
1983	8 390	8 171	1 990
1984	8 686	8 659	2 017
1985	8 906	8 931	1 992
1986	7 545	7 718	1 690
1987	7 459	7 533	1 594
<i>Samtliga mål²</i>			
1960	8 061	8 023	2 532
1970	9 358	9 249	2 953
1975	11 790	11 439	4 264
1980	14 888	14 716	5 094
1983	18 721	18 255	6 226
1984	18 785	18 652 ³	6 359
1985	18 799 ⁴	18 746	6 412
1986	17 317	17 506	6 003
1987	17 783	17 301	6 384

1) Inkl vattenöverdomstolen.

2) Vid redovisningen av mål 1970 är den statistiska enheten = handläggningsenhet. Övriga år har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Därav 1 miljöskyddsmål.

4) Därav 2 miljöskyddsmål.

Tabell 4.2.4.2

Hovrätter¹: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1987

Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1987

	Hela antalet mål
<i>Twistemål</i>	
Balanserade från föregående år	1 751
Inkomna under året	2 941
Avgjorda under året	2 785
Avskrivna	587
Avgjorda utan huvudförhandling	1 999
Avgjorda efter huvudförhandling	786
Avgjorda med nämnd	131
Balanserade till följande år	1 907
<i>Brottmål</i>	
Balanserade från föregående år	2 483
Inkomna under året	7 326
Avgjorda under året	6 905
Avskrivna	1 066
Avgjorda utan huvudförhandling	2 106
Avgjorda efter huvudförhandling	4 799
Avgjorda med nämnd	4 359
Balanserade till följande år	2 904
<i>Övriga mål</i>	
Balanserade från föregående år	1 748
Inkomna under året	7 427
Avgjorda under året	7 505
Avskrivna	385
Balanserade till följande år	1 670
<i>Samtliga mål</i>	
Balanserade från föregående år	5 982
Inkomna under året ²	17 694
Avgjorda under året	17 195
Balanserade till följande år	6 481

1) Exkl vattenöverdomstolen.

2) Därav 56 omedelbart upptagna mål.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.2.4.3 Hovrätter¹: mål avgjorda i andra instans efter avgörandet och beskaffenheten samt beträffande brottmål efter person som fullföljt talan 1987

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by decision and nature of case; criminal cases, by appellant(s), 1987

Anm. Inom hovrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

A Twistemål, som handlagts i ordinär rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
				Fastställt	Ändrat	
Ändringsyrkandet har angått						
Äktenskapsskillnad	53	15	8	12	18	–
Fastställande av faderskap	47	6	–	26	15	–
Omyndighetsförklaring	–	–	–	–	–	–
Omyndighetsförklarings hävande	–	–	–	–	–	–
Fastighetsdomstolsmål	199	43	12	87	57	–
Vattenmål	78	5	2	–	–	71
Annat	1 989	481	132	831	543	2
Summa	2 366	550	154	956	633	73

B Twistemål, som handlagts i förenklad rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Underinstansens avgörande	
			Fastställt/Ej prövat i sak	Ändrat
Ändringsyrkandet har angått				
Lagsökning	12	1	11	–
Betalningsföreläggande	226	20	177	29
Annat tvistemål	171	12	141	18
Okänt	75	7	58	10
Summa	484	40	387	57

1) Inkl vattenöverdomstolen.

C Brottmål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
				Fastställt	Andrat	
Målenligt						
Brottsbalken	3 293	551	108	1 493	1 140	1
Trafikbrottslagen	1 296	156	37	747	356	–
Varusmuggningslagen	60	5	2	26	27	–
Narkotikastrafflagen/-förordningen	119	19	4	55	41	–
Brottsbalken o trafikbrottslagen	611	145	19	255	192	–
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -förordningen	124	29	4	41	50	–
Varusmuggningslagen och narkotika- strafflagen/-förordningen	36	6	–	12	18	–
Annan författning/andra kombinationer	1 290	152	35	704	397	2
Har ej angått brott	76	3	11	38	24	–
Summa	6 905	1 066	220	3 371	2 245	3
Talan fullföljd av						
Åklagare	767	76	10	235	446	–
Tilltalad	5 354	769	192	2 911	1 481	1
Åklagare och tilltalad	671	199	8	178	286	–
Annan	91	15	8	38	30	–
Okänt	22	7	2	9	2	2

D Övriga mål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet
Genom besvär fullföljda		
Brottmål	1 423	37
Twistemål, fastighetsdomstolsmål	1 603	114
Vattenmål	28	1
Andra ärenden	89	6
Summa	3 143	158

Tabell 4.2.4.4 Hovrätter¹: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd i hovrätten 1987

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature of case and time period, 1987

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ²					Okänd tid
		To m 3 mån	Över 3 to m 6 mån	Över 6 mån to m 1 år	Över 1 år		
<i>Twistemål</i>							
Andringsyrkandet har angått							
Aktenskapsskillnad	38	22	5	5	6	–	
Fastställande av faderskap	41	3	10	19	9	–	
Omyndighetsförklaring	–	–	–	–	–	–	
Omyndighetsförklarings hävande	–	–	–	–	–	–	
Fastighetsdomstolsmål	156	26	33	54	43	–	
Vattenmål	73	3	27	30	13	–	
Annat	1 952	427	499	631	392	3	
Summa twistemål	2 260	481	574	739	463	3	
<i>Brottmål</i>							
Målenligt							
Brottsbalken	2 742	1 049	1 024	547	115	7	
Trafikbrottslagen	1 140	333	552	232	21	2	
Varusmuggningslagen	55	11	27	14	3	–	
Narkotikastrafflagen/-föreläggningen	100	66	22	11	1	–	
Brottsbalken och trafikbrottslagen	466	230	151	74	10	1	
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -föreläggningen	95	61	21	12	1	–	
Varusmuggningslagen och narkotikastraff- lagen/-föreläggningen	30	23	6	–	1	–	
Annan författning/andra kombinationer	1 138	339	457	288	48	6	
Har ej angått brott	73	38	21	6	7	1	
Summa brottmål	5 839	2 150	2 281	1 184	207	17	
Mål med tolk	425	213	126	76	10	–	
<i>Övriga mål</i>							
Genom besvär fullföljda							
Brottmål	1 386	1 288	64	23	11	–	
Twistemål och fastighetsdomstolsmål	1 489	1 056	218	152	63	–	
Vattenmål	27	13	8	5	1	–	
Annat	23	66	13	3	1	–	
Summa övriga mål	2 985	2 423	303	183	76	–	
Omedelbart upptagna mål	97	51	24	14	8	–	

1) Inkl vattenöverdomstolen.

2) Tiden från det målet kommit in till hovrätten och till hovrättens avgörande.

Tabell 4.2.4.5 Hovrätter: avgjorda mål fullföljda från tingsrätt efter beskaffenheten och tiden från målets anhängiggörande i första instans och till hovrättens avgörande 1987

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature and time period from the case's entering 1st instance court until the judgment of the Court of Appeal, 1987

Anm. Besvärsmål, vattenmål och avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till hovrättens avgörande						
		T o m 6 mån	Över 6 t o m 9 mån	Över 9 mån t o m 1 år	Över 1 t o m 1,5 år	Över 1,5 t o m 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>								
Ändringsyrkandet har angått								
Äktenskapsskillnad	38	12	2	7	8	3	3	3
Fastställande av faderskap	41	1	2	1	4	13	14	6
Omyndighetsförklaring	-	-	-	-	-	-	-	-
Omyndighetsförklarings hävande	-	-	-	-	-	-	-	-
Fastighetsdomstolsmål	156	10	10	10	19	23	56	28
Annat	1 952	143	188	189	362	249	560	261
Summa tvistemål	2 187	166	202	207	393	288	633	298
<i>Brottmål</i>								
Mål enligt								
Brottsbalken	2 742	652	595	419	323	126	101	526
Trafikbrottslagen	1 140	228	388	193	127	26	13	165
Varusmuggningslagen	55	9	14	8	4	-	5	15
Narkotikastrafflagen/-föreläggelsen	100	37	15	13	7	1	1	26
Brottsbalken och trafikbrottslagen	466	132	92	59	63	21	9	90
Brottsbalken och narkotikastraff- lagen/-föreläggelsen	95	39	14	12	7	4	3	16
Varusmuggningslagen och narkotika- strafflagen/-föreläggelsen	30	6	1	2	-	1	-	20
Annat författning/andra kombinationer	1 138	164	229	178	202	52	76	237
Har ej angått brott	73	27	7	8	7	3	3	18
Summa brottmål	5 839	1 294	1 355	892	740	234	211	1 113

Tabell 4.2.4.6 Hovrätter¹: ändringsfrekvensen i de till hovrätterna fullföljda och av dem till prövning upptagna målen 1987

Courts of Appeal: frequency at which judgments are altered by Courts of Appeal, 1987

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav ändrade Antal	%
<i>Twistemål</i>			
Ändringsyrkandet har angått			
Äktenskapsskillnad	38	18	47
Faderskap till barn	41	15	37
Omyndighetsförklaring	—	—	—
Omyndighetsförklarings hävande	—	—	—
Fastighetsdomstolsmål	156	57	37
Vattenmål	73	—	—
Annat	1 952	543	28
Summa tvistemål	2 260	633	28
<i>Brottmål</i>			
Mål enligt			
Brottsbalken	2 742	1 140	42
Trafikbrottslagen	1 140	356	31
Varusmuggningslagen	55	27	49
Narkotikastrafflagen/-föreläggningen	100	41	41
Brottsbalken och trafikbrottslagen	466	172	41
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/-föreläggningen	95	50	53
Varusmuggningslagen och narkotikastrafflagen/-föreläggningen	30	18	60
Annan författning/andra kombinationer	1 138	397	63
Har ej angått brott	73	24	33
Summa brottmål	5 839	2 245	38
Talan i brottmål fullföljd av			
Åklagare	691	446	65
Tilltalad	4 585	1 481	32
Åklagare och tilltalad	472	286	61
Annan	76	30	39

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.4.7 Hovrätter¹: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1987

Courts of Appeal: frequency at which rulings of Courts of Appeal led to applications for review by the Supreme Court, 1987

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Till HD inkomna ansökningar om prövningstillstånd Antal	I % av mål avgjorda av hovrätt
Twistemål	2 260	625	27,7
Brottmål	5 839	1 233	21,1
Övriga mål	7 147	1 433	20,0
Summa	15 246	3 291	21,6

1) Inkl vattenöverdomstolen.

4.2.5 Högsta domstolen (HD)

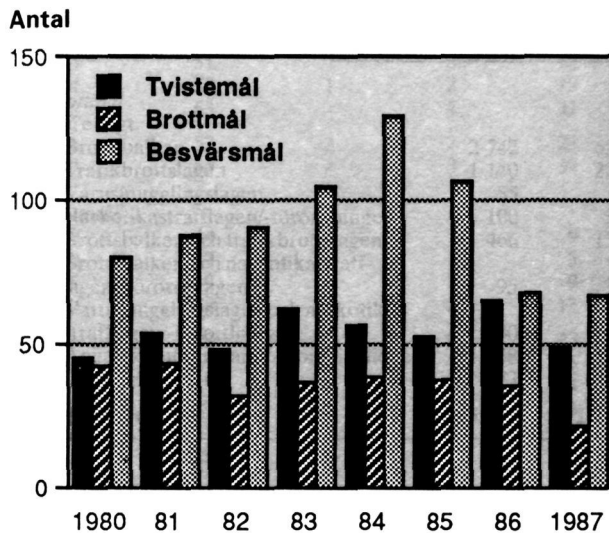
HD som finns i Stockholm är oftast tredje och alltid sista instans med något undantag. Domare i HD är justitieråd. Om t ex ett justitieråd åtalas för ämbetsbrott, vilket är ytterst sällsynt, konstitueras en särskild domstol, riksrätten, för att handlägga ärendet. Om någon vill överklaga hovrättens **dom** skriver man till HD och ansöker om revision (ändring). Den som vill överklaga ett **beslut** om ersättning till rättegångsbiträde eller offentlig försvarare skall skriva till HD och anföra besvär.

För att ett mål skall tas upp i HD måste *prövningstillstånd* meddelas. Prövningstillstånd meddelas om det är av vikt som

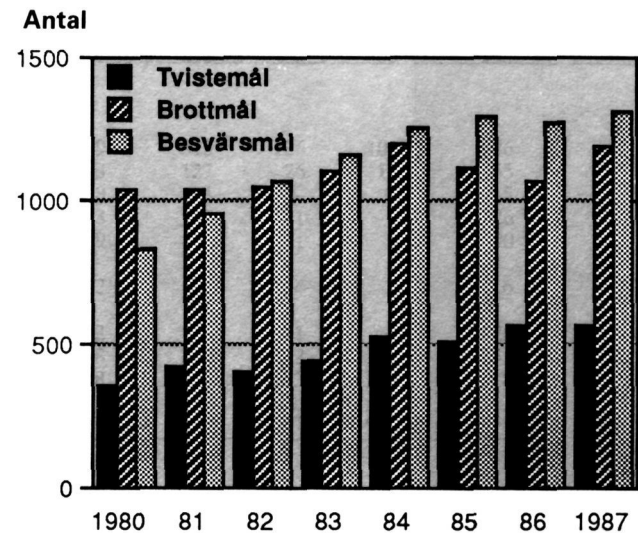
ledning för rättstillämpningen att talan prövas i HD eller då det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning som t ex att grund till resning finns eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag. Domvillan kan t ex innebära felaktig sammansättning i rätten, att någon dömts utan att på rätt sätt blivit stämd eller inte fått föra sin talan i HD.

År 1987 inkom 3 090 ansökningar om prövningstillstånd till HD, 601 tvistemål, 1 160 brottmål och 1 329 besvärsmål. För 8 % av tvistemålen beviljades prövningstillstånd. Motsvarande siffror för brottmål och besvärsmål var 2 % resp 5 %.

Bifallna ansökningar om prövningstillstånd i HD, 1980–1987

Avslagna ansökningar om prövningstillstånd i HD, 1980–1987

Tabell 4.2.5.1 Högsta Domstolen: ansökningar om prövningstillstånd 1960, 1970, 1975 och 1980–1987

The Supreme Court: applications for review of cases, 1960, 1970, 1975 and 1980–1987

År	Antal mål i vilka ansökningen varit bifallen				Antal avslagna ansökningar				Hela antalet mål
	Twiste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	Twiste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	
1960	68	37	51	156	277	620	116	1 013	1 169
1970	59	51	76	186	228	626	218	1 072	1 258
1975	48	45	84	177	318	680	422	1 420	1 597
1980	45	42	80	167	356	1 035	831	2 222	2 389
1981	54	43	88	185	426	1 039	955	2 420	2 605
1982	48	32	91	171	409	1 045	1 068	2 522	2 693
1983	62	37	105	204	447	1 104	1 160	2 711	2 915
1984	57	39	129	225	527	1 201	1 251	2 979	3 204
1985	53	38	107	198	507	1 111	1 297	2 915	3 113
1986	65	36	68	169	564	1 070	1 276	2 910	3 079
1987	49	22	67	138	562	1 184	1 315	3 061	3 199

Tabell 4.2.5.2 Högsta Domstolen: avgjorda mål efter innebörden av HDs avgörande 1960, 1970, 1975 och 1980–1987

The Supreme Court: cases finally dealt with, by nature of decision of the Supreme Court, 1960, 1970, 1975 and 1980–1987

Anm. I tabellen ingår inte avslagna ansökningar om prövningstillstånd.

Mål År	Hela antalet mål	Ändrings- yrkandet ej till na- gon del upp- taget till prövning	Malet aterför- visat	Överklagade avgörandet		
				Fast- ställt	Andrat tillbaka till första instans	Andrat på annat sätt
<i>Twistemål¹</i>						
1960	65	2	1	27	15	20
1970	52	—	3	24	3	22
1975	60	1	2	21	4	32
1980	30	—	2	17	2	9
1981	63	2	2	30	4	25
1982	42	2	1	22	4	13
1983	51	—	3	18	6	24
1984	50	1	2	19	5	23
1985	63	—	4	31	5	23
1986	53	3	2	24	9	15
1987	65	—	3	37	4	21
<i>Brottmål¹</i>						
1960	44	1	1	9	5	28
1970	57	—	1	5	7	44
1975	39	1	2	9	4	23
1980	48	8	3	13	3	21
1981	69	3	9	23	6	28
1982	41	6	1	5	2	27
1983	41	—	2	14	5	20
1984	39	1	4	4	—	30
1985	51	3	3	25	—	20
1986	52	4	2	12	—	34
1987	43	—	3	12	—	28
<i>Besvärsmål¹</i>						
1960 ²	75	—	3	49	6	17
1970	92	6	8	43	3	32
1975	124	15	9	60	5	35
1980	138	21	6	66	6	39
1981	165	16	10	79	16	44
1982	160	23	32	73	6	26
1983	173	37	18	63	3	52
1984	208	6	22	86	5	89
1985	167	5	15	90	3	54
1986	156	3	15	71	10	57
1987	129	2	8	62	10	47

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

2) Som besvärsmål har redovisats 3 ospecificerade mål som fullföljts från vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.5.3 Högsta Domstolen: mål och ärenden 1987

The Supreme Court: cases and other legal matters, 1987

A Ansökningar om prövningstillstånd

	Revisionsmål		Besvärsmål	Summa
	Twiste-mål	Brott-mål		
Balanserade från föregående år	326	383	557	1 266
Inkomna under året ¹	601	1 160	1 329	3 090
därav specialmål	52	6	154	212
Summa	927	1 543	1 886	4 356
Avskrivna under året	40	42	47	129
Avgjorda under året	625	1 233	1 433	3 241
därav bifallna	49	22	67	138
Balanserade till följande år	262	268	406	936
därav specialmål	30	2	99	131
Summa	927	1 543	1 886	4 356
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit				
Under redogörelseåret	251	263	368	882
Under tidigare år	11	5	38	54

B Mål vari prövningstillstånd meddelats, övriga mål och ansökningar

	Prövningstillstånd meddelat			Summa	Mål vari prövnings- tillstånd ej er- fordras	Besvär över dom- villa	Ansökningar om	
	Revisionsmål Twiste- mål	Brott- mål	Besvärsmål				Resning	Återställ- ande av försutten tid
Balanserade från föregående år	70	21	58	149	59	30	208	69
Mål vari prövningstillstånd meddelats under året/Inkomna under året	49	22	67	138	103	61	302 ²	142
därav specialmål	.	.	.	.	7	.	.	.
Summa	119	43	125	287	166	91	510	211
Avskrivna under året	1	–	2	3	11 ³	4	9	11
Avgjorda under året	62	31	85	178	94 ³	50	345	110
därav efter huvudförhandling	19	14	–	33	12	5	44	14
Balanserade till följande år	56	12	38	106	67	37	156	90
därav specialmål	.	.	.	.	20	.	.	.
Summa	119	43	125	287	166	91	510	211
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit								
Under redogörelseåret	18	9	17	44	46	29	108	76
Under tidigare år	38	3	21	62	15	8	48	14

1) Här tillkommer 13 andra i HD förekommande ärenden.

2) Därav 240 resningar enl RB 58:1 och 145 resningar enl RB 58:2 och 3.

3) Av dessa mål handlades sammanlagt av HD som andra instans 45 mål.

Tabell 4.2.5.4 Högsta Domstolen: avgjorda mål¹ och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits¹ efter tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande 1987

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period in the Supreme Court, 1987

Anm. I HD avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande						
		To m 3 mån	Över 3 to m 6 mån	Över 6 mån to m 1 år	Över 1 to m 1,5 år	Över 1,5 to m 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>	627	206	162	144	59	30	26	–
Målen i 14 § instr för HD	16	14	2	–	–	–	–	–
Specialmål	53	4	6	20	16	7	–	–
Förtursmål	124	55	45	21	–	–	3	–
Andra mål	434	133	109	103	43	23	23	–
<i>Brottmål</i>	1 227	735	315	103	32	12	11	19
Målen i 14 § instr för HD	196	195	–	–	–	–	–	1
Förtursmål	686	364	221	68	15	5	1	12
Andra mål	345	176	94	35	17	7	10	6
<i>Besvärsmål</i>	1 444	703	337	213	90	36	42	23
Målen i 14 § instr för HD	187	174	7	3	–	1	–	2
Specialmål	178	28	29	40	49	14	18	–
Förtursmål	659	336	177	91	15	11	11	18
Andra mål	420	165	124	79	26	10	13	3
Samtliga mål	3 298	1 644	814	459	181	79	79	42
<i>Avgjorda mål</i>								
Twistemål	65	1	4	8	12	18	22	–
Brottmål	43	4	5	6	9	5	10	4
Besvärsmål	129	24	24	30	17	17	17	–
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>								
Twistemål	562	205	158	136	47	12	4	–
Brottmål	1 184	731	310	97	24	6	1	15
Besvärsmål	1 315	679	313	183	73	19	25	23

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

Tabell 4.2.5.5 Högsta Domstolen: avgjorda mål och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits efter tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande 1987

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period from the case's entering 1st instance court until the decision of the Supreme Court, 1987

Anm. I HD avskrivna mål, besvärsmål och mål avgjorda av HD som första instans ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande				
		T o m 1 år	Över 1 t o m 2 år	Över 2 t o m 3 år	Över 3 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>	627	47	154	168	253	5
Mål enl 14 § instr för HD	16	4	6	4	1	1
Specialmål	53	–	3	11	39	–
Förtursmål	124	18	47	33	26	–
Andra mål	434	25	98	120	187	4
<i>Brottmål</i>	1 227	458	463	115	65	126
Mål enl 14 § instr för HD	196	142	9	1	2	42
Förtursmål	686	217	297	67	44	61
Andra mål	345	99	157	47	19	23
Samtliga mål	1 854	505	617	283	318	131
<i>Avgjorda mål</i>						
Twistemål	65	1	3	7	52	2
Brottmål	43	7	12	8	12	4
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>						
Twistemål	562	46	151	161	201	3
Brottmål	1 184	451	451	107	53	122

Tabell 4.2.5.6 Högsta Domstolen: ändringsfrekvensen i de av Högsta Domstolen avgjorda målen¹ 1987

The Supreme Court: frequency at which judgments are altered by the Supreme Court, 1987

Anm. Mål som i HD avskrivits eller inte upptagits till prövning ingår inte i tabellen.

	Twistemål		Brottmål		Besvärsmål	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Fastställda	37	5,9	12	1,0	62	4,3
Ändrade eller återförvisade	28	4,5	31	2,5	65	4,5
Ansökan om prövningstillstånd avslagen	562	89,6	1 184	96,5	1 315	91,2

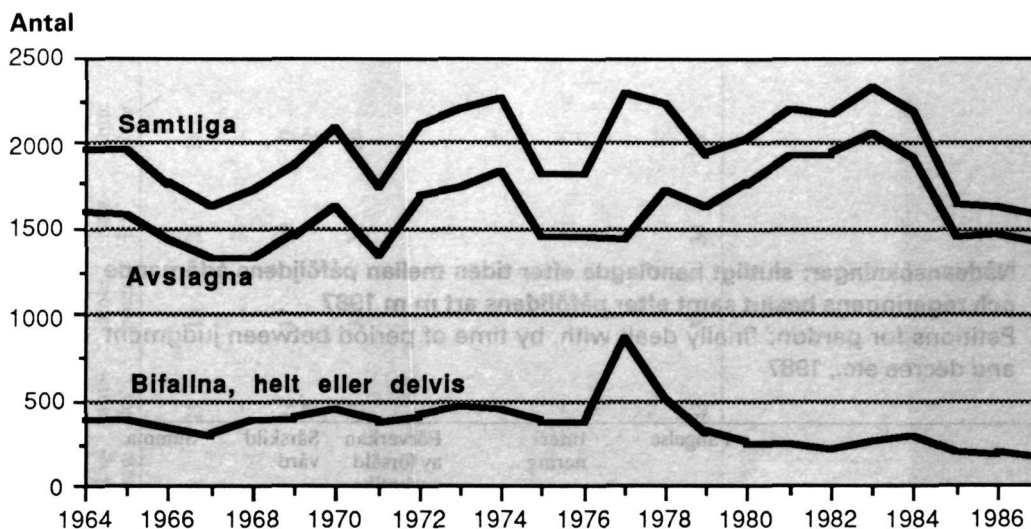
1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

4.2.6 Nåd

Regeringen får genom nåd efterge eller mildra brottspåföljd eller annan sådan rättsverkan av brott. Nådeärenden handläggs inom en särskild enhet vid justitiedepartementet.

År 1987 behandlades 1 575 nådeansökningar av regeringen. 90 % avslogs och 10 % bifölls helt eller delvis. Antalet nådeansökningar år 1987 var det lägsta sedan år 1967.

Slutligt handlagda nådeansökningar efter regeringens beslut, 1964–1987

Tabell 4.2.6.1 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter regeringens beslut 1960, 1970, 1975 och 1980–1987
 Petitions for pardon: finally dealt with, by decree, 1960, 1970, 1975 and 1980–1987

	1960	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Antal nådeansökningar	1 944	2 084	1 818	2 013	2 179	2 147	2 305	2 175	1 644	1 636	1 575
därav i procent											
Avslagna	82	78	79	87	89	90	88	87	87	89	90
Helt eller delvis bifallna	18	22	21	13	11	10	12	13	13	11	10

Tabell 4.2.6.2 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut samt efter påföljdens art m m 1987
 Petitions for pardon: finally dealt with, by time of period between judgment and decree etc., 1987

	Fängelse	Inter- nering	Förverkan av försäld narkotika	Särskild vård	Summa
Antal nådeansökningar	1 572	1	1	1	1 575¹
<i>Tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut</i>					
To m 6 mån	692	–	–	–	692
Över 6 mån – 1 år	526	–	–	–	526
Över 1 – 2 år	270	–	–	1	271
Över 2 – 3 år	43	–	–	–	43
Över 3 år	41	1	1	–	43
<i>Ansökningen avslagen²</i>	1 409	–	1	1	1 411
Regeringens beslut meddelat utan HDs hörande ³	1 409	–	1	1	1 411
<i>Ansökningen helt eller delvis bifallen</i>	163	1	–	–	164
1 % av antalet ansökningar	10	100	–	–	10
Regeringens beslut meddelat utan HDs hörande ³	163	1	–	–	164

1) Domstolar som ådömt den påföljd ansökningarna avser fördelar sig enligt följande: allmän underrätt 749, hovrätt 804, HD 1, utländsk domstol 21.

2) Inkl ej till prövning upptagna.

3) Lagen om handläggningen av nådeärenden ändrad från 1 januari 1982 (SFS 1981:1089). Yttrande från HD skall nu endast inhämtas om särskild anledning föreligger.

Tabell 4.2.6.3 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd sökanden ådömts samt efter nådeansökningens innehåll och innebörden av regeringens beslut 1987

Petitions for pardon: finally dealt with, by sentence, contents of petition and decree, 1987

Ådömd påföljd Ansökningens innehåll	Ansök- ningen avslagen	Ansökningen helt eller delvis bifallen						Påföljden utbytt mot påföljd av annan art eller påföljdskombination					Annan nad eller lindring	Summa	Hela antalet nade- ansök- ningar
		Befri- else från påfölj- den	Ned- sätt- ning av påfölj- den	Ned- sätt- ning av straff- tiden	Vill- kor- lig fri- giv- ning	Upp- skov med verk- ställig- heten	Skyddstillsyn		Villkorlig dom		Böter				
							Hela anta- let	Där- jämte böter	Hela anta- let	Där- jämte böter					
<i>Fängelse</i>															
Befrielse från påföljden	763	18	1	2	1	8	21	15	21	18	3	1	76	839	
Befrielse från återstoden av påföljden	78	–	6	2	2	–	–	–	–	–	–	–	10	88	
Nedsättning eller ändring av påföljden	407	1	–	3	2	2	21	17	10	9	1	–	40	447	
Övrigt	161	–	1	6	1	14	1	1	3	2	1	10	37	198	
Summa	1 409	19	8	13	6	24	43	33	34	29	5	11	163	1 572	
<i>Internering</i>															
Nedsättning eller ändring av påföljden	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	
Summa	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	
<i>Förverkan av försäld narkotika</i>															
	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	
<i>Särskild vård</i>															
Befrielse av påföljden	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	
Summa	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	
Totalt	1 411	19	8	14	6	24	43	33	34	29	5	11	164	1 575	

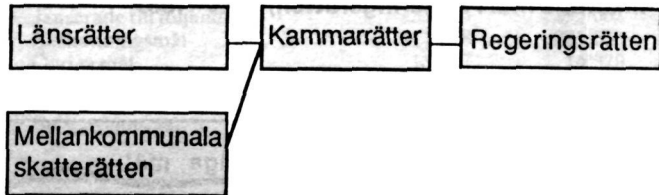
**Tabell 4.2.6.4 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd ansökningen avsett, brottet och sökandens ålder samt in-
börden av regeringens beslut 1987**

Petitions for pardon: finally dealt with by offence, age of petitioner and decree, 1987

Påföljd som ansökningen avsett Brott	Nådeansökningen helt eller delvis bifallen									Nådeansökningen helt avslagen									Summa		Därav		Summa nåde- ansök- ningar	Därav Män Kvin- nor	
	Ålder vid tiden för domen						Summa	Ålder vid tiden för domen						Summa	Därav										
	18- 20 år	21- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 59 år	60- år		Män	Kvin- nor	18- 20 år	21- 24 år	25- 29 år	30- 39 år		40- 59 år	60- år	Män	Kvin- nor							
A Påföljd för brott																									
Brott mot brottsbalken	8	12	14	27	33	2	96	87	9	31	112	184	259	254	24	864	802	62	960	889	71				
Brott mot person BrB kap 3-7	3	1	2	8	9	-	23	22	1	14	45	65	71	76	9	280	267	13	303	289	14				
Brott mot förmögenhet BrB kap 8	2	6	4	4	7	-	23	20	3	7	29	35	55	22	2	150	138	12	173	158	15				
Övriga brott mot brotts- balken	3	5	8	15	17	2	50	45	5	10	38	84	133	156	13	434	397	37	484	442	42				
Trafikbrottslagen	3	5	4	12	15	11	50	45	5	11	38	53	119	161	25	407	366	41	457	411	46				
Skattebrottslagen	-	-	-	4	2	-	6	6	-	-	-	2	19	37	20	78	78	-	84	84	-				
Narkotikastrafflagen/ -förordn.	-	2	1	4	1	-	8	8	-	2	14	11	19	10	-	56	52	4	64	60	4				
Brott mot andra lagar och förordningar	1	-	1	1	1	-	4	4	-	-	-	-	1	3	-	4	3	1	8	7	1				
B Annat																									
Förverkan av försåld narkotika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	1					
Särskild vård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1					
Summa	12	19	20	48	52	13	164	150	14	44	164	250	418	466	69	1 411	1 303	108	1 575	1 453	122				

4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar

Administrative courts

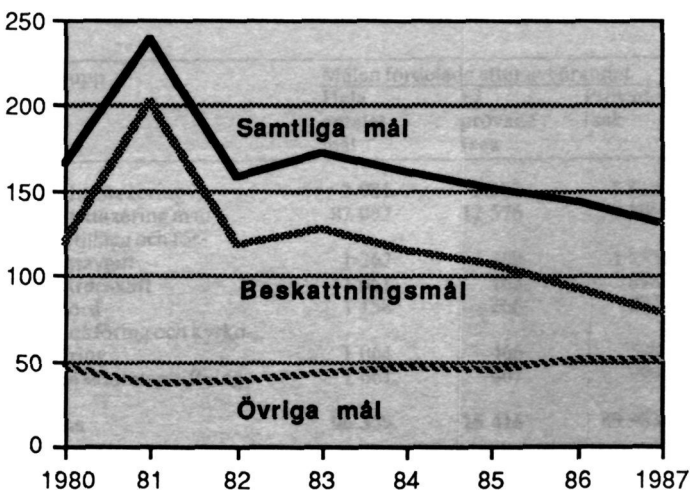

Allmänna förvaltningsdomstolar är

- länsrätterna (LR) 24 st
- mellankommunala skatterätten
- kammarrätterna (KR) 4 st
- regeringsrätten (RR).

Inkomna mål i länsrätterna, 1980–1987

Antal i
1 000-tal

Samtliga rätter lyder under justitiedepartementet. Skatterätten inrättades 1971 och är sedan 1 juli 1981 förvaltningsdomstol tillsammans med länsrätterna under kammarrätterna.

LR och ett stort antal centrala och regionala myndigheter har KR som överrätt. RR är den högsta allmänna förvaltningsdomstolen.

Administrativt samordnas länsrätterna med kammarrätterna och regeringsrätten av domstolsverket som är central förvaltningsmyndighet.

Förvaltningsdomstolarna handlägger bl a skattemål, körkortsmål, barnavårdsmål och nykterhetsmål. Tyngdpunkten ligger på skattemål, framför allt i LR.

Länsrätter

Under år 1987 inkom till LR 78 638 beskattningsmål och 51 177 övriga mål. Avgjorda beskattningsmål var 96 550 och avgjorda övriga mål var 50 197. Antalet beskattningsmål är det lägsta sedan de nuvarande länsrätternas organisation infördes den 1 juli 1979 och antalet övriga mål är det högsta.

Av besvärsmålen som avgjordes i LR under år 1987 prövades 84 % i sak. Av dessa ändrades

- 74 % av fastighetstaxeringsmålen
- 24 % av uppbördsmålen
- 61 % av folk- och kyrkobokföringsmålen och
- 72 % av inkomsttaxeringsmålen.

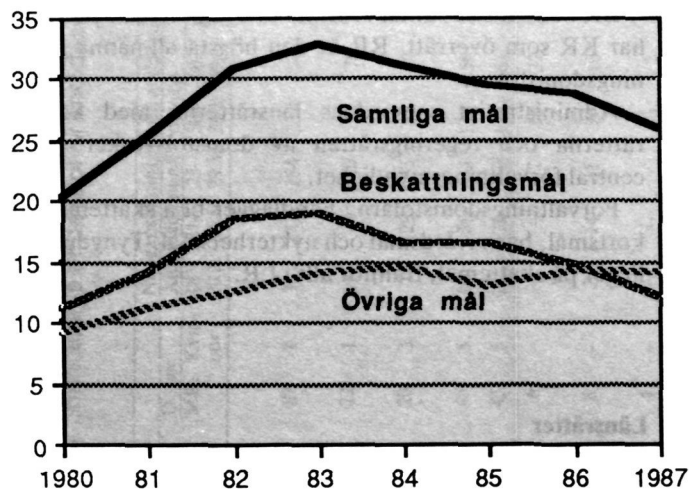
Kammarrätter

KR som är 4 st finns i Stockholm, Göteborg, Sundsvall och Malmö. KR som är överrätter till LR har motsvarande funktion också mot ett stort antal centralt och regionalt verkssamma myndigheter. Dessa myndigheter redovisas inte i RSÅ.

Antalet avgjorda mål är fler än antalet mål som kom in under året, 29 257 resp 25 934. De inkomna målen är till antalet lägst sen 1981. En omfördelning från skattemål till övriga mål har skett. Att antalet skattemål har minskat beror till stor del på avståndet från fastighetstaxeringen. 25 % av de avgjorda skattemålen och 1 % av övriga avgjorda mål hade år 1987 mer än 2 års handläggningstid.

Inkomna mål i kammarrätterna, 1980–1987

Antal i
1 000-tal

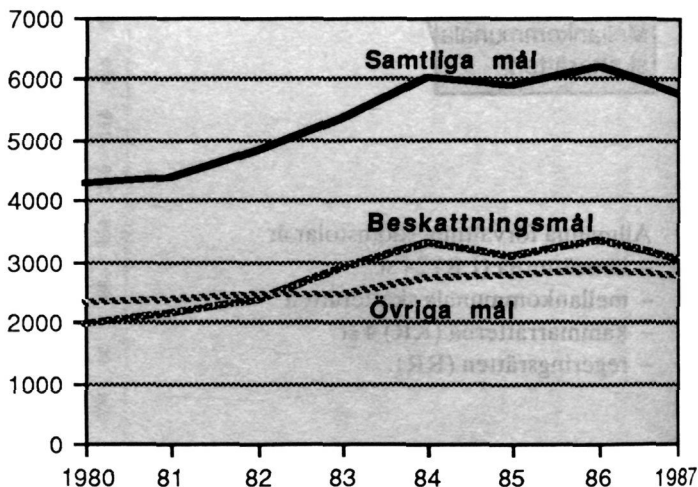
Regeringsrätten

RR är den högsta allmänna förvaltningsdomstolen. Den prövar besvär över avgöranden i KR samt besvär över vissa beslut av länsstyrelser och centrala myndigheter.

År 1987 inkom 5 761 mål till RR. Det högsta antalet mål som någonsin inkommit till RR var 6 198 mål år 1986. 6 054 mål avgjordes under året. Det innebär en minskning med 4 % jämfört med 1986.

Inkomna mål i Regeringsrätten, 1980–1987

Antal

Tabell 4.3.1 Länsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1980, 1982–1987
County Courts: cases pending, entered and finally dealt with, 1980, 1982–1987

Mål	1980	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Balanserade från föregående år	256 288	280 197	235 256	211 648	194 543	177 194	160 230
Beskattningsmål	237 168	269 147	221 335	198 277	180 010	162 884	143 771
Övriga mål	19 120	11 050	13 921	13 371	14 533	14 310	16 459
Inkomna under året	165 361	157 250	171 233	160 739	151 386	142 744	129 815
Beskattningsmål	119 062	118 398	128 094	114 379	106 801	92 564	78 638
Övriga mål	46 299	38 852	43 139	46 360	44 585	50 180	51 177
Avgjorda under året	185 884	201 783	194 040	177 229	168 489	160 003	146 747
Beskattningsmål	138 762	166 212	150 653	132 368	123 956	112 421	96 550
Övriga mål	47 122	35 571	43 387	44 861	44 533	47 582	50 197
Balanserade till följande år	235 765	235 662	212 449	195 158	177 440	159 935	143 298
Beskattningsmål	217 468	221 333	198 776	180 288	162 855	143 027	125 859
Övriga mål	18 297	14 329	13 673	14 870	14 585	16 908	17 437
Balansens ålder i år							
Beskattningsmål							
–1		90 557	97 928	88 298	80 784	69 202	59 291
1–2	92 270	89 014	53 616	57 848	51 864	45 786	40 985
2–3	48 703	27 175	35 529	22 486	22 374	19 912	18 116
3–	20 981	14 587	11 703	11 656	7 833	8 125	7 467
Övriga mål							
–1	16 461	13 141	12 470	13 518	13 212	15 600	15 949
1–2	1 542	877	924	986	1 021	881	1 183
2–3	236	187	157	242	196	230	210
3–	58	124	122	124	156	197	95

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.2 Länsrätter: ändringsfrekvens i avgjorda besvärsmål¹ 1987
County Courts: frequency at which judgments are altered by County Courts, 1987

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						
	Hela antalet mål	Ej prövade i sak	Prövade i sak	därav		Andring	
				Ej ändring Antal	%	Andring Antal	%
Fastighetstaxering	3 081	1 169	1 912	504	26,4	1 408	73,6
Inkomsttaxering m m	87 082	12 576	74 506	20 781	27,9	53 725	72,1
Skattetillägg och förseningsavgift	1 262	109	1 153	479	41,5	674	58,5
Mervärdesskatt	1 061	163	898	431	48,0	467	52,0
Uppbörd	1 158	266	892	677	75,9	215	24,1
Folkbokföring och kyrkobokföring	1 064	466	598	231	38,6	367	61,4
Annan skattelagstiftning	1 661	667	994	503	50,6	491	49,4
Summa	96 369	15 416	80 953	23 606	29,2	57 347	70,8

1) 181 mål angående bevisräkning och betalningssäkring ingår ej i tabellen.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.3 Länsrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd 1987
 County Courts: cases finally dealt with, by nature and time period, 1987

Målgrupp	Hela antalet mål	Handläggningstidens längd i månader					
		0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-
Fastighetstaxering	3 081	1 078	766	532	208	283	214
Skattemål	93 469	11 114	16 446	16 499	14 279	21 884	13 247
Körkortsmål	37 636	29 666	6 136	1 292	320	186	36
Sociala mål m m	12 561 ¹	11 393	1 022	107	32	5	2
Samtliga mål	146 747	53 251	24 370	18 430	14 839	22 358	13 499

1) Därav 1 489 mål enl LVU (vård av unga), 1 789 mål enl LVM (vård av vuxna missbrukare) samt 8 319 mål enl SOL (socialtjänstlagen).

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.4 Mellankommunala skatterätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1983-1987
 The Inter-Municipal Tax Appeal Board: Cases pending, entered and finally dealt with, 1983-1987

Mål	1983	1984	1985	1986	1987
Balanserade från föregående år	3 088	2 530	2 423	2 411	2 334
Inkomna under året	1 439	1 435	1 387	1 296	974
Avgjorda under året	1 997	1 542	1 399	1 373	1 440
därav fullföljda till kammarrätt	321	308	261	217	310
avgjorda med nämnd	741	856	747	794	839
avgjorda av ensamdomare	1 256	686	652	579	601
mål vari muntlig förhandling ägt rum	32	4	4	20	24
Balanserade till följande år	2 530	2 423	2 411	2 334	1 868

Tabell 4.3.5 Kammarrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1960, 1970, 1975, 1980 och 1982–1987

Administrative Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1960, 1970, 1975, 1980 and 1982–1987

Mål	1960	1970	1975	1980	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Balanserade från föregående år	8 658	9 134	25 396	12 708	15 205	20 196	24 924	25 557	25 569	24 331
Beskattningsmål	8 089	8 866	20 748	10 543	12 276	16 997	20 777	21 225	21 500	20 406
Övriga mål	569	268	4 648	2 165	2 929	3 199	4 147	4 332	4 069	3 925
Inkomna under året	10 521	11 806	22 346	20 197	30 798	32 849	31 073	29 378	28 815	25 934
Beskattningsmål	9 593	11 211	14 153	11 162	18 420	18 838	16 562	16 438	14 625	11 987
Övriga mål	928	595	8 193	9 035	12 378	14 011	14 511	12 940	14 190	13 947
Avgjorda under året	10 066	10 548	23 302	20 503	25 888	28 196	30 538	29 481	30 129	29 257
Beskattningsmål	9 110	9 957	13 065	11 423	13 772	15 133	16 204	16 287	15 774	15 066
Övriga mål	956	591	10 237	9 080	12 116	13 063	14 334	13 194	14 355	14 191
Avgjorda med nämnd	..	..	..	263	324	321	298	292	322	317
Balanserade till följande år	9 113	10 578	24 440	12 402	20 115	24 849	25 459	25 454	24 255	21 008
Beskattningsmål	8 572	10 290	21 836	10 282	16 924	20 702	21 135	21 376	20 351	17 327
Övriga mål	541	288	2 604	2 120	3 191	4 147	4 324	4 078	3 904	3 681
Balansens ålder i år										
Beskattningsmål										
–1	7 755	7 747	12 414	8 048	13 934	15 174	13 162	13 132	11 851	9 548
1–2	407	2 105	7 092	1 672	2 668	4 850	6 573	6 603	6 401	5 635
2–3	390	} 438	2 193	443	260	611	1 246	1 384	1 841	1 853
3–	20		137	119	62	67	154	257	258	291
Övriga mål										
–1	454	273	1 858	1 846	2 969	3 729	3 692	3 449	3 403	3 133
1–2	84	15	539	209	202	390	542	507	427	473
2–3	3	–	200	61	17	24	88	106	64	66
3–	–	–	7	4	3	4	2	16	10	9

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.3.6 Kamrarrätter: avgjorda mål efter besakfenhet och processtidens längd m m 1987
 Administrative Courts of Appeal: cases finally dealt with: by nature and time period etc., 1987

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet								Handläggningstidens längd i månader							
	Ej prövade i sak	Prövade i sak		Summa	därav			0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa		
		Utan muntlig förhand- ling	Med muntlig förhand- ling		Ej ändring										Ändring	
					Antal	%									Antal	%
Beskattniing																
Inkomst- och förmögen- hetsskatt o d	1 209	10 080	361	10 441	7 335	70,3	3 106	29,7	1 649	2 109	2 495	2 479	2 380	539	11 651	
Fastighetstaxering	303	223	22	245	190	77,6	55	22,4	268	101	54	21	88	16	548	
Övrig direkt skatt	3	38	-	38	29	76,3	9	23,7	11	17	4	7	2	-	41	
Mervärdeskatt	41	329	49	378	250	66,1	128	33,9	43	20	41	57	198	60	419	
Övrig indirekt skatt	75	635	4	639	496	77,6	143	22,4	205	154	132	112	94	17	714	
Uppbörd	86	454	2	456	408	89,5	48	10,5	156	141	128	58	51	8	542	
Tullmål	7	81	1	82	67	81,7	15	18,3	27	16	17	6	18	5	89	
Skattetillägg och för- seningsavgift	41	486	4	490	402	82,0	88	18,0	122	103	113	86	96	11	531	
Övriga skattemål	45	486	-	486	277	57,0	209	43,0	80	64	71	113	147	56	531	
Summa	1 810	12 812	443	13 255	9 454	71,3	3 801	28,7	2 561	2 725	3 055	2 939	3 074	712	15 066	
Övrigt angående																
Körkort, trafik kort o d	250	5 933	176	6 109	4 745	77,7	1 364	22,3	6 158	129	39	24	9	-	6 359	
Barnbidrag, bidragsförskott, socialhjälp, familjebidrag samt studiemedelsavgifter	163	2 634	11	2 645	2 344	88,6	301	11,4	2 334	375	72	20	6	1	2 808	
Barnavård, nykterhetsvård och kriminalvård	196	928	317	1 245	1 097	88,1	148	11,9	1 405	24	11	-	1	-	1 441	
Författningar angående byggnation o d	241	415	69	484	378	78,1	106	21,9	390	153	87	45	41	9	725	
Mantalsskrivning o d	59	136	-	136	115	84,6	21	15,4	138	20	13	18	6	-	195	
Kommunalbesvärsmål	413	905	2	907	820	90,4	87	9,6	839	362	83	28	6	1	1 319	
Tryckfrihet m m ¹	56	178	-	178	108	60,7	70	39,3	225	7	2	-	-	-	234	
Annat	177	912	21	933	750	80,4	183	19,6	585	229	111	98	78	9	1 110	
Summa	1 555	12 041	596	12 637	10 351	81,9	2 280	18,1	12 074	1 299	418	233	147	20	14 191	
Totalt	3 365	24 853	1 039	25 892	19 811	76,5	6 081	23,5	14 635	4 024	3 473	3 172	3 221	732	29 257	

1) Tryckfrihet, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.3.7 Regeringsrätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1960, 1970, 1975, 1980 och 1982–1987

The Supreme Administrative Court: cases pending, entered and finally dealt with, 1960, 1970, 1975, 1980 and 1982–1987

Mål	1960	1970	1975	1980	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Balanserade från föregående år	6 400	6 115	3 530	3 277	3 227	3 544	4 275	4 679	4 638	4 548
Beskattningsmål	5 305	4 321	2 112	2 030	1 906	2 176	2 792	3 252	3 035	2 932
Övriga mål	1 095	1 794	1 418	1 247	1 321	1 368	1 483	1 427	1 603	1 616
Inkomna under året	4 890	5 083	4 605	4 280	4 794	5 337	6 041	5 881	6 198	5 761
Beskattningsmål	1 886	1 858	1 945	1 968	2 363	2 904	3 314	3 095	3 362	3 012
Övriga mål	3 004	3 225	2 660	2 312	2 431	2 433	2 727	2 786	2 836	2 749
Avgjorda under året	5 104	5 333	4 617	4 443	4 469	4 597	5 677	5 896	6 296	6 054
Beskattningsmål	2 030	2 183	2 086	2 293	2 086	2 277	2 879	3 299	3 505	3 139
Övriga mål	3 074	3 150	2 531	2 150	2 383	2 320	2 798	2 597	2 791	2 915
Balanserade till följande år	6 304	5 873	3 518	3 114	3 552	4 284	4 639	4 664	4 540	4 255
Beskattningsmål	5 177	3 996	1 971	1 706	2 183	2 803	3 227	3 048	2 892	2 805
Övriga mål	1 127	1 877	1 547	1 408	1 369	1 481	1 412	1 616	1 648	1 450
Balansens ålder i år										
Beskattningsmål										
–1	..	..	1 502	1 251	1 712	2 173	2 559	2 197	2 285	2 199
1–2	..	..	280	412	418	584	597	762	521	548
2–3	..	..	135	43	48	46	66	83	71	52
3–	..	..	54	–	5	–	5	6	15	6
Övriga mål										
–1	..	..	1 012	1 082	1 103	1 149	1 165	1 367	1 331	1 170
1–2	..	..	396	299	226	296	212	203	283	227
2–3	..	..	97	21	37	36	32	33	26	33
3–	..	..	42	6	3	–	3	13	8	7

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.3.8 Regeringsrätten: avgjorda mål efter besakfenhet och processtidens längd m m 1987

The Supreme Administrative Court: cases finally dealt with, by nature and time period etc., 1987

Malgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövade isak	Prövade isak	därav		Ej Andring	Andring	0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa
			Ejändring	Antal	%	Antal	%						
Beskattning													
Inkomst- och förmögenhetsskatt o d	2 054	281	184	65,5	97	34,5	633	946	456	207	80	13	2 335
Fastighetstaxering	236	31	22	71,0	9	29,0	10	134	50	45	19	9	267
Övrig direkt skatt	1	1	6	100,0	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Mervärdesskatt	57	11	9	81,8	2	18,2	9	27	13	17	2	-	68
Övrig indirekt skatt	68	17	11	64,7	6	35,3	13	30	23	16	2	1	85
Uppbörd	90	2	1	50,0	1	50,0	34	40	11	3	4	-	92
Tullmål	14	9	6	66,7	3	33,3	5	8	4	3	3	-	23
Skattetillägg och förseningsavgift	92	14	7	50,0	7	50,0	27	37	29	2	7	4	106
Övriga skattemål	143	18	6	33,3	12	66,7	43	53	37	13	5	10	161
Summa	2 755	384	247	64,3	137	35,7	774	1 277	623	306	122	37	3 139
Övrigt angående													
Körkort, trafikskott o d	583	20	7	35,0	13	65,0	571	25	5	2	-	-	603
Barnbidrag m m ¹	477	28	13	46,4	15	53,6	256	163	71	12	2	1	505
Barnavård, nykterhetsvård och kriminalvård	172	12	7	58,3	5	41,7	177	5	1	1	-	-	184
Författningar angående byggnation o d	176	9	4	44,4	5	55,6	89	52	34	7	2	1	185
Mantalsskrivning o d	28	11	5	45,5	6	54,5	18	8	5	3	2	3	39
Kommunalbesvärsmål	342	25	18	72,0	7	28,0	164	71	69	38	24	1	367
Patent, varumärken, mönsterskydd	57	91	61	67,0	30	33,0	22	42	47	16	18	3	148
Tryckfrihet m m ²	7	59	46	78,0	13	22,0	63	2	1	-	-	-	66
Annat	624	194	121	62,3	73	37,6	431	221	84	58	22	2	818
Summa	2 466	449	282	62,8	167	37,2	1 791	589	317	137	70	11	2 915
Totalt	5 221	833	529	63,5	304	36,5	2 565	1 866	940	443	192	48	6 054

1) Barnbidrag, bidragsförskott, socialhjälp, familjebidrag samt studiemedelsavgifter.

2) Tryckfrihet, sekretess, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

4.4 Hyres- och arrendenämnder, bostadsdomstolen

Rent Tribunals, Financy Tribunals, the Housing Court of Appeal

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen är specialdomstolar.

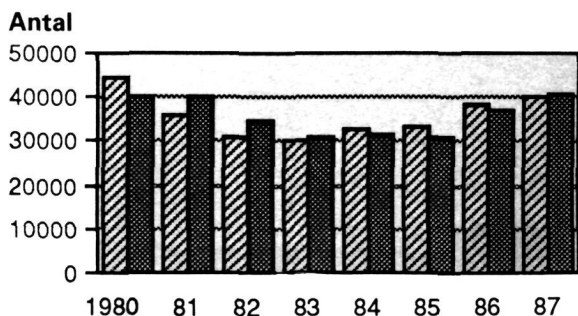
Hyresnämnderna är 12 st till antalet liksom **arrendenämnderna**. Hyres- och arrendenämnderna har gemensamt kansli.

Hyresnämnderna handlägger hyrestvister. De medlar vid hyrestvister, prövar tvister om villkor vid andrahandsupplåtelser eller medlemsskap enligt bostadsrättslagen m m.

Bostadsdomstolen är överinstans för hyresnämnderna.

Tingsrätterna är överinstans för arrendenämnderna.

Inkomna och avgjorda ärenden vid hyresnämnderna, 1980–1987

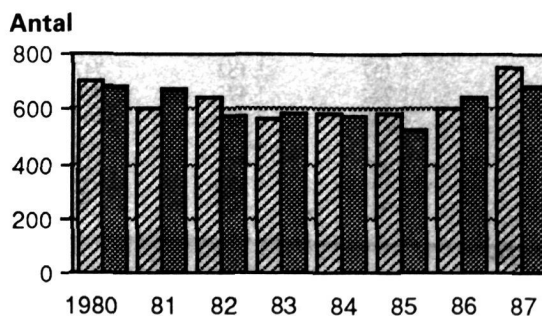
Antalet inkomna ärenden till hyresnämnderna var 40 358 år 1987. Det är 22 % mer än medeltalet för åren 1982–1986.

Till arrendenämnderna inkom 1 992 ärenden år 1987 mot 3 197 år 1986 och 1 868 år 1985. Den kraftiga ökningen av ärenden vid arrendenämnderna 1986 torde ha samband med lagen om arrendators rätt att förvärva arrendestället. Denna lag trädde i kraft den 1 januari 1986.

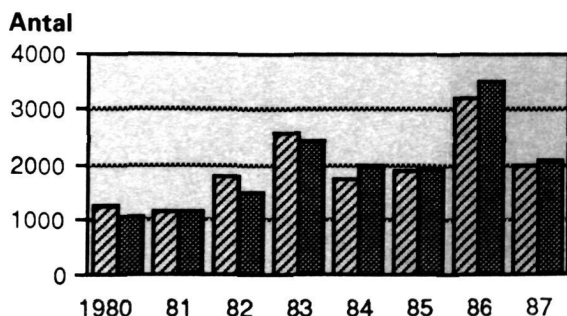
År 1987 prövades 59 % av hyresnämndernas och 73 % av arrendenämndernas ärenden i sak. Knappt 2 % av hyresnämndernas ärenden fullföljdes till bostadsdomstolen.

År 1987 inkom 751 ärenden till bostadsdomstolen och 680 avgjordes.

Inkomna och avgjorda ärenden vid bostadsdomstolen, 1980–1987

Inkomna och avgjorda ärenden vid arrendenämnderna, 1980–1987

■ Inkomna
■ Avgjorda

Obs! Skalan för "antal" är olika i diagrammen

Tabell 4.4.1**Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: inkomna, avgjorda och till följande år balanserade ärenden 1975–1987**

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1975–1987

	Inkomna under året	Avgjorda ¹ under året	Balanserade till följande år
<i>Hyresnämnder</i>			
1975	19 519	14 377	9 266
1976	16 433	18 020	7 559
1977	18 537	18 029	7 789
1978	22 635	21 708	8 604
1979	34 972	28 714	15 217
1980	44 176	39 853	18 675
1981	35 577	40 360	13 978
1982	30 719	34 720	9 977
1983	30 122	31 146	8 953
1984	32 454	31 196	8 731 ²
1985	33 495	30 951	11 275
1986	38 103	37 225	12 146
1987	40 358	40 676	11 825
<i>Arrendenämnder</i>			
1975	2 167	2 157	288
1976	961	850	400
1977	1 043	719	716
1978	1 628	1 591	746
1979	1 198	1 310	612
1980	1 222	1 038	786
1981	1 137	1 152	747
1982	1 774	1 475	1 046
1983	2 579	2 441	1 184
1984	1 723	1 971	869
1985	1 868	1 925	812
1986	3 197	3 483	524
1987	1 992	2 090	428
<i>Bostadsdomstolen</i>			
1977	454	428	245
1978	552	503	294
1979	609	633	277
1980	702	678	302
1981	599	672	213
1982	638	573	271
1983	567	587	251
1984	579	574	251
1985	586	525	312
1986	607	641	278
1987	751	680	349

1) Här redovisas endast sådana mål som avgjorts och rapporterats som avgjorda under respektive år.

2) Balansen för 1984 är framtagen efter manuell inventering och där det framkommit att balansen var drygt 1 500 färre än beräknat.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.2

Hyresnämnder och arrendenämnder: avgjorda ärenden fördelade efter avgörandet, rättens sammansättning vid avgörandet, förhandling m m 1987

Rent Tribunals and Tenancy Tribunals: cases dealt with, by nature of ruling, composition of the court, type of hearing etc., 1987

	Hyresnämnder		Arrendenämnder	
	Antal	%	Antal	%
Summa avgjorda ärenden	40 676	100,0	2 090	100,0
Avskrivna	16 819	41,4	564	27,2
Efter förlikning	3 538	8,7	124	6,0
Annat beslut	13 281	32,7	440	21,2
Prövade i sak	23 832	58,6	1 510	72,8
Beslut	23 807	58,5	1 494	72,0
Skiljedom	25	0,1	16	0,8
Avgjorda inför				
Fullsuttan nämnd	8 140	20,0	419	20,0
Ordföranden	32 536	80,0	1 671	80,0
Muntlig förhandling	11 291	27,8	567	27,1
Tid för muntlig förhandling/ besiktning i timmar	4 522	.	614	.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.3

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: avgjorda mål och ärenden efter beskaffenhet 1987

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by nature 1987

	Hela antalet mål
Hyresnämnder	40 676
Därav	
Utan krav på besittningsskydd	19 824
Förlängning av hyresavtal	4 274
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	6 208
Övriga ärenden	10 370
Arrendenämnder	2 090
Därav	
Jordbruksarrende	486
Bostadsarrende	1 335
Övriga ärenden	269
Bostadsdomstolen	680
Därav	
Förlängning av hyresavtal	389
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	75
Övriga ärenden	216

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.4 Hyresnämnder: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1987

Rent Tribunals: frequency of appeal against the rulings, 1987

	Hela antalet mål	Inkomna till bostads- domstolen	
		Antal	I % av hela antalet mål
Målenligt 12 kap Jordabalken (JB)	33 023	553	1,7
Övriga mål	7 653	198	2,6
Totalt	40 676	751	1,8

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.5**Bostadsdomstolen: avgjorda mål, fördelade efter förhandling, rättens sammansättning vid avgörandet och avgörandets art m m 1987**

The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by type of hearing, composition of the court and by nature of ruling, 1987

	Heia antalet mål
Avgjorda mål	680
Därav	
Mål enligt 12 kap. Jordabalken (JB)	503
Mål enligt hyresförhandlingslagen	75
Övriga mål	102
Prövade i sak	
Besvärstalan/ansökan helt eller delvis bifallen	74
Besvärstalan/ansökan ej bifallen	406
Annat beslut	200
Rättens sammansättning	
Stor sammansättning	31
Liten sammansättning	573
Annan	76
Mål som avgjorts efter muntlig förhandling/syn	42
Sammanlagd tid i timmar för muntlig förhandling	81

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

4.5 Rättshjälp

Public legal services

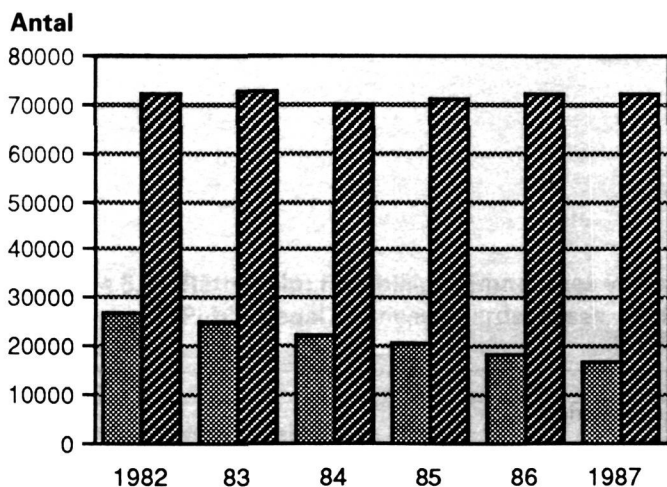
Rättshjälp enligt rättshjälpslagen utgår som allmän rättshjälp, rättshjälp åt misstänkt i brottmål, rättshjälp genom offentligt biträde och rådgivning. Biträde och rådgivning lämnas av advokat eller biträdande jurist på enskild advokatbyrå.

För handläggning av vissa ärenden om rättshjälp finns rättshjälpsnämnder i Stockholm, Göteborg, Malmö och

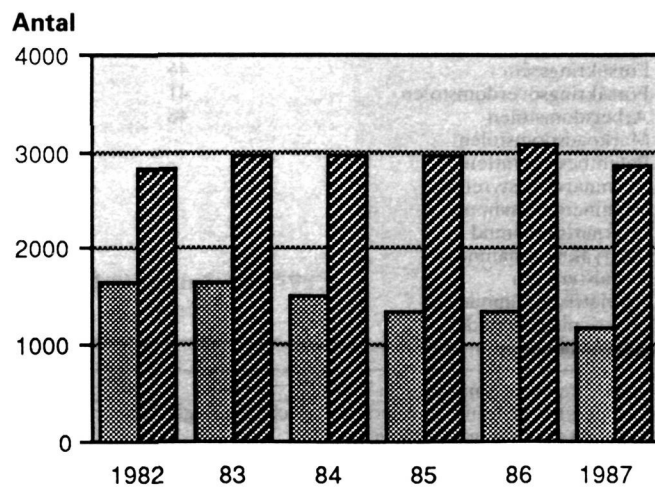
Sundsvall. Rättshjälp är beroende på den rättshjälps sökandes inkomster och försörjningsplikt.

Under 1987 utgick allmän rättshjälp i 19 335 mål vid allmänna domstolar. Statens kostnader för rättshjälpen uppgick till 272 miljoner kronor. Till detta kommer kostnader vid specialdomstolar och nämnder utanför det traditionella domstolsväsendet, vilka inte ingår i denna redovisning.

Tingsrätter: Rättshjälp och avgjorda tvistemål, 1982–1987

Hovrätter: Rättshjälp och avgjorda tvistemål, 1982–1987

■ Rättshjälp
■ T-mål

Tabell 4.5.1 Rättshjälp: slutligt handlagda mål/ärenden med rättshjälp fördelade på domstol och myndighet 1987

Public legal services: cases and decisions finally dealt with, by court and agencies authorizing such services, 1987

Domstol, myndighet	Antal mål/ärenden där allmän rätts- hjälp förekommit	Framställningar om rättshjälp genom offentligt biträde
Tingsrätter	17 277	.
Tvistemål	16 877	.
Brottmål	68 ¹	.
Fastighetsdomstolsmål	332	.
Domstolsärenden	.	.
Hovrätter	1 671	.
Tvistemål	1 181	.
Brottmål	37	.
Övriga mål	453	.
Högsta Domstolen	387	.
Tvistemål	307	.
Brottmål	6	.
Besvärsmål	74	.
Statens va-nämnd	—	.
Länsrätter	2 849	3 360
Kammarrätter ²	.	..
Regeringsrätten ²	.	..
Mellankommunala skatterätten	1	..
Hyresnämnder	34	..
Arrendenämnder	7	..
Bostadsdomstolen	27	..
Försäkringsrätter	46	..
Försäkringsöverdomstolen	41	..
Arbetsdomstolen	48	..
Marknadsdomstolen	—	—
Patentbesvärsrätten	—	—
Kriminalvårdsstyrelsen	—	—
Kriminalvårdsnämnd	—	—
Interneringsnämnd	—	—
Övervakningsnämnder	1	—
Socialstyrelsen	—	—
Psykiatriska nämnden	—	411 ³
Utskrivningsnämnder ⁴		
Beslutsnämnder		

1) Här ingår rättshjälp enl 36 § Rhj.

2) Uppgifterna från kammarrätterna och regeringsrätten är på grund av fel i rapporteringssystemet för osäkra att redovisa.

3) Varav 373 framställningar enligt 41 § 1 st Rhj bifallits och 12 enligt 41 § 2 st. Dessutom har 30 förordnanden av offentligt biträde skett utan särskild framställning enligt 1 st.

4) Utskrivningsnämnderna övertog beslutsnämndernas uppgifter 1986-07-01.

Tabell 4.5.2 Rättshjälp: statens rättshjälpkostnader fördelade på domstolar och rättshjälpsnämnder 1987

Public legal services: costs to the state by court or Public Legal Services Boards authorizing such services, 1987

	Statens rättshjälpkostnader i miljoner kronor				Summa
	Allmän rättshjälp	Rättshjälp åt miss-tänkt i brottmål	Rättshjälp genom offentligt biträde	Råd-givning	
Allmänna domstolar	91,6	122,9	.	.	214,4
Förvaltningsdomstolar	2,2	.	13,6	.	15,8
Hyses- och arrendenämnder, bostadsdomstolen	0,2	.	.	.	0,2
Rättshjälpsnämnder	35,8	.	19,8	0,7	56,3
Domstolsverket	0,2	.	.	.	0,2
Summa	130,0	122,9	33,4	0,7	287,0¹

1) Det beräknas inflyta 15 miljoner kronor från länsstyrelserna pga ålagd återbetalningsskyldighet. Den totala samhällskostnaden beräknas därför till 272 miljoner kronor. I redovisningen saknas specialdomstolarna och nämnderna utanför det traditionella domstolsväsendet.

Tabell 4.5.3 Rättshjälp: rättshjälpsnämndernas verksamhet 1975, 1980 och 1982–1987

Public Legal Services Boards: cases, 1975, 1980 and 1982–1987

	1975	1980	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Fall där rådgivningsavgiften satts ned eller eftergetts	17 647	12 520	4 102	2 824	2 537	2 527	2 249	1 380
Till rättshjälpsnämnd inkomna ansökningar om allmän rättshjälp	76 270	30 068	19 322	15 636	11 843	12 243	10 795	8 721
Framställningar (ansökningar) om offentligt biträde	1 809	5 701	3 873	3 477	5 639	7 536	7 424	9 363

4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet

Various agencies with judicial functions

Riksåklagaren (RÅ)

Riksåklagaren är organiserad under justitiedepartementet och är högsta åklagaren under regeringen. RÅ är allmän åklagare i högsta domstolen och central förvaltningsmyndighet för åklagarväsendet. Vidare inspekterar RÅ underordnade myndigheter, anlitas ofta som remissorgan i lagstiftningsfrågor och tillsätter i flesta fall åklagare m m.

Justitiekanslern (JK)

Justitiekanslern som är regeringens jurist är bl a regeringens juridiske rådgivare och bevakar statens rätt i olika sammanhang. JK har tillsyn över dem som utövar offentlig verksamhet. JK har enligt data-, kreditupplysnings- och inkassolagen besvärsmätt över datainspektionens beslut och enligt lagen om TV-övervakning över länsstyrelsernas beslut. JK vakar också över tryck- och yttrandefriheten enligt tryckfrihetsförordningen och radioansvarighetslagen.

Justitieombudsmännen (JO)

Riksdagen utser JO som övervakar att myndigheter och tjänstemän i statlig förvaltning efterlever lagar och författningar och sköter sina uppgifter. JO skall avhjälpa brister i lagstiftningen och olikheter i rättstillämpning. JO tar upp ärenden dels på enskilds begäran, dels på eget initiativ. Mer än två år gamla ärenden behandlas dock ytterst sällan.

Observera att JO inte kan ändra domar och beslut och att JOs beslut inte kan överklagas.

Konsumentverket/Konsumentombudsman (KOV/KO)

KOV sorterar under finansdepartementet och är en central förvaltningsmyndighet. KOV skall stödja konsumenterna och förbättra deras ställning på marknaden genom att övervaka marknadens utbud, marknadsföring och säljvillkor, eller stödja forskning, undervisning och utbildning i konsumentfrågor m m.

KO anhängiggör ärenden enligt marknads- och avtalsvillkorslagen. KOVs generaldirektör är också KO.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN ligger under finansdepartementet och prövar tvister mellan konsument och säljare då det gäller en vara eller tjänst, eller rekommenderar hur tvisterna bör lösas. Nämnden representeras både av konsumenter och näringsidkare.

Näringsfrihetsombudsman (NO)

NO som är en statlig ombudsman hör under finansdepartementet. NO skall främja en önskvärd konkurrens inom näringslivet. NO har genom konkurrenslagen att ingripa mot konkurrensbegränsningar, t ex monopol, leveransvägran, prissamverkan och marknadsuppdelning m m. NO kan föra ärenden vidare till marknadsdomstolen eller allmän domstol beroende på ärendets natur.

Marknadsdomstolen (MD)

MD är en specialdomstol som handlägger ärenden enligt konkurrenslagen, marknadsföringslagen, lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och lagen om avtalsvillkor mellan näringsidkare.

Mot marknadsdomstolens beslut får talan ej föras.

Arbetsdomstolen (AD)

AD ligger under arbetsmarknadsdepartementet och är enda instans vid arbetstvister mellan arbetsgivare och arbetstagare då kollektivavtal finns. Vid andra arbetstvister är tingsrätterna första och AD andra och sista instans.

Målen följer i stort sett samma regler som mål vid tingsrätt och hovrätt då förlikning är tillåten.

Tabell 4.6.1 Inkomna/nya ärenden vid några myndigheter med uppgifter inom rättsväsendets område 1970, 1975, 1980 och 1982–1987

New cases brought before various agencies with judicial functions, 1970, 1975, 1980 and 1982–1987

Myndighet	1970	1975	1980	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Riksåklagaren (RÅ)	1 642	1 389	925	1 007	1 203	1 125	1 181	997	1 039
därav									
överprövningar av under-									
ställda åklagares beslut	256	259	265	266	328	313	317	257	242
beviljade prövningstillstånd	51	42	48	38	39	51	49	48	35
av RÅ till HD fullföljda mål	7	9	8	9	13	10	11	17	11
Justitiekanslern (JK)	876	3 048	2 995	2 946	3 352	3 591	3 706	3 885	3 571
därav									
skadeståndsmål och									
ärenden	..	319	505	548	530	571	632	727	699
tillsynsärenden	373	518	700	748	749	743	765	782	805
dataärenden	..	1 857	1 272	1 186	1 556	1 696	1 734	1 751	2 067
Konsumentverket/ konsumentombudsmannen (KOV/KO)	.	4 522	5 735	4 285	4 320	4 134	4 111	4 030	4 112
därav									
anmälningar och förfråg-									
ningar	.	4 242	5 385	3 923	3 877	3 696	3 811	3 741	3 869
från privatpersoner	.	3 234	3 452	2 087	2 018	2 028	2 158	2 104	1 934
KOV-initiativ	.	280	350	362	443	438	300	289	243
Allmänna reklamations- nämnden (ARN)	2 020	6 632	8 212	7 695	7 887	7 965	7 510	7 461	6 940
Näringsfrihetsombuds- mannen (NO)	254	407	464	459	585	578	503	485	467
därav									
anmälningar och förfråg-									
ningar	110	208	220	280	351	333	270	289	254
NO-initiativ	92	136	192	130	174	163	168	135	126
Marknadsdomstolen (MD)	.	49	42	28	34	51	48	37	46
därav									
ärenden enligt marknads-									
föringslagen	.	34	33	23	21	35	33	28	36
Arbetsdomstolen (AD)	97	264	264	235	218	220	228	247	252
därav från									
arbetsgivarsidan	38	28	117	58	46	35	46	58	52
arbetstagarsidan	59	236	147	177	172	183	182	189	200
	1970	1975	1980/81	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88
Riksdagens ombudsmän/ Justitieombuds- männen (JO)	3 090	3 482	3 571	3 846	3 528	3 329	3 440	3 021	2 972
därav									
klagomål och framställ-									
ningar från enskilda	2 606	3 025	3 464	3 688	3 397	3 163	3 323	2 889	2 803
JO-initiativ	457	410	87	133	101	141	85	84	136

5 Bilaga

Appendice

Medelfolkmängden i Sverige 1950–1987

The mean population of Sweden, 1950–1987

År	Medelfolkmängden	
	Samtliga åldrar	därav 15 år och äldre
1950	7 014 005	5 381 499
1951	7 070 285	5 410 379
1952	7 124 673	5 440 163
1953	7 171 461	5 468 730
1954	7 213 490	5 499 065
1955	7 262 388	5 537 211
1956	7 314 552	5 578 539
1957	7 363 801	5 626 336
1958	7 409 143	5 683 883
1959	7 446 249	5 745 184
1960	7 480 395	5 805 380
1961	7 519 998	5 868 890
1962	7 561 588	5 932 773
1963	7 604 328	5 991 242
1964	7 661 354	6 051 235
1965	7 733 853	6 114 227
1966	7 807 797	6 173 121
1967	7 867 931	6 218 891
1968	7 913 885	6 255 625
1969	7 969 687	6 303 469
1970	8 042 803	6 366 361
1971	8 098 328	6 413 970
1972	8 122 293	6 434 661
1973	8 136 794	6 448 582
1974	8 160 560	6 470 068
1975	8 192 567	6 497 300
1976	8 222 311	6 526 096
1977	8 251 648	6 560 415
1978	8 275 778	6 598 234
1979	8 293 723	6 639 224
1980	8 310 473	6 682 124
1981	8 320 481	6 719 809
1982	8 325 260	6 754 109
1983	8 329 025	6 783 908
1984	8 336 596	6 809 067
1985	8 350 379	6 833 815
1986	8 369 822	6 861 965
1987	8 397 805	6 895 604

Medelfolkmängden år 1987 i hela riket, 5-årsklasser

The mean population in 1987 for the whole country,
by 5-yearage groups

Ålder	Summa	Män	Kvinnor
00–04	488 833	251 121	237 712
05–09	480 324	245 929	234 395
10–14	533 044	272 784	260 260
15–19	566 005	289 836	276 169
20–24	613 347	314 322	299 025
25–29	557 506	285 256	272 250
30–34	576 848	294 902	281 946
35–39	624 925	318 215	306 710
40–44	658 516	337 540	320 976
45–49	497 865	253 927	243 938
50–54	427 994	214 349	213 645
55–59	433 804	212 431	221 373
60–64	453 733	219 218	234 515
65–69	454 248	214 092	240 156
70–74	385 855	173 993	211 862
75–79	315 364	132 481	182 883
80–84	198 796	74 039	124 757
85–89	95 049	30 833	64 216
90–94	29 742	8 364	21 378
95–	6 007	1 414	4 593
Totalt	8 397 805	4 145 046	4 252 759

6 Sakregister

Index

- ackord 177, 181
 alkohol och misshandel 17, 141
 allmänna häkten 110–111, 116
 allmänna mål 177
 allmänna reklamationsnämnden (ARN) 216–217
 anhållande, anhållna 11, 15, 66–69, 110–111, 116
 anmälda brott 33–49, 140–146
 anmälningsbenägenhet 29, 137, 149–150
 anstaltsvård 103–118
 arbetsdomstolen (AD) 214, 216–217
 arbetstvist 163–164
 arrendenämnder 152, 210–211
 avgångna från kriminalvårdsanstalt 115
 avhysning 176, 183
 avsättning 85
- beläggning på kriminalvårdsanstalter 103–118
 beskattningsmål 201–203, 205–208
 besvärsmål 191–196
 betalningsföreläggande 160–161, 163–164, 176, 178
 boskillnad 163–164, 172–173
 bostadsdomstolen 152, 209–212, 214, 218–221, 223
 bouppteckning 158, 170
 brott
 – anmälda brott 33–49, 138–146
 – brott som kommit till polisens kännedom 33–49, 140–146
 – för brott lagförda personer 16–23, 122–135
 – för brott misstänkta personer 52–63
 – i nordiskt perspektiv 136–146
 – offer för brott 147–151
 – uppklarade brott 47–48, 50–51
 – återfall i brott 104, 105, 121
 brottmål 155, 157, 160–161, 165–166, 184–185, 187–196, 214
 brottsbalken 33 kap 2 § (BrB 33:2) 74, 92–97, 102
 brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 (BrB 34:1 p 1) 75, 79, 87, 92–97, 102
 brottsdeltagande 51–52, 60–63
 brottsstatistik 24–63, 136–146
 böter 75, 76, 80, 83, 84, 87, 92–97, 102, 135, 199
 bötesförvandling 110–112, 116, 166
- disciplinstraff 87, 92–97, 102
 domstolarnas verksamhet 152–217
 domstols- och åklagarstatistik 70–102
- domstolsärenden 152, 158, 168, 214
 domvillobesvär 191, 194
 dömda personer 16–23, 77–78, 86–88, 90–102, 166
- ensamdomare 165–166
 enskilda mål 177–178, 183
 exekutiv fastighetsförsäljning 178, 183
 expropriation 167, 171
- faderskapsmål 163–164, 172, 186, 188–190
 familjebidrag 206, 208
 fastighetsdomstolar 152, 156–158, 167
 folkbokföring och kyrkobokföring 201, 203
 folkmängd, relaterat till 76, 79, 82, 84–85, 88
 frigång 104
 frihetsberövande 64–70, 84, 87, 89, 92–99, 102–119, 121, 135
 fri från påföljd 87, 92–97
 frikännande dom 166
 frivård 103–104, 110, 118–119
 fullföljdsfrekvens 157–158, 164, 166–168, 184, 190
 fylleri 68–70, 86
 fällande dom 166
 fängelse 70, 75, 79–80, 83–84, 87, 89, 92–99, 102–118, 121, 135, 198–199
 fängelsetidens längd 98–99, 103, 106, 113, 117
 förberedelse till brott 27
 föreläggande av ordningsbot 70, 72, 76, 87–88
 förenklad rättegång 155, 157, 162–164
 företagskonkurser 176–177, 179–180
 förmögenhetsskatt 206, 208
 försök till brott 28
 förvaltningsdomstolar 152, 201–208
 förvandlingsstraff för böter 107, 110, 113, 116
- giftermålsbalken (GB) 161, 175
 gravationsbevis 159, 161, 170
 gripande, gripna 11, 64, 106–107, 110–111
 grövre brott 22–23, 85
- handläggningstider 159, 163, 165, 167, 169, 188–189, 195–196, 204, 206, 208
 handräckning 176, 178
 historisk kriminalstatistik 16–23

hovrätter 152, 154–156, 182, 184–190, 214
 huvudbrott 75, 107
 huvudbrott under året 75
 huvudpåföljd 70, 75, 80, 83, 87, 92–97
 hyresnämnder 152, 209–212, 214
 häkten, allmänna 110–111, 116
 häktning 64–68, 110–111, 116
 Högsta Domstolen 152, 154–156, 182, 191–196, 214

inkomstskatt 201, 203, 206, 208 214
 insamlingsrutiner 14, 73, 107, 125, 153–155
 inskrivningsärenden 152, 155, 159, 161, 170
 intagna på kriminalvårdsanstalt 109–118
 inteckningar 155, 159, 161
 internationell kriminalstatistik 106, 136–146
 internering 87, 107, 110, 116, 198–199
 interneringsnämnden 214

jordabalken (JB) 212
 justitiekanslern (JK) 216–217
 justitieombudsmannen (JO) 216–217

kammarrätter 152, 201–202, 205–206
 kohortstatistik 120–121
 kommunalbesvärsmål 206, 208
 konkursärenden 176–180, 183, 185–186
 konsumentverket/konsumentombudsmannen (KOV/KO) 214–215
 kostnader
 – inom kriminalvården 118
 – av egendomsbrott 151
 – av rättshjälp 213, 215
 kriminalregisterpåföljd 76, 79
 kriminalstatistiska undersökningar 15
 kriminalvård 103–119
 kriminalvårdsnämnd 106, 214
 kriminalvårdsstyrelsen 103, 106, 108, 214
 kronofogdemyndigheter 154, 177–178, 183
 kvinnor 18, 23, 53–63, 78, 80–82, 84, 88–89, 91, 93, 99, 103, 114, 124, 131, 142, 149, 151, 200
 kyrkobokföring 31, 52, 74, 76, 100

lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) 67–69
 lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO) 64–67, 69
 lagen om unga lagöverträdare (LUL) 76, 87, 92–93
 lagen om vård av missbrukare (LVM) 76, 87, 92–93, 204
 lagen om vård av unga (LVU) 204
 lagfarter 153–159, 161, 171
 lagförda personer (för brott) 16–23, 70–102, 120–121, 122–135, 166
 lagsökning 160–161, 163–164, 176, 178, 186
 lagändringar 74, 125, 155
 livstid (fängelse) 98–99, 103, 113
 läkarintyg 166
 län 35, 37, 101, 171
 länsrätter 152, 201, 203–204, 214
 lösöre köp 170

marknadsdomstolen (MD) 214, 216–217
 medborgarskap 30, 52–53, 78, 80–81, 85, 89, 100, 106, 124, 132, 148, 150
 medelbeläggning på kriminalvårdsanstalter 110
 medelfolkmängd 35–37, 39, 49, 76, 79, 82, 88, 174, 218
 medverkan till brott 27
 mellankommunala skatterätten 201, 204, 214
 mervärdeskatt 203, 206, 208
 militära mål 163–164
 misshandel (historisk statistik) 17–18
 misshandel (nordisk statistik) 141
 misskötsamhet 104, 117
 misstänkta personer (för brott) 52–63
 mord och dråp (historisk statistik) 16–17
 mord och dråp (nordisk statistik) 140
 mål
 – beskattningsmål 201–203, 205–208
 – besvärsmål 152, 169, 191–196, 214
 – brottmål 152–155, 157–158, 160, 165–166, 184–185, 187–196, 214
 – familjemål 162–164, 172–175, 186, 188–190, 214
 – fastighetsdomstolsmål 152, 156, 158, 167, 186–199, 214
 – fastighetstaxering 201–204, 206, 208
 – körkortsmål 204, 206, 208
 – miljöskyddsmål 167, 185
 – notariemål 165–166
 – sociala mål 204, 206, 208
 – tullmål 206, 208
 – tvistemål 152–157, 160–164, 184–186, 188–196, 214
 – vattenmål 152, 154, 158, 168–169, 186–188, 190–193

narkotikastatistik 122–135, 199–200
 nordisk kriminalstatistik 105, 136–146
 nådeansökningar 154, 197–200
 näringsfrihetsombudsmannen (NO) 216–217
 näringsförbud 177, 182

offentlig försvarare 166
 offentliga ackord 153, 177, 181
 offer för brott 147–151
 omhändertagande av berusade personer, lag om (LOB) 67–69
 omyndighetsförklaring 163–164, 172
 opublicerad statistik 32, 77
 ordningsbot, godkänt föreläggande av 24, 70, 73, 76, 87

patent 211
 permissioner från kriminalvårdsanstalterna 104, 117
 personutredning 166
 polisstatistik 24–63, 136–146
 processtatistik 152–217
 prövningstillstånd 191–192, 194–196
 provotid 107–108
 psykiatrisk vård 75, 87, 92–97, 102, 110, 116
 publicering av rättsstatistiken 14–15, 31–32, 77–78, 108, 127, 156
 påföljd eftergiven 87, 92–97, 102
 påföljder för brott 75, 79–80, 83–84, 87–89, 92–97, 102

regeringsrätten 152, 155–156, 201–202, 207–208, 214
 regional redovisning 35, 37, 101, 132, 171
 resning 191, 194
 riksdagens ombudsmän (JO) 216–217
 riksåklagaren (RÅ) 216–217
 rymningar från kriminalvårdsanstalt 104, 116
 rån (historisk statistik) 20
 rån (nordisk statistik) 143
 rättegångsbalken 20 kap 7 § 1 76, 87, 92–97
 rättens sammansättning 165–166
 rättshjälp 154–155, 213–215
 rättshjälpsnämnd 154, 213, 215
 rättspsykiatrisk undersökning, undersökningsfall 110, 116, 166
 rättsstatistik, översikt 11–15
 rättsstatistiska undersökningar 15
 rättsväsendets informationssystem (RI) 14, 73, 107, 153–154

sjöfartsregistret 153, 157, 159, 170
 skattetillägg och förseningsavgift 203, 206, 208
 skilsmässa 163–164, 172–175, 186, 188–190
 skyddstillsyn 70, 75–76, 79–80, 83, 87, 92–97, 102, 105, 107, 118–119
 sluten psykiatrisk vård 75–76, 87, 92–97, 102, 110, 116
 socialtjänstlagen (SoL), vård enligt 87, 92–97, 102, 204
 statistikomläggningar 30, 74, 140–146
 straff/påföljd 75–76, 79–80, 83–84, 87–89, 92–97, 102
 straffmyndig befolkning 79, 82, 88
 straffprocessuella frihetsberövanden 64–69
 strafftider 98–99, 103–104, 106, 113, 117
 strafföreläggande (SF), godkänt 70, 76, 87–88, 90–97
 stämpling 27
 stöld (historisk statistik) 18–21
 stöld (nordisk statistik) 144
 suspension 87
 särlevnad 175

taxeringsmål 201–204, 206–208
 tillfälligt omhändertagande, lag om (LTO) 64–69
 tingsrätter 152–153, 155–182, 214
 tolk 165–166, 188

tomträtt 159, 161, 171
 tredskodom 162, 167
 tullmål 206, 208
 tvistemål 152–157, 160–164, 184–186, 188–196, 214

underrätter, allmänna 157–183
 unga lagöverträdare, lag om (LUL) 76, 87, 92–93
 ungdomsfängelse 87, 110–112, 115–116, 118
 ungdomskriminalitet 23, 120–121
 upp börd 201, 203, 206, 208
 uppklarade brott 47–48, 50–51
 uppklaringsgrund 50–51
 uppklaringsprocent 47–48
 utländska medborgare 23, 52–53, 74, 78, 85, 89, 100, 106, 124, 132, 148–150

va-nämnd 152, 154, 158–159, 168
 vattendomstolar 152, 154, 156, 158–159, 168–169
 villkorlig dom 70, 75–76, 80, 84, 92–97, 102, 135
 villkorligt frigivna 103–104, 107, 110, 115, 118–119, 199
 våldtäkt (historisk statistik) 18
 våldtäkt (nordisk statistik) 142
 vård 75, 87, 92–97, 102, 135
 vård av missbrukare, lag om (LVM) 75, 87, 92–97, 102, 135, 205
 vård enligt socialtjänstlagen (SoL) 75, 87, 92–97, 102, 135, 205
 vård utom anstalt 115, 118–119
 vårdnad om barn 163–164, 172–173

åtalsunderlåtelse (ÅU) 70, 76–77, 80, 83, 87–88, 92–97
 återfall i brott 104–105, 121

äganderättsbevis 170
 äktenskapsförord 170, 172
 äktenskapsskillnader 163–164, 172–175, 186, 188–190
 ändringsfrekvenser 190, 196, 201, 203, 206, 208

öppen psykiatrisk vård 75–76, 87, 92–97, 102
 översikt över redovisningen 4–10
 övervakning 103, 118–119
 övervakningsnämnder 106, 214

Ungdomar och Brott

– ett återkommande tema i debatten

Vill du ha svar på frågor som

- Ökar ungdomsvåldet?
- Är narkotika ett ungdomsproblem?
- Begår invandrarungdomar mer brott än andra?
- Varför är ungdomsbrottsligheten störst på Gotland?

läs då boken »**Ungdomar och Brott**« och se vilka svar kriminalstatistiken ger.

I boken varvas text med diagram. Den är lättläst och kan förstås av alla oavsett förkunskaper.

»Ungdomar och brott« kostar 40:–, beställningsnummer R04. Rabatterade priser: 15 ex eller flera 24:–/st. Vill du veta mer om boken ring Anna-Britt Eriksson, tel 08–783 48 90 eller Ulla Wittrock, tel 08–783 50 11. Vid beställning, vänd dig till SCB-Distribution, 701 89 Örebro, tel 019–17 68 00.

ISBN 91-618-0248-4
ISSN 0347-7541

Förlag

SCBs publikationer köps från SCB, **Distributionen**, 701 89 Örebro, tfn 019–17 68 00. De kan också köpas i bokhandeln eller i »**Statistikbutiken**«, Karlavägen 100, Stockholm. Katalogen »Färska fakta och sorterade siffror« ger en överblick över publiceringen. Nyhetsbladet »Siffer-tips« kompletterar katalogen med nyheter. »Årets tryck« visar allt som kommit ut under föregående år. Dessa beställs gratis från SCB. SCBs **Upplysningstjänst** tfn 08–783 48 01 eller tfn 019–17 62 00 kan också ge ytterligare hjälp.